

Д. КОСТИЋ

НИЈЕ-НЕГО

РЕЧНИК КОЛЕБЉИВОСТИ У КЊИЖЕВНОМ ЈЕЗИКУ И ПРАВОПИСУ

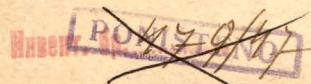
ТРЕЋЕ ИЗДАЊЕ

ПРИЛАГОЂЕНО ПРАВОПИСНОМ УПУТСТВУ

МИНИСТАРСТВА ПРОСВЕТЕ ОД 15-VI-1929 С.Н.БР. 15142

ИЗДАЊЕ КЊИЖАРНИЦЕ РАЈКОВИЋА И ТУКОВИЋА
БЕОГРАД — ТЕРАЗИЈЕ

О ТРЕЋЕМ ИЗДАЊУ

Ово се издање од другог разликује тиме што је: прво, прилагођено озваниченом Правописном упутству које је издало Министарство просвете г. 1929; друго, што је тим Упутством замењен увод ранијих издања „Пре свега“ заједно са „Практичним упутствима“ који су, разрађени и разређени по примерима, убачени у сам речник; треће, што се у речнику не налазе само паралелни примери рђавога („није“) и доброга („неко“) у језику и правопису књижевном, којима је, овде, дат обрнут ред а разлика обележена видљиво различним слогом: **цињим** за добро а **половеним** (курсивним) за мање добро и рђаво, него се ту налазе и многи општији упути без тога паралелисања; четврто, што су, поред увода, изостављени и одељци из другога издања: *Деоба речи на слогове* и *Понешшто о инвертункцији*, који су постали сувишним после званичног Правописног упутства, док је одељак *Речи које се могу писати уједно* убачен у речник, а одељак *Групе сугласника које се шре* додат Упутству, уз потребна скраћења (изостављен уводни општи део).

ШТАМПАРИЈА „ДАВИДОВИЋ“, ПАВЛОВИЋА И ДРУГА
ТАКОВСКА 32

Задржани су у засебним одељцима, на крају, прегледи: *Кад се ч, ћ, Ѣ, џ и х иши.*

Задржан је још, из појмљивих разлога, и општи називи књижеви Није-Него, иако би по садашњем распореду грађе, требало управо да гласи: *Овако а не онако.*

Правоисно ућиштво прештампано је тачно по озваниченом тексту. Повећан је само број примера уз поједине параграфе, тако да су обухваћени готово сви правилима предвиђени разнолики случаји. То је, као и много штошта боље, урађено с обзиром на одлични *Правоисни речник* проф. А. Белића. Код правописн их примера, у речнику, навођен је број односног члана из Упутства.

Књижица је ова пре свега практична. За употребу и ван школе, понајпре. Удешена је стога за што брже сналажење читалаца, и оних без знања граматике, у случајевима колебљивости књижевног језика који, основан на народном, живом, те и променљивом, мора се и сам колебати. Она је у главници својој речник примера, не правила; стога је обимнија али, опет зато, употребљивија, практичнија. Разлика између „доброг“ и „рђавог“ спроведена је сада детаљније, како се види и из „Скраћења“ пред речником, којима треба додати још и: *м. = месец*. Уза све глаголе дате у инфинитиву, нису увек навођени сви колебљиви облици; скраћени радни (прошасти) придев („*шошо*“ м. „*шошао*“) изостављен је сада

сасвим; али је дометнут футурни облик („*доћи ћу*“) који се утицајем и књижевних листова почиње писати и састављено („*доћићу*“).

Неједноликост у обради неће, ипак, бити највећи између недостатака, неизбежних у оваквој радњи, заснованој првенствено на искуству дугогодишњег школског радника и коректора.

Октобра 1931.

Београд.

Д. К.

ОМАШКЕ ШТАМПАРСКЕ: Поред незначајнијих, које се лако даду запазити и поправити (обично у подели речи тако честој у уском слогу) ево значајнијих:

На стр. 41 озго, лево, ред 18, треба: **куда, камо?**

" "	48	" " 4,	" " додати: (55); не:
" "	61	" " 5,	" " : жалим да
" "	76	" " 7,	" " додати:

~ врети: **врем = гледати**

На стр. 116 озго, лево, ред 11, треба: **на њ'га**

" "	128	" " 15,	" " : б. н.: оријената
" "	134	" " 15,	" " додати: паралисаташи
" "	134	" " 5,	" " : б. н.: пацијенаташи
" "	146	" " 8 и 10,	" " : Понеки и по неки
" "	154	" " 15 и 16,	" " : пошто вашто;

пошто пото

На стр. 157 озго, лево, ред 18, треба додати: се

" "	175	" " 8,	" " : (равапети) мрежу
-----	-----	--------	-------------------------------

~ **(распети)** на крст

На стр. 184 озго, лево, ред 15-13, треба: **румених (се); руменио (се); руменивши (се) румениће (се)**

На стр. 185 озго, десно, ред 18, треба: **сажаљевам**

" "	186	оздо, лево,	" " 13,	" " : с(а)плишати
-----	-----	-------------	---------	--------------------------

ПРЕГЛЕД

О трећем издању	Стр. III
Омашке	„ V
Правописно упутство Министарства просвете	„ 1
Није-Него	„ 39
Кад се пише ч, ћ, Ѣ, ѕ и х	„ 221

ПРАВОПИСНО УПУТСТВО

ПРАВОПИСНО УПУТСТВО

ЗА СВЕ ОСНОВНЕ, СРЕДЊЕ И СТРУЧНЕ ШКОЛЕ

Озваничено одлуком г. Министра просвете П. бр. 15.142 од 15 јуна 1929.

Први одељак

I Азбука

1) У српскохрватском књижевном језику обе су азбуке, ћирилица и латиница, равноправне. Латиница ће се употребљавати онако како се и досада по школама у западнијим крајевима нашег народа употребљавала; а ћирилица онако како ју је Вук уредио.

2) За обележавање самогласничког „р“ испред или иза самогласника — може се употребити апостроф: *умр'o, ћар'o, ћросцр'o, гр'oце, сур'жица*; испред сугласника или између сугласника самогласничко се „р“ не обележава никаквим нарочитим знаком: *рђа, врх*.

3) Разлика је између ћирилице и латинице и у томе што се у латиници за три гласа који се у ћирилици означавају сваки по једним знаком, за *љ*, *њ* и *џ*, употребљавају по два знака: за *љ* — *lj*, за *њ* — *nj*, за *џ* — *dž*. Глас *ћ* има у латиници знак *đ*.

II Писање великих и малих слова

4) Имена лица, народа и имена уопште (надимци), пишу се великим почетним словима: *Сима Милутиновић, Петар Петровић Његош, Хајдук-Вељко, Краљевић Марко, Јован Ђак; Србин, Југославени.*

Када се уз име наводи и занимање, титула и сл., онда се ти називи, ако не улазе у име, пишу малим словом: св. Сава, Смаил-ага, краљ Милутин и сл.

5) Великим се словом пишу и имена : **богова, звезда и живошиња** (кад их имају): **Зевс, Перун; Данцица; Шарац** и др.

„Бог“ у значењу хришћанског бога пише се великим словом; а као заједничко име — малим, на пр.: У различним религијама различни су и богови.

6) Присвојни придеви на „ов“, „ев“, „љев“, „ји“, „ији“, „њи“ и „ин“ од речи које се пишу великим почетним словом — такође се пишу великим почетним словом: *Мирослављево јеванђеље, Кочина крајина, Маркова сабља, Ђакова буна*. (Види и чл. 9!)

7) Географска имена, било од једног дела било од више делова, пишу се великим почетним словом свих самосталних или полу самосталних делова својих. Придеви од таквих имена пишу се малим почетним словом: *Балканско Полуосирво, Шар-Планина, шар-планински, Београд,*

бенчадски, Дуго Село, дугоселски, Срем, сремски, Морава, моравин.

8) Раздвојено писање засебних делова ових имена зависи од тога: да ли се њихови саставни делови осећају као засебне речи и облици или не осећају. Кад један део има свој самостални облик (и акценат), али у промени остаје непроменљив, он се са другим делом везује цртицом: *Дуго Село, у Дугом Селу; Шар-Планина, на Шар-Планини.*

9) Иако се називи народа и становника градова, области и сл. пишу великим почетним словом, придеви од њих изведени пишу се увек малим: *Србин* — *србски, србинов, Сремац* — *сремачки, Загребчанин* — *загребачки* и сл.

10) Само почетним великим словом пишу се сви називи установа, улица, књига, (наставних предмета), листова, празника: *Горски вијенац, Српска краљевска академија, Лашински језик, Нациршна геометрија, Просветни гласник, Нова година и сл.*

11) У називима у којима поједине речи могу мењати место, само се прва реч пише почетним великим словом: *Таковска улица* или *Улица та-ковска*, *Врачарски срез* или *Срез врачарски*, *Београдска општина* или *Општина београдска* и сл.

Када се од ових назива (чл. 10) могу градити пријеви, они се пишу малим словом: *Божић* — *божићни* и сл.

12) Када се ти називи (чл. 10) скраћују у једну реч, онда се та реч пише почетним великим словом: *Оїштина* место *Оїштина београдска*, *Академија* место *Српска краљевска академија*; али: свака *академија* издаје књиге.

18) Све друге категорије назива и речи пишу се малим почетним словом, како идејних и других покрета, ратова, тако апстрактних или збирних именица које значе народ; називи који потичу од заједничке вероисповести, заједничких културних, верских и политичких обележја итд.; називи годишњих времена, месеца, дана и недеља и т. д.: *источно йишање*, *светски рај*, *словечство*, *српство*, *србадија*, *француска револуција*, *хришћанин*, *фрањевци* и сл.; *лешо*, *марш*, *понедељак*, *недеља* *мишара* и *фарисеја* итд.

14) Речи из почасти употребљене у непосредном обраћању пишу се великим почетним словима; *Ви*, *Ваш*, *Господине*, *Краљу*, *Господине Министре*; тако исто и при употреби титула: *Његово Величанство*, *Њ. Светост*.

15) Када се ове титуле скраћено наводе, и тада се пишу великим словима. На пр. *Њ. В. Краљ* или само *Краљ* у томе смислу; *Патријарх* у смислу *Њ. Св. Патријарх*, *Свети Ошац* *Пайа* или *Пайа*. Тако исто и када се по занимању наводи једно лице. На пр. *Према одлуци г. Министра просвете* и сл.

III Подела речи на слогове

16) Самогласник се везује са сугласником који му претходи, ако га има, у један слог, иначе сам самогласник чини слог; у почетку речи сугласник или сугласничка група са потоњим самогласником чини слог; на крају речи сви се сугласници додају слогу са самогласником или само самогласнику који је пред њима: *мо-ши-ка*, *спра-жа-ра*, *вла-да-о-ца*, *и-но-ко-сан*, *власш*, *милосш*, *о-си-он*.

17) Група од два сугласника у средини речи чини слог са самогласником који је иза ње у ова два случаја:

а) када је први сугласник *с*, *ш*, *з*, *ж*, а други ма који сугласник нашег језика: *ла-ста-ви-ца*, *йо-ве-смо*, *ла-ска-ши*, *йле-сив*, *ка-зи-ши*, *из-да-шно*, *бра-шно*, *са-жно* ;

18) б) када је други сугласник *л*, *љ*, *р*, *в*, *ј*, а први ма који од осталих сугласника (тј. када на првом месту није један од поменутих сугласника: *л*, *љ*, *р*, *в*, *ј*): *све-шлосш*, *йа-жљив*, *сма-штра-ши*, *сва-ка-кво*, *ка-кво-ћа*, *о-ру-жје*, *ми-шији*; али; *хал-ва*, *мар-ва*, *бор-је*, *ор-ла*, *слав-ље*, *хај-вар*.

19) Од овога се правила изузимају речи у којима је иза сугласника *в* и *и* слог *је* од „Ђ“ (јата); у њима *вје* и *рје* чини један слог. На пр. *ко-рјен-чић*, *го-рје-ши*, *йо-вје-смо* и сл. (исп. у источном говору: *ко-рен-чић*, *го-ре-ши*, *йо-ве-смо* и слично),

20) в) Сви се остали сугласници у групама од два сугласника у средини речи раздвајају, тако да први припада слогу пред њим, други слогу за њим: *прав-да, кај-си-ја, леј-ши, пред-њи, воћ-ка, лак-ши, диг-ну-ши, вик-ну-ши*.

21) Када је у групама сугласника у средини речи више од два сугласника, поступиће се по правилима б) и в) полазећи од последњег сугласника: *цир-сии* (с и љ иду заједно, а љ и с се раздвајају); *рођ-кв* (к и в иду заједно, а љ и к се раздвајају); *је-згр-виш* (р и г иду заједно, г и з иду такође заједно, дакле, сва три сугласника иду заједно) и сл.

22) Када су речи од више делова, делови у почетку речи *који се осећају* као засебне речи или као делови речи *са засебним значењем* — одвајају се без обзира на горња правила: *нај-од-луч-ни-ји, ис-ше-ра-ши, од-у-ла-ри-ши*, према: *о-ду-ше-ви-ши, об-ра-ди-ши*, према *о-бра-да-ши-ши* и слично.

23) У случајевима када се сугласник почетног дела речи губи, онда се речи деле по општим правилима: *и-си-са-ши, и-ше-ша-ши, о-да-ва-ши* и сл.

24) Када се почетни део речи не осећа више као део са засебним значењем, он не потпада под правило у т. 22, већ се речи са таквим почетним деловима деле на слогове по општим правилима: *о-ше-ши* („от“ се не осећа више као

предметак); *у-зе-ши* (овде се „уз“ не осећа као предметак); *о-ши-ћи*; *ра-зум* (а не раз-ум) итд.

IV Одвојено и састављено писање речи

25) Принципи одвојеног и састављеног писања речи у нашој су правописној књижевности утврђени. Заједно или састављено пишу се они делови сложене речи који у сложеници губе своје самостално значење или којих се облик изван сложенице изгубио: *сушра, ономадне, убудуће, заиста*, итд. Овде ће бити напоменате само неке појединости.

26) Свезу *ед* треба писати као једну реч.

27) Иако се упитно *ли* пише одвојено од речи уз које стоји (*да ли, ћиса ли, и сл.*), у *неголи, камоли, шоли* треба га писати састављено, јер се у њима изгубило значење упитне рече.

28) Одречно *хоћу* треба писати као једну реч, дакле: *нећу, нећеш, неће* итд., исто онако као што се пише одрочно *јесам и имам: нисам, немам*.

29) Свезу *иако* — *премда* треба разликовати начином писања од две засебне свезе *и ако*; на пр.: *Иако је живојш шејсак, и најнесрећнији жели да га продужи; али: И, ако не буде ружно време, изаћи ћемо у Ђоље.*

30) *Год* има два значења и двојаку употребу: „дистрибутивно“ значење, са одвојеним

писањем *год* (које има тада и свој засебни акценат): *Ко год зна, нека каже, и „неодређено“* значење, са састављеним писањем са речју којој даје такво значење: *кадгод, когод* и сл. Тада *год* нема засебног акцента: *Ако когод зна, нека рече.*

31) Када се у сложеним речима једним делом одређује други, тада се оба дела пишу заједно: *североисточни, српскојравославни, јужнославенски, мркојушти, многотиштовани.*

Овде треба ставити и придев *хрватскосрпски* или *српскохрватски*.

32) Када у сложеним речима саставни делови значе засебне предмете, између њих се ставља везица; *српско-турски раш*; *Француско-српски речник*; *црно-жута заслава* (са напоредним бојама црном и жутом) и сл.

33) Прилошко *то* чува своје засебно писање само онда када чува засебно, дистрибутивно значење, на пр. *то који йуши? то десети йушта* итд. Али када је значење у вези изгубљено, па је добивено значење којим се само или појачава или ограничава значење речи којима се то *то* додаје, онда се пише састављено са дотичном речју: *йонеки — неки, йокашто — кашто, йовелики* (прилично велики), *йонајбоље* и сл.

34) Има целих израза који су постали сложенице; тада их треба писати као једну реч. На пр.: *уосталом, углавном, йоготову, уйтеше, боззна какав, йошишто йошто, кадикад, будзашто, најослешку, оштирилике* итд.

35) Али када се саставни делови израза осећају још као засебне речи, они се тако пишу, и поред тога што израз почиње добивати значење једне речи; *чији му драго, који му драго, на жалости, на пример, без сумње, у сусрету, од прилике до йрилике* и сл.

36) Тако исто у скамењеним изразима који значе једну реч, делови се не одвајају чим се не осећају као засебне речи: *оценаш, Сокобања, Бањалука, (2 п. јд. Бањалуке;* али се може писати и *Бања Лука*; тада има у 2 п. *Бање Луке* и т. д.).

37) Када уз *подне* стоји предлог, он се пише одвојено: *око подне, у подне, пре подне, то(сле) подне.* То бива и у оним случајевима када почињу добивати такви изрази именичко значење: *цело пре подне, свако то подне.*

Други одељак

V О самогласницима

38) Треба пазити на правилно писање *е* и *и* код глагола на *еши* и на *иши*: *ослејеши* — постати слеп, према: *ослејиши* — начинити слепим кога.

39) У неким именицима *л* у наставку *лац* (*жешелац, неваљалац* и др.), када се непостојано

а губи, даје о: *жешеоца, жешеоцу* (2 п. мн. *жешелаца, 1 п. јд. жешелац*); у другим се речима л задржава увек: *неваљалац, неваљалца, неваљалцу и сл.*; али никако не иду у књижевни језик облици *жешеоц, жешеоца* у 2 п. мн. и сл., ма да се у говору много употребљавају.

40) Када се л код придева испред н не претвара у о, онда оно остаје непретворено у целој промени: *сталан,стално,стални* и сл.; када се претвара у о, онда остаје у њима о у целој промени: *мисаона, мисаон, мисаони; смеона, смеон и сл.; осиона, осион, осиони и сл.*

41) У другим речима где није овако, нарочито ће се напоменути (*сеоски и селски итд.*) у прегледима правописне грађе.

VI Књижевни изговори

42) У књижевном се језику допуштају два изговора: источни, у којем се стари глас „ћ“ замењује гласом е, и јужни, у којем се „ћ“ у дугим слоговима замењује гласовном групом ије, а у кратким — гласовном групом је.

43) Отступања у *источном* изговору од по-менуте замене „ћ“ гласом е допуштају се у овим случајевима: а) *нисам, ниси, није* итд.; б) у компаративима као *старији*; в) у имперфекту као *племијах*; али тамо где је у основи „ћ“ — остаје е: *смејах, смејах се, умејах* и др.; такво

је и *бејах*; г) у другим облицима у којима јужни изговор има и *их и ијех, тих и тијех и сл.*, источни има и (*тих, добрих*).

44) За јужни изговор вреде ова ограничења:
а) у 2 п. мн. је се не дуљи у *ије*, већ остаје као *је* („је“ дуго): *мјесіто, мјесітਾ* и сл.;

б) од два могућна наставка у јужном изговору код заменица и придева: *ијех и их, ијем и им, ијема и има* — треба употребљавати само облике са и: *их, им, има; добрих, добрима* и сл.

в) у облицима где се је дуљи испред сугласничке групе у којој је први сугласник м, н, ћ, л, љ, р и в, — „ћ“ се не претвара у *ије*, већ остаје као *јё* („је“ дуго): *йриђевак — йриђевка; вијђеши — вијђевши, кдијено — кдијенце*;

г) у хипокористичким се облицима је дуљи такође у *је*, а не у *ије*: *дјевојка: дјева; дјед — дједо; дјевер — дјеша*; затим и у овим речима: *вјештац* (према *вјештица*), *замјераши* (према *замјериши*).

45) Када се је од краткога „ћ“ находити иза сугл. р, онда се ј губи: *найдријед: найдредак; бријег: брёгови; пријек: пречи*; али у *рјечник, рјечиш, рјечица, рјечина, рјешавање, рјеђи* и код вишесложних глагола у основи — остаје *је* (као *горјеши, стварјеши* и сл.).

46) Кад се кратко „ћ“ находити испред о или ј, оно прелази у и: *цио, гријаши* и сл.: али ипак има: *јео и ио; врио* (глагол) и *врео* (прицев).

47) Гласовна група је од краткога „ћ“ када

се нађе иза *ш* или *đ* — не спаја се са тим гласовима у *ћ* и *Ђ*, већ остаје неизмењена (*шјераш*, *ђевојка*).

48) Када се *је* од „*ѣ*“ налази иза *л* и *н*, оно се спаја са тим гласовима образујући умекашане гласове *љ* и *њ*, иако се *љ* и *њ* у латиници пишу са два знака: *љећошта*, *његовати* и сл. — *ljepota*, *njegovati*.

49) Месна имена и лична презимена у којима је било „*ѣ*“ пишу се онако како се изговарају у крају у којем су поникла: *Београд*, *Пљевља*, *Сиљиш* итд.; али ипак треба писати: *Prijeka*, *Osciјek*.

VII Писање гласа „ј“

50) У речима изведеним од речи са гласовном групом *-иј-* у основи — *ј* се не пише када се у изведену речи *-иј-* налази пред сугласником: *убијашти*, *убица*, *убиство* и сл.: *Шумадија* — *Шумадиц*, *Илија* — *илински* и сл.; само када је реч изведена придевским наставком — *ски*, допуштају се, према утврђеном обичају, два начина: без сугласника *ј* и са тим сугласником. Дакле *шумадиски* — *шумадијски*, *шеториски* — *шеторијски* и сл.; о наст. *ијаше* и сл. в. т. 53 б.

51) *ј* се чува у групи *иј* када се налази пред самогласником; када се *иј* налази испред *и*, може се *ији* писати и као *и*: *шестија* — *шестии*.

јица и *шестица*; *Илија* — *Илијић* и *Илић*; *терзија* — *Терзијић* и *Терзић*.

52) Кад се у речи налази „*ј*“ у основи, оно се чува и у изведену речи пред самогласником или у промени: *Радоје*: *Радојица*, *издаја*: *издајица*; *сјај*: *сјајашти*, *оштјајавашти*; *калај*: *калајашти*, а према овоме и: *ограјашти*, *сајлајашти*, *Марија*: *Маријом*, *Ишалија*: *Ишалији* и сл.

53) *ј* на крају речи, према утврђеном обичају, у групи гласовној *иј* пише се у овим случајевима: а) у туђим речима: *гениј*, *кришериј* и сл.; б) у зап. начину од јевносложних глагола са и у основи: *биј*, *шиј*, *миј* и сл.; одавде се *иј* преноси и у множину: *ијимо*, *бијше* итд.

54) Када се самогласници *а*, *о*, *у*, *е*, налазе у нашим или страним речима испред *и*, а не потпадају под правила изнесена у т. 52, онда се међу тим самогласницима и самогласником *и* не пише *ј*: *шашин*, *даџре*, *наиме*, *занимашти* се и сл. Али када је на првом месту самогласник *и*, а иза њега су други самогласници, тада вреде друга правила. Ушло је у обичај да се *ј* тада пише сем када је иза самогласника *и* самогласник *о*, дакле: *ија*, *ије*, *ију*, али *ио*: *специјални*, *ишалијански* и сл.; али: *иоле*, *носио*, *водио* и сл. У облицима као *Маријом*, *Ишалијо*, *Ишалијом* чување *ј* иде по т. 52.

55) Присвојни придеви на *иј* како се изговарају тако се и пишу: *ији* и *ији*. На пр.: *Божији*

= Божји; врाचји, врाचја, врачје = врачији, врачија, врачије и сл.

56) Присвојне заменице имају једино облике на *ији*, *ија* и сл.: *чији*, *свачији*, *чија*, *свачија* и сл.

57) У страним речима које се почињу са *е*, додаје се *ј* испред *е* само онда када је оно према изговору оправдано: *Јерина*, *јерес*, *Јелена*, *Јеврејин* итд. али када су речи позајмљене у скорашњије време и када се, према изговору, употреба сугласника *ј* колеба, он се не пише. Дакле: *Евройа*, *еспай*, *ексер* и сл.

VIII Писање „Ћ“ и „Ч“, „Ђ“ и „Џ“

58) У књижевном се језику морају правилно употребљавати гласови *ћ* и *ч*, *ђ* и *џ*. Међутим у нашем се народу у различним крајевима ти гласови неправилно изговарају: или се *ћ* и *ч* изговарају као *ч* или се оба гласа изговарају као *ћ*; тако се исто *ђ* и *џ* изговарају понегде као *ђ* или оба као *џ*. Зато је потребно да употреба тих гласова буде иссрпно обрађена у прегледима правописних правила.

IX Писање гласа „Х“

59) Вук Караџић у прво време свога рада није писао *х*, пошто се тај глас не изговара у његову крају; али доцније, када се уверио да се у

неким крајевима наше земље (у делу Црне Горе, у Б. Которској и у Дубровнику, затим у чакавском дијалекту и кајкавском) тај глас изговара, он га је увео у књижевни језик (од 1836 год.), и отада је тај знак саставни део нашега правописа.

60) Вук је сматрао да *х* треба писати тамо где му је по *етимологији* место; али, стварно, оно се могло стављати тамо где га имају они наши дијалекти који су сачували, са гледишта етимологије, правилну употребу тога гласа..

61) Од тога је докраја уведено само понешто. Вук сâм није употребљавао *х* свуда где му је место, иако је сматрао да је потребно употребљавати га потпуно правилно. Тек је Ђ. Даничић у својим „Коријенима“ (1877) показао где га ваља писати; а то је допуњено, и још се сада допуњава, у великом Речнику хрватскога или српскога језика Југославенске академије.

62) Правописне књиге, које су се у западном делу нашега народа јавиле раније него у источном, прошириле су у западнијим деловима наше земље правилну употребу тога гласа знатно више него што је она била проширена у источнијим деловима. Отуда је дошла извесна неједнакост у употреби тога гласа у различним културним центрима нашим. То је учинило да се сада не може одједном извршити потпуно уједначење различних начина писања, а, с друге стране, тако исто је немогућно одустати од пра-

вилне употребе тога гласа, када њу траже и принципи Вукова правописа и њено готово потпуно остварење у једном делу нашега народа.

63) Из овога стања употребе гласа *х* у књижевном језику истиче ово ограничење:

Глас *х* пише се у речима тамо где се употребљава у народном језику са правилном употребом тога гласа, а где није прешао *непосредно* у какав други глас.

Према овоме, немогућно је вратити *х* у речима као *марва*, *швор* и сл. у којима је *х* прешло непосредно у *в*.

64) У именима лица и називима места треба са гласом *х* поступити онако како је поступио дијалекат у којем су те речи поникле. Дакле: *Мијаш*, *Тешово*, *Ливно*, *Авала* итд.

Само у случајевима када је веза назива места или имена лица врло блиска са каквим апелативом у којем се *х* употребљава, глас *х* треба писати: *Ораховица* и сл.

65) У извесном броју случајева немогућно је вратити *х*: када су се извршили гласовни процеси који то спречавају или када се те речи не употребљавају у дијалектима са правилном употребом тога гласа: *одлануши* (исп. *лакнути* и сл.), *шруо*, *шрула* (постало од *шрухао* после губљења *х* — *шруо*, а од њега *шрула* итд.; *шрунуши*), *милеш*.

66) *хв* се изговара у говорном језику као *ф*, а тако исто и у већини дијалеката; али књи-

ИНВЕНТИ. БР.

8655

жевни језик тражи да се свуде пише и изговара правилно *хв*: *хвалиши*, *хвашаши*, *хваш* итд.

67) У неким речима меша се *к* и *х* пред *сугласницима*. Њихово је порекло каткада спорно. Треба писати *х* у *дрхашаши*, а у осталим речима *к*: *сјакшиши* се и сл.

68) Правило изнесено у тач. 63 вреди за цео књижевни језик. Али има случајеви за које се морају допустити гласовни дублети, пошто су се по своме гласовном саставу речи поједињих говора знатно удаљиле, а добиле су у књижевном језику дугом употребом подједнако право грађанства.

То су речи у којима је *х* својим давнашњим испадањем повукло за собом гласовне процесе који су на месту старог *х* развили друге гласове. Тако је место *х* добивено *ј* или *в* или (сажимањем) нови вокал (од два „*у*“ — једно итд.). Тада се допушта двојако писање: поред писања речи са *х* могу се речи писати са *ј* или *в* или са каквим самогласником добивеним сажимањем. Али то се све допушта само онда када се реч са правилним *х* није још сасвим одомаћила у књижевном језику, *шроха* = *шроја*, *кухиња* = *кујна*, *кухаш* = *куваши*: *сух* = *сув*, *сувљи*.

Према томе у *снаха* (и ако се чује и *снаја* и *сна*) и сл. мора се *х* писати.

69) Ово вреди, у потпуности, и за стране речи у којима је првобитно било *х*: *буздохан* =

буздан, *хендек* = *јендек* = *ендек*, *сахан* = *сан*.
мухур = *мур*, *махала* = *мала*.

70) У позајмљеним речима из различних језика, у којима се *x* изговара и не изговара, оба се начина допуштају: *хисторија* = *историја* и сл. *Хомер* = *Омир*.

71) Тамо где је *x* ишчезло у већини говора не оставивши никаквога трага, тако да је успостављање *x*, према горњим принципима, потпуно и могућно и оправдано, глас *x* се мора писати. На пр.: *хлеб*, *хладовина*, *бахнући*, *дахнући* и сл.

Трећи одељак

X О групама самогласника

72) Два самогласника у сложеним речима када се једна реч једним завршује, а друга — другим почиње, пишу се без икакве промене: *поодјућтићи се*, *суочићи се* и сл.

73) Када се групе самогласника нађу у средини речи или на крају, оне се сажимају, ако су једнаки самогласници: *со* (*коо*), *во*, *коца* итд., сем у сложеницама као *цироок* и сл.: иначе се оба самогласника пишу: *као*, *иоле*, *беочуг*, *јаук*, *беући* итд.

74) Када је први самогласник *и*, а други који му драго само не *o*, онда се по т. 54 између самогласника ставља *j*: *ћријаши*, *ћријањаши*,

ћријем, *дијалекш*, *шицијун* итд. али: *ћрионући*, *носио*, *иоле* итд.

75) Када је (у сложеници, чл. 72) други самогласник *u*, а први који му драго други самогласник, они се ничим не раздвајају: *ћоискаш*, *заиста*, *уиме*; исп. т. 52 и 54.

XI Удвајање сугласника

76) Удвојени сугласник допушта се само у суперлативу када се суперлативно *нај* налази пред речју која се почиње сугласником *j*: *најјачи*, *најјуначнији* и сл.

XII Једначење сугласника по звучности

77) Сугласници у групи једначе се по звучности тако да се први сугласник управља према другом; ако је други звучни, мора бити и први; ако је други мукли, мора бити такав и онај који је пред њим.

Ово је правило тако дубоко ушло у основицу књижевног правописа да није потребно за њ давати никакве примере. Али има једно једино ограничење у овом правцу које треба нарочито поменути.

78) Када се сугласник *đ* налази у речима пред наставком *ски* или *ство*, он се у писању не

мења: *Београд: београдски, град: градски, господство: господство и сл.*

Према стварном изговору у већем делу нашеј народа ваљало би у овим речима писати *цки, сѣво*; али како је од Вука до данас било у искључивој употреби писање *дски*, а често се писало и *дство*, тако да је у томе постигнута уједначеност, допушта се то писање и даље, иако се оно противи правилу о једначењу сугласника у сугласничким групама.

79) У свима другим случајевима врши се једначење по звучности и сугласника *đ* као и свих осталих сугласника. На пр. *оїсєћи, оїштештиши, оїцейши, поїчиништи, преїседник* и сл.

80) Према томе, неправилно је остављати неизмењене друге звучне сугласнике пред *ски* или *сѣво*, као што се каткада чини. Треба писати *воћсїво, бексїво, бегсїво*, а не *бексїво* и сл., уколико се те речи у књижевности уопште употребљавају.

XIII Групе различних сугласника

81) Када су сугласници различни по другим особинама, а не по звучности, они остају неизмењени у групама:

а) *зљ, сљ, зњ, сњ* у вези предметка са глаголом: *разљушиши, изљубиши* и сл. (а не *ражљушиши, ижљубиши* и сл.);

б) *ћн* (а не *ћњ* или *ћн* или *ћн*): *божићни;*
в) *ћњак* (а не *воћњак* и сл.)

г) *ћц* (а не *јџ* или *џ*): *жећца, ноћца* и сл.

82) Када се врши прелаз *нї* и *нб* у *мї* и *мб* у засебним речима, то треба нарочито означити у прегледима правописне грађе (*сїрамїућица, зелембаћ, химба* и сл.; али *једанїућ* и сл.).

XIV Губљење сугласника

83) Када се у речима стичу различни сугласници, неки се од њих у нашем изговору губе, тако да се они по правилу и не пишу.

оїшац: оца (од *оїца*): *очевина* (од *оїчевина*),
додатаќ: додаци (од *додатаџи*), *умешак: умеци*,
судаџ: суда (од *судџа*) и сл.

84) У будућем времену не треба писати *ћ* или *сї*: *ћисаћу* (а не *ћисаћ ћу*), *ћашћу* (а не *ћашћ ћу*) и сл.; али *ја ћу ћисаћи, доћи ћу* и сл.

И у писању будућег времена није било уједначеношти, већ се у једном делу народа писало искључиво *ћисаћу, ћашћу* и сл., а у другом — *ћисаћ ћу, ћашћ ћу* и сл. И поред свих разлога које има за себечврста укорењеносткаквог правописног начина у каквом делу нашег народа, и овде се као заједнички начин писања морало узети оно што се налази у изговору и што има непрекидну правописну традицију од Вука до данас, а за што говоре и методолошко-школски разлози.

85) Пред наставком *ски* и *сѣво* пред којим може у говору *đ* или *đ* испasti, оно се увек пише: *градски, браћски* (исп.ит. 78), *господство, братство*.

86) Испред гласовне групе *шт* не пише се „т“ у овим и њима сличним речима: *гостоштина, кашто, рашића, хрвиштина*.

87) Када се наставак *ски* налази иза основе на сугласник *Ћ*, — с се не пише: *никшићки, шришићки, ћећки* и сл.

88) У наставку *сѣво* када је пред њим *Ћ*, с се задржава: *могућство, покућство* и сл.

89) Речи као *шеница, шица, ћела* и сл. не треба писати без почетног *Ћ*.

90) Местостаријих облика *шко, сваћко, нећко* у савременој су највећој употреби: *ко, свако, неко* и сл.; зато ће се њима и дати првенство: *ко (шко), свако (сваћко), неко (нећко)* и сл.

Четврти Одељак

XV Интерпункција

91) Употреба већине знакова за интерпункцију већ је утврђена у нашем књижевном језику, тако да ту нема знатнијих разилажења (на пр. за употребу тачке, знака почивке, узвика, питања, наводног знака итд.); али у употреби запете има знатних неслагања. Зато ће се напомене у овом одељку тицати само запете (зареза).

92) Као основица у овом излагању послужиће интерпункција Вукова (у Новом завету), уколико је он у њој доследан. Тамо где није, прописаће се правила у смислу оних правила којих се он чврсто држао. Али, по себи се разуме, његова је интерпункција послужила овде својим унутрашњим странама: да се утврде општи принципи које треба доследно применити у појединостима.

93) Основни је принцип ове интерпункције: да по њој читалац што тачније разуме смисао пишчевих речи. Према томе, оно *што је по унутрашњој вези близко везано у језику не може се цећати запетом; а оно што стоји на поредно, без непосредне зависности, одваја се запетом*.

94) Свезе везују речи и реченице према ономе односу који је међу речима или међу реченицама и када су без свеза; према томе има свеза које показују близку унутрашњу везу међу речима или реченицама и не одвајају се запетом; али их има које везују речи и реченице које би иначе самостално стајале, тада се одвајају запетом. Из овога се види да за свезе вреде иста правила која и за однос речи и реченица без свеза. Тако исто реченице са свезама могу бити уметнуте, могу се набрајати, могу бити у инверзији; у свима тим случајевима, као и реченице без свеза, оне се одвајају запетом. Могу се свезама које обично стоје уз реченице које се не одвајају запетом — каткада уводити у какву разгранату реченицу и какве самосталне реченице; тада се, наравно, одвајају запетом.

јају запетом. За то не треба овде наводити примера, јер се то и по себи разуме (исп. ипак неке примере ниже).

95) Али пошто свезе имају каткада и своје самостално значење (на пр. за истицање), које треба одвојити од правила за употребу свеза у другим случајевима; пошто има реченица које се само са свезама употребљавају и, најзад, пошто је потребно да се покаже примена поменутих принципа на језичкој грађи, — овде ће то бити укратко показано.

А) Одвајање запетом речи

96) Вокатив се одваја запетом: *Боже мили, чуда великога.*

97) Ако је вокатив у средини реченице, одваја се запетама са обеју страна: *Ти си, Боже, велики.*

98) Уметнуте речи без граматичке везе с речима око себе одвајају се запетом: *Он је, дакле, рђав човек. — Он је, исцина, признато крвицу. — Душа ваља, нисам га заштакао у крађу.*

Али ако реч која се овако може употребити стоји атрибутивно или прилошки уз који део реченице, онда се, наравно, не одваја запетом: *На шу се ствар може сасвим рачунати* (тј. може се у сваком случају рачунати); али: *На ћог се ствар, сасвим, може рачунати* (тј. На ту се ствар, као што је и моје мишљење, може рачунати).

99) Ако се на уметнуту реч наслони енклитика, запета се не ставља: *Дакле је то исцина?* Исп.: *Дакле, то је исцина?*

100) Као вокатив одваја се и императив: *Пошчи, стапићу ћеш.*

101) Само речи којима се појачава императив или

какав слачан глаголски облик, макар и саме стајале у императиву, не одвајају се од императива или каквог другог облика запетом: *хајд учини, дед погоди, изволише сесши, ногоди де и сл.*

102) Када се речи стављају напоредно без непосредне узајамне везе одвајају се запетом. Овамо иду набрајања свих врста, стављање којега споредног додатка: *Куцио сам: јабука, грожђа, сваког поврћа. — Мене, младића, чујше. — Он је висок, снажан и здрав. — Он сам коша, оре, сеје и коси на своме имању.*

103) Ако су ради појачавања при набрајању речи везане свезама, и тада се растављају запетама: *Он је висок, па снажан, па здрав, али је спрашљив. — Он и оре, и коша, и сеје и коси на своме имању.*

104) Ако се при набрајању само последње две речи вежу свезом и, онда се пред и не ставља запета. Пошто се сматра последња реч као додата свима осталим — које се сматрају према њој као целина —, то испред последње речи везане при набрајању свезом и не стоји запета, исто онако као и кад се две речи везују спојном свезом и. В. т. 117. В. прим. у т. 102, 103.

Б) Одвајање запетом реченица

105) Независне реченице кад се набрајају, а нису везане никаквим свезама, одвајају се запетом: *Смиљ Смиљана покрај воде брала је недра и рукаве, извила је три зелена венца. — Вихор долом дује, градом пољуљује, на граду девојка виком подвикује.*

106) Када се самосталне или напоредне реченице везују за друге каквим свезама, оне се одвајају запетом, уколико у њима нема ограничења изнесеног у т. 131 и 132. Овамо долазе свезе:

- а) за навођење: *иа, пак, шек, и* (исп. напред т. 120);
- б) супротне: *а, него, већ, само и сл.;*
- в) раставне: *али, та;*
- г) емфатичне: *та, ле;*

д) узвичнe: *a, ала, да, е;*

ђ) потврднe: *да, дабогме, дакако;*

е) ексклузивнe: *до, него, осим, већако, самошто* итд.

По значењима самих ових свеза јасно је да се њима везују самосталне реченице.

107) Иако имају модално значење *погодбене и допусне* реченице, ипак оне чувају карактер самосталних реченица које се везују не са једном речју главне реченице, већ са целом главном реченицом. Зато се оне одвајају запетом. Уз њих стоје погодбене свезе: *ако, буди, да, када и допусне: ако... и, пако, ма да, макар, ма, да, премда, што и сл.* На пр.: *Било би ми врло мило, кад би ми још когод послао (ијесама). — Нехе тебе погубиши уга, да би никад не видио царства. — Молила се Богу до јој да да затрудни, макар змију родила.*

108) Узрокне свезе (*јер, што, зашто, будући да, када* и сл.) које стоје уз узрокне реченице у којима се износи узрок као нешто сасвим независно (од чега управо зависи оно што је у главној реченици) — одвајају се увек запетом. *Благо ћеби, кад имаш два весеља. — Бог није крив, што људи зло чине.*

109) И у последичним реченицама износи се обично нешто што се сматра као последица, резултат целокупне реченице. Оне се везују за главну реченицу свезама: *да, како, ше, шако да* и одвајају се запетом: *И ту мајка тврда срца била, ше од срца сузе не пуштила. — Има дванаест коња, да не знаш који је од кога лепши.* Исп. т. 136.

110) Када реченице замењују подмет или прирок, оне се често стилизују, тако да се образују готово две напоредне реченице. Такве се реченице одвајају запетама: *Колико људи, шолико ћуди.* Постало је од: *Онолико колико је људи толико је и ћуди.*

Иако се у другим приликама подмет не одваја од прирока, овде се ове реченице осећају као полу зависне, тако да свака има свој подмет и прирок: *Колико је људи, шолико је ћуди.*

111) Поред оваквих напоредних (стилизованих) реченица код којих је напоредност исказана заменицама и прилогима који једни другима одговарају (корелативи), има и напоредних реченица код којих нема оба знака корелативности. И такве се реченице одвајају запетом: *Ко брзо суди, брзо се каје.* Дакле, не мора бити речено: *Ко брзо суди, тај се брзо каје,* већ се тај однос (корелација) може и само подразумевати: *Кад среће зашиши, мисао је крива.*

112) Али то не значи да се сваки развијени подмет или прирок у засебну реченицу одваја запетом, па било да стоји на првом или другом месту, већ само онда када је поменуто стилизиовање извршено: *Јер онда пшташе нас за песме наше који нас заробише. — Који нас одведоше говораху. — Који ненавидише Сион посрамићеше се од Господа. — Данас виси на дрвешу који је обесио земљу на води.*

113) Редак је случај да додаци подмета и прирока када се развијају у пуне реченице задржавају своје обично место. Они се махом стављају ради истицања на прво место у реченици, тако да тек после њих долази главна реченица са подметом или природом. Када главна реченица заузме друго или још које даље место, а оваква зависна споредна реченица стчији пред њом, тада су оне у инверзији. Кад год се инверзија врши, зависна реченица се издава из непосредне зависности, реченица се донекле прекида, тако да иза ње мора стајати запет: *Доћи ћу кад будем имао времена — без инверзије, у обичном реду; али: Кај будем имао времена, доћи ћу. — Куд војска прође, трава не распе.* Без инверзије: *Трава не распе куд војска прође.*

114) Када се врши инверзија појединих речи у реченици, оне се запетом не одвајају. Али ако која таква реч има додату реченицу уза се, па се изврши инверзија целога израза (тј. и речи и додате јој реченице), онда се она одваја запетом. *Са разлога који ће бити изнесени, поменуши предлог не може се примити.*

115) Када се зависне реченице не одвајају запетом од главне реченице, па се уз те зависне реченице употребљавају друге које такође зависе од главне реченице, онда се зависне

реченице на другом, трећем итд. месту сматрају као реченице у набрањању и одвајају се запетом. Када пак међу зависним реченицама има таквих које зависе од других зависних реченица које су у непосредној вези са њима, онда се оне или одвајају запетом или не одвајају као и кад зависе од главних реченица: *Да ли знаеш шта ће бити мени, шта ли теби.* Али: *Молко се Богу да му да да победи еве неирајаштељ своје.*

В) Неодвајање запетом речи

116) Када једна реч одређује другу, она се од ње не одваја запетом: *Река Сава утиче у Дунав.* — *Долешела шица ластавица.* — *Зелена шума оку је прајашна.* — *Нека дођу ученици првог разреда Поповић и Вукмировић.* — *Владичин спев „Горски вијенац“ радо читам.* — *Волим поштена марљива човека.*

117) Када се свезама везују речи или реченице у целину или потпуно изједначују, било потврдно било одречно, се случајевима употребљавају свезе: *и, или, ни ипши, било, већ буљубаша Зека.* — *Вино пију Новак и Радивој.* — *Узми алаш ил' остави занаш.* — *Тада ученици сви оставаше га и побјегоше.*

118) Ако има више од две речи овако везаних и изједначених, сматра се да су у набрањању, и све што је преко две речи одваја се запетом: *Ја или ши, или он. Ни ја ни ши, ниши ико други.*

119) Ако се на крају набрањања само последња реч веже свезом са осталим речима, и за њу вреди правило у т. 104: *Кули ми: одела, обуће и нешто хране.*

Г) Неодвајање запетом реченице

120) Реченице које замењују неки реченични део са нарочитом службом у њој — са њом су чврсто везане, и док

се налазе у свом обичном граматичком реду, не одвајају се запетом.

121) Овамо долазе све реченице које замењују објекат, долатак за место, за време, за начин и сл., па се налазе на ономе месту на којем би стајале да су исказане засебним речима: *Пишам га шта види.* — *Рекао ми је да дођем.* — *Трава не распе куд војска прође.* — *Грки су шамо залогаји хлеба где свога нема и где браша није!* — *Намесници кад се покорише остало су на својим местима.*

122) *Релативне реченице.* Релативна заменица или релативни прилог могу бити везани са једном речју са којим чине један појам; тада се не могу одвајати запетом. Али често, и ако се додају појединим речима у реченици, релативне реченице не чине један појам са њима, већ уводе у реченицу какву споредну, у датом тренутку додату реченицу. У том се случају одвајају запетом: *Пешаци оборе горњи шанац у коме су била обадва тоца.* — *Никога коме је шако име нема у родбини.* Али: *Дижем руку своју ка Господу Богу, чије је небо и земља.* — *Јеровоам, чија мати бијеше удовица, подиже се на цара.*

123) У свemu осталом и за релативне реченице вреде сва правила као и за остале. И оне могу бити у навођењу, напоредне, уметнуте, у инверсији. Тада се, наравно, одвајају запетом. Исп. примере у т. 122.

124) Кад партицип претставља прост прилог који се додаје предикату, он се не одваја запетом: *Мати ми плачући одговори.*

125) Тако исто и други партиципи када немају својих додатака који би показивали да они значе целу реченицу — не одвајају се запетом: *Запјевавши оде у другу собу.* — *Не дочекавши одговори.*

126) Овамо долазе и трпни партиципи: *Усамљен и ожaloшћен он је стајао у свешту као грм на оголићеном бруду.*

Истина је да је „*усамљен и ожaloшћен*“ преметнуто; али се засебне речи у инверсији не одвајају запетом.

127) У највећем броју случајева партиципи чине партиципске реченице најразличније врсте (начинске, условне, временске и сл.) које се по смислу и намени слажу са осталим зависним реченицама. Зато за њих вреде правила тих реченица: Цар дознавши од слугу шта је и како је меште увеће под браду сунђер. — Тимо што или не знајући за шту заповијест или мислећи да је он може преступашаш избаци пушку.

128) Могу овакве реченице бити уметнуте, и тада се одвајају запетом: *Машт, узевши једно с другим, има право.*

129) Најчешће су овакве реченице у инверзији, и тада се одвајају запетом: *Чинећи ово, ви нећете погрешиши.*

130) Свезе се могу употребити као рече за истицање. Тада се ставља онај знак интерпункције који би се ставио да свезе и нису употребљене.

„Ја или ши“ сасвим је једно по значима интерпункције са „Или ја или ши“, само је разлика у истицању. „Узми алаш ил“ остави занаш“ — једнако је са „Или узми алаш или остави занаш“.

„Можеше их видети: и у гуњу, и у капушу, и у ћурку, и у униформи и у раси“ — једнако је са „Можете их видети: у гуњу, у капушу, у ћурку, у униформи и у раси“.

131) Према томе, водећи рачуна о ограничењима која су изнесена, тј. кад нема набрањања, не одвајају се запетом: *спојне свезе (и, те=и, па=и)* и свезе подударности (потврдне: или, волја, ја, одрећне: ни, ници):

Узме буздован и размахне њиме. — Он седе па почешаши. — Навалише на њега ше га свезаши.

132) Али се често овим свезама уводи самостална или напоредна реченица; тада се и, па, так, те и сл. свезе одвајају запетом: *Турски га шобција сагледа, па пошегне из тоца ше га удари исирјека кросред плећа, и шако га прекине.*

133) Све намерне свезе (да, како, еда и сл.), изричне (како, где, да, е), уште (да ли, како, шта и сл.) уводе реченице које су прави или неправи објекат реченички (допуна предикатова), тако да се не могу одвајати запетом:

Ије мене царе оправио да ја ишајем по Леђану вино. —
Бојећи се Милош да Турци не спаје нареди друкчије.

134) Али ако се деси да се којом од ових свеза уводи каква самостална реченица (то бива нарочито онда када се глагол од којега она зависи пропусти), онда се испред свезе мора ставити запет: *Ја сам синоћ нешто ишајан био,* (реците ми) да што лоше бесједио нисам? — Кад вам казах земаљско, па не вјерујеше, (питам вас) како ћеше вјеровати, ако вам кажем небеско.

135) Не одвајају се ни начинске (где, како, као, камо, куда, што, неголи и сл.) свезе ни временске (чим да, док и сл.) када се реченице које се тим свезама отпочињу находе на свом обичном месту (иза подмета или пријека), јер се тим реченицама замењују пријекови додаци: *Сврши на шту све као што му је речено — Бјежи на шраг што боље може. — Име ши се свуда спомињало док је сунца и док је мјесеца. — Ево има чешери године како с щобом, царе, војујемо.*

136) Ако реченица ове врсте (обично каква релативна или последична реченица) чини целину са речју у реченици која се не одваја запетом, и она се не одваја запетом (исп. т. 122): *Осуђен је због злочина који је учинио. — Он је шолико висок да на врати не може ући.*

XVI Други знаци

137) Знак ^ може се стављати на крајњи самогласник другог падежа множине, да се њиме покаже, ако је потребно, да је тај облик други падеж множине, на пр. *облак^* за разлику од *облака*.² п. јд.

138) За ненаглашене дужине, ако је потребно (на пр. у граматикама) обележити их, употребљаваће се хоризонтална црта (—) над вокалом, а не ^ На пр. *дѣвбѣка, чѣнѣбѣник* и др.

139) Уз крњи инфинитив (*доћ, чиниш и сл.*), ако је потребно употребити га, не треба стављати апостроф.

140) Ќоред обичних начина скраћивања речи као *г., д-, р-*, *г-ђа* и сл. могу се употребљавати и други слични начини као *др., гђа*, итд.

141) Уз редне бројеве не мора се стављати тачка када се они означују арапским или римским цифрама.

142) Иза наслова, потписа итд., на насловном листу књига, на документима, у књигама не ставља се никакав знак интерпункције.

143) Неколико примера како треба стављати знаке интерпункције при скраћивању речи:

15, 16, 17 (1 књиге страна 15, 16, 17).

д (динара)
п (пара)
кг (килограма)
км (километра)
мм (милиметра)
тј. (то јест)
итд. (и тако даље)
и сл. (и слично)
и др. (и друго)
и д. (и даље)
о. г. (ове године)
о. м. (овог месеца)
т. м. (тог месеца)

Када се у почетку одељака, параграфа и сл. стави уз број тачка (на пр. у овом Упутству), то значи да је уз број изостављена која реч која се може лако погодити (на пр. 145. значи 145 тачка или сл.).

Пети Одељак

XVII Транскрибовање туђих речи и имена

144) Туђе речи које књижевници позајмљују пишу се онако како се изговарају у језику од којега се позајмљују. Ако наш језик нема слова и гласова којима би се транскрибовали гласови и слова других језика, они ће се обележавати најближим гласовима нашег језика.

На пр. немачко *ü*, франц. *u*, руско *ы*, пољско *у* — бележиће се нашим *и*; франц. *on*, *en*, *in*, пред су-гласн. и на крају речи означава се слогом *он*, *ан*, *ен*; пољско *ę* и *ą* — такође *ен*, и *он*; умекшани сугласници у руском, пољском и чешком онако како се изговарају (*щ* и *đ* у руском као *ћ* и *Ђ*, *ś* и *ž* у пољском као *ш* и *ж*); талијанско *cio*, *gio* и сл. као *чо*, *ђо* итд.

Писаће се *ниво = niveau*, *сиже = siège* и сл., уколико буде потребно да се те речи у нашем језику употребљавају.

145) Када су сугласници нагомилани на *крају* *стораних речи*, онда за њих вреде ова правила:

- а) сугласници *с, з, ш* и *ж*
r, л, м и *н*
x, j и *v*

не одвајају се вокалом *a* од сугласника пред којим стоје, уколико није друкчије одређено под б), на пр.: *Дамаск, ађушанш* итд.; дакле, и: *концепш*, *парламенш*; али зам у: *бољшевизам, плеоназам, радикализам* и др.

б) сугласници *ш* и *д*

к и *г*

й и *б*

в и *м*

одвајају се вокалом *а* од сугласника

р и *л*

м и *н*

Пећар, Александар, скийшар, Ешидавар, Кадам, Пашам и сл.

в) када један од сугласника

ш или *đ*

к или *г*

й или *б*

стоји пред другим од тих истих сугласника — може се одвајати вокалом *а*, иако има речи у којима се то никад не чини (*шакаш*, *зайш*, *шакаш*, али само *Егийаш* и сл.; *факаш* и *факаш*, *дијалекаш* и *дијалекаш* итд.).

146) У другом падежу множине непостојано *а* може стајати у свима случајевима сем оних у којима се находе групе сугласничке са *с*, *ш*, *з* и *ж* на првом месту: *обелиска* и сл.: али *пашијараха*, *ађушанаши*, *йсалама* и сл.; тако исто и код именица женскога рода као *карша* — *караша*, *кашедра* — *кашедара* и сл.

147) И лична имена, презимена и географска имена, била она словенска или несловенска, треба писати фонетски, тј. онако како се изговарају у дотичном језику. Када изговор њихов знатно отступа од изворног писања или када је њихов начин пи-

сања ређи, потребно је да се поред фонетски обележеног назива стави и изворни у загради или обрнуто.

147a. Када је потребно наше речи, нарочито лична и географска имена, изнети у актима и списима намењеним иностранству, она ће се писати или нашом ћирилицом или нашем латиницом, према томе дали је потребно употребити у њима ћирилицу или латиницу. На пр. у путним исправама за иностранство, у законским прописима за странце, у конвенцијама међународног карактера, на картама латиницом писаним — писаће се: *Beograd, Đunis, Gradište, Iliđe, Stojšić, Mažuranić, Đorđević Džamona, Pančevo, Pelješac, Sokobanja* и сл.

Када је потребно стављати наше потписе на страним документима, и они ће се писати, у духу више изнесеног, или нашом ћирилицом или нашем латиницом. На пр. на уговорима са иностраним државама ма које врсте, на страним документима итд.

148) При навођењу страних имена места треба се придржавати савременог назива, пошто наш језик нема тако старе ортографске традиције којом би се правдао старији облик назива који неки језици имају.

Минхен, а не *Монаков*; *Дрезден*, а не *Дражјани*; *Лајпциг*, а не *Липиско* итд.

149) Заједничке именице позајмљене из словенских језика, уколико се не жели да се наведу у оригиналном изговору, добивају у нашем језику гласовни облик као да су у њему поникле.

На пр.: *сүєшан, обиље, жртвоваїти, скрушен, саврешенсїво, искушење.*

150) За речи позајмљене из класичних језика вреде нарочита правила. Оне су двојако добиване: или *непосредно* из дела класичних писаца, према начину изговора који је за та дела био примљен, или *посредно*, од различних европских народа који су према својим језичким особинама изговарали те речи. Тако су се код нас стварали каткада различни изговори истих речи класичних језика.

Задатак је терминолошких и номенклатурних речника да од материјула који постоји проберу оно што је најбоље према ниже изнесеним принципима.

151) Али има већ доста таквих речи за које се може утврдити један облик као обичан, као: *карактер, кризма, Грах, Бах, универзитет, Персија* и сл. У такве се речи неће дирати.

152) Облик имена земаља, градова и лица узетих из туђих језика удешава се, полазећи од рода тих имена, према особинама нашега језика, и даље се према њима он и мења. Тако *Vendée: Вандеја, Champange: Шампања, Жуковская: Жуковска, Ясная Поляна: Ясна Польана, Versailles: Версај, Достојевскій: Достојевски и сл.;* у *Версају, код Достојевског, на Ясној Польани, г-ђи Жуковској* итд. Али има случајева када страни називи толико отступају од наших народних да се њихов облик мора остатити у потпуности не само у номинативу него и у осталим падежима.

На пр. 2 п. јд. *Геше — Гешеа, Мара — Мараа, Верди — Вердија, Вердијев, Нанси — Нансија.*

153) Иначе, кад год је могућно мењати их по особинама нашег језика, тако ваља и чинити: *Шевченко: Шевченка, Петарка: Петарке, Тасо: Таса, Молијер: Молијера, Петровска: Петровске, Петровској: Толстој: Толстоја* итд.

154) За позајмице из класичних језика вреди као опште правило: да се од основе позајмљене речи образује именница у нашем језику, а према њену роду и према сличним образовањима нашег језика добија облик номинатива. На тај начин би се одбацили наставци за номинатив и зависне падеже класичних језика, а давали би се када је потребно наши наставци.

155) Али досада није увек тако рађено. Узиман је и номинатив једнине за полазну тачку, којему су се, као основи додавали наставци за падеже нашег језика, тако да су се таки облици каткада употребљавали напоредо са облицима образованим од основе, а неки пут чак и чешће.

Питање о њима може бити докрај решено само у терминолошким и номенклатурним речничцима. И ту ће се пазити да се од два облика која постоје у нашем књижевном језику узме онај који је правилнији према горњем правилу. Само у случају, ако је један облик завладао у целом нашем народу подједнако, он ће се задржати онако како гласи.

НИЈЕ-НЕГО

ТУМАЧЕЊА:

Речи штампане **оваквим** словима треба употребљавати у књижевном језику.

Речи штампане **оваквим** словима *не* треба употребљавати у књижевном језику.

Остали знаци и скраћења значе:

= једнако по вредности

~ — разликуј!

в. — види!

зн. — значи, значење

об. н. — обичније него

б. н. — боље него

б. б. — било би боље

стар. — старински

* или покр. — покрајински, народски

Број у загради упућује на Упутство правописно.

авлијица = **авлица** (51)

— *не: хавли(ј)ца*

агент = об. н. **агенат**, али: многих **агената** (145, а)

адет — *не: хадеш*

адски — б. н. **атски** (78)

ађутант = об. н. **ађутанат**, али: многих **ађутаната** (145, а)

ајдаја = об. н. **ајдаха** (68)

ақадемиски = **ақадемијски** (50) ~ **ақадемски** = **ақадемички** (говор)

акамоли — б. н. **а камо ли** (27)

акобогда? (народски) = *куда, камо?*

акт = об. н. **акат**, али: више **аката** (145, а)

акцент = об. н. **акценат**, али: више **акцената** (145, а)

алат — *не: халаш*

али — стоји само на првом месту у својој реченици: *али он не дође; не: он али не дође.*

амерички (од: Америка) ~ **американски** (од: Американац)

анализовати: анализујем — б. н. **анализашти:** *анализашем или анализираши:* **анализирам**

анђео = б. н. **анђел**

анђелски = об. н. **анђеоски** (41)

анекмоли — б. н. **а некмоли** (27)

арбанашки (од: Арбанас)

— *не: арбанаски ~ арбански* (од: Арбанија)

апеловати: апелујем — *не: апелираши: апелирам*

артилерија — б. н. **артиљерија**

артилериски (б. н.: **артиљериски**) = **артилериски** (50)

ат — *не: хат*

аустрички = **аустријски** (50)

бављење — *не: бавлење*

багрем = об. н. **багрен**

багремов = об. н. **багренов**

багрење = об. н. **багремље**

бадар — б. н. **бодар**, рус.

бажђење (заударање) — *не: баздење*

бавдети (заударајти на) — *он бавди, они бавде; бавдени;* *не: баздши;* *они бавдун; баздући*

баќтати се (у) — **баќћем се**, *они се баќу; баќу-*

ћи се; (не) бакћи се!; не: бакшам се, они се бакшају; бакшајући се; (не) бакшајући се; (не) бакшај се!

Бањалука или Бања Лука (т. ј. Банова Лука) — од Бањалуке или Бање Луке; у Бањалуци или Бањој Луци (36)

бањалучки = об. н. бањалучки

бахнути — б. н. бануши (71)

(у) **Бачкој** — не: у Бачки

бдети — бдим, они бде;

бдећи; бдех; бдео; бдевши;

бдеће; не: бдиш: бдем, они бдију;

бдијући; бдих: бдно; бдивши; бдиће

бекати — беким, они бе-

же; бежи! бежећи; бе-

жах; бежавши; бежао;

бежање; б. н. бегаш; бега-

гам, они бегају; бегај!; бе-

гајући; бегах; бегавши; бе-

гао. али: побећи, побег-

нем, побегао, побегавши.

без да — није у духу на-

шег језика, јер **без** има

само зн. предлога а не и

приложне свезе (као осем

на пр.), стога место: оти-

шао је (**без да**) ми се ја-

вио, треба: отишао је и

не јавивши ми се, или:

.... а није ми се ј., или:

.... а и не ј. ми се.

бездан м. р. = **бездана**

бевмало, прил. = готово
— не: без мало

бев њега или **бева њга**

— не: беза њ или беза-њ'

бев сумње, и као прилог

— не: бесумње (35)

бекство — б. н. бегство (у

оба значења; 80)

белети = седети, поста-

јати белим ~ белити =

градити (бојити) што бе-

лим; према томе белех ~

белих, белео ~ белио, бе-

левши ~ беливши

белети се = изгледати

бео: голуби (овце) се беле-

ше, белели се, белеће се

~ белити се = градити се

белим: жене се белише

и белиле се и белиће се,

да би се белеле.

бељење не: белење; об.

само у зн.: градити себе

или друго што белим.

бенављење — не: бенав-

љење

београдски — б. н. бео-

градски (78) ~ **београђан-**

ски (од: Београђанин)

бесан — бешњи, најбеш-

њњи; не: беснији, најбес-

нији; ~ **бессан** (без сна)

беснети — беснех; беснео;

беснећу; бесневши; не:

бесниши; бесних; беснио;

беснићу; беснивши

билећки — б. н. билећки

(87) (ми) бисмо или **би** — не:

(ми) би смо

(ви) бисте или **би** — не: (ви)

би сте

бити у зн. тући — **бијмо!**

бијтс! — не: бимо! баше!

бијен — б. н. бивен, баш

битка — (у) **битки** об. н.

битац или бици

Бихаћ — Бихаћа и д. =

об. н. **Бишћа**

бихаћки — б. н. бихаћки

(87)

благ — блажи, најблажи;

не: блажији, најблажији

благдан = празник — не:

благ дан

благодат (ж. р.) = благо-

дат (ж. р.)

благодатни = благодетни

блебетати — блебеће он,

они блебећу; блебећући;

б. н.: блебета он, они бле-

бешају; блебешајући

бледети — бледех; бледео;

бледевши не: бледиш;

бледих; бледо; бледивши

блеђење — б. н. бледење

близак — близки, најбли-

жи; не: блискији, најбли-

скији

близнац — близнаца и д.

= **близанац** — близанца

и д.

близванићи = **бливанчи-**

ћи

богами = заиста (потсме-

шљиво) — не: Бога ми:

Говорио, говорио, па бо-

гами и казао нешто.

богатство — б. н. бога-

ство (85)

богдана (како, колико, шта

и др.), прил. = баш ~ Бог

зна...: Бог зна једини

да он није богдана како

заслужио ту хвалу.

Богојављење — не: Бого-

јављење

Богородичин — не: Бого-

родичин

божићни — б. н. божићни,

божићни (81, б)

Божји = **Божији** — не:

бож(и)ји

бовациски = **бовацијски**

(50)

бојаџиски = **бојаџијски**

(50)

болестан — али: болесна,

болесни, не: болесан

болети — боли ме рука,

боле ме руке; болеће ме

рука (руке); болео ме зуб

булетење — б. н. болење

рука (руке); болио ме зуб

бомбардовати: **бомбарду-**

јем не: бомбардираш:

бомбардирал

боранија — б. н. буранија

Борислав = стар. н.: Борисав
бранилац — б. н. бранишљ, стар.; не: бранојац; многих бранилаца, не: мн. браноца
брањење — не: бранење брат — за мању множину (2—4), поред: два, три, четири брата, и са збирним бројевима: двоје, троје, четворо браће; за множину (5 и вишег) само збирна им.: браћа, с браћом не с браћама; тада, са збирним бројевима: петоро, десеторо..... браће не: пеш браће; али, у нар. песмама: *пет братâ, или с бројним им.: петорица...
браће (значи и да их има више!); овај спој неопходан у 3., 6. и 7. п.: петорици, с петорицом браће, у употреби и код мање множине: двојици, тројици, с четвороциом браће; с бројним придевима: двоја... петора... браћа значи толико група браће. брати — бран или брат братство — б. н. браславо (85)
брдски — б. н. бртски (78)
брескva = праскva, праска; 2. п. мн. бресака, прасака

брига ме (те, га, ју, нас, вас, их) је — не: брига ми (ши, му, јој, нам, вам, ми) је
бридети — бриде ми руке; бридео; бридеће; бридевши; не: бриду ми руке; бридио; бридиће; бридинши
брјати (се) или брти (се) — бријем (се), брију (се), бријући (се); бриј (се)!; бријан; не: бријам (се), бријају (се); бријајући (се); бријај (се)!; бријаш
брiliјант = об. н. брилијант, али: много брилијаната (145, а)
брисати — бришући, не: брисајући; брисан, не: брисац
бродски — б. н. брошки (78)
бројење — б. н.: бројање
бројити — б. н.: бројаши
Брчко — од Брчкога, у Брчком; не: Брчка
будвашто (— а) = готово ни за шта.
будибогснама = буди-бог-с-нама = ђаво ~ буди Бог с нама!
будљански — не: будлански (од Будве).
буздован — об. н. бувдозан (69)
бузица — не: буцица (52)
буктети или **буктати**, не:

букишиши — буке, букуватре; букећи, букећи; букео, букао; не: букушу, букају ватре; букушни, букајући; букишио
букење, **букање** — не: букушење
бургијица = бургица (51)
бува = буха (68)

ваљада = можда ~ ваљада: Он ваљада зна шта ваља да ради.

ваљати — у зн.: требати је безлично и у ср. роду, како у сад. вр: **ваља** (да знам, да знамо, да смо знале....) и у пређ. тр.: **ваљаше** (да знам, да зна-мо не: **ваљасмо** да знамо), тако и у сложеним облицима, и у будућем вр:

ваљало је (да знам, да знаш, да зна, да знамо, да знаете, да знају; да смо знале...); не: **ваљао сам** да з., **ваљло** си да з., **ваљао је** да з., **ваљали (-ле)** смо да з., **ваљали (-ле)** сме да з., **ваљали (-ле)** сме да з., **ваљали (-ле)** суда з.; **ваљало би** (да знам, знаш, зна, знамо, знаете, знају; да сам, си, је знаю(ла), смо, сте, су знали(-ле); не: **ваљао бих, би, ваљали(-ле)** бисмо, бисце, би да з.; **ваљаће** (да знам, знаш, зна-

мо, знају); не: **ваљаћу** да зн., **ваљаћеш** да з., **ваљаћеше** да з.

вармећски — б. н. вармећски (80)

васколик = свеколик, об. н. **савколик**

Васкрс, **Васкрсенье** — не: **Васкресенje**

васкрснути — не: **васкреп-снуши**

васпитач — б. н.: **васпи-шашељ**, стар.

вежба(ње) = веџба(ње)

вежбати = веџбати

венути — не: вехнуши

вереничин — не: вереничин

вётрети (испаравати, ишчезавати) ~ **ветрити** (противетравати собу и др.)

вештичин — не: вештичин

ви имате свој план — не: **ви имате ваш** п.

ви полазите од себе — не: **ви полазите од вас**; **ви у-гађате себи** — не: **ви угађате вама**; **ви** знаете **себе**

— не: **ви** знаете **вас**; **ви** рачунате са **собом** — не: **ви** рачунате са **васом**; **ви** мислите о **себи** — не: **ви** мислите о **васом**

видети — они виде; видех, видесмо, видеше; видео; видела; видевши; видеће;

не: они виду; видих, видох, видисмо, видосмо, видише, видоше; видио, видла; видивши; видиће

византиски = византијски (50)

Винковци — из Винковаца, у Винковцима; не: Винковце, из Винковаца, у Винковцу

вирити — они вире; виреји; вирих; вирио; виривши; вириће; не: вириши; они виру; вирући; вирех; вирео; виревши; виреће

викати — вичући, не: викајући

вихар = вихор иливијор (68)

вишеградски — б. н. вишеграђански (78)

вишепут = често ~ више пута

виши, највиши — не: виши, највиши

владалац — много владалац; не: владаоц, много владаоца

Владислав — стар. н.: Владисав

владичин — не: владикин

влас — у књ. јез. узета у ж. р. иако је у Вука м. р.: седа влас, беле власи

властан — не: власан, али: власна, власни(к)

властела — збир. им. за мн. од им. **властелин**; и с простим бр.: два, пет, десет **властелина**; иначе са бројним им.: **двојица, петорица, десеторица властеле**, или збирним бр.: **петеро, десеторо властеле; с властелом** — не: с **влаштелама**

Влах — 1) Румун; 2) у јуж. Далмацији (у Дубровнику): **сељак**; 3) на севернодалматинском острвуљу: **човек с копна**; 4) код муслимана и католика (у Босни и Херцеговини, у Хрватској): **православни** (Србин)

влашићки — б. н. **влашићски** (87)

вожење — не: **вогење**
војводски — б. н. **војвоштски** (78)

војводство — б. н. **војвоштво** (78)

војсковојски — б. н. **војсковојски** (80)

војсковојство — б. н. **војсковојштво** (80)

волети — **волим**, они воле; (**више**) волим него; **највише** волим од...; **волећи**; волех, волесмо; волео; волевши; волеће; не: **волем**, они волу; волијем него..., **најволијем**

од...; **волући**; волих, волисмо; волио; воливши; волиће

вољење — не: **волене**
вођни — б. н. **вошњи**, вођни (81, б)

вођњак — б. н. **вошњак**
вођство — б. н. **вођсво** (80)

вражји = **вражији** (55); не: **вражи**

Врање — из Врања, у Врање иде, у Врању живи; не: **Врана**, из Врање, у Врању иде, у Врањи живи
врањски (од: Врање) ~ **врањански** (од: Врањанац)
врапчији = **врапчији** (55); не: **врапчи**

врата — им. само у мн.; 2. п. **врат**; не: **врашију**; слаже се са збирн. бројевима: **двоје врата, петоро врата;** или с бројним придевима: **двоја врата, петора врата;** не: **пеш врата**

врвети — они врве; **врвемо**; врвео; **врвевши**; **врвеће**; не: они врву; **врвимо**; врвиши; **врвиће**

врвљење — не: **врвење**
вргнути = **врћи**: вргнух, вргох; вргнуо, вргао; вргнувши, вргавши; **вргни!**, врви!; вргнућу, врћи ћу; не: **врћићу**.

вредити — они вреде; **вредио**; **вредивши**; **вредиће**; не: **вредеши**; они вреду; **вредео**; **вредевши**; **вредиће** вреоце (мало врело) = **врелце**

врети — вода ври, лонци вру; **врүћи**; **врео**, **врела**; **вреће**; не: **врциши**; вода врије, лонци врију; **вријући**; **врио**, **врила**; **вриће**

вриштање — б. н. **врискавње**

вриштати — б. н. **врискавши**, те и: они **вриште**; не: **вришту**; **вриштећи**, не: **вриштући** и **врискавући**; **вриштах** б. н. **врисках**; **вриштао** б. н. **врискao**; **вриштавши** б. н. **врискавши**

врстан — б. н. **врсан**; али: **врсна**, **врсни**

вртети (се) — они (се) **врте**; **вртећи** (се); **вртежи** (се); **вртевши** (се); **вртевећи** (се); **врћен**; не: **вршили** (се); они (се) **вршу**; **вршнући** (се); **врших** (се); **вршио** (се); **вршивши** (се); **вршиће** (се); **врщен**

врћење — б. н. **вршење**

вршилац — много **вршилац**; не: **вршиоц**, много **вршиоц**; б. н. **вршиоц**, стар.

вући — они вуку; **вући ће**

он, они; не: они вучу; вућиће
вуци! — не: вучи!
вучи = вучији
вучи

газдаричин — не: газдаричин
галванизовати: галванизујем — б. н. галванисаши; галванишем; галванизираши; галванизирашам
гамизати — гамижуји не: гамизајући
гатка — (у) гатки об. н. гашци или гаци
гақати — гачуји не: гакајући
где — не: гди (икавски)
гдегде = понегде — б. н. где-где
гђёгод = негде ~ где гђд = свугде: Има ли гдегод среће? Где год будеш, пази! У другом случају, и растављено уметнутом речицом без акцента: Где би га год видео, поздрави га.
гдекад = понекад — б. н. где-кад
гдеко = понеко — б. н. где-ко
гдекоји = понеки — б. н. где-који
гдено — б. н. где-но
гдешто — б. н. где-што

геометрички = геометријски (50)
гибати се — гибам се, гибљем се, они се гибају, гибљу; гибајући се, гибљући се
гимнависки = гимнависки (50)
глад — им. ж. р. тешка глад; не: шежак глад; 2. п. од тешке глади; не: од тешка глада; б. п. глађу; не: глађом, гладом; 7. п.: у глади; не: у гладу
гладак — глађи, најглађи; не: глашкији, најглашкији
гладнети — они гладне; гладнео; не: гладнисти; они гладну; гладнио
глађење — не: гладење
глашење — не: гласење
гледалац — много гледалаца; не: гледаоц, много гледаоца
гледати — гледам, они гледају; гледајући; гледај!; гледах; гледао; гледавши; б. н. (покрајински): гледиши; гледим, они гледе; гледећи, гледи!; гледих; гледио; гледивши
глобљење — не: глоблење
глувата = глувоћа
гмишати — гмижуји не: гмизајући
гнев — б. н. гњев
гневан — б. н. гњеван

гневдо — б. н. гњевдо
гневдити се — б. н. гњевдши се
гнусан — не: гнустан
гњављење — не: гњавлење
гњечење — не: гнечење
гњечити — не: гнечиши
говедина — б. н. говеђина
голаћки — б. н. голаћки (87)
голуб — мн. голубови или голуби
гонити — за трајност радње б. н.: гањати, које има, управо, значење појачане учесталости: врло често, врло дуго гонити
гоњење — не: гонење
горак — горчи, најгорчи; не: горкији, горчији, најгоркији, најгорчији
горети — дрво гори, дрва горе; горех; горесмо; горео; горевши; гореће; не: гориши; дрво горе, дрва гору; горих, горох, горисмо, горосмо; горио; горивши; гориће
госпићи — б. н. госпићски (87)
господа — збир. им. за мн. од господин; З. и 7. п.: господи не: господама; б. п.: с господом; не: с господама; с простим бр.: два, три, четири госпо-

дина, али и: двојица, тројица, четворица (од) господе, као: петорица и даље; у зависним падежима неопходно: двојици, тројицу, с четворицом господе
господар — 5. п.: господару! и господаре!; б. п. господарем и господаром
господарев = господаров
господски — б. н. господски или госпоџки (78)
господство — б. н. господство или госпоство (78)
госпођичин — не: госпођицин
госпојичин — не: госпојицин
готовљење — не: готовљење
градски — б. н. гратски (78)
грактати — гракћуји не: грактајући
гребенje — не: гребање
грепсти — гребући; греко, греком, грекаше; грепшћу; гребен; не: грекаши; грекајући; греках, грекасмо, грекаше; али: грекање, грекасмо, грекаше у пређ. несвр. вр.; не: грекајући; грекан
грести — гредем или грем, они греду; гредући; грек, греком; греко; грекаше; не: гредешти или гредиши; грек-

дим, они греде; гредећи;
гредех, гредих, гредесмо,
гредисмо; гредео, гредио;
гредеће, гредиће

грех — мн. греси или грехови

гризен — не: грижен

гризење — не: грижене;
грижа

грљење — не: грлење

грмети — грмело; грмевши;
грмеше; не: грмиши;

грмило; грмивши; грмиће

гробље — збир. им. за мно-

жину м. гробови; разлика у зн.: гробље даје слику целине (сви гробови заједно, место на ком су гробови), у којој се готово и не виде поједини гробови; у зн. „место на ком су гробови“ схвата се као оп. (заједн.) им. те има мн.: гробља

груб — грубљи, најгрублji; не: грубији, најгрубији

груди — им. ж. р. у мн.; 2. п. груди; не: грудију; у песничком језику има и једнину: груд (им. ж. р.).

груменје — збир. им. за мн., м. грумени, груменови; разлика у зн.: груменје даје слику скупа, гомиле, у којој се не виде поједини грумени.

грухнути — б. н. грунуши (71)

грушки (од: Груж) ~ груџански (од: Гружа)

губљење — не: гублење

гудети — они гуде; гудећи; гудех; гудео; гудевши; гудеће; не: гудиши; они гуду; гудући; гудих; гудио; гудивши; гудиће

гуђење — не: гудење

гукати — гучући не: гукајући

гуљење — не: гулење

гуња = гдуња, дуња

густ — гушћи, најгушћи; не: гусији, најгусији

гушчи = гушчији (55); не: гушчи

дабогме = дабоме

давати — дајем, они дају; б. н. давам, они *давају;

дајући не: давајући; даји!

дајимо! дајите; не: давајмо! дајмо је од: дати

дављење — не: дављење

дакле — не: даклем

да ли — не: дали

дајбуди = бар(ем)

даќако = свакако

даљи (пoreђење за: далек) у значењу: остали, други ~ даљни у зн.: удаљени: то су моји даљи (остали)

даљни рођаци

дангубљење — не: дангубљење

данданас — б. н. дан-данас

даниноћ = дан-и-ноћ, име цвету

Даничин — не: Даничин

дањивати — дањујући; не: дањивајући

дању — не: *дањом, покрајински

даривати = даровати (ко-
ме): дарујем, даруј! ~ да-
ривати (кога; све редом;

више пута): даривам, да-
ривај!

дармар — б. н. дар-мар

дати — дам и дадем, они
даду; дах и дадох; дан и дат

дахиски = дахијски (50)

дахнути — б. н. дануши (71)

дахтати — дашћем б. н.

даћем — даќаши (67)

дашћући и даќући, не:

даќашајући

дашто-ми-ти-дашто = за-
гонетка = дашто-ми-ти-
вашто

дваdeset = дваest; не:
двајест, двајш, двајс,

дваes

дванаест — не: дванајес(ш),
дванајс(ш)

дванаестори — не: дванаје-
стори, дванајшори (в.:

петори)

дванаесторица = 12-ори-
ца, бројна им. за м. р. љу-

ди; с 12-орицом, не: с 12-
орицама

дванаесторо — (в. за упо-
требу: једанаесторо); не:

дванајшоро, дванајесторо

дватпут ~ два пута у истом
значењу ~ два пута (дру-
ма): Ова два пута се два
пута (или: дватпут) укр-
штају.

дватри = неколики б. н. два,
три у истом значењу ~
два, три: Дватри чове-
ка су два, три па и ви-
ше...

двратрипут = неколика
пута — б. н. два, трипуш,
у истом значењу ~ два,
три пута: Дватрипут може
бити и више од два,
три пута

дваред(а) = дватпут ~ два
реда: Ова се два реда не
слажу дваред(а).

двеста = две стотине;
ипак разлика у зн.: двеста
даје слику једне заједничке
целине, у којој није свака
стотина одељена за себе:
двеста цигарета у једној
гомили, кутији, а две сто-
тине цигарета у двема ку-
тијама по 100 комада

двоје — 2. падеж двога,
3. и 7. п. двоме, 3., 6. и 7. п.
двома; и у већим збиро-
вима: 22..., 102..., 1002;

збирни број, углавном за разноликост ствари и ср. род; употребљава се, самостално: 1) за нешто уопште казано а разнолико: Треба знати (ово) **двоје**; 2) за им. ср. р. лица и животиња: (њих) **двоје**: Српче и Турче, дете и пиле, куче и маче; 3) за им. лица и животиња разних родова: (њих) **двоје**: човек и жена, ч. и дете, ж. и д.; во и крава, к. и теле; овчар и овца, жена и во; 4) за разне ствари, и истог рода: Понеси још то **двоје**: клупу и столицу; са додатком им. у 2. п.: 5) у неке збирне им.: **двоје браће**, **двоје деце** и нарочито уза све на -ад: **двоје прасади**; 6) ређе, уз им. животиња и ствари које се обично броје на пар: **двоје пилића**, **двоје коња** = 2 к.; променя, са прва три облика, највише у значају 1), са четвртим без трећега и у 2), 3) и 4): **њих двоје**, **њих двога**, али **њима двома**, у зн. 5) само четврти облик: **двома деце**

двоји — (и за веће збирне: 22...) бројни пријед, употребљава се: 1) уз им.

које се говоре само у множини: **двоји бисави**, **двоје новине**, **двоја врата**; 2) уз им. животиња и ствари које се броје на пар: **двоји пилићи** = 2 паре п. = 4. к. (пази! **двоје пилића** = 2 к.); **двоје ципеле** = 2 паре ц. = 4 ц.; 3) са зн. **двојаки**, уза збирне им.: **двоја деца**, **двоја прасад** (пази! **двоје прасади** = 2 к.); 4) тако, и уз множину заједничких им.: **двоји проци**

двојица — бројна им. за м. р. људи: Петар и Павле, њих **двојица**; с **двојицом**; не: с **двојицома**; и у већим збирним: **22-ица**, **42-ица**, **102-ица...**, **1002-ица...**

двојумљење — не: **двојумљење**

деветнаест — не: **деветнајес(ш)**, **девешнајес(ш)**

деветнаестори — не: **деветнајестори**, **девешнајстори**; (в. **петори**)

деветнаесторица = 19-орица, бројна им. за м. р. људи; с **19-орицом** — не: с **19-орицама**

деветнаесторо — (в. за употребу: **једанаесторо**), не: **деветнајесторо**, **девешнајсторо**

деветори — и за веће зби-

рове: 29, 139... (в. **петори**)

деветорица = 9-орица; бројна им. за м. р. људи; с **деветорицом** — не: с **деветорицама**; и у већим збирним: **39-орица...**, **129-орица...**, **1459-орица**

деветоро — и у већим збирним: 39, 109, 1009; збирни број, употребљава се, самостално: 1) за нешто уопште казано а разнолико: Разликуј (ово) **десеторо**; 2) за им. ср. р.; 3) за им. лица и животиња разних родова; 4) за разне ствари, и истог рода; са додатком им. у 2. п.; 5) уз неке збирне именице: **десеторо браће** и уза све на -ад: **десеторо телади**; ређе, 6) уз им. живот. и ствари које се об. броје на пар: **десеторо волова** = 9 в. ~ **деветоро в.** = 9 пари = 18 в. **девојчин** — не: **девојкин**

делилац — б. н.: **делишељ**, стар.; не: **делиоц**; многих **делилаца**, не: мн. **делиоца**

дељење — не: **делење**

дёнути (се) = **дёсти**: **метнuti**: куд да (се) **денем** и **дедем**, куд они да (се) **дёну**, **деду?**; **денуо** и **део дёнути** = **дёсти** сено

десетори — и за веће збирне: 20, 130... (в. **петори**)

десеторо — и у већим збирним: 20, 110, 1030; збирни број, употребљава се, самостално: 1) за нешто уопште казано а разнолико: Разликуј (ово) **десеторо**; 2) за им. ср. р.; 3) за им. лица и животиња разних родова; 4) за разне ствари, и истог рода; са додатком им. у 2. п.; 5) уз неке збирне именице: **десеторо браће** и уза све на -ад: **десеторо телади**; ређе, 6) уз им. живот. и ствари које се об. броје на пар: **десеторо пилића** = 10 к. ~ **десеторо пилића** = 20 к. **десеторица** = 10-орица бројна им. за м. р. људи; с **десеторицом**; не: с **десеторицама**; и за веће збирне: **20-орица**, **150-орица**, **1360-орица**...

дете — за мању множину (2—4), поред: **два**, **три**, **четири детета**, и збирна им. са збирним бр.: **двоје**, **троје**, **четворо деце**; за множину (5 и више) само збирна именица: **деца**, **с децом** не: с **децама**; тада, само са збирним бр.: **петоро...** **дете**; не: **пеш**

дешета, пеш деце; с бројним приdevима: **двоја...**, **петора...** деца значи толико група деце разних родитеља; али се овим бројним пр. прибегава у 2. и 3. п. (без ознаке „деце“): Изгубила је четворо деце: тројих се сећа, једног не; Има десеторо деце, **деветорим** даде јести, једном не; иначе, помажемо се згодним предловима: од шесторо деце, на троје д., са седморо д., о четврто д.

детињи од: дете ~ дечињи
од: деца = **деч(и)ји**

детињство — не: **дешинство**

деца — 3. и 7. п. **дечи**, не: **дечама**

с **децом** — не: с **дечама**

дечји = **дечији** (55); не: **дечи**

дивљење — не: **дивлење**

дизати — **дижући**; **дизан**; не: **дизајући**; **дизаш**

дијагонала — б. н. **диагонала** (54)

дијаграм — б. н. **диаграм** (54)

дијалект = об. н. **дијалекат**, б. н. **диалек(а)ш** (54, 145, б); али: **многих дијалеката**

дијамант = об. н. **дијаманат**, б. н. **дијаман(а)ш** (54), али: **много дијаманата** (145, а)

диринџити = **диринџити**, **издирати** за другога
дисати = **дихати**: **дишући**, не: **дихајући** и **дисајући**
дичи (се) = **дигнути (се)**: **дигох** и **дигнух**; **дичи (се)!** **дигао** и **дигнуо**; **дигавши** и **дигнувши**; **дигнућу**, **дичи ћу**, не: **дичићу**

длан — у мн. **дланови** об. н. **длани**, тако и у осталим падежима

дбб, им. ж. р. = **увраст, старост** (уопште); у зависним падежима само: **доби**, и у мн. осем 3., б. и 7. п.: **добима** (ретко)

добра им. ср. р. **непроменљива** = **време**, за зависне се падеже помаже предлогима: од (тога) **добра**, у (то) **добра** не: у (том) **добу**, на (ком) **добра** не: на (ком) **добу**

добарвче(р)! = **добро ве-че!** = **добра вечер!**

добрачивати — **добрацујем**, они **добрацују**, не: **добра-цивају**; **добрацујући**, не: **добрацивајући**.

добећи = **добегнути**: **до-бегох** и **добегнух**; **дебе-гао** и **добегнуо**; **дебегав-**

ши и **добегнуши**; **добе-ћи ћу** не: **добећићу**
добивање — б. н.: **добра-ње**

добивати — б. н.: **добрајаши**
добити (на дар) — **доби-вен**; б. н.: **добијен** и **добиш**
добити = **дотући**: **добијен**, не: **добивен** и **добиш**

добошар — 5. п. ј. **добо-шар!** и **добошаре!**; б. п. ј. **добошаром** и **добошарем**
добошарев = **добошаров**

Добривој — не: **Добривоје**
Добрин — не: **Добрин**

Доброслав = стар. н.: **До-бросав**
добросрећни(к) — б. н. **до-бросрећни(к)** (81, б)
довезен — не: **довезен**, и од **довести**: **довёзем** и од **довести**: **довёзем**

дровче = **вечерас**
домицивати = **домикујући**, не: **домицивајући**

домити се = **домиј се!** **до-вијмо се!** **домијте се!** — не: **доми се!** **домимо се!**
домише се!

домитљив — не: **домишив**
домодити — за трајност радње б. н.: **домаћаши**, које има значење врло појачане учсталости: врло често, врло дуго **домодити**, тако да је и за обичну учсталост **довољно**: **домодити**

довођење — не: **довођење**
довозити — за трајност радње б. н.: **довођаши**, које има значење врло појачане учсталости: врло често, врло дуго **дово-вити**, тако да је и за обичну учсталост **довољно**: **довозвити**; **довожах**, не: **дововозах**, које је (са нагласком на другом о) од гл.: **довозвати**

доворгнути = **доворћи** (**до-бацити**): **доворгнух** и **до-вргох**; **доворгнуо** и **довор-гао**; **доворгнувши** и **довор-гавши**; **доворгнућу** и **до-врћи ћу**, не: **доворћићу**

доворети — не: **довориши**: **вода доври**; не: **довојије**, они **довору**; не: **довојију**; **доворео**; не: **доворио**; **до-вреће**; не: **довориће**

доворшивати — б. н. **до-вршавати**; **доворшујем** б. н.: **доворшавам**; **доворшујући** б. н.: **доворшавајући**; не: **доворшивавајући**; **доворшуј!** б. н.: **доворшавај!**

довоји — они **довојку**; **до-вуци!**; **довоји ће он, они**; не: они **довојчу**; **довоучи!**; **довојиће он, они**

догнати — **догнам**, стар. **доженем** покр. **доренем**; **догнај!** стар. **дожени!** про-винцијски **дорени!**

догонити — за трајност радње б. н.: **догањати**, које има значење појачане учесталости: **врло често врло дуго догонити**, тако да је и за обичну учесталост доволно: **догонити** **догорети** — огањ догори, дрва догоре; **догорех**, **догоресмо**; **догорео**; **догоревши**; **догореће**; не: **догориши**; огањ догоре, дрва догору; **догорих** или **догорах**, **догорисмо** или **догоросмо**; **догорио**; **догоривши**; **догориће**

дограђивати — **дограђујем**, не: **дограђивам**; **дограђујући**, не: **дограђивајући**

догрдети — они нам догрде; **догрдех**, **догрдеше**; **догрдео**: **догрдевши**; **догрдеће**; не: **догрдиши**; они догрду; **догрдих**, **догрдише**; **догрдио**; **догрдивши**; **догрдиће**; али: **изгрдити**, **нагрдити** ... кога, тако би и **догрдити** значило: наставити грђу (грдити) до-краја.

догрепсти — не: **догребаши** **додавати** — они **додáју**, а: **додају** је од гл. **додати**: **додам**; **додајући** не: **додавајући** **додати** — они **додаду**, а

додáју је од гл. **додавати**; **додах** и **додадох**; **додан** и **додат**

додаци — б. н. **додатци** (83); **додиривати** — **додирујући**; не: **додирајући**

додуше ~ до душе: Те речи додуше, нису допреле до душе његове

дожети = **дожњети**: **дожњем** и **дожањем**; **дожњи!** и **дожањи!**; дожех и **дожњех**; **дожео** и **дожњео**; **дожевши** и **дожњевши**; **дожњевен** и **дож-јет**

доживети — они **доживе**; **доживех**; **доживео**; **до-живевши**; **доживеће**; не: **доживиши**; они ***доживу** правилно по застарелом ***дожити** и покрајинском ***доживести**: **доживем**; **до-живих**; **доживио**; **дожививши**; **доживиће**

дозвати — **дозван** и **до-зват**

дозвивати — **дозвивам** и **до-звивљем**; **дозвивајући** и **до-звивљући**

дозлабога = веома — б. н. **до-зла-бога**

дознавати — они **дознáју**, а; **дознају** је од гл. **до-звнати**: **дознам**; **дознајући**, не: **дознавајући** **дознавати** — **дознам** и **до-**

внадем, они **дознáју** (а **до-звáју** је од **дознавати**: **до-звнајем**); **дознах** и **дозна- дох**; **дознат** и **дознан** **дојако** = **досад(a)**

дојахати — **дојашем**, они **дојашу**; **дојахах**, они **до-јахаше**; **дојахао**; **дојахавши**; **дојахаје**; **дојахан**; не: **дојашиши**; **дојашим**, они **дојаше**; **дојаших**, они **дојашиши**; **дојашто**; **дојашивши**; **дојашиће**; **дојашен**, **дојахаш** **дојевдити** — не: **дојездеш-ши**, и др.

доказати — **доказан**; не: **доказаш**

доказивати — они **дока-зују**, не: **доказивају**; **доказујући**, не: **доказивајући** **доклегод** = донекле ~ до-кле год = свуда: Види ли се с тога брана **доклегод**? **Докле** (се) год се погледа, пусто је! (30)

доколан = **докон**; ж. р. **докона**

докраја = сасвим ~ до **краја**: До краја овога не до-ђе **докраја**

докусуривати — **докусу-рујући**, не: **докусуривајући** **долажење** — не: **долазење**

долазити — они **долаве**; **долажах**; не: они **долазу**; **долазах**

долевати — б. н. **доливаши** **долетати** — **долећем**, они **долећу**; **долећући**; **доле-ћи!**; б. н. **долешам**, они **до-лешају**; **долешајући**; **доле-шај!**

долетети — они **долете**; **долетех**; **долетео**; **доле-тевши**; **долетеће**; не: **до-лешиши**; они **долешу**; **доле-ших**; **долетио**; **долешивши**; **долешиће**

долити — **долиј!** **долијмо!** **долијтг!**; не: **доли!** **доли-мо!** **долише!**

домало = доскора

домамљивати — **домамљу-јући**, не: **домамљивајући**

домаћи = **домаћнуги**: **до-маћох** и **домаћнух**; **дома-као** и **домаћнко**; **дома-кавши** и **домаћнувши**; **до-маћи ћу**, не: **домаћићу**

домахнути — б. н. **дома-нуши** (71)

дометати — **домећем**, они **домећу**; **домећући**; **доме-ћи**; **дометан**; не: **доме-шам**, они **домешају**; **доме-шајући**; **домешај!** **домешаш**

дометнути — **дометнем**; **дометни!**; **дометнух** и **до-метох**; **дометнуо** и **доме-тао**; **дометнувши** и **доме-тавши**; **дометнуће**; **домет-нут**; не: **домешуши**; **до-мешем** (то би било од до-

мёсти = дочистити); **домеши!** (то би било у зн.: дочисти!); **домешух**; **домешуо**, **домешо**; **домешувши**; **домешуће**; **домешуш**
домеци — б. н. **домеци** (83)
домилети — они **домиле**; **домилех**; **домилео**; **домилевши**; **домилеће**; не: **домилши**; они **домилу**; **домилих**; **домилно**; **домиливши**; **домилите**
домиривати — **домирујући**, не: **домирајући**
донећи — **донећи**; **донаесох и донех**; **дноне и *донаесао**; **донавши и донаесавши**; **донасен и донет**, не: **донашен**
доносилац — много **доносилаца**; не: **доносиоц**, много **доносиоца**
доносити — за трајност радње б. н. **донашаши**, које управо има значење нарочито појачане учсталости: **врло често**(сваки час), **врло дуго**(ваздан) **доносити**, тако да је и за обичну учсталост доволно: **доносити**; **донашах**, не: **донасах**, које је од гл.: **донастити**
доношење — не: **донасење**
доњи — **најдоњи**, не: **дольни**, **најдолњи**
допада ми се = у народ-

ном говору: **чини ми се**; зато и у књижевном б. б. б. узети: **свиђа ми се у зн. мило ми је**
допиријати — **допириући**, не: **допиријући**
дописати — **дописан**, не: **дописаш**
дописивати (се) — **дописујући (се)** не: **дописивајући (се)**
доплаћивати — **доплаћући**, не: **доплаћивајући**, **доплаћавајући**
допрети — **допр'о**, **допрли**, б. н.: **допрео**, **допрели**; **допрви** б. н.: **допревши**
до подне — тако и као именица: Излазимо свако сунчано до подне у шетњу (37)
допуњавати = ***допуњати**, **допуњивати**: **допуњавам**, **допуњујем**, ***допуњам**; **допуњавајући** и **допуњујући**, не: **допуњивајући**; **допуњавај!**, **допуњај!**, **допуњуј!**; **допуњаван** и **допуњиван**, не: **допуњаваш** **допуњиваш**
дорасти — **дорастем**, они **дорасту**; **дорастох**, **дорастоше**; **дорастао**; **дораставши**; **дорашће**; не: **дорасчиши**; **дорасшим**, они **дорасте**; **дорастих**; **дорасто**, **дорастивши**; **дорасшиће**

(не) **дорећи** — **доречем** и **дорекнем**, **дореку** и **дорекну**
досад(а), без нарочитог истицања садашњости ~ до **сада**, с нарочитим истицањем и ближим одређивањем: До **сада**, до овог часка кад ово говорим...
досађивати — они **досађују**, не: **досађивају**; **досађујући**, не: **досађивајући**
досегнути = **досећи**: **досегнух и досегох**; **досегнуо и досегао**; **досегнувши и досегавши**
досељење — не: **доселење**
досетка — (у) **досетци** об. н. **досетци и досеци**
досипати — **досипам и досипљем**; **досипајући и досипљи**; **досипај!** и **досипљи!**; **досипан**, не: **досипаш**
доскаживати — **доскакујући**, не: **доскакивајући**
доскора = **домало**
доспети — они **доспеју**; не: они **доспу**, што је код гл. **досути**
досркати — они **досрчу**; **досрчи!**; не: они **досркају**; **досркай!**
достарети — **достарех**; **достарео**; **достаревши**; **достареће**; не: **достарши**;

достарих; **достарио**; **достаривши**; **достариће**
достизвати — они **достижу**; **достижући**; **достижи!**; не: они **достизају**, **достишајући**; **достишај!**
достићи = **достигнути**: **достигох и дистигнух**; **достигао и дистигну**; **достигнувши и дистигнувшу**; **достигнут**; **достигнући** и **достићи** ћу; не: **достићићу** **Достојевски** — дела **Достојевскога**, не: **Достојевска**, **Достојевскијева**; код **Достојевскога**, не: код **Достојевскија** и сл. (152)
дотад(а), без нарочитог истицања тадашњости ~ до **тада**, с истицањем и ближим одређивањем: Јер до **тада**, када сам сам то говорио, до 25 маја....
дотаћи (се) = **дотакнути**
(bесе): **дотакох и дотакнух**; **дотакао и дотакну**; **дотакавши и дотакнувши**; **дотакнући и дотаћи ћу**, не: **дошаћићу**
дотевати — они (не) **дотежу**; (не) **дотежући**; не: они (не) **дошезају**; (не) **дошезајући**
дотеривати — **дотеријући**, не: **дотеривајући**
дотећи — **дотечем и дотекнем**, они **дотеку** и **до-**

текну, не: дошечу; дотеци! и дотекни! не: дошечи!; дотећи ће, не: дошешћиће

дотештати = дотештати
дотицати (се) — они (се)
дотичу; дотичући (се), не: они (се) дошицају; дошицајући (се); дотицан, не: дошицати

дотући — они дотуку; до туци!; дотући ћу; не: они дошучу; дошучи!; дошучићи ћу, не: до ћићу

дохватати — не: довашаши, дохваћати
дохватити — не: довашши доцњење — не: доцнење
дочекивати — они дочекују; дочекујући; дочекиван; не: дочекаваш; они дочекивају; дочекивајући; дочекаван, дочекиваши

дошетати — дошетам и дошешћем, дошетају и дошешћу; дошетај! и дошешћи!
драг — дражи, најдражи; не: дражији, најдражији
Драгослав — стар. н.: Драгосав

драти = дерати, *дрети:
драх и дрех; драо и дре ро; дравши и деравши;
дран и дрт

драти се = дерати се:
викати

дово — 2. п. дрвета, 3. и 7. дрвету, б. п. дрветом, б. н.: дрва, дрву, дрвом; за живо дрво множина је: дрвёта, или збирно дрв ће, не дрва, дрвље; за мртво (оборено, исечено у грађу): дрва, дрвље

дрвеће = дрвёта, збир. им. за мн. живог дрвета, које расте; разлика у зн. између ових облика у овом је: дрвеће даје слику тешњег скупа, целине, у којој се и не запажају поједи на дрвёта; отприлике: дрвеће у шуми (или гледано издаље), дрвёта у алеји (или гледана изблиза); као збир. им. дрвеће се слаже с до дацима у једнини: разног дрвећа, не: разних дрвећа има у шуми ~ дрвље = дрва, збир. им. за мн. об ореног, ишчупаног, посече ног дрвета, дрвене грађе држати — они држе; др жећи; држан; не: они држу; држући; држати дробљење — не: дробљење другачији = друкчији другачије = друкчије, друкче, другојаче дрхтати — б. н. дркшаши не: дрхиши, дркиши;

дршћем б. н. дркћем, не: дркшим; дршћу б. н. дркћу не: дркше и дркшу; дршћући б. н. дркшћи, дркшћи, дркша џући; дрхтас б. н. дркшао, не: дркшио; дрхтавши б. н. дркшавши, не: дркшавши; дрхтаку б. н. дркшаку, не: дркшићу

дубење = бушење ~ дубљење = стајање (дупке) дубина — не: дубљина дубити = стојати (дупке, усправно) ~ дупсти = бушити; дубем, они дубу; дубући; дубах; дубао; дубавши; дупшће; дубен духнути — б. н.: дунути (71)

евангелије = еванђеље = јеванђеље (57)

Еврејин = Јеврејин (58)

еда би = не би ли (30)

есконтовати: есконтујем — не: есконтираши: есконтирам

експедовати: експедујем не: експедираши: експеди рам

експериментовати: експе риментујем — не: експе рименираши: експеримен тирам

жалибоже — б. н. жали боже

жалим за њим — не: жалим за њега, што би зна чило: жалим место њега жалим што ниси дошао — б. н.: жалим дан. д., по нем. жалостан — не: жалосан, али: жалосна, жалосни жаљење — не: жалење жбуњ = цбуњ

жватати = жвакати; они жваћу; жваћући; не жва тајући и жвакајући; жвак тан и жвакан, не: жваш, жвакаш

ждерати = ждрати: жд(е) раЖ; жд(е)рао; жд(е)равши; жд(е)раће

ждребљење — не: ждреб лење

жеднети — они жедне; жеднех; жеднео; жедневши; жеднеће; не: жеднаши; они жедну; жедних; жеднио; жеднивиши; жедниће желети — они жеље; же лех, жељесмо; жељео; же левши; жељеће; не: же лиши; они жељу; жељих, жељисмо; жељио; жељивши; жељиће

желевница — не: жељевница, по јужном говору
желевнички — не: жељевнички

желудац — у жељуцу б. н. жељушцу и жељудцу
жењење — не: женење

жетелац — многих жетелца; не: жешеоц, многих жешеоца

жети = жњети: жњем и жањем, жњу и жању; жњи! и жањи!; жех и жњех; жео и жњео; жеју и жњеју; жњевен и жет

жечи — (коприве) жегу; жегући; жеви!; не: (коприве) жежу; жежући; жеки!

жећца — б. н. жеца или жеђца (81, г)

живети — они живе; живећи; живех; живео; живевши; живеће; не: живиши; они *живу (правилно по застарелом и покрајинском: *живсти, *живем); *живући; живих: живио; жививши; живиће

живљење — не: живлење

жлеб — не: јљеб, јуж. гов. жлевда — не: јљезда, јуж. гов.

жмурећки = жмурећке

жребати = ждрабати: одређивати коцком

жудети — они жуде; жудех; жудео; жудевши; жудеће; б. н.: жудиши; жудих; жудио; жудивши; жудиће

жућење — не: жудење; = жудња

жуљење — не: жулење
жути = постајати жут; њиве жуте, не: жушу: жутех; жутео; жутевши; жутеће

~ жутити = градити (бодити) што жутим

жути се = чинити се, изгледати жут; њиве се жуте, не: жушу; жутесмо се; жутео се; жутевши се; жутеће се

~ жутити се — начинити (обојити) се(бе) жутим
жућење — б. н. жушење

вабадава = бадава, узалуд
вабашутивати — вабашурујем; вабашурујући, не: вабашурувајући

забелети (се) = постати белим (вора): забеле; забелела; забелевши; забелеће (вора); ~ забелити — начинити што белим (вино с водом мешајући)

забити — забијен, не: забивен, које је облик, у покрај. говору, са зн.: ваборављен; забиј! забијмо! забијте, не: заби! забимо! забише!

забога ~ ва Бога: Па он, забога, не зна ни за Бога

заболети — заболи ме зуб, заболе ме руке; заболео ме зуб; заболе ме

зуб, заболеше ме руке, заболеће; заболевши; не заболиши; забде ме зуб; заболу ме руке; заболио; заболи, заболише; заболиће; заболивши

забраздити — не: забраздешти

забрањивати — забрањујући не: забрањивајући

забрећи = забрећнути: забрећох и забрећнух; забрећао, забрекли, забрећнуо; забреќавши и забрећнушки

забридити — забриди му рука, забриде му образи; забриде му рука; забридео; забридеће; забридевши; не: забриде му рука, забриду му образи; забриди му рука; забридио; забридиће; забридивши

забријати — забријем, они забрију; забриј! забријан; не: забријам, они забријају; забријај!, забријаш

забројити (се) — б. н.: забројаши (се)

завести: заведем коло ~

завести: завезем лађу

завидети — они завиде; завидех, завидесмо, завидеше; завидео; завидевши; завидеће; не: они завиду; завидих, завидисмо и завидосмо, завидише и

завидоше; завидио; завидивши; завидиће

завиривати — завирујући, не: завиривајући

завирити — они завире; завирих; завирио; завиривши; завириће; не: завирешти; они завиру; завире; завиреће

зависан од нечега ~ завистан нечemu

завити — завиј! зависмо! зависите!

заводити — за трајност радње б. н.: завађати, које има значење врло појачане учсталости: врло често, врло дуго заводити, тако да је и за обичну учсталост доволно: заводити; са нагласком на првом а, гл. звађати казује трајност радње гл. завадити

заволети — заволим, они заволе; заволех, заволесмо; заволео; заволеши; заволеће; не: заволем, они заволу; заволих и заволох, заволисмо; заволио, заволо; заволивши; заволиће

завргнути = заврћи: завргнух и завргох; завргнуо и завргао; завргнувши и завргавши; заврг-

нући и заврћи њу, не: *зарћићу*

заврштати — коњи **заврште**, не *завришту*; коњи *завршташе*; **заврштао**; **заврштавши**; **заврштаће**; б. н. *заврискати*; коњи *заврискаше*; и *заврискао*; *заврискавши*; *заврискате*

заврнути — *заврнух и завртох*

завртети (се) — они *заврте*; *завртех*; *завртео*; *завртевши*; *завртеће*; *зavrћен*; не *завршиши*; они *завршу*; *заврших*; *завршио*; *завршивши*; *завршиће*; *завршен*

завршивати — б. н.: *завршаваши*; *завршујем* б. н. *завршавам*; *завршујући* б. н. *завршавајући*; не: *завршивајући*; *завршуј!* б. н.: *завршавај!*

завући — *завучем*, они *завуку*, не: *завучу*

заглављивати — *заглављујићи*, не: *заглављивајући*

загледати — *загледам*, они *загледају*; *загледах*; *загледао*; *загледавши*, б. н. (покрајински): *загледиши*; *загледим*, они *загледе*; *загледих*; *загледио*; *загледивши*

заглувети = постати глув
заглувеше ми уши; **заглувио**; **заглувевши**; **заглувеће**; ~ **заглувити**
кога виком: *заглувише ми*
дече виком уши; *заглувио*; *заглувивши*; *заглувиће*

заглупети = постати глуп:
заглупеше сасвим; *заглупео*; *заглупевши*; *заглупеће* ~ *заглупити* = на-
чинити глупим кога: *заглушише их*, *заглупио га*,
заглупивши, *заглупиће* све

загњилети = постати
гњио, не: *загњилити* и *загњилиши*

загорети — јела *загоре*,
не: *загору*; *загоресмо* од
жећи, *загорео*, *загоревши*, *загореће*; не: *загорисмо*, *загоросмо*; *загорио*;
загоривши; *загориће*

заграђивати — *заграђујући*, не *заграђивајући*

загредети — они *загрде*;
загрдех, *загрдеше*; *загрдео*; *загрдевши*; *загрдеће*; б. н.: *загрдиши*; не:
они *загрду*; б. н. *загрдих*,
загрдише; *загрдио*; *загрдивши*; *загрдиће*; али *изгрди*ти,
нагрдити... кога

загрепсти — *загребох*,
загребосмо, *загребоше*;
загрепшћу; *загребен*; не:

загребаши; *загребах*, *загре-
басмо*, *загребаше*; *загреба-
ћу*; *заграбан* ~ *згрепсти*
сасвим

загристи — *загризен*, не:
загрижен

загрети — не: *загрмити*;
громови *загрмеше*; *загр-
мео*; *загрмевши*; *загр-
меће*; не: *громови загрмише*;
загрмио; *загрмивши*; *загр-
миће*

загрнути — *загрнух и за-
гртох*

загртати — *загрћем*, они
загрћу; *загрћући*; *загр-
ћи*; *загртан*, не: *загршам*,
они *загршају*; *загршајући*;
загршај; *загршаш*

загудети — они *загуде*;
загудех; *загудео*; *загу-
девши*; *загудеће*; не: *за-
гудиши*; они *загуду*; *загуд-
их*; *загудио*; *загудивши*;
загудиће

загушивати — *загушују-
ћи*, не: *загушивајући*

задавати — *задају*, б. н.
задавајући

задати — они *зададу* (а
задају је од гл.: *задавати*);
задах и *зададох*; *задан* и
задат

задахнути — б. н. *задану-
ши* (71)

задаци — б. н. *задаџци* (83)

заденути = *задести нож*,

говор, бој = *дирнути*; **за-
денем** и **задедем**, они **за-
дену** и **задеду**; **задену** и
задео; **заденувши** и **за-
девши**; **заденут** и **задевен**

задевица — не: *задевица*,
по јужном говору

задиркавати — *задирку-
јући* не: *задиркавајући*

задићи (се) = *задигнути* (се): *задигох* и *задигнух*;
задигао и *задигнуо*; *за-
дигавши* и *задигнувши*;
задигнућу, *задићи њу* не:
задићићу

задњи = није предњи ~
последњи = *сасвим зад-
њи*

задобивати — б. н.: *задо-
бијаши*; *задобивен*, б. н.:
задобијен

задобивање — б. н.: *задо-
бијање*

задовољење — не: *задо-
волнење*

задоцнити (се) — они *за-
доцне*; *задоцних*; *задоц-
нио*; *задоцниши*; *за-
доцније*; не: *задоцнешти* (се),
они *задоцну*; *задоц-
нек*; *задоцнео*; *задоцневши*;
задоцнене

задоцњење — не: *задоцне-
ње*

задр(е)ти — *задр'о* не: *за-
дро*, *задрео*

задржати — они *задрже*;

вадрхтати

вадржан; не: они вадржу; вадржаш
вадрхтати — б. н. задркшти; задркшиши; **вадршћем** б. н. задркћем, не: задрхшим и задркшим; они задршћу б. н. они задркћу, не: они задрхте и задркше, задрктају; задрхтах б. н. задркшах, не: задрхших и задркших; **вадрхтао** б. н. задркшао, не: задрхшио и задркшио; **вадрхтавши** б. н. задркшавши, не: задрхшивши и задркшавши

вадуго — дуго
вадуживати — вадужујући, не: задуживајући
вадупсти се — вадубем се, они се вадубу; вадубох се; вадубао се; вадубавши се; вадупшће се; вадубен; б. б. н.: вадубиши се; вадубим се, они се задубе; вадубих се; задубно се; задубивши се; задубиће се; задубљен

важелети — они важеле; важелех; важелео; важелевши; **важелеће**; не: важелиши; они важелу; важелих; важелио; важливши; важелиће

важутети = постајати жут; важутеше њиве; **важутео**; **важутевши**; ва-

вакиснути

жутеће ~ **важутити** = начинити жутим: **важкутише**; **важкутио**; **важкутивши**; **важкутиће**
вавеленети се = почети постајати веленим: горе вавелене, не: **вазелену**; вавеленеше; вавелено; вавеленевши; **вавеленене** ~ **вавеленити** (се) = начинити (се, што) веленим мало: **вавеленише**; **вавелению**; **вавеленивши**; **вавелениће**.
вазирати — **вазирући**, не: **вазирајући**
ваискати — **ваиштем**, **ваишту**; **ваишти**; **ваискан**; б. н.: **занскам**, **занскају**; **занскај!** **занскаш**
вајести — **ваједох** и **вајех**; **вајевши** и **ваједавши**; **вајешће**, не: **зајест'ће**
вакавати — **вакаван**, не: **ваказаш**
ваказивати — **вакавујући**, не: **заказивајући**
вакашљати (се) — **вакашљем** (се), они (се) **вакашљу**; **вакашљи се!** не: **закашљам се**, они се **закашљају**; **закашљо се!**
вакивати — **вакиван** б. н. **вакиваш**
вакинути — **вакинух** и **вакидох**.
вакиснути — **вакисох** и

вакламитати

вакиснух; **вакисао** и **вакисну**; **вакисавши** и **вакиснувши**
вакламитати — **вакламићем**, они **вакламићу**; **вакламићи**! не: **вакламишам**, они **вакламишашају**; **вакламишай!**
ваклати — **ваклан** и **ваклат**
вакликтати — они **вакликћу**; **вакликћи**! не: они **закликшају**; **закликшај!**
ваковати — **вакован** б. н.: **закован**
вакорачивати — **вакорачујући** не: **закорачивајући**
вакраћивати — **вакраћујући** не: **закраћивајући**
вакрекетати — **жабе вакреће** не: **закрекешајући**
вакренути — **закренух** и **закретох**
вакретати — **закрећући** на: **закреташајући**
вакупљивати — **закупљујући** не: **закупљивајући**
валагати (се) — **валажући** (се) не: **залаѓајући** (се); **залаѓан**, не: **залаѓаш**
залализти — они **залазе**; **залаџах**; не: они **залауз**; **залаозах**
залевати — б. н.: **заливаши**, зап. гов.
залетати се — они се **злећу**, б. н. **залешају**; **злећући** се б. н. **залешајући** се; (не) **залећи се!** б. н. (не) **залешај се!**
залећи = **залегнути**: **залегох** и **залегнух**; **залегао**; **залегну**; **залегавши** и **залегнувши**; **залећи ће**, не: **залећиће**
валити — **валиј!** **валијмо!**
валијте! не: **залимо!** **залиште!**; **валивен** б. н.: **залиш**
заломити — **зalomим**; **зalomљен**
валудети (за ким) = постати луд; они **залудеше**; **валудео**; **залудевши**; **залудеће** ~ **залудити** = начинити лудим: **залудише**; **залудио**; **залудивши**; **залудиће** (кога)
замавити — **замаван** не: **замазаш**
замакати — они **замачу**; **замачући**; **замакан**; не: они **замакају**; **замакајући**; **замакаш**
замакнути = **замаћи**: **замаћох** и **замакнух**; **замакао** и **замакну**; **замакавши** и **замакнувши**
замало = тек што не, готово
замахивати — **замахујући** не: **замахивајући**
заменити — они **замене**;

замених, заменише; заменио; заменивши; замениће; не: заменуши; они замену; заменух, заменуше; замено; заменувши; заменуће

замењив — б. н. замењив

**замењен — не: заменуш
замењивати — замењујући не: замењивајући**

заметати — он замеће (траг), они замећу; замећући; замећи!; заметан; б. н.: он замеша (т.), они замешају; замешајући; замешај; замешаш

заметнути — заметнем; заметни! заметнух и заметох; заметную и заметао; заметнуши и заметавши; заметнуће; заметнут; не: замешуши; замешем (то би значило: почнен мести, чистити) замеши! (то би значило: почисти мало!); замешух; замешуо; замешувши; замешуће; замешуша

замирисати -- замеришем, они замеришу; замирисах; замирисао; замирисавши; замирисаће; не: замирисиши; замирисим, замирисе; замирисих; замирисио: замирисивши; замирисиће

замисао — им ж. р.; зависни падежки: замисли, б. ј. и замишљу; не: им. м. р.

замисати — замиче, они замичу; замичући; замичи!; не: замница, они замницају; замницајући; замницај

замлаћивати се — замлаћући се не: замлаћивајући се

замрети — замр'о, замрла, не: замрео, замрела, замрвши б. н.: замревши; замрех, не: замрох

замрвнути (се) — замрвнуше(се) и замрвоще(се); замрвнуо (се) и замрврао (се); замрвнуви (се) и замрзвавши (се)

замркнути = замрћи: замркох и замркнух; замркао и замркнуо; замркавши и замркнувши

замукнути = замући: замукох и замукнух; замукао и замукнуо; замукавши и замукнувши

занавек = најек — б. н. за навек

занемети = постати нем: они занеме; не: занему; занемех; занемео; занемевши; занемеће ~ занемити = начинити немим кога: занемих све; зане-

мио; занемивши, занемиће нас

ванемоћи — б. н.: занемогнуши; занемогих и занемогнух; занемогао; занемогавши и занемогнуви

ванесењак — не: занешенjak

ванети — ванесох и ванех; ваневши и ванесавши; ванесен и ванет, не: занешен

заносити — за трајност радње б. н.: занашаш, које управо има значење нарочито појачане учесталости: врло често (сваки час), врло дуго (ваздан) заносити, тако да је и за обичну учсталост довольно: заносити; ваношах, не: заносах, које би било од гл.: заносати

за њ — б. н. за - њ; не: за њ'

за њга = за њега, постало од: за њ сувишним дометком га; не: за - њ'га

вањихати — вањихам и вањишем

ваогрнути — ваогрнух и ваогртох

ваоденuti (се) = ваодети, *ваодести; ваоденула и ваодела

заокренути — заокренух и заокретох

заокретати — заокрећући не: заокретајући

запаљење — не: запалење

запевати = почети песму ~ запевати = кукати

запенушити — б. н.: запенуши

запети — запнем, они запну; запех; запео; запевши: запеће; запет; б. н.: запнуши; запнух; запнуо; запнувши; запнуће; запнувш

запињати — они запињу; запињући; запињаш; не: они запињају; запињајући; запињаш

записивати — записујући не: записивајући, записавајући

запитквати — запиткујући не: запиткавајући

заплавети = постојати плав; заплавеше; заплавео; заплавевши; заплавеће ~ заплававти = начинити плавим што: заплавише; заплавио; заплавивши; заплаввиће

запламтети (се) = запламтет; запламтете; запламтавши; запламтавте; не: запламтиши; запламтавши; запламтавте

тих; запламшио; запламшивши; запламшиће
запленити — б. н. запљениши: они заплене; заплених; запленио; запленивши; заплениће; заплењем; не: запленуши; они заплену; запленух; заплену; запленуши; запленуће; запленуш
заплетати — б. н. запливати; заплећем, они заплећу; заплећуни; заплете! не: заплешам, они заплешају; заплешајуни; заплеша!
запљускывати — запљускуји, не: запљускивају
заподенуты = заподе(с)ти кавгу: заподенусмо и заподесмо; заподеную и заподео; заподенувши и заподевши; заподенуће и заподеће; заподенут
запођати = почети певати: запојем, они запоју; они запојаше; запојао; запојавши; запојаће; не: запојнши; запојим, они запоје; они запојише; запојимо; запојивши; запојиће, које су све облици од гл. са зн.: дати коме мало да пије
запомагати — запомажем, они запомажу; запома-

жући; запомажи! б. н.: запомагам, они запомагају; запомагајући; запомагај! започињати — започињући, не: започињајући заправо = управо запрати — запран и запрат запрегнути = запрећи рукаве: запрегнух у запрегох; запрегнуо и запрекао; запрекавши и запрекнувиши запревати — запрежући не: запрезајући; запреван не: запрезаш запрети = запушти; вастати: запр'о, запрли, не: запро, запрео, запрели; запрви б. н.: запревши; запрт не: запрещ запустети = постати пуст: запустех, запустео и д. ~ запустити = напустити: запустих башту, запустио кућу и д. запустити (се) — б. н.: запуштиши запраћивати — варађујући не: запраћивајући варана = раније варасти — варасте он, они варасту; они варастоше; варастао; вараставши; варашће; не: варасшиши; варасти он, они варасте;

они варасташе; варастио; варасташин; варасташе варђати — не: захрјати варећи се — варечем се и варекнем се, они се вареку и они се варекну, не: они се заречу; варећи се! и варекни се! варећи њу се, не: варећи њу се; варекох се б. н.: варекну се; варекао се б. н.: варекнуо се; варекавши се б. н.: варекнувши се. варицати се — они се варичу, не: варицају; варичући се, не: варицајући се варудети — варудеше трешње; варудео; варудевши; варудеће; не: варудиши; варудиште ш.; варудио; варудивши; варудиће што били облици од гл.: варудити = начинити црвеним

заруменети = постати румен мало: они варумене, не: зарумену; варуменех; варуменое; варуменевши; варуменеће; ~ заруменини (се) = начинити руменим: зарумених (се); заруменио (се); заруменивши (се); зарумениће (се)

засад = засада
засвагда = заувек

засветлети = васјати; они засветле; засветлех; засветлео; засветлевши; засветлећу; б. н. засветлиши; не: они засветшлу; б. н. засветлих: засветлио; засветливши; засветлиће засврбети — (леђа га) засврбе; (л. га) засврбеше; засврбео, засврбела; засврбевши; засврбеше; не: засврбши; (л. га) засврбу; (л. га) засврбише; засврбио, засврбила, засврбла; засврбивши; засврбите васе, прил. = одвојено: Ово је васе а оно је васе заседети (се) — они заседе; васедех; васедео; васедевши; васедеће; не: заседши; они заседу; заседих; заседио; заседивши; заседиће заселац — васелка и д. = васеока (41)
васести = заседнути: они заседоше и заседнуше (у заседу); васевши и заседнувши (у заседу)
васећи — они васеку; васеци! васећи њу; не: они засечу; засечи! засећи њу
засипати — засипам и засипљем; засипајући и засипљи!; засипан не: засипаш

васјати

васјати — злато **васјаје**, звезде **васјају**; не: **засјајиши**; вл. **засјаји**, зв. **засјаје**
васлађивати — **васлађуји** не: **заслађивајаћи**
васлепети = постати слеп, обневидети: **васлепех**; **васлео**; **васлепевши**; **васлеће** ~ **васлепити**: = начинити слепим кога: **васлепих**; **васлепивши**; **васлепиће га**
васлуживати — **васлужују** не: **заслуживајући**
васмрдети = почети смрдти; они **васмрде**; не: **засмрду**; они **васмрдеше**; **васмрео**; **васмрдевши**; **васмрдеће** ~ **васмрдити** = начинити смрадним што: они **васмрдише**; **васмрдио**; **васмрдивши**; **васмрдиће собу**
васновати — **васнован** не: **засноваш**
васпати — **васпим**, они **васпе**; не: **заспем**, они **заспу**, које су облици од гл. **васути**
васркати — **васрчмо**, **васрчу**; **васрчимо!** б. н. **васркмо**, **засркају**; **засркајмо!**
вастарети — они **вастаре**; **вастарех**; **вастарео**; **вастаревши**; **вастарећу**; не: **застарити**; они **застару**;

вастрети

застарих; **застарио**; **застаривши**; **застарићу**
вастати = **вастанути**: мало стати; **ватећи** — **вастадох** и **вастанух**; **вастао** и **вастануо**; **ваставши** и **вастанувши**
вастидети = **натерати** кога да се **стиди**; не: **застидиши**, како би се могло очекивати
вастидети се — они се **вастиде**, не: **застиду**; **вастидех се**; **вастидео се**; **вастидевши се**; **вастидећу се**; не: **застидиши се**; они се **застиду**; **застидих се**; **застидио се**; **застидивши се**; **застидићу се**
вастрањивати — **вастрањују** не: **застрањивају**
вастрашивати — б. н.: **застрашавати**; **вастрашујем** б. н.: **застрашавам**; они **вастрашују**, б. н. **застрашавају** не: **засташавају**; **вастрашујући** б. н.: **застрашавајући**; не: **застрашивајући**; **вастрашујт** б. н.: **застрашавај!**
вастрепити — не: **застрепети**
вастрети = **вастрти**: **вастрех** и **вастрх**; **вастр'о**, **вастрла**, б. н.: **застрео**, **застрела**; **вастр(евши)ва**

вастудети

стрећу; **вастрен** и **вастрт** не: **застрет**
вастудети не: **застудиши**; **вастудело** не: **застудиљо**; **вастудеће** не: **застудиће**
заступити = **заменити** ~ **ваступити** = **заклонити**: Мјесец ми је сунце заступио, Г. Вијенац
засукати — они **засучу** рукаве; **засукан**; не: они **засуку** рукаве; **засукаш**
затајити — не: **зашаши** (52)
затаћи = **затакнути**: **затакох** и **затакнух**; **затаћао** и **затакнуо**; **затакнувши** и **затаќавши**
затевати — они **затежу**; **затежући**; **затезан**; не: они **зашезају**; **зашезајући**; **зашезаш**
затећи — б. н.: **зашекнути**: **затечем** и **затекнем**, они **затеку** и **затекну**, не: **зашечу**; **затеци!** не: **зашечи!**; **затећи ћу** не: **зашећићу**
затецати кога (код куће) — б. б. б. н.: **зашаши**
затим = после, прил. ~ **затим**: Затим је отишао **затим** људима.
затискывати — **затискуји**, не: **затискивајући**
затиснуты — **затиснух** и **затискох**, **затиште**; **зати**

ватрепети

тиснуо и **ватискао**, **ватисла**; **затиснувиши** и **ватискавши**
ватицати за појас — они **затичу** не: **зашцају**; **затичући** не: **зашцајући**
вато = **стога**, **јер**, прил. ~ **ва то** = **ва ту** ствар: Звао сам те **вато**, да нам кажеш **ва то** што се десило.
ватрепетати — (обично залишће): **ватрепеће**, **ватрепећу**, не: **зашрепшају**, **ватрепећи!** не: **зашрепешај!**
ватрептати = очима **ватрептети**: **ватрепћем**, они **ватрепћу**; **ватрепћи!** не: **зашрепшам**, они **зашрепешају**; **зашрепшам!**
ватрептети = **вадрхтати**: (звезде) **ватрепте**; **ватрепти!**; **ватрептех**; **ватрептео**; **ватрептевши**; **ватрептћећи**; не: **зашрепшиши**, ***зашрепшати**; (зв.) **зашрепту**, **зашрепшају**, ***зашрепаћу**; **зашрепших**, ***зашрепишах**; **зашрепшио**, ***зашрепшао**; **зашрепшивши**, ***зашрепшавши**; **зашрепшићу**, ***зашрепшају**, где су звездци обележени облици од гл. **ватрептати**-**ватрепћем** са значењем: очима **ватрептети**.

ватрести — **ватресен** не: **затрешен**

ватрти = **ватрети:** **ватрем**, **ватру**; **ватрх и ватрех**; **ватр'о**, **ватрла**; **ватрши и затревши**; **ватр'у и затрећу**; **ватрен** и **ватрт**; **не: затрео**, **затрела**; **затрет**

ватруднети — **оне ватрудне;** **ватруднеше;** **ватруднела;** **ватрудневши;** **ватруднеће;** **не: затрудниши;** **оне затрудну;** **затруднише;** **затруднила;** **затрудниши;** **затрудниће**

ватупети = **постати туп:** **ватупех**; **ватупео**; **ватупевши**; **ватупеће** ~ **ватупити** = **начинити тупим** што: **затупих**; **затушио**; **затупивши**; **затупиће**

ваувар = **ваухар** = **на корист**

заувек = **увек**

ваћи — **ваћи ћу** не: **заћићу** (84)

заћутати = ***заћутети:** **они заћуте** не: **они заћуши**; **заћутах**, **заћуташе**; **заћутао**; **заћутавши**; **заћутаће**; **не: заћуших**, **заћутиште**; **заћушио**; **заћутшивши**; **заћуташе**, **које би били облици од гл.** ***за-**

ћутити = **почети осећати**

ваузимати (се) — **ваузимам** и **ваузимљем**, **они ваузимају** и **ваузимљу**; **ваузимајући** и **ваузимљући**; **ваузимај!** **ваузимљи!**

вахваљивати — **вахваљујући** не: **захваљивајући**

вахватати — **не: заваташи** и **зафатиши** (66) и **захваћаши**

вахладнети = **постати хладним:** **вахладних**; **захладнео**; **вахладневши**; **вахладнеће** ~ ***захладнити** = **расхладити мало:** **захладних**; **захладнио**; **захладниши**; **захладниће**

вацвилети **зацвилех**; **зацвилео**; **зацвилевши**; **зацвилећу**; **не: зацвилих**; **зацвилио**; **зацвиливши**; **зацвилеће**

вацело = **вероватно** прил. ~ **за цело** време: **Добро га јутках**, и **вацело за цело** пре подне није проговорио.

ваценути се — **ваценем се**, **они се зацену**; **ваценух се**; **ваценуо се**; **заценувши се**; **ваценуће се**; **(ваценут)**; **б. н.: заценити се**; **заценим се**, **они**

се зацене; **зацених се**; **зацено се**; **заценивши се**; **зацениће се**

зацрвенети (се) = **постати црвен:** **они зацрвенине** не: **зацрвену**; **зацрвених**; **зацрвено**; **зацрвених**; **зацрвенији** ~ **зацрвенети (се)** = **начинити (се) црвеним:** **зацрвених**; **зацрвенио**; **зацрвениши**; **зацрвениће се** = **постати црни:** **они се зацрне** не: **зацрну**; **зацрнег (се)**; **зацрнео (се)**; **зацрневши (се)**; **зацрнеће (се)** ~ **зацрнити (се)** = **начинити (се) црним:** **зацрнних (се)**; **зацрно (се)**; **зацрнивши (се)**; **зацрниће (се)**

зачамити, — **не: зачамеши**; **зачамим** = **зачамати: зачамам**

вачас = **часом**

зашити — **вашиј!** **зашитмо!** **вашијте!** **не: ваши!** **зашитмо!** **зашите**

зашивен, — **б. н.: зашијен**, **зашита**

заштедети — **они заштеде;** **заштедех**; **заштедео**; **заштедевши**; **заштедећу**; **б. н.: заштедиши**; **не: они заштеду**; **б. н.: заштедих**; **заштедио**; **заштедивши**; **заштедићу**

заштићивати — **б. н.: заштићаваши**: **заштићујем**; **заштићују** не: **заштићавам**, **заштићавају**; **заштићујући** не: **заштићавајући** и **заштићивајући**

зашто, зашта = **због чега** прил. ~ **за што, ва шта** = **за коју ствар:** **Зашто ћутиш и не одговараш** **ва што** се **питаш?**

забацивати — **забацујући** не: **забацивајући**

збивати се = **догађати се:** **збива се** ~ **збијати се** (у гомилу)

збити (се) = **сабити:** **вбијомо!** **збијте!** **не: збимо!** **збише!** **збијен** не: **збивен**; **б. н.: збиш**

збуњивати (се) — **они збуњују** не: **збуњивају**; **збуњујући** не: **збуњивајући**

звати — **зван** и **зват**

звекетати — **они звекећу**; **звекећући**; **(не) звекећи!** **не: они звекешају**; **звекешајући**; **(не) звекетај!** **(та) звер** (ж. р.) — **б. н.: (тaj) звер** (м. р.)

звиждати — **они звижде**; **звиждећи**; **не: они звижду**; **звиждући**, **звиждајући** **звиждувати** — **они звижду** не: **звиждукају**; **звиждући** не: **звиждукајући**

звонар — 5 п. ј. звонаре! и звонару! 6 п. ј. звонаром и звонарем
звонаров = звонарев
звоњење — не: звонење
вграњивати се — вграњујући се не: зграњивајући се
вгнути — вгнух и вгротох
вграти — вгрћем, они вгрћу: вгрћући; вгрћи!; вгратан; не: вгршам, они вгршају; вгршајући; вграјај! вграшаши
здрављење — не: здравље
веленети = постајити велен: дрвета велене не: зелену; веленех; велено; веленевши; веленеће ~ веленити = начинити веленим: велевих; зеленио; зеленивши; зелениће
веленети се = чинити се (изгледати) веленим ~ веленити се — обојити се зеленим
вец — 6 п. ј. вецом (м. зецем); мн. вецови и вечеви
вечји = вечији (55) не: вечи
видар — 5 п. ј. видаре! и видару!; 6 п. ј. видаром и видарем

видаров = видарев
влатар — 5 п. ј. влатаре! и влатару; 6 п. ј. влатаром и влатарем
влатаров = влатарев
влаћење — не: влашење
влеуд(ан) — не: злеуд(ан)
влюбљење — не: злобљење
злосрећни — б. н. злосрећни (81 б.)
знак — у мн. знаци и знакови а 2 п. мн. знакова
зналац — не: знаоц; многих зналаца не: мн. знаоца; иначе: знаоца, знаопу, знаоцем поред: зналица, зналицу, зналицем, и у мн. знали и знаоци
внати — знам и знадем, они знају и знаду; (не) знах и знадох; знан и внат
врак — у мн. зраци и зракови а 2 п. мн. зракова
врети — жито ври и вре; жита вру; врђи; вреће; не: зриши; жито зрије; жита зрију и зре; зријући; зрио; зриши; зриће
Зрињски — улица Зрињскога б. н. Зринскога, не: Зрињска или Зрињскијева (152) «дзените б. н. д. зијаштво б. н. б. д. зијаштво иако»
иако = премда же и, ако: Иако ћутиш, знам шта

мислиш, и, ако ми не одговораш, пази се!
ијкватати = ијквакати: они ијкваћу; ијкватан и ијквакан; не: они ијквашају и ијквакају; ијквашаш и ијквакаш
из(а)брати — из(а)бран б. н. изабрати
из(а)гната — из(а)гнан б. н. из(а)гната
изаввати — изавван б. н. изавваш
изавивати — изавивам и изавивљем, они изавивају и изавивљу; изавивајући и изавивљући
изасипати — изасипам и изасипљем; изасипајући и изасипљући; изасипај! и изасипљи!; изасипан не: изасипаш
изаслати — изашљем и изашаљем; изашљи!; изаслан и изаслат
изаткати — изаткам и изаткем, изатку и изаткају; изаткај!; изаткан и изаткат
изашиљати — изашиљан, не: изашиљаш
избављење — не: избављење
избацивати — избацујем, они избацују не: избацивају; избацујући, не: избацивајући
избелети = изгубити јачину првобитне боје: избелех; избелeo; избелевши; избелeћe, не: избелеши; избелeћe, не: избеллио; избеливши, избелeћe које би могли бити облици од гл. са зн.: начити белим (белим)
избеги = избегнути: избегох и избегнух; избегао и избегнуо; избегавши и избегнувши; избегићу не: избегићу
избивати — (не) избивам из куће ~ избијати: избија часовник
избити — избијен не: избивен
изблиза — (25)
избрисати — избрисан не: избрисаш
избројтии — б. н. избројаши
изваљивати — изваљујући не: изваљивајући
изваци — б. н. изваци (83)
известан — б. н. извесан, али: извесна, извесни
извести — изведем; извевши и изведавши
извёсти: извёзем робу ~ извёсти: извёзем марму; у оба случаја: изведен не: извежен
изветрети = испарити: изветрео; изветреће; изветривши ~ изветрити

извидети

собу: изветрио; изветриће; изветривши
извидети — не: извидети; извидех; извидео; извидевши; извидећу, не: извидих; извидио; извидивши; извидићу

извиждати — они извижде; извиждан; не: они извижу; извиждаш

извикикати — извикан не: извикаш

извиривати — извирујући не: извиривајући

изводити — за трајност радње б. н.: извађаш, које има значење врло појачане учсталости: врло често, врло дуго изводити, тако да је и за обичну учсталостовољно: изводити, за које и: изводати

извозити — за трајност радње б. н.: изважаш, које има значење врло појачане учсталости: врло често, врло дуго извозити, тако да је и за обичну учсталостовољно: извозити; извојах не: извозах, које би (с најлаком на о) било од гл.: извозати

изволевање — не: изволовање

изволевати — не: изволовати

изгладнети

извргнути (се) = изврћи (се): извргнух и извргох; извргнуо и извргао; извргнувши и извргавши; извргнуће и изврћи ће, не: изврћиће

изврнути — изврнух и извртох

изврстан — б. н.: изврсан, али: изврсна, изврсни

извртаги — они изврћу, не: извршају; изврћући не: извршајући

извртети — они изврте; извртех; извртео; извртевши; извртеће; изврћен

извршиши — они извршиши; извршиће; извршен

извршивати — б. н.: извршаваш; извршујем б. н.: извршавам; извршујући

б. н.: извршавајући, не: извршишајући; извршуј! б. н.: извршавај!

извршилац — б. н.: извршишљ, стар.; не: извршиоц; многих извршилаца, не: мн. извршиоца

извући — они извуку; извуци!; извући ће он, они; не: они извучу; извучи!; извућиће он, они

изгинути — изгинусмо и изгубосмо

изгладнети = онемоћи од гладовања: изгладнех;

изгњечити

изгладнео; изгладневши; изгладнеће; не: изгладниши: изгладних, изгладчио; изгладниће

изгњечити — не: изгнечиши

изгонити — за трајност радње б. н.: изгађаш, које има значење појачане учсталости: врло често, врло дуго изгонити, тако да је и за обичну учсталостовољно: изгонити

игворети — дрво изгбри, дрва изгоре; изгорех; изгоресмо; изгорео; изгоревши; изгореће; не:

изгориши, дрво изгдре (али у пређ. вр. Јизгоре), дрва изгору; изгорих и изгорох; изгорисмо и изгоросмо; изгорио; изгоривши; изгориће

изгрепсти — изгребох, изгребосмо, изгребоше, изгрепшћу; изгребен; не:

изгребши; изгребах, изгребасмо, изгребаше; изгребају; изгребан

изгристи — изгризен не: изгрижен

изгрнути — изгрнух и изгртох

изгртати — они изгрћу не: изгршају; изгрћући не: изгршајући

издавати — издајући б. н.: *издавајући, покрај.

издупсти

издајичин — не: издајицин
издалека — б. н. из далека (25)

издаље — (25)

издати — они издаду (а издају је од гл.: издавати); издах и издадох; издан и издат

издахнути — б. н. издахнути (71)

издаци — б. н. издащи (83)

издерати (се): = исцепати (се): издран и издрт, не: издраш (в. издерати се)

издизати — издижући; издизан не: издизајући; издизаш

издићи (се) = издигнути (се): издигох и издигнух; издигао и издигнуо; издигавши и издигнувши; издигнућу, издићи ћу, не: издитећи ћу

издерати се = развијати се на кога: издрао се, *издр'о, не: издро се; у основном значењу: издерати се

издрети = избити на чи, стину: изд(е)рем; издр'о. не: издро, издрли; у основном значењу: издерати

издусти — издубем, они издубу; издубох; издубао; издубавши; издупшће; издубен; б. н.: издубиши;

издубим, они издубе; издубих; издубио; издубивши; издубиће; издубљен

изести — изем и изедем; изеди! изех и изедох; изевши и изедавши; изешће, не: изестће, изесшће из затрке — б. н.: из тркe, из тркe

изискати — изиштем, они изишту; изишти! изискан; не: изискам, они изискат; изискај! изискат

изићи — изаћи: изићем, изидем, изаћем; изићох, изидох, изаћох; изићи, изиди, изаћи; изићи њу и изаћи њу, не: изићи њу, изаћи њу; изишао и изашао; изишавши и изашавши

изјахати — изјашем, они изјашу; изјахах, они изјашаше; изјахао; изјахавши; изјахаће; изјахан, не: изјашиши: изјашим, они изјаше; изјашах, изјашаше; изјашно; изјашинши; изјашашће; изјашен, изјахаш

изјутра — јутром: пре подне.

излагати — излажући, не излагајући; излагај — не: излагаш

излађење — не: излазење; излавац

излавити = изилазити; изалазити; они излаве, излајах; не: они излазу; излазах

излапети — они излапе; излапех; излапео; излапевши; излапеће; не: излапиши; они излапу: излапих; излапио; излапивши; излапиће

излевати — б. н.: изливаши, по зап. гов. и према: лити

излётати — излећем, они излећу; излећући; излећи! б. н.: излешам, они излешају; излешајући; излешај!

излетети — они излете; излетех; излетео; излетеши; излетеће; не: излешаш; они излешу; излеших; излешио; излешивши; излешиште

излећи = изићи: излегнем: излегох и излегнух; Јзлегао; Јзлегавши, Јзлегнувши; Јзлећи ће не: излећиће

излећи — кокошке излегу пилиће; к. излегоше п.; к. излегле п.; к. излегавши п.; излећи ће к. п.; не: к. излеже и излежу п.; к. излежише п.; к. излежиле п.; к. излекивши п.; излекиће и излећиће

излेћи се — пилићи се излегу; п. се излегоше; п. се излегли; излегавши се п.; излећи ће се п.; не: п. се излеже и излежу; п. се излежише; п. се излежили; излекивши се п.; излекиће се п. и излекиће се п.

ивлити — извиј! извијмо! извијте!; не: изли! излимо! излишев!; излiven и излит б. н. излјен

ивломити — изломим, они изломе; изломи! изломимо!; изломљен; не: изломијем, они изломију; измји! изломијмо; изломијен

ивлудети = постати као луд; излудеше; излудео; излудевши; излудеће; не: излудиши; излудише; излудио; излудивши; излудиће

изљубити — б. н. изљубиши (81, а) изљуштити — б. н. изљуштиши (81, а)

измавати — измаван; не: измазаш

измалена — (25)

измамљивати — измамљујући, не: измамљивајући

измаћи (се) = измаќнути (се): измаћох и измаќнух; измаќао и измаќнуо; измаќавши и измаќнувши;

измаћи њу, не: измаћићу

измахнути — б. н. изманути (71)

изменити — они измене; измених, изменише; изменио; изменивши; измениће; измењен; не: изменуши; они измену; изменуих, изменуше; изменуо; изменувши; изменуће; изменунш

измењивати — измењујући, не: измењивајући

изметати (се) — он (се) измеће, они (се) измеју; измећући (се); измећи (се)!; не: он (се) измеша, они (се) измешају; измешајући (се); измешај (се)!

изметнути се — изметнем се; изметни се!; изметнух се и изметох се; изметнуо се и изметоа се; изметнувши се и изметавши се; изметнуће се; не: изметуши се; измешем се; измеши се! измешух се; измешуо се; измешувши се; измешуће се

измеци — б. н. изметаци (83)

измилети — они измиле; измилех; измилео, измилевши; измилеће; не: измилши; они измилу; измилих; измилио; измиливши; измилеће

измиравати — измирујући, не: измиравајући

измити (се) — измијмо!
измијте!; не: измимо, измите!; измивен, измит б. н.: измијен
измицати (се) — измичем (се), они (се) измичу; измичући (се); измичи (се)!; не: измичам (се), они (се) измичају; измичајући (се); измичај (се)
измлети жито — измељем, они измелу; измелх; измлео; измлевши; измлевен ~ измељати блато — измељам; измељају; измељах; измељао; измељавши; измељан.
измусти — измушен, не: измужен
изнајпре — најпре (25)
изнебуха — (25)
изнемоћи = изнемогнути: изнемого и изнемогнух; изнемогао; изнемогавши и изнемогнувши
изненада — (25)
изнети — изнесох и изнек; изневши и изнесавши; изнесен и изнет, не: изнешен
изнићи = изникнути: изниких и изникнух; изникао и изникнуо; изникавши и изникнувши; изнићи ће, не: изнићиће
изницирати — изничући, не: изниџајући

изнова = понова, опет (25)
износити — за трајност радње б. н.: изнашаши, које управо има значење нарочито појачане учсталости: врло често (сваки час), врло дуго (ваздан) износити, тако да је и за обичну учсталост доволјно: износити; изношах, не: износах, које је од, гл. износати
изношење — не: износење
издавна = одавна (25)
изостављати — изостављајући, не: изостављући
из почетка — б. н. испочетка (35)
изравнити тло ~ изравнati спор
изравњивати тло ~ изравњавати спор
израна = израње
израсти — израстем, они израсту; израстох; израстоа; израставши; израшће; не: израсшиши; израсшим, они израсте; израсших; израслио; израстивши; израсшиће
изврчунати = изврчунити
изреда = одреда (25)
изрећи (се) — б. н. изрекнути се; изречем и изрекнем, они изреку и изрекну; изреци! и изрек-

ни! изрећи ћу, не: изретију; изрекох б. н.: изрекнух; изрекао б. н.: изрекнуо: изрекавши б. н.: изрекнуши; изречен б. н.: изрекнуш
изрицати — они изричу не: изрицају; изричући не: изрицајући
изручивати — изручујући не: изручивајући
изумети — они изумеју; изумеј! изумејмо!; не: они изуму; изуми! изумимо!
изумирати — они изумиру; изумирући; не: они изумирају; изумирајући
изумрети — изумро', изумри: не: изумрео, изумрели
Илић = Илијић, не: Илијћ (51)
имање = имаће и имуће
имати — имам и имадем, они имају и имаду; имах и имадох
имендан б. н. имен-дан (25)
именовати — именујући не: именовајући
имовина — не: имаовина
инаћење — не: инаћење
индустријски = индустриски (50)
инструмент — б. н. инструменат (145,а)
интелект — б. н. интелелкаш (145,в)
исељење — не: иселење

исећи — они исеку; исеци! исећи ћу, не: они исечу; исечи! исећићи
исисати — исисам и исишем, они исисају и исишу; исисај! и исиши!; исисан б. н.: исисаш
исказати — исказан не: исказаш
исказивати — исказујући не: исказивајући
искакати — искачући не: искакајући
искапати — искалјем, они искалју; искалъ! искапан; не: иска pam, они искају; искаај; искааш; искалъан
искати — иштем, они ишту; иштући; ишти! искан б. н. искам, они *искају; искајући; искај! искааш
искашљати (се) — искашљем, они искашљу: искашљи! не: искашљају; искашљај!
искинути — искину и искидох
искипети — лонци искипе; л. искипеше; искипео; искипевши; искипеће; не: искипшиши; лонци искишу; л. искипши; искипио; искипивши; искипиће
исковати — искован б. н. исковаш

ископати

ископати — иско^пан б. н.
ископати
ископнети — иско^пним, они иско^пне; иско^пних;
иско^пнео; иско^пневши;
иско^пнеће; не: иско^пни-
ци; иско^пним, они иско^п-
ну; иско^пних; иско^пнио; ис-
ко^пнивши; иско^пниће
иско^пса — прилог (25)
искупати се — они се иску-
пају и иску^пљу; иску^пан
не: иску^паш
искренuti — искренух и
искро^птох
искретати — искр^пјући
не: искрешајући
искривљивати — не: ис-
кривљавши; они искрив-
љују, не: они искривља-
вју; искривљујући, не:
искривљавајући
искрснуты — искрснух и
искро^пх; искрснуо и ис-
крао; искрснувши и
искрсавши
испасти — они испадоше
б. н.: испа(д)нуше; испав-
ши б. н. испаднувши
испети (се) — не: исануши
се, испењашти (се); исп-
нем и испењем; испни се!
испењи се! не: испењај се!
испео се, не: испењао (се);
испевши се, не: испнувши
(се), испењавши (се); испе-
ћу (се) не: испењаћу (се)

испреметати

исанућу (се); испет не:
исануш; испењан, испењаш
испећи — они испеку; ис-
пец! испећи ће, не: они
испечу; испечи!; испечиће
исписати — исписан не:
исписаш
исписивати — исписујући
не: исписивајући
испитивати — они испи-
тују; испитујући, не: они
испитивају; испитивају-
ћи
исплаћивати — исплаћу-
јући, не: исплаћивајући,
исплаћавајући
исплетати — исплећем,
они исплећу; исплећући;
исплећи!; б. н.: исилешам,
они исилешају; исилеша-
јући; исилешај!
испражњивати — б. н. ис-
пражњавати; испражњу-
јући не: испражњивајући,
испражњавајући
испрати — испран и ис-
прат
испра — (25)
испрегнути — испрегнух
и испрегох; испре^пао; ис-
прегавши и испрегнувши
испревати — испрежући
не: испрезајући; испреван
не: испрезаш
испрека, прилог (25) ~ ис-
преко, предлог с 2 п.
испреметати — испреме-

испуњавати

ћем, они испремећу; ис-
премећи!; испреметан;
не: испреметам, они ис-
преметају; испреметат!;
испреметаш
испуњавати = *испуњати,
испуњивати: испуњавам,
*испуњу, испуњујем; ис-
пуњавајући, испуњују-
ћи, не: испуњивајући; и-
спуњавај! испуњуј! и-
спуњаван, испуњиван, не:
испуњават, испуњиваш
испустити — не: испушти-
ти
истаћи (се) = истакнути
(се): истакох и истакнух;
истакао и истакнуо; и-
стакнувши и истакавши
истегнути — истегнух и
истегох; истегнуо и ис-
тегао; истегнувши и ис-
тегавши
истеаати — они истежу;
истежући; истезан; не: они
ислезају; ислезајући;
ислезат
истеривати — истерујући
не: истеривајући
истесати — истесан, не:
исхесаш
истећи — истечем и ис-
текнem, они истеку, не:
истечу; истеци! не: исте-
чи!; истећи ћу не: исте-
ћићу

исукати

истискивати — истиску-
јући не: истискивајући
истиснути — истиснух и
истискох, истиште; ис-
тиснуо, истискао, исти-
сли; истиснувши и ис-
тискавши
истиха = полако (25)
истицати (се) — они (се)
истичу; истичући; исти-
чи (се)!; не: они (се) ис-
тицају; истицајући; ис-
тицај (се)!
историја = хисторија (70)
историски = (х)историј-
ски (50)
истраживати — истражу-
јући не: истраживајући
истргнути = истргнух и
истргох; истргнуо и ис-
тргао, истргли; истрг-
нувши и истргавши
истрести — истресен, не:
истрешен
истри — истрем и иста-
рем, истру и истару; ис-
тари!; истр'o, истрла;
истрвши; истрвен и ис-
трит; допуњује се облици-
ма гл. истрљати
истући — они истуку; [и-
стуци!; истући ћу; не:
исшучу; исшучи!; исшућићу
исукати — они исучу (са-
блје); исукан; не: они и-
суку сабље: исукати

исхрањивати — исхрањујући не: исхрањивајући
исцељење — не: исцелење
исцељивати — исцељујући не: исцељивајући
исцрпење — не: исцрљење, исцрлене
исцрпти — исцрпем, они исцрпу; исцрпох, исцрпроше; исцрпао; исцрпавши; исцрпшћу; исцрпен: не: исцрпети и исцрпши; исцрпим, они исцрпе; исцрпех и исцрпих; исцрпeo и исцрпio; исцрпевши и исцрпивши; исцрпeћu и исцрпину; исцрпиљен

италијански — б. н.: талијански
ићи — ићи ћу не: iћnή
ишетати — ишетам и ишћем, ишетају и ишћеју; ишетај! ишћеј!
ишмркati (се) — ишмрчем (се), они (се) ишмрчу; ишмрчи (се)! не: ишмркам (се), они (се) ишмркају; ишмркај! (се)
ишчевнuti — ишчевнух и ишчезох; ишчевну и ишчевао; ишчевнувшi и ишчевавши
ишчекивати — не: ишчекаваш; ишчекујући не: ишчекивајући, ишчекавајући
ишчешати (се) — не: изче-

шати: ишчешем, они ишчешу; ишчеши!; ишчешан; не: ишчешам, ишчешају; ишчешај! ишчешаш
ишчилети — они ишчиле; ишчилеше; ишчилео; ишчилевши; ишчилеће; не: ишчилши; они ишчилу; ишчилеше; ишчилло; ишчиливши; ишчилиће

ј — порелом и сродношћу најближе самогласу И („кратко и“, „пola и“); замењује Х у изговору те и писању (снаха-снаја, смехаши се-смејаши се); до Вукове реформе правописа није имало засебног писменог знака ћириличког (осем повремено и покрајински у босанских католичким писаца — Дивковићи и др. — који су за њу писали ћ и х поред ј) него се писало у споју са самогласима: ю, и др. а код непчаних сугласника замењивало меким полугласом (њ, љ, књ); Вук га је узео из латинице („шокачка“ јота); у новом правопису, не пише се иако се у обичном говору чује, у: био, купио, пио, лио и т. д. и, обрнуто, пише се иако се у обичном говору

не чује; у: бројити, постројити, внојити се и др. где је у основи речи (50 — 57)

Ja имам свој план — не: ja имам мој п.

Ja полазим од себе — не: ja полазим од мене

Ja угађам себи — не: Ja угађам мени

Ja знам себе — не: Ja знам мене

Ja рачунам са собом — не: Ja рачунам са мном

Ja мислим о себи — не: Ja мислим о мени

јавор — за мн.: јавори и јаворови, кад се опажају и појединце; јаворје, за целокупност (шуму)

јагње — у мн.: јагњаци и јагњад (ост. падежи: јагњади, не: јагњадама); први облик више за множину у којој се опажају и појединци, други за целокупност, гомилу

јагњетина — б. н.: јагњенина

јаје — 2. п. ј. јајета и јаја; 3 и 7. п. ј. јајету и *јају; 6 п. ј. јајетом, *јајем

јарац — у мн. јарци и јарчеви

јаре — у мн.: јарићи и јарад (ост. падежи: јаради не:

јарадима); први облик више за множину у којој се опажају и појединци, други за целокупност, гомилу

јаребичји = јаребичији, не јаребичи

јаретина — б. н. јарећина

јасле = јасли, мн. ж. р.

јаукати — јаучући не: јаукајући

јахати — јашем, они јашу; јашући; јахах, они јахаше ~ јахаху; јахао;

јахавши; јахаће; јахан;

не: јашиши, јашим, они јаше; јашећи; јахајући; јаших, јашише; јашаху; јашшио; јашивши; јашиће; јашен, јахаш

(j)еванђелски = (j)еванђельски

јевтин — б. н.: јефшин; најјевтинији не: најјевшинији, најјевшинији

један — додаје се имену прирокову готово само из потсмеха: Он је један лудак, једна будала; или из презира: Он је један сплеткаш, једна рђа, једно ништавило; према томе, не: Он је један песник, по туђински, већ само: Он је песник

једанаест — не: једанајс(ш), једанајс(ш)

једанаестори — не: једа-

најеспори, једанајстори; (в. петори, за значење)
једанаесторица = 11-ориц-
ца, бројна им. за м. р.
људи; с 11-орицом, не: с
11-орицама

једанаесторо — збирни
број, употребљава се, с а-
мостално: 1) за нешто
уопште казано а разноли-
ко: Памти (ово) једана-
сторо! 2) за им. спр.; 3)
за им. лица и живот. р а-
зних родова; 4) за разне
ствари, и истог рода; с
додатком им. у 2. п.,
5) уз неке збирне им.: је-
данаесторо деце и уза
све на — ад: једанаесто-
ро телади; реће, 6) уз им.
животиња и ствари које се
об. броје на пар: једана-
сторо коња = 11 к.

једанпут (б..: једампуш)
= једном, некад, прил. ~
један пут: Често нас је
поучавао. Једанпут рече:
„Научите већ једанпут да
се само један пут живи“
једаред = једареда (25)
једномисленици — б. н.:
једномишљеници; прва реч
је начињена непосредно за
оне „који једно мисле“;
друга, посредно казано, за
оне „који су једног ми-
шљења“, те би управо тре-

бало да гласи: једномишље-
њици

јеђење (од: једити се) ~ је-
дење (од: јести)

јек — б. п. ј. јежем и је-
жом

јевдити — не: јездеш
је ли — не: јели, јел', је-ли

јеличин — не: јеличин
јемац = об. н. јамац

јемство = об. н. јамство
јемчити = об. н. јамчити

јер — не: јербо, пошто „бо“
значи исто што и јер

јести — једем и *јем; *јех
и једох; јевши и једавши

Јовичин — не: Јовицин
још = јоште, јошт, стар.

јутрење = јутрења (слу-
жба)

к мени — не: к' мени, па
ни ка мени, јер је к пот-
пуна, неокрњена, реч (пре-
длог) којој се додаје а са-
мо ради олакшања изго-
вора: Коста се упути к
Аци, али: Аца се упути ка
Кости

қава = кафа

кад(а)год = некад ~ кад(а)

гđ = свакад: Јеси ли кад-
год био онде? Кад год сам
долазио, лутао сам. У дру-
гом случају, и растављено
уметнутим речима без ак-
цента: Кад смо вам га год

показивали, били сте задо-
вольни.

каџива = кадифа

каџикад = б. н.: кад и кад
или кад-и-кад

каџиски = қадијски (50)
каџли = б. н. кад ли (27):

Кадли га виде, а он се
стушти за њим.

каџавати — каван не: ка-
заш

каџивати — қавујем; ка-
зуј! қавујући, не: қавивам,
қавијај! қавијући

қакав = б. н. каки; исто у
4. п. ј., кад се тиче им. м.
р. којој је 4. п. ј. као и 1.
п.: Шешир, қакав сам видео,
не: ш., как(в)ог с. в.; Дан,
қакав желим, не: д. как(в)ог
ж.; Задатак, қакав доби-
јем, не: з., каквог д.

қакавгод = некакав, ма
қакав ~ қакав гđ = сва-
қакав: Имаш ли қакав-
год лист? Қакав год слу-
чај да буде, добро је. У
другом случају, и раста-
вљено уметнутим речима
без акцента: Из қаквог
ти га год узрока дао, при-
ми.

како год = ма на који
начин, на сваки могућни
начин, може се раставити
уметнутим речима без ак-
цента: како му год драго

калајисати — б. н. кала-
исаши (52)

калем = калам, наврт

калемити = қаламити

калемљење = қаламље-
ње, не: қалемљење, ка-
ламљење

калуђерићин — не: қалу-
ђерићин

калуපљење — не: қалу-
пљење

каљење челика — не: қа-
љење

қамен, им. м. р. ~ қамен,
қаменит

қамење = м. қаменови,
збирна им. за множину; ра-
злика у зн.: қамење даје
слику гомиле, целине у ко-
јој се и не виде готово
поједини қаменови; напр.:
қамење у гомилама крај

друма (за оправку) а поред
њега километарски қаме-
нови; у прстену су драги
қаменови а у златаревој
кутији измешано драго қа-
мење, спремно за уметање

қамоли — б. н. камо ли (27)

қамција — б. н. канција

қанабе = қанапе

қандилце = қандиоце

қанцелариски = қанце-
ларијски (50)

қанца = об. н. панца

қао, им. м. р. = кал; қала

као, свеза — не: *ко, к'о,*
осем у песмама
као бојаги — б. н. *кобојаги(m)*, *кобајаги*
каогод — као
ко санћим — б. н. *косанћим*
капати — капљем, они
капљу; *капљући*; *капљи!*
капан; не: *капам*, они *ка-
пају*; *капајући*; *капај!* *ка-
паш*, *каплан*
каткад — б. н. *кад-кад* (25)
качар — 5. п. ј. *качаре!*;
и *качару!* 6. п. ј. *качаром*
и *качарем*
качаров = *качарев*
кашика = **жлица*, **ожи-
ца*, **лажица*, последња и
са специјалним значењем
за кост која спаја ребра
спреда
кашљати — *кашљем*, они
кашљу; *кашљући*; *ка-
шљи!* не: *кашљам*, они *ка-
шљају*; *кашљајући*; *кашљај!*
кашто — б. н. *кадшо* или
кашишто
кењкање — б. н. *кенкање*
кењкati — б. н. *кенкati*
кињење — не: *кинење*
кипети — лонци *кипе*; *ки-
пени*; лонци *кипеше*; *ки-
пео*; *кипевши*; *кипеће*;
не: *кипиши*; лонци *кипу*;
кипући, лонци *кишише*; *ки-
пио*; *кишиши*; *кишиће*

киптити = *киптети*, не:
кипшати
киснути — *киснух* и *ки-
сох*; *киснуо* и *кисао*
китка — (у) *китки* б. н.
китчи
кићење — не: *кишење*
кишиница — б. н. *кишињица*
клајење — не: *кладење*
кламитати — *кламићем*,
они *кламићу*; *кламићући*;
кламићи! не: *кламишам*;
они *кламишају*; *кламиша-
јући*; *кламишај!*
клање = *клаће*
клас — за множину: *кла-
сови* и *класе*; прво, кад
се запажају и појединце,
друго за целокупност
клати — *клах* и *кољах*;
клан и *клат*
клекнути = *клећи*; *клек-
нух* и *клекох*; *клекао*,
клекли, *клекнуо*; *клек-
нувши* и *клекавши*
клен (дрво) — за мн.: *кле-
нови*, кад се опажају по-
јединце; *клење*, за цело-
купност (шуму); *клен* (ри-
ба) има само први облак у
множини
клепетати — он *клепеће*,
они *клепећу*; *клепећући*;
(не) *клепећи!* не: он *кле-
петша*, они *клепешају*; *кле-
пешајући*; (не) *клепешај!*
клечати — они *клече*; *кле-*

чећи; не: они *клечу*; *кле-
чући*, *клечајући*
клешта им. у мн. ср. р. =
клеште им. у мн. ж. р.
кликнути = **клићи*: *клик-
нуо* и **кликао*
кликтати — *кликћући*, не:
кликшајући
клијент = об. н. *клије-
нат*, али: више *клијена-
та* (145, а)
кљувати — *кљујући*, не:
кљувајући
кључар — 5. п. ј.: *кљу ча-
ре!* и *кључару!*; 6. п. ј.
кључаром и *кључарем*
кључарев = *кључаров*
кнегиња — не: *књегиња*,
књагиња
књез — не: *књез*, *књаз*; у
множини *књевови* (сеоски)
и *кнегјеви* (принчеви)
књевов = *књежев*
книћки — б. н. *книћски* (87)
књиговодски — б. н. *књи-
говошки* (47)
књиговођски — б. н. *књи-
говођски* (80)
књиговодство (вођење
књига) — б. н. *књигово(ш)-
ство* (78)
књиговођство (вршење
дужности књиговође) — б.
н. *књиговођство* (80)
књижар — 5. п. ј. *књи-
жаре!* и *књижару!*; 6. п. ј.
књижаром и *књижарем*
коваров = *коварев*
козји — *козији* (55)

којекајав — б. н.: *којекаки*
који — не: *кој*, исто у 4. п. ј. кад се тиче им. м. р. којој је 4. п. ј. као 1. п. Шешир, који сам купио, не: *кога* или *којега* с. к. Дан који сам провео, не: д., *кога*, *којега* с. пр: Задатак, који сам решио, не: з., *кога*, *којега* с. р. **којигод** = некоји ~ који гдд = свакоји: Имаш ли којигод узрок? Са које год стране да га посматраш, угледан је. У другом случају, и растављено уметнутим речцима без акцента: У ком си га год стању оставио, наћи ћеш га опет.

којош — 2. п. мн.: **којоши** и **којошију**; у множини не само за којошке него и петлове с њима укупно.

којоши = **којошији** (55), **којошињи**

колар — 5. п. ј. **коларе!**; **колару!** 6. п. ј. **коларом** и **коларем**

коларов = **коларев**

колац — 2. п. јд. **коца** об. н. **колца**; 1. п. мн. **коци** = **кочеви**, об. н. **кољци** итд, 2. п. мн. **колаца**

колачар — 5. п. ј. **коло-
чару!** и **колочаре!**; 6. п. ј. **колочаром** и **колочарем**

колочаров = **колочарев**

колоевка — 2. п. мн. **ко-
левки**

колоџијални — б. н. **коло-
џијални** (54)

колојба — не: **колоба**

колоики — исто у 4. п. ј., кад се тиче им. м. р. којој је 4. п. ј. као 1.: Шешир, **колоики** тражим, не: ш. **колоиког т.**; Новац, **колоики** желим, не: н., **колоиког ж.**; Задатак, **колоики** добијем, не: з., **колоиког добијем**

колоџијод = неколики ~ **колоики гдд** = свеколики: Је ли **колоџијод**? **Колики** год да је, не бој га се! У другом случају, и растављено уметнутом речцим без акцента: **Колики** да је год, не бој га се!

колонизовати: **колонизу-
јем** — б. н. **колонисаши**: **коло-
нишем**, **колонизираши**: **коло-
низирам**

колоут — у мн.: **колоути** и **колоутови**, у 2. п. мн. **коло-
утова** и **колоута**

командант = об. н. **коман-
данат**, али: више **коман-
даната** (145, а)

командовати: **командујем**

— не: **командираши**: **ко-
мандирам**

комерцијални — б. н. **ко-
мерцијални** (54)

компоновати: **компонујем** — не: **компонираши**: **ком-
понирам**

коњавски (од: Конавље) — не: **коњављански**

конвисториски = **конви-
сторијски** (50)

концепт = об. н. **конце-
трат** (145, а)

коњушар — 5. п. ј. **коњу-
шару!** и **коњушаре!** 6. п. ј. **коњушарем** и **коњуша-
ром**

коњушарев = **коњуша-
ров**

копнети — **копним**, они **копне**; **копнећи**; **копнех**; **копнео**; **копневши**; **коп-
неће**, не: **копниши**; **копнем**; они **копну**; **копнући**; **коп-
них**; **копнио**; **копнивши**; **копниће**

корење — збир. им. за мн. м. **корени**; разлика у зн.: **корење** даје слику скупине у којој се и не виде поједини **корени**; **ко-
рење** је у земљи, **корени** су у математици.

користан — б. н.: **корисан**, а: **корисна**

користољубљив — б. н. **ко-
риштољубив**

корити — корим, они **ко-
ре**; **корећи**; **корих**; **корио**; **коривши**; **кориће**; не: **ко-
реши**; **корем**, они **кору**; **ко-
рући**; **корех**; **корео**; **корев-
ши**; **кореће**

кост — им. ж. р., у завис-
ним падежима: **кости**, 6. п. ј. и **кошћу**; у 2 п. мн. **ко-
ћсти** и **костију**

котао — у мн.: **котли** и **ко-
тлови**, у 2 п. мн. об. **ко-
тлова**

Котари („Равни“) = крај у сев. Далмацији, северно од реке Крке ~ **Котор** = град у Боци

Котарка (жена из Котара) ~ **Которка** (жена из гра-да Котора)

Котарци (из Котара) ~ **Которци**, **Которани** (из Котора).

коцкар — 5. п. ј. **коцка-
ре!** и **коцкару!** 6. п. ј. **коцка-
ром** и **коцкарем**

коцкаров = **коцкарев**

кочничар — 5. п. ј. **кочни-
чаре!** и **кочничару!** 6. п. ј. **кочничарем** и **кочни-
чаром**

кочничарев = **кочничаров**

коштица у воћа ~ **ко-
шчица**, не: **коскица** = ма-ла **кост**

кравар — 5. п. ј. **краваре!**

и кравару! б. п. ј. краваром и краварем
краваров = краварев
крављи — не: кравији и кравји
крајњи = крајни
краљевски кајмак (из Краљева) — б. н.: краљевачки
краљичин — не: краљицн
красти — краден, не: краћен
крадење — не: крађење; крађа
краћање = постајање краћим ~ краћење = грађење краћим; забрањивање ~ краћање = постајање кратким
кратити: кратим = градити кратким; забранјивати ~
краћати: краћам = постјати краћи ~
крачати: крачам = постјати кратак
кров — им. ж. р., у зависним падежима: крви; б. п. ј. крвљу не: крвљом
кравављење — не: кравављење
кракетати — жабе кракећи; не: жабе кракетају; кракетајући
кремење — зб. им. за мн., м. кремени; разлика у зн.: кремење даје слику гоми-

ле у којој се и не виде поједини кремени
кренути — кренух и кретох
крепак — крепчији, најкрепчији, не: креакији, најкрепкији
кресати — крешући; кресан; не: кресајући; кресош
кретати (се) — крећући (се) не: крешајући се
кречар — б. п. ј. кречару! и кречаре!; б. п. ј. кречарем и кречаром
кречарев = кречаров
кријумчар — б. п. ј. кријумчару! и кријумчаре! б. п. ј. кријумчарем и кријумчаром
кријумчарев = кријумчаров
крилце = криоце
крити — кривен не: кријен, криш; кријмо! кријте! не: кримо! крише!
крова ъ = крова ъга — не: кроз-и, ни кроз-а-и, ни кроза и', ни кроза и'га
кројсред, предлог — (25)
крапљење — не: крпљење
крстикумедете = крсти
куме - дете = име једној травци
кристити — крштен и кршићен
крчмар — б. п. ј. крчмару!

и крчмаре!; б. п. ј. крчмарем и крчмаром
крчмарев = крчмаров
крчмаричин — не: крчмаричин
крштење = кршћење
кувар = кухар; б. п. ј. куваре! и кувару!; б. п. ј. куваром и куварем
куваров (кухаров) = куварев
куваричин — не: куварицин
куда ћеш? = камо ћеш?
не: где ћеш?
күдгод = некүд ~ күд гүд = свукуд: Хоћеш ли куд-год овог лета? Куд год пошао, с Богом пошао! У другом случају, и растављено уметнутом речом без акцента: Куд нас је год водао, добро је било.
куђење — не: кудење
кујна = об. н. кухиња (68)
кукавичији = кукавичији (55); не: кукавичи
кулминовати: кулминујем — б. н. кулминирати: кулминирати
кукурекати — кукуречући, не: кукурекајући
купати (се) — купам (се) и купљем (се); купан не: купаш
купљење — не: куплење
куповати — купујући не: куповајући ; купован не:

куповаш
кутијца = кутица (51)
не: кутијца
кућни — б. н. кућњи (81, б)
кћи = кћер, *кћи, *шћи
ћерка; зависни падежи: кћери, 4. п. ј. кћер, б. п. ј. и кћерју; 2. п. мн. кћерји, не: кћерију
кухати = кувати (68)
лабуд — у мн.: лабуди и лабудови, у 2 п. мн. об. лабудова
лав — (ләв?) у нар. песма-ма (на пр. „Смрт мајке Југовића“) и велики ловачки пас, не: лаф, која реч значи „разговор“, по турски лагати — лажући не: ла-гајући
лађар — б. п. ј. лађару! и лађаре!; б. п. ј. лађарем и лађаром
лађарев = лађаров
Лавар — 5. п. ј. Лаваре!, и Лавару! б. п. ј. Лаваром и Лаварем
Лазаров = Лазарев
лакомљење — не: лакомљење
ласичији = ласичији (55); не: ласичи
лебдети — они лебде; леб-дећи; лебдех; лебдео; лебдевши; лебдеће; б. н. лебдиши; не: они лебду;

лебдући; б. н. лебдих: лебдио; лебдивши; лебдиће лёгати — лёжемо, они лёжу; лёжући; лёжите! не: легамо; б. н. они легају! легајући; не: легајше!

лежати — они леже; лежећи; не: они лежу; лежући

леви! ~ лежи! леви! је од трен. гл. лёни, легнути: леви а не стоји; лёжи! је од трај. гл. лёжати: лежи још, не устај! ~ лёжи! је од учест. гл. лёгати: лећи редом, један за другим са значењем множине м. левите! (као команда у војсци); или од лёни, као заповест кокошци

лекар = лечник; б. п. ј. лекаре! и лекару!; б. п. ј. лекарем и лекаром.

лекарев = лекаров

лемљење — не: лемлење лен — лењи, најлењи; б. н. лењ; не: лењији, најлењији

леност — б. н. лењост лепљење — не: леплење лен — лењи, најлењи; б. н. лењ; не: лењији, најлењији

ленист — б. н. лењест лептати: лёхем — б. н. лешам; они лећу б. н.: лешају; лећући б. н.: лешајући

летење — б. б. б.: *лёнење летети — они лете; летећи; летех; летео; летев-

ши; летеће; не: лешаш; они лешу; лешући; лешаш; лешаш; лешаш; лешаше летњи — летни

лёни — легнути: легнем; леви! и легни!; легох и легнух; легао и легнью: легавши и легнувши; лећи ће и легнуће; не: лежи! (в! лези; ~ лежић, лећиће)

*лёни — као узрочан (фактиван) гл. са зн. положити (наместити да лежи)

лени — кокошке легу јаја; легући; не: к. лежу ј.; лежући

лени се — пилићи се легу; легући се; не: п. се лежу; лежући се

лешник — не: лешњик лизвати — лижући не: лизајући

лисичи = лисичији (55); не: лисичи

лички (од Лика) ~ личански (од Личанин)

лишће — зб. им. за мн. м. листови; разлика у зн.: лишће у скупу, целини, у којој се и не виде појединачни листови; лишће је на дрвету, листови (и ненумерисани) у књизи

ловљење — не: ловлење ломљење — не: ломлење

ломљив — не: ломив лончар — 5. п. ј. лончаре!

и лончару!; б. п. ј. лончаром и лончарем

лончаров = лончарев

луг — у мн.: лузи и лугови

лупити = лупнути

лутка — лутки б. н. лутши

љубазан — не: лъбезан

љубазност — не: лъбезност

љубопитљив — б. н.: лъбопитлив

људски — б. н. лътски (78)

људство — б. н. лътство или лътство (78)

љутим се што ћутиш — б.

н. л. се да ћ., по нем.

љућење — не: лътшење;

љутња

ма — иако се у склоповима с овом речцом (ма ко, ма где, ма какав и др.) слично склоповима са „год“, осећају донекле разлике у значењима па и у изговору: Је ли ме ма ко (когод, неко) тражио? према:

Ма кб (ко год, свако) да ме тражи, реци да нисам код куће! Да ли је ма куд (кудгод, некуд) ишао? према: Ма куд (куд год, свакуд) да иде, неће га наћи,

и т. д. — ипак, увек се пише одвојено

магаричин — не: магарин

ма где = гдегод, где год

ма да — не: мада

мазати — мажући не: мазајући; маван не: мазаш

мајсторичин — не: мајсторицин

мајчин — не: мајкин, или мајкин ако се тиче мајке (старамајке)

ма кад = кадгод, кад год

ма кाकав = свакојак ~

ма какав = некајав, не: макајав, нарочито у првом случају; у оба случаја, нарочито у првом, могу се раставити прилогима. Ма од кाकвог посла, уморио би се. Јеси ли ма од каквог посла свог видео корист?

ма кाकав био = свакојак ~ ма какав био = некајав,

не: макајав био, нарочито у првом случају; у множ. ма какви-е,-а били-е,-а; у зависним падежима, и без предлога који их растављају, гл. облик је у ср. роду: ма од

каквог било, ма за какву било; ма с каквима било, ма на каквима било...; уметнути се може и гл. облик: ма био какав

му драго; ма било с как-
вим му драго

ма կօ = свако ~ mà կօ = неко, не: **мако**, нарочито у првом случају; у оба случаја, нарочито у првом, могу се раставити предлозима: **Ма** од կօдга да си чуо, не веруј! Јеси ли **mà** од կօга чуо?

ма կօ био = свако ~ mà կօ био = неко, не: **мако**, нарочито у првом случају; у множини: **ма կօ били ~ mà կօ били**; у зависним падежима, и без предлога, који их могу раставити, увек средњи род глагол. облика: **ма** од կօдга било, **mà** са կիմ било, **ма** при կօм било; уметнути се може и гл. облик: **ма био կօ**, **ма био կօ** му драго

ма կօји = сваки ~ mà կօյի = неки, некоји, не: **макоји**, нарочито у првом случају; у оба случаја, нарочито у првом, могу се раставити предлозима: **Ма** од կօјега човека да си чуо, не веруј! Јеси ли **mà** од կօјега човека чуо?

ма կօյի био = сваки ~ mà կօյի био = неки, не: макоյի био, нарочито у првом случају; у множини

ма կօји (које, կօյա) били (биле, բիլա); у зависним падежима, и без предлога, који их растављају, употребљава се ср. род глаг. облика: **ма** од կօյега било, **ма** од կօյе било, **ма** с կօյом било, **ма** на կօյима било...; уметнути се може и гл. облик: **ма** био կօյи му драго

**ма կօլիկ(и), կօլիկա = вас-
կոлики ~ mà կօլիկи =
неколики**, не: **маколики**, нарочито у првом случају; у оба случаја, нарочито у првом, могу се раставити предлозима: **Ма** од կօլիկօг значаја био, не примам га. Је ли то **mà** од կօликовог значаја?

**ма կօլիկ(и) био = вас-
կո-
лиկ(и) ~ mà կօլիկ(и) био
= неколики** не: **маколик био**, нарочито у првом случају: у мн.: **ма կօլիկ -e, -a** били -e -a; у зав. падежима, и без предлога који их растављају, глаг. облик је у ср. роду: **ма** од կօликовог било значаја, **ма** с կօликом било пажњом, **ма** у կօликом било случајима... Уметнути се може и гл. облик: **ма** био կօлик му драго, **ма** било од կօликовог му драго...

ма կுդ = кудгод, կуд год
малопре = малочас ~ мало

пре: **малопре** је отишао,
само **мало** пре мене
мамлење = не: мамлење
Маричин = не: Марицин

маршовати: маршујем
б.н. **маршираши, марширам**

мастан = не: масан, али:

масна

материјални = б. н. материјални

Маједонија = б. н.: Майденојија

маћи (се) = макнути: маћох

и маћнух; маћао и макнуо;

маћавши и макнувши

маукати — маучући не: маукајући

махати — машући не: ма-

хајући
махнит — б. н. маниш (71)

махнүти — б. н. манушаш (71)

махрама — б. н. марама (71)

махуна — б. н. мауна (71)

мачак — 5. п. ј. мачкуљ

у мн. **мачкови**, у 2. п. мн.

мачкаћа и мачкова

ма чији = свачији ~ mà

чији = нечији не: **мачиј, мачији**

, нарочито у првом

случају; у оба случаја, нарочито у првом, могу се

раставити предлозима: **Ма**

од چије стране долазио,

не примам га. Је ли **mà** од

чије стране приговорено?

ма чији био = свачији ~ mà

чији био = нечији, не: **ма-
чпј(и) био**, нарочито у пр-

вом случају; у множ.: **ма-
чији -e, -a** били -e, -a; у

зависним падежима, и без

предлога, који их растав-
љају, гл. облик је у ср.

роду: **ма** од چије било

стране, **ма** за چијим било

рачун, **ма** с چијим било

поступцима; уметнути се

може и глаг. облик: **ма**

био чији му драго, **ма**

било од چије му драге...
мачји = мачији (55), не:

мачиј, мачи

мачка = 3. и 7. п. ј. мачки

б. н. мачци

маџар = Мађар

**међутим = али, паک, прил.
~ међу тим: Медутим,**

има **међу тим** људима и

добрих

**мезећење = б. н.: мезе-
ћење**

**мек = мекан: мекши, нај-
мекши**, не: **меканији, нај-
меканији**

**мераклиски = мераклиј-
ски (50)**

мердевине = мердивене
(по Вуку само овако)

месар = 5. п. ј. месаре!

и месару!; б. п. ј. месаром

и месарем

месаров = месарев

месец — двојако значење: а) на небу, б) у календару; б. п. ј. **месецом** (м. **месецем**, да би се избегло неблагогласно нагомилавање истог самогласника), 2. п. мн.: пет **месеца** (поред позајмљеног: **месеци об.** у зн. б); у 7. п. ј. (за разлику од 3. п. ј.) акценат прелази на други самогласник: У **месецу** сваке недељице (нар. пес.), али у значењу а) као да акценат остаје на првом самогласнику: На **месецу** се виде шаре неке.

мести: **мèтем** = чистити метлом (не употребљивати наместо: **метнути;** **мет-нем!**) ~ **мести:** **мéтем** = мешати, мутити „**меће**“ за стоку

метати — **мећући**, не: **ме-тајући;** **метан** не: **мешаш** **метнути** — **метнем;** **метни!**; **метнух;** **метнуо;** **метнувш-ши;** **метнуће;** **метнут;** не: **метушти,** **метем** (бл. **мести**); **мети!** **мешух;** **мешуо;** **мешувши;** **мешуће;** **мешуш**

меци — б. н.: **мешци** (83) **мешкољење** — не: **мешко-лење** **ми полазимо од себе** — не: **ми полазимо од нас;** **ми угађамо себи** — не: **ми**

угађамо нама; **ми знамо себе** — не: **ми знамо нас;** **ми рачунамо са собом** — не: **ми рачунамо с нама;** **ми мислимо о себи** — не: **ми мислимо о нама;** **ми имамо свој план** — не: **ми имамо наш план**

милети — они **миле;** **милех;** **милео;** **милевши;** **милеће**, не: **милиши;** они **милу;** **милих;** **милло;** **миливши;** **милиће**

Миливој — б. н.: **Миливоје**

Миличин — не: **Миличин**

Милошу! — б. н.: **Милоше!**

миљење — не: **милење**

мимо — предлог с 4. пад.: **мимо** **кућу** — не: **мимо** **куће**

мимогред = **увгред** (25)

мирисати — **миришем;** они **миришу;** **миришуби;** **ми-**

рисах, они **мирисаше;** **мирисао;** **мирисавши;** **ми-**

рисаће; **мирисан;** не: **ми-**

ришиши; **миришим,** они **ми-**

ришише; **мирисајући;** **мири-**

ших; **миришише;** **мирисио;** **миришивши;** **миришиће;** **ми-**

ришичен

мисао — им. ж. р., зависни

падежи: **мисли,** б. п. ј. и **мишљу;** не: им. м. р.

мити — **мивен** б. н.: **мијен,** **миш**

мићење — не: **митење**

Михаило — не: **Михајло,** **Мијајло**

мицати (се) — мичем (се), они (се) **мичу;** **мичући (се);** не **мичи (се)!**; не: (не) **мицам (се),** они се не **мицају;** **мицајући се;** не **мицај се!**

миш — у мн.: **миши** и **мишеви**, у 2. п. **мишева**

мишићни (од: **мишић**) ~ **мишични** (од: **мишица**)

мишији = **мишији** (55); не: **миши**

мишљење — не: **мишлење**

млáдек = **омладина,** им. ж. р. ~ **млáдек** = **ма-**

деж на телу, им. м. р.

млáчење правне сламе ~ **млáчење** врелог млека

млекар — 5. п. ј. **млекару** и **млекаре!**; б. п. ј. **мле-**

карем и **млекаром**

млекаров = **млекарев**

млекаџиски = **млекациј-ски**

млети — не: **мёљаши:** **ме-**

љем, они **мёљу;** **мёљући,** не: **мёљајући;** они **мёљаху;**

ми **млесмо,** не **мёљасмо;** **млео,** не: **мёљао;** **млевши,** не: **мёљавши;** **млевен,** не: **мёљан;** облици од „**мёља-**

ши“, са другим изговором, **јесу** од гл.: **мёљати:** **мё-**

љам (блато)

Млеци, **Млетака** — б. н.: **Мљеци,** **Мљешака**

млинар — 5. п. ј. **млинаре!** и **млинару!** б. п. ј. **млина-ром** и **млинарем**

млинаров = **млинарев**

мљеската — **мљешетим** и **мљескам,** они **мљешту и** **мљескају;** **мљештући** и **мљескајући**

мнење — не: **мњење**

***мнити** — не: ***мнешти** (како би управо требало према старини), и даље: ***мним,** они ***мне;** ***мнени;** **мњах** и **мнидијах;** **мних;** **мнио**

многи — не: **млоги**

множилац — б. н.: **мно-жишљац,** стар., не: **множиоц;** у мн. 2. п. многих **множи-лаца** не: **множиоца**

могућ = **моћан;** богат ~ **могућан** = који може да буде

могућно = **можда** — не: **могуће** да ћу доћи

мольење — не: **молење**

момчад — збир. им. за **множину** од им. **момче,** те не треба поново градити **множину:** **обе** (наше) **момчади**, него: **и једна и дру-га наша момчад,** ***обоја**

наша момчад; слаже се са збирн. бр.: **двоја,** **троја,** **четвора момчад,** не: **ове**

две, **три,** **чешира момчади;**

м(о)рнар

зависни падежи само у једнини: **наше момчади, нашој момчади, нашу момчад, с нашом момчади, не: наших м, нашим момчадима, наше м, с нашим момчадима**

м(о)рнар — 5 п. ј. м(о)рнаре! **м(о)рнару!**; б. п. ј. **м(о)рнаром, м(о)рнарем**
м(о)рнаров = м(о)рнарев
мотка — (на) мотки б. н. мотши

мрав — им. м. р.; 2. п. мн. мравиј б. н. мравију
мрав — у мн. мравови и мравеви
мрвљење — не: мрвлење
мргођење — не: мргодење
мрети — мр'о, мрла не: мрео, мрела

мраак — мрска, мрски; поређења: мржи, најмржи, б. н. мрскији, најмрскији

мрзити — они мрзе; мрзећи; мрвих; мрвио; мрзвиши; мрзиће; мржен; не: мрзеши; они мрзу; мрзући; мрзех; мрзо; мрзвеши; мрзећу; мрзен

мрзнуће — б. н. мрзнење и мржњење

мрнцати = мрмљати

мрсан — не: мрштан

мршављење — не: мршављење

навађати

музење = мужа; не: мужење
мусти — музен не: мужен
мућење — не: муштење, мутња,
муха = мува (68)
мучке = мучки
мушкибана — не: мушкибања

набацивати — набацујем;
набацујући не: набацавајући

**набелажисати — б. н. на-
белацашки (52)**

набити — набиј! набијмо!
набијте! не: наби! набимо!
**набише! набијен б.н.: наби-
вен, *набиши**

наблизу = близу

**набрекнути — набрекнух
и набрекох; набрекнуо
и набрекао; набрекнувши
и набрекавши**

набрзо = брзо

**набројити — б. н.: набро-
јаш**

**набубрити — не: набубре-
ши; они набубре не: на-
бубру**

навађати = навикувати ~

**навађати — врло често
наводити (цитирати); у
другом случају, за трајност
радње довољан облик: на-
водити, не: навађаши**

наваљивати

наваљивати — наваљујући
не: наваљивајући
навезивати — навезујући
не: навезивајући

**навек ~ увек; прво више
с помишљањем на будућ-
ност: **занавек**, друго на
прошлост: **одувек****

**навести: наведем ~ наве-
сти: навећем дају ~ наве-
сти: навећем махрану;**
код првога: **наведох и на-
вех; навешши и наведав-
ши;** код другог и трећег:
навеzen и навеzen, не:
**навежен; код сва три: на-
вешћу, не: навес(m)ћу, на-
вешт' ћу**

навићнути = навићи (бл!) ~

навићнути на кога

навирити — они навире;
**навирих; навирио; на-
виривши; навириће; не:**
**навириши; они навишу; на-
вирео; навиревши; нави-
реће**

навити — навиј! навијмо!

**навијте! не: нави! нави-
мо! навише!; навијен, б. н.**
***навиши**

навићи (се) = навићнути
**(се): навићох (се) и на-
вићнух (се); навићао (се)**

**и навићнуо (се); нави-
кавши (се) и навићнувши
(се); навићи ћу (се) и на-
вивши**

наврнути

викнућу (се), не: навићићу
(се)

**наводити — за трајност
радње б. н.: навађаши, које
има значења појачане учес-
талости: врло често, врло
дugo наводити, тако да
је и за обичну учесталост
довољно: наводити**

**навозити (се) — за трај-
ност радње б.н.: наважаши
(се), које би управо имало
значења врло појачане учес-
талости: врло често, врло
дugo навозити (се), тако
да је и за обичну учесталост
довољно: навозити (се);
навожах (се), не на-
вожах, које је (с акцентом
на о) од гл.: **навовати (се)****

наврети — не: наврвиши;
**они наврвеше не: навр-
виши; наврвели не: на-
врвили; наврвевши не:**
наврвивши; наврвеће не:
наврвиће

наврети — пасуль наври;
**наврео; навревши; на-
вреће; не навриши: сад ће**
пасуль да навре, али у пређ.
вр.: ено већ **навре!**; наврио;
навривши; навриће

наврети = навалити —
**наврем, они навру; на-
вр'о не: навро, наврео**
**наврнути — наврнух и на-
вртох**

навртети

навртети — они наврте; **навртео**; **навртевши**; **навртеше**; **наврћен**; не: **навртиши**; они **навршу**; **наврших**; **навршио**; **навршивши**; **навршће**; **навршен**

наврх ~ на врх: Мачка седи **наврх** димњака, а мачак се **попе** **наврх**, или **на врх** т. ј. на сами врх другог димњака.

навршивати — б. н.: **навршавати**; **навршујем** б. н. **навршавам**; **навршујући** б. н.: **навршавајући**; не **навршивашајући**; **навршуј!** не **навршавај!**

навући — они **навуку**; **навуци**! **навући ће** он, они; не: они **навучу**; **навучи!**; **навућиће** он, они

нагибати се — **нагибам се** и **нагибљем се**

нагињати — **нагињући** не: **нагињајући**

нагледати се — **нагледам се**, они се **нагледају**; **нагледах се**; **нагледавши се**; б. н. покрајински: **нагледити се**; **нагледим се**, они се **нагледе**; **нагледих се**; **нагледио се**; **нагледивши се**

нагљење — не: **наглење**

нагнездити се — не: **нагнездити се**

нагнути — **нагнух и на-**

нагрепсти

гох; **нагнуо** и **нагао**, **нагли**; **нагнувши** и **нагавши**

наговешћивати — б. н.: **наговешћавати**, **наговештавати**; **наговешћујући**, б. н.: **наговешћивајући**, **наговештавајући**

нагонити — за трајност радње б. н.: **нагањати**, које има значење појачане учсталости: **врло често**, **врло дуго** **нагонити**; такође је и за обичну учсталост доволно: **нагонити**

нагоњење — не: **нагонење**

нагорети — дрво **нагори**, дрва **нагоре**; **нагорех**, **нагоресмо**; **нагорео**; **нагоревши**; **нагореће**; не: **нагорити**; дрво **нагдре** (али **нагоре** у пређ. вр.), дрва **нагору**; **нагорих**, **нагорох**, **нагорисмо**, **нагоросмо**; **нагорио**; **нагоривши**; **нагориће**

награђивати — **награђујући** не: **награђивајући**

награјисати — б. н.: **награјаси** (52)

нагрепсти (се) — не: **нагребаши**; **нагребох**, они **нагребоше**, не: **нагребах**, **нагребаше**; **нагребао**, **нагребли** не: **нагребали**; **нагрепшћу** не; **нагребаћу**

нагристи

нагристи — **нагризен**, не: **нагрижен**

нагрнути — они **нагрнуше** и **нагртоше**

нагртати — они **нагрћу**; **нагрћући**; **нагрћи!**; не: они **нагршају**; **нагршајући**; **нагршај!**

надалеко = далеко

надаље = даље

нада мном — б. н. **над-амном**

нада њ — не: **над-а-њ**, ни **нада ъ**

надати вику — они **нададу** (а **надају** је од гл.: **надавати**); **надах** и **нададох**

надахнути — б. н.: **нада-нуши** (71)

надбацивати — **надбацујем**; **надбацујући**, не: **надбацивајући**

надбити — **надбијен**, не: **надбивен**

надвиривати — **надвирујући**, не: **надвиривајући**

надвишивати — б. н.: **надви-сивати**; **надвишујем** б. н.: **надвисујем**

наденути = **надести**, ***надети**; остали облици у употреби само од првог; поред: **надео** (**надели**), **надевши**, готово само с речју „име“.

надесно прилог = десно (упути се)

наднети

надживети — они **наджи-ве**; **надживех**; **надживео**, **надживевши**; **надживеће**; не: **надживили**, они ***над-живу** (правилно по застарелом: ***надживем**, ***над-живити**); **надживих**; **наджи-вио**; **наджививши**; **наджи-виће**

надзорник — б. н.: **надзи-рашель**, стар.

надигнути = **надићи**: **на-дигнух** и **надигох**; **на-дигнуо** и **надигао**; **на-дигнувши** и **надигавши**

надјахати — **надјашем**, они **надјашу**; **надјахах**, они **надјахаше**; **надјахао**; **над-јахавши**; **надјаће**, **над-јахан**; не: **надјашили**; **над-јашим**, они **надјашаше**; **над-јаших**, они **надјашаше**; **над-јашио**; **надјашивши**; **над-јашће**; **надјахаш**

надметати се — **надмећући** се не: **надметашајући** се

надметнути = **пребацити** мету: **надметнух** и **над-метох**; **надметнуо** и **над-метао**; **надметнувши** и **надметавши**

надмудривати се — б. н.: **надмудраваши се**; **надму-друјући** се не: **надмудра-вајући** се

наднети (се) — **наднесох** и **наднех**; **надневши** и

наднесавши; наднесен и наднет, не: наднешен
надничар — б. п. ј. **надничар!** и **надничару!**; б. п. ј. **надничаром** и **надничарем**
надничарев = надничаров
надно поља, прилог ~ на дно бунара га спусти
надобивати — б. н.: **надобијати**
надовезивати — **надовезујући** б. н.: **надовезивајући**
надохват = којекако (25)
надрети — **надр'о**, не: **надро** и **надрео**
надути се — **надмем се**, б. н.: **надујем се**; **надух се**, не: **надмех се**; **надуо се**, не: **надмео се**; **надувен** и **надут**, не: **надмен**
на жалост, прилог — б. н.: **нажалосш** (35): Та несреща, **на жалост**, није имала **на жалост** него баш на радост
нажао — (25); ретко, готово само у склопу: Училио нам је свима **нажао**
наждерати се = **наждрати се**; друго више са преносним значењем: **наједити се**
нажелети се — не: **нажелиши се**; **нажелех се**; **нажелео се**; **нажелевши се**;

нажелећу се, не: **нажелех се**; **нажелио се**; **нажелиши се**; **нажелићу се**
нажети = **нажњети**: **нажњем**, они **наж(а)њу**; **наж(а)њи**; **наж(њ)ех**; **наж(њ)ео**; **нажњевен** и **нажет**, не: **нажњен**
наживети се — они се **наживе**; **наживех се**; **наживео се**; **наживевши се**; **наживеће се**; не: **наживиши се**; они се ***наживу** (правилно по застарелом: ***нажити се**, ***наживем се**); **наживих се**; **наживио се**; **нажививши се**; **наживиће се**
нажутети — почети постјати жут; они **нажуте**, не: **нажушу**; **нажутех**; **нажутео**; **нажутевши**; **нажутеће** ~ **нажутити (се)** = **начинити (се)** жутим; **нажутих (се)** **нажутито (се)**; **нажутивши (се)**; **нажутитеће (се)**
нагленинти се = **наградити (обојити) се (мало)** зеленим; не: **нагленинети (се)**
назвати — **назван** и **назват**
навивати — **називам** и **називљем**; **називају** и **навивљу**; **називајући** и **навивљући**; **навиван** б. н.:

називаш
назначивати — не: **назначавати**; **назначујући** не: **назначавајући**
наизуст, прил. = **напамет** (25)
наилазити — **наилајах**, не: **наилазах**
наимати (се) — **наимам** и **наимљем**
наиме = то јест ~ **на име** Узео ми је **на име** интереса врло много, **наиме** 29 процената.
наискап — (25)
нај — пише се увек заједно с пријевом, баш иако би почињао гласом ѡ: **најјачи**
наједанпут — б. н.: **наједампуш** = **изненада**, прил. ~ на један пут. Дуго је ћутао, **наједанпут** се трже и рече: Од овог лека узећеш по две кашике на један пут.
наједаред — (25)
наједном, прил. = изненада ~ на једном месту...
најести се — **наједем се** и **најем се**; **најесмо се** и **наједосмо се**; **најевши се** и **наједавши се**; **најешћу се**, не: **најест'** ћу се
накалемити = **накаламити**
наканити се — **наканим се**, они се **накане**; **нака-**

них се; **наканио се**; **наканивши се**, не: **накануши се**; **наканем се**, они се **накану**; **наканух се**; **накануо се**; **наканувши се**; **накануће се**
накањивати се — **накањујући се**, не: **накањивајући се**
накапати — **накапљем**, они **накапљу**; **накапљи**; **накапав**; б. н.: **накапам**, они **накапају**; **накапај!** и **накапиљај!**; **накапаш**, **накапљан**
накашљати се = **почети кашљати** (мало): **накашљем се**; они се **накашљу**; **накашљи се!** ~ **накашљати се** = **довољно кашљати**: **накашљам се**, они се **накашљају**; **накашљај се!**
накиснути — земља **накисну** и **накисе**; **накиснуло** и **накисло**; **никиснуви** и **никисавши**
накнађивати = **накнађавати**: они **накнађују** и **накнађавају**; **накнађујући** и **накнађавајући**, б. н.: **накнађивајући**
након = **након**, после **накрај** села, предлог ~ отишao је на (сами) **крај** села

накратко, прил. — кратко, укратко (25)
накренути (се) — накрепнух и накретох
накресати се — они се накрешу; **накресан**, не: они се накресају; **накресаш**
накривљивати (се) — б.н.: **накривљаваш** (се); **накривљуји** (се), б. н.: **накривљавајуји** (се) и **накривљивајуји** (се)
накриво, прилог = криво
накркаче, прилог — (25)
накрпат, прилог = којекако
налагати — налајкући, не: **налагажуји**; **налаган**, не: **налагаш** ~ **налагати** = износити лажи на кога: **налагујем**, они **налагују**; **налагујуји**
налавити (се) — они (се) **налаве**; **налајах** (се); не: они (се) **нализу**; **нализах** (се)
налевати — б. н.: **наливаши**, по зап. гов. и према: **лити**
налево, прилог = лево, улево (25)
налетати — они **налеју**, б. н.: **налешају**; **налећући**, б. н.: **налешајући**; не **налећи!**, б. н.: не **налешај!**
налетети — они **налете**; **налетех**; **налетео**; **нале-**

тевши; **налетеће**; не: **налешши**; они **налешу**; **налеших**; **налешци**; **налешивши**; **налешиће**
налећи = **налегнути**; **навалити** (се); скупити се; **наићи**: **налегнем** и **належем**; **налези!** и **налегни!**; они **налегоше** и **налегнуше**; **налегоа** и **налегнуо**; **налегавши** **налегнувши**; **налећи ће** и **налегнуће**; не: **налећиће**—**налећи**: **налёже** (кокош јаја)
налити — **налиј!**; **налијмо!**; **налијте!**, не: **нали!**; **налимо!**; **налише!**; **наливен**, б. н.: **налиш**
намамљивати — **намамљуји** не: **намамљивајући**
намаћи — **намакнути**: **намаћох** и **намакњух**; **намакао** и **намакнуо**; **намакавши** и **намакнувши**; **намаћи ћу**, не: **намаћићу**
намах, прилог = одмах ~ на маx се умири, на маx опет узбесни
наменити — они **намене**; **намених**; **наменише**; **наменио**; **наменивши**; **намениће**; **намењен**; не: **наменуши**; они **намену**; **наменуих**; **наменуше**; **наменую**; **наменувши**; **наменуће**; **наменуш**

намењивати — **намењуји**, не: **намењивајући**
наместо, предлог и прил. = **место** ~ на **место**: Учитељ рече ћаку: **Наместо** да идеш на **место** своје, ти стој овде мало!
наметати — **намећем**, они **намећу**; **намећући**; **намећи!**; **наметан**, не: **наметаш**, они **намешају**; **намешаји**; **намешаш**
наметнути — **наметнем**; **наметни**; **наметнух**, **наметох**; **наметнуо**, **наметао**; **наметнувши**, **наметавши**; **наметнуће**; **наметнут**; не: **намешуши**; **наметешем**; **намети!**; **намешух**; **намешу**; **наметувши**; **намешуће**; **намешуш**
намеци — б. н.: **намешци** (83)
намигнути — **намигнух** и **намигох**; **намигнуо** и **намигао**, **намигли**; **намигнувши** и **намигавши**
намиривати — **намирујући**, не: **намиривајући**
намирисати — **намиришем**, они **намиришу**; **намирисах**; **намирисао**; **намирисавши**; **намирисаће**; **намирисан**; не: **намиришиши**; **намиришим**; они **намирише**; **намириших**; **намири-**

шио; **намиришивши**; **намиришиће**; **намиришен**
намицати — **намичем**, они **намичу**; **намичући**; **намичи!**; не: **намицам**, они **намицају**; **намицајући**; **намицај!**
намлети — не: **намељаши**; **намељем**; **намељи!**; **намлех** не: **намељах**; **намлео** не **намельоа**; **намлевши** не: **намельавши**; **намлевен** не: **намельан**, **намељаш**; ~ **намељати**=**намешати** блато
намрзнути — **намрзнух** и **намрзох**; **намрзнуо** и **намрзао**; **намрзнувши** и **намрзвавши**; не: **намрзех**; **намрзео**; **намрзевши**
намусти — **намувен** не: **намужен**
нанети — **нанесох** и **нанех**; **наневши** и **нанесавши**; **нанесен** и **нанет**: **нанешен**
наново, прил. = **понова**, **изнова** (25)
наносити — они **наносе**; **наношах**, **наношаху**; не: они **наносу**; **наносах**, **наносаху** који би облици, са дугим нагласком на о, били од: **наносати** (се)
на њ = **на њга** — не: **на-њ** ни **на њ'**; ни **на-њга** или **на њ'га**

наоколо, прилог и предлог
= около

наопачке = наопачки
наочари, ж. р. — б. н. м. р.
= наочаре, ж. р.

наочиглед, прилог — (25)
напамет = **наизуст**, прил. ~ на памет: Знао сам ту песму **напамет**, али сад не може да ми падне **на памет**

напасти — б. н.: **напа(д)-нуши**; они **нападоше** б. н.: **нападнуше**; они су **напали**; **напавши** б. н.: **нападнувшши**

напети (се) — напнем (се), они (се) **напну**; **напех** (се); **напео** (се); **напевши** (се); **напеће** (се); **напет**; не: **напнуши** (се); **напнух** (се); **напнуо** (се); **напнувиши** (се); **напнуће** (се); **напнуш**

напећи — они **напеку**; **напеци!**; **напећи ће**; не: они **напечу**; **напечи!** **напећиће**

написати — написан б. н.: **написаш**

наплаћивати — **наплаћујући** не: **наплаћивајући**
напокон, прил. = **најзад**
напола, прилог — (25); у разним значењима: а) **напола** пресече хлеб; б) о стаде **напола** (једва) жив

наполичар — 5. п. ј. **наполичару!** и **наполичаре!** 6.

п. ј. **наполичарем** и **наполичаром**

наполичарев = **наполичаров**

напоље = **ван**, прил. ~ на поље: Он оде **напоље** из куће и упути се **на поље** цветно.

напољу = **вани**, прил. ~ на пољу: Он чека **напољу** пред вратима. Он паде на пољу части.

напомињати — **напомињући** не: **напомињајући**
напосе, прил. = посебице **напоследак**, прил. = **на послетку**, **најзад** (25)

направно, прилог = узалуд
напрегнути — **напрећи**; **напренух** и **напрегох**; **напрегнуо** и **напреграо**; **напрегнувши** и **напрегавши**

напревати (се) — **напређући** не: **напрезајући**
напречац, прилог = нагло, напрасно (25)

на пр(имер) — б. н. **на пр(имер)** (35)

напросто, прилог = просто
напротив — не: **на прошив**
напрснути — **напрснух** и **напрскох**, **напрсну**, **напрште**; **напрснуо**, **напрскао**, **напрсала**, а **напрскао**, **напрсала** је од гл.: **напрскати**; **напрснувши** и **напр**

прскавши а **напрскавши** је од гл. **напрскати**

напустити — не: **напуштати**

напући = **напукнути**: **напукох** и **напукнух**; **напукао**, **напукли** и **напукнуо**; **напукавши** и **напукнувши**

наранча и **неранча** = **наранца**, **неранца**
нарасти — **нарастем**, они **нарасту**; **нарастох**; **нарасто**; **нараставши**; **нарашће**; не: **нарасши**; **нарасшим**, они **нарасте**; **нарасих**; **нарасто**; **нарастивши**; **нарасниће** који су облици правилни за гл. са значењем: **оплодити** (за петла)

наређивати — **наређујући** не: **наређивајући**

нарећи = **наменити**, не: **нарекнуши**; **нарекнем** и **наречем**; **нарекни**, **нареци**!

наречен не: **нарекнут**

нарицати — они **наричу**, не: **нарицају**; **наричући** не: **нарицајући**

народски — б. н.: **нарошски** (78)

наруменити (се) = **наградити** (се) **руменим**; не: **наруменети**; оне **нарумене** усне, не: оне **нарумену** у.

наручивати — **наручујући** не: **наручивајући**

насамо, прилог — (34)

наседети се — они се **наседе**; **наседех** се: **наседео** се; **наседевши** се; **наседећу** се; не: **наседаш** се; они се **наседу**; **наседих** се; **наседио** се; **наседивши** се; **наседиће** се

насељење — не: **населење**

насести = **наседнути**: **наседох** и **наседвух**; **насео**; **насевши** и **наседнувши**

насећи — они **насећу**; **насећи**! **насећи** ћу; не: они **насећу**; **насећи!** **насећи** ћу

насигурно, прилог = **си-гурно**: Рачунао сам да ћеш **(на)сигурно** доћи

насилати — **насишам** и **насиљем**; **насијајући** и **насиљући**; **насијај!** и **насиљи!** **насијан** не: **насијат**

насишати се — **насишам** се и **насишем** се, они се **насишају** и **насишу**; **насијај се!** и **насиши се!**

наскоро = **ускоро** (34)

наслагати — они **наслажу**; **наслаган**; не: они **наслагају**; **наслагаш**

насмејати се мало ~ **насмејати** се **довольно**

наспати се — **наспим** се, они се **наспе**; не: **наспем** се, они се **наспу**, које би

били облици од гл. **насути се**
насред, предлог; увек тако, баш и кад се други део и нарочито нагласи: **насрѣд**
насрѣати се — насрѣем се, они се **насрѣчу**; **насрѣчи се!** не: **насрѣкам се**, они се **насрѣкају**; **насрѣк се!**
насрѣнути — насрѣнух и насрѣтох
насрѣтати — они насрѣу; **насрѣути**; не: **они насрѣтају**; **насрѣтајути**
настati — настанути: настаде, настану; настало и настануло; наставши и настанувши
настretи — настрѣо, настрѣла, не: **настрео, настrelа**; **настret**, не: **настreich**
настругати — настружем, они **настружу**; **настружи!**
наструган; не: настругам, они **настругају**; **настругај!**
настругаш
насуво, прилог = напразно (34)
насукати (се) — лаје се насучу не: **насуку**, **насукайу**; **насучи!** не: **насuci!** **насукай!**
насупрот, прилог = на против (34)
**на сусрет — б. н. пасу-
 среч (35)**

**натакти = натаќнути: на-
 таќох и натаќнух; на-та-
 као и натаќну; натаќ-
 нувши и на-таќавши**
**натега = мука ~ на-тега
 = натегача**
**натегнути — натегнух и
 натегох; натегну и нате-
 гао; натегнувши и нате-
 гавши**
**натевати (се) — они на-
 тежу; на-тежути; на-
 зан; не: они **нашезају**; **на-
 шезајути**; **нашезати****
**натенани = натенане, при-
 лог — (25, 34)**
натеривати — натерујути,
 не: **нашеријајути**
**натећи — натечем и на-
 текнем; они **натеку** и на-
 текну** не: **нашечу**; **натеци!**
 и **натекни!** не: **натечи!**; **натећи Ѯу**, не: **нашешнѹ**
**натећати се = надметати
 се = такмичити се, б.н.:
 нашаћаши се ~ натицати
 (се) на нож**
**натиснути (се) — нати-
 снух и натискох; нати-
 снуо и натискао, нати-
 сла; натиснувши и на-
 тискавши**
**натицати на ражањ — они
 натичу; натичути; не: они
 нашицају; нашицајути**
наткати — наткам и на-

кем, натку и наткају;
наткај!; **наткан и наткат**
наткрити — наткривен
 б.н.: **нашкриш; наткријмо**
 не: **нашкримо!**
**натпѣвати се ~ на-тпѣва-
 ти = боље певати**
натрести — натресен не:
натрешен
**натрти = *натрети: на-
 трех и натрх; натр'о, не:**
нашро, нашрео, натрла;
**натревши и натрвши; на-
 трвен и натрт, не: на-
 треш; натрећу; допуњује
 се и облицима гл.: натр-
 љати**
**натскаживати се — на-
 скаживути се, не: надска-
 живајути**
**натстрељивати се — на-
 стрељујути се, не: над-
 стрељивајути се**
натућу — они натуку капе,
 не: **нашучу**; **натуци!**, не:
нашучи!
**наћи — наћи Ѯу не: на-
 њију**
наудити — не: нахудиши
наувзнак, прилог — (34)
**наувимати се — науви-
 мам се и наувимљем се;**
**наувимај се и наувимљи
 се!**
**нахватаати — не: на-
 ваташи; нафатаати (66); на-
 хваћати**

**нацрвенити (се) = начи-
 нити (обојити) црвеним**
 (се); не: **нацрвенисти** (се)
нацрнити (се) = начинити
 (се) црним, не: ***нацрнеши**,
 које би имало значење:
постати мало црн
нацрпти — нацрпем, они
**нацрпу; нацрпо; нацр-
 поше; нацрпао; нацрпав-
 ши; нацрпшћу; нацрпен,**
 не: **нацрпеши и нацрпиши,**
нацрпим, они нацрпе;
**нацрпех и нацрпих; нацрп-
 ћеши и нацрпаше; нацрпео**
 и **нацрпто;** **нацрпевши и**
нацрпивши; нацрпећу и
нацрпију; **нацрплен**
начелник = начеоник, не:
началник
**начелников — не: начал-
 ников**
**начелство — не: начал-
 ство**
наћети — б. н.: начнуши:
**наћех, б. н. начнух; на-
 чео, б. н. начнуо; начев-
 ши, б. н.: начнуши; на-
 чет, б. н.: начнути**
начисто, прилог = чисто ~
на чисто (парче хартије
 препиши ми то **начисто**)
нашмркati сe — насрћем
 се, они се **нашмрчу**; **на-
 шмрчи сe!** б.н.: **нашмркам**
 се, они се **нашмркају**; **на-
 шмркај сe!**

наштедети — **наштедех;**
наштедео; **наштедевши;**
наштедећу; не: **наштеди-**
ши; **наштедих;** **наштедио;**
наштедивши; **наштедићу**
не би — не: **неби**
неголи — б. н. **него ли** (27)
недокучљив — не: **недоку-**
чив, **недокучим**
неваменљив — не: **неза-**
мењив
навналички од: **невналица**
 = **невналачки од:** ***не-**
вналачац, према: **вналачки**
неизбежан = **неизбе-**
жљив, не: **неизбежим,** **не-**
избежив
неизгладљив = **неизгла-**
дан, не: **неизгладив,** **неиз-**
гладим
неиздржљив — не: **неиз-**
држив, **неиздржим**
неймар — б. н.: **наймар,** по
 мнимој веза: **намати,**
најмити
некмоли — б. н.: **некмо-**
ли (27)
неломљив — не: **неломив**
не мало — б. н.: **немало,**
 прилог = доста (35)
немањићки — б. н.: **нема-**
њићски (87)
немати — **немах** и **нема-**
дох
немогућан = који не може
 да буде — не: **немогућ,**

које би управо значило не-
 богат, немоћан
немогућно — не: **немогуће**
 ми је доћи
непобедан = **непобедљив,**
 не: **непобедим,** **непобедив**
неповредљив = **неповре-**
дан; не: **неповредив,** **непо-**
вредим
непоколебљив — не: **не-**
поколебив, **непоколебим**
непокорљив — не: **неа-**
корив, **непокорим**
непоправљив — не: **непо-**
правив, **непоправим**
неприменљив — не: **непри-**
менјив
непроменљив — не: **непро-**
менјив
непроменљивост — не: **не-**
променљивоси
неразрешљив — не: **нераз-**
решив, **неразрешим**
нерешљив — не: **нерешив,**
нерешим
нерешљивост — не: **нере-**
шљивост, **нерешимости**
несавладаљив — не: **несав-**
ладив, **несавладим**
несаломљив — не: **неса-**
ломив, **несаломим**
нестати — он нестаде, **не-**
стану; **нестао и нестануо;**
неставши и нестанувши
нестрпљив — не: **нестрп-**
љив

нестрпљивост — не: **не-**
стрпљивост
нечији — б.н. **нечиј;** не: **нечи**
 (56)
нечистота = **нечистоћа**
нивак — **нижи,** **најнижи**
 не: **нижји,** **најнижји;** (**нај)-**
нишкији
нивати — **нижући** не: **ни-**
зајући
ниабрдо (отсечно, стрмо) ~
нив брдо (некакво иде)
ни ва где — не: **за нигде**
ниједан = нико, никакав~
 ни један једини, или: **ни**
један ни други
никакав — у склопу с пред-
 лозима дели се: **ни од ка-**
квога, **ни од каквих,** **ни**
за каkvог, **ни у каkvе,**
ни с каkvим, **ни о каkvом;**
 не: **од никакvог,** **од никакvих,**
за никакvог, **у никакvе,**
с никакvим, **о никакvом;** ово
 друго може код **никакав**
 има значење: **рђав.**
нико — у склопу с предло-
 зима дели се: **ни од кога,**
ни ка ком, **ни за кога,**
ни с ким, **ни о ком,** не:
од никога, **к ником,** **за ни-**
кога, **с никим,** **о ником**
никоји — у склопу с предло-
 зима дели се: **ни од којега,**
ни ка којем(y), **ни**
за којега, **ни с којим,**
ни за шта, **ни с чим,** **ни**
о којем, **ни од којих...;**

не: **од никојега,** **ка нико-**
јему, **ва никојега,** **с нико-**
јим, **о никојем,** **од никојих...**
николики — у склопу спре-
 длозима дели се: **ни од ко-**
ликога, **ни за қолику,** **ни**
с қоликим, **ни о қоликом,**
 не: **од николиког,** **за нико-**
лику, **с николиким,** **о ни-**
коликом
Николичин — не: **Николи-**
чин
никићи — б. н. **ник-**
ићи (87)
нипошто, прилог = никако
 ~ **ни по што:** Он **нипошто**
 неће бити толико луд, да
 кућу прода **ни по што.**
нићи = **никнути:** **никох** и
никнух; **никавши** и **ник-**
нувши; **нићиће** не: **нићиће**
ницијати — **ничући** не: **ни-**
цајући
ничији — у склопу с пре-
 длозима дели се: **ни од чи-**
јега, **ни од чијих,** **ни ка**
чијем, **ни за чијег,** **ни с**
чијим, **ни о чијем,** **ни на**
чијим...; не: **одничијега,**
 од **ничијих,** **каничијем,** **за**
ничијег, **сничијим,** **о ни-**
чијем, **наничијим**
ништа — у склопу с предло-
 зима дели се: **ни од чега**
 (ни ода шта), **ни ка чему,**
ни за шта, **ни с чим,** **ни**
о чему; не: **одничега,** ка

њихати

строф и везица (*на-њ*) или чак и две везице, због а дометнута ради лакшег изговора (*уз-а-њ*, *пред-а-њ*); погрешно је акуз. *њ* мешати уз предлоге са ген.: беза *њ*.

њихати — њихам и њишем; њихајући и њишучи; њихај! и њиши!

обадвоје = обоје
обадвојица = обојица
об(а)вити — обавијмо! обавијте! не: обавимо! обавиште! обавијен и обавит ~ обавити = извршити: обавимо! обављен

обадравати — б. н.: ободраваш

обаљивати — обаљујући
 не: обаљивајући

обамирати — они обамиру,

не: обамирају; обамирући, не: обамирајући

обамрети — обамр'о не: обамро, обамрео

обао = обал, обла

обасипати — обасипам и обасипљем; обасипајући и обасипљући; обасипај!

и обасипљи! ; обасипан не: обасипиш

обастрети — обастр'о, обастрла не: обастро, обастрео; обастрт не: обастрш

обрађивати — обрађујући не: обрађивајући
обдан — прилог (25)
обдаривати — обдарујем, они обдарују; обдарујући; обдаруј! б. н. обдаривам, они обдаривају; обдаривајући; обдаривај!

обноћ — прилог (25)
обелети = постати бео; оседети: обелех; обелећу; обелое; обелевши ~ обелити = начинити (обожити) белим: обелих, обелићу, обелио, обеливши обелити се — упрљати се белим (од зида, тек обожене клупе и др.) не: обелеш се...

обестан — не: обесан, а: обесна

обзнањивати — обзнањујући не: обзнањивајући

обилан = обилат, *обил

обиснугти — обиснух и обискох, обиште; обиснуо и обискао, обисла; обиснуви и обискавши

обићи = обаћи, *обисти: обићем, покрај *обидем

= окупаш

обићи(се) = обикнути (се);

навићи (се): обикнух и обикох, обиче; обикнуо и обикао; обикнувши и обикавши

објављење — не: објавлене

ничему, за ништа, с ничим, о ничему; ово друго могло би да се ништа употреби као именица: Од ништа не може постати нешто; Духом се пренесе у ништа „нирвану“.

новинар — 5. п. ј. новинаре! новинару! 6. п. ј. новинаром, новинарем новинаров = новинарев **Новичин** — не: Новицин **Новљански** — не: новиградски, од Нови (Град) **новосадски** — б. н. новосадски (78)

нога — 2. п. мн. нога и ногу не: ногију

нож — у мн. ножеви и ножи

ножице им. ж. р. у мн. = мақаве ~ ножнице им. ж. р. у мн. = канија

нокат — 2. п. мн. ноката и ноктију

нос — 6. п. ј. носем и носом; 1 и 5. п. мн. носови и носеви

носилац — много носилац; не: носиоц, много носиоц

носити — они носе; ношах; не: они носу; носах ~ носах од носати

ноћ — им. ж. р.; зависни пад. ј.: ноћи, 6 п., само-

стално, без додатака: ноћу, не: ноћом; 2. п. мн. ноћи не: ноћију

ноћивати — ноћивам и ноћијем, они ноћивају; ноћивах; ноћивао; не: ноћеваш; ноћевам, они ноћевају; ноћевах; ноћевао **ноћни** — б. н. ноћни, ноћни (81, б)

ноћца — б. н. нојца (81, г)

ношење — не: носење

нуђење — не: нудење

Њ — правилан и пун облик 4. п. лич. зам. З. л. ј. (ранје: ј или и, сад он), очуван још уз предлоге (*на ъ*, по ъ, у ъ, ува ъ...) иначе, без предлога, замењен пунјим обликом 2. п. ј. (*њега*), стога више њега не треба стављати апостроф (*на ъ*) јер ту ништа није изостављено, као што није случај ни у комбинованом облику (*на ъ'га*) где апостроф није оправдан јер је уз готов облик (*на ъ*) дошло још једно га, да би се боље осетило да је то 4 падеж; из истог разлога не треба стављати ни цртице (везице) *на-њ*, јер су предлог и заменица (*њ*) две засебне речи; највећа је пометња кад се ту употребе и апо-

објављивати — објављујући не: објављивајући
објашњење — не: објаснење, објасњење
објашњивати — б. н. објашњаваши; објашњујући б. н. објашњивајући, објашњавајући
облагати завојем ~ облагати невиног; у првом: облагући не: облажајући
облагавати = опадатикога: облагујући не: облагивајући
облевати — б. н. обливаваши
облепљивати — облепљујући не: облешивајући
облизивати (се) — облизујући не: облизивајући
облити — облијмо! облијте не: облимо! облише!;
обливен б. н. облијен, облиш ~ облити = градити
облим: облите! обљен
обневидети — не: обневидиши
обнети — обнесох и обнек; обневши и обнесавши; обнет и обнесен не: обнешен
обоје — 2. п. обојега, 3. и 7. обојем(у), 3., 6. и 7. (њима) обома; збирни број, употребљава се, самостално: 1) за нешто уопште казано а разнолико: Чуј (ово) обоје!; 2) за им. спр.

р.; 3) за им. лица и животиња разних родова; 4) за разне ствари, и истог рода: Понеси обоје: и клупу и столицу; са додашком им. у 2. п., 5) уз неке им. збирне: обоје деце и уза све на — ад: обоје прасади; ређе, 6) уз им. животиња и ствари које се об. броје на пар: обоје пилића = 2 п.; промена, са прва три облика, у значењу 1), са четвртим без трећега и у 2), 3) и 4): њих обоје, њих обојега, или њима обома, у зн. 5) само: обома деце, прасади
обојица њих: Петар и Павле — не: обоје њих: Петар и Павле
оболети — не: оболиши
обрађивати — обрађујући не: обрађивајући; обрађиван не обрађиваш
обрамица управо = обрамница — б. н. обранцица
обрасти — обрастем, они обрасту, не: обрастим, они обрасте; обрастох не: обрастах; обрастао, обрасло не: обраслио; обрашило; обраставши не: обраслиши; обрашћу не: обраслићу, обрасћу; одречени облици, осим последњег, били би од гл.

обрастити = оплодити (за петла)
обрати — обран и обрат
обрвати — не: опхрваш; обрвала ме болест не: опхрвала; обрван не: опхрван; опхрват
обређивати (се) — обређујући не: обређивајући
обрезивати — обрезујући не: обрезивајући
обрећи = об. н.: обрекнути: обрекнем и обречем; обреци! и обрекни!; обрекавши б. н.: обрекнуши; обречен и обрекнут
обрити (се) — б. н.: обријати (се): обријем (се), обрију (се); обриј (се)!; обрио (се); обривши (се); обријен; б. н.: обријам (се), обријај (се); обријајо (се); обријавши (се); обријан, обријаш
обрицати — обричући не: обрицајући
обрнути (се) — обрнух и обртох
обртати — обрћући не: обртајући; обртан не: обршаш
обудовети — обудовех; обудовео; обудовевши; обудовеће; не: обудовити; обудових; обудовио; обудовивши; обудовиће

обузимати — обузимам и обузимљем; обузимајући и обузимљући; обузимај! и обузимљи!; обузиман и обузимат
обући (се) — они обуку; обуци! не: они обучу; обучи!
обухватати — не: обувашши, обуфашаши (66)
обухватити — не: обувашши, обуфашаши (66)
овакав — б. н.: оваки
овамо — прил. за ознаку правца кретања на питање **куда? камо?**: Дошао је овамо, не: дошао је овде; нити: Овамо стоји кућа
овде — прилог за ознаку места бављења на питање: где? Стој овде! не: Дошао је овде; али: Стани овамо
ових дана = ових неколиких (2—4) дана ~ ово
дана = ово неколико (5 и више) дана
овладати = обладати; обое од: обладаши
оврћи — не: овршиши; овршем, они оврху, не: овршим, они оврше; оврхох, оврхосмо, не: оврших; оврао, оврхли не: овршио, овршили; оврхавши не: овршивши; оврћи ћу не: оврћићу, овршићу
овчар — 5. п. ј. овчару! и

овчаре! б. п. ј. **овчарем** и **овчаром**
овчарев = **овчаров**
овчји = **овчији** (55) не: **овчи**
огладнети — они **огладне**; **огладнех**; **огладнео**; **огладневши**; **огладнеће**, не: **огладниши**; они **огладну**; **огладних**; **огладнио**; **огладниши**; **огладниће**
оглашавати — б. н.: **оглашаваш**; **оглашавуји** б. н.: **оглашавајуји**, не: **оглашавајући**; **оглашиван** б. н.: **оглашаван**, не: **оглашаваш**
оглувети — постати **глув**: **оглувех**; **оглувео**; **оглувевши**; **оглувеће**; б. н.: **оглувиши**; **оглувих**; **оглувно**; **оглувивши**; **оглувиће**
оглупети = **постати глуп**: **оглупех**; **оглупео**; **оглупевши**; **оглупеће**; б. н.: **оглупиши**; **оглупих**; **оглупно**; **оглупивши**; **оглупиће**
оглухнути — б. н.: **оглухнуши** (71)
оголети = **постати го**: они **оголе** не: **оголу**; **оголех**; **оголео**; **оголевши**; **оголеће** ~ **оголити** = **начинити** кога **голим**: **оголих**, **оголио**; **оголивши**; **оголиће**
огорети — пањ **огори**, пањеви **огоре**; **огорех**, **ого**

ресмо; огорео; огоревши;
огореће; не: огориши; пањ
огдре (али **дгоре** у пређ.
 вр.), пањеви **огору**; **огорих**
 и **огорох**, **огорисмо** и **ого-**
росмо; **огорио**; **огоривши**;
огориће
ограђивати (се) — **огра-**
ђујући (се) не: **ограђива-**
јући (се)
ограјисати — б. н.: **огран-**
ашки (52)
огревнуты — **огревных** и
огревох; **огревнуо** и **о-**
гревао; **огревнувши** и
огревавши
огрепсти — **огребох**, **о-**
гребосмо, **огребоше**; **о-**
грешћу; **огребен**; не:
огребаши; **огребах**, **огре-**
басмо, **огребаше**; **огребаћу**;
огребан
огрнути — **огрнух** и **огр-**
тох
огртати — **огрћем**, они
огрћу; **огрћући**; **огрћи!**;
огртан; не: **огршам**, они
огршају; **огршајући**; **огр-**
шој!; **огршаш**
огрубети — не: **огрубиши**;
огрубех; **огрубео**; **огру-**
бевши; **огрубеће**; не: **о-**
грубих; **огрубио**; **огрубивши**;
огрубите
одабрати — **одабран** и
одабрат
одáвати (се) — они (се)

одáју (а: **одају** је од гл.
 бдати: **одам тајну**); **ода-**
јући не: **одавајући**
одавна, прил. — (25) и при
 наглашавању другог само-
 гласа, ради појачавања
 давнине
одагнати — **одагнан** и
одагнат
одазвати — **одавван** и
одазват
од(a)звивати — **од(a)звивам**
 се и **од(a)звивљем** се;
од(a)звивајући се и **од(a)-**
звивљући се
одадрети — **одадр'о**, **ода-**
 дри не: **одадро**, **одадрео**;
одадр не: **одадреш**, **ода-**
дрен
одапети — **одапнем**, они
одапну; **одапех**; **одапео**;
одапевши; **одапеће**; **ода-**
пет; не: **одапнуши**; **ода-**
пнух; **одапнуо**; **одапнувши**;
одапнуће; **одапну**
одапињати — они **одапи-**
њу; **одапињући**; **одапи-**
њан; не: они **одапињају**;
одапињајући; **одапињат**
одасвуд = **одсвуд**
одасипати — **одасипам** и
одасипљем; **одасипајући**
 и **одасипљући**; **одасипај!**
 и **одасипљи!**; **одасипан**
 не: **одасипаш**
одаслати — **одашљем**; **о-**

дашљи!; **одаслан** и **ода-**
слат
одати (се) = **издати** (се)
 — они (се) **одаду** (а **одају**
 је од гл.: **одáвати**); **одах**
 и **одадох**; **одан** (наклоњен)
 ~ **одат** (издан)
одахнути — б. н.: **одануши**
 (71)
одашиљати — **одашиљан**
 б. н.: **одашиљаш**
одбацивати — **одбацујем**;
одбацујући не: **одбацива-**
јући
одбећи = **одбегнути**: **од-**
 бегох и **одбегнух**; **одбе-**
 гао и **одбегнуо**; **одбе-**
 гавши и **одбегнувши**; **од-**
бећи ћу и **одбегнућу**, не:
одбећићу
одбити — **одбијен** не: **од-**
 бивен, б. н.: **одбит**; **одбиј!**,
одбијмо!, **одбијте!** не:
одби!, **одбимо!**, **одбише**
одбрана ~ **обрана** (од: **о-**
брани) = **рањавање**
одбројити — б. н.: **одбро-**
јаши
одвајкада — прил. (25)
одваљивати — **одваљу-**
јући не: **одваљивајући**; **од-**
ваљиван не: **одваљиват**
одвезивати — **одвезујући**
 не: **одвезивајући**; **одвези-**
 ван не: **одвезиваш**
одвести: **одведем** ~ **одве-**
 сти: **одвёзем** лађу ~ **од-**

вёсти: одвёзем шару; у последња два случаја: одвезен, не: одвежен
одбити — одвиј!, одвијмо!, одвијте! не: одви!, одви-
 мо!, одвиште; одвијен б.н.: одвиша

одвићи (се) = одвикнути (се); одвићох (се) и одвикнух (се); одвијао (се) и одвикнуо (се); одвијавши (се) и одвикнувши (се); **одвићи њу** (се) не: одвићи њу (се) и одвикнући (се)

одвише, прил. = сувише
одводити — за трајност радње, б.н.: одвађаши, које би управо имало значење нарочито појачане учесталости: врло често, врло дуго одводити, тако да је и за обичну учесталост довољно: **одводити**

одвозити — за трајност радње, б. н.: одважаши, које има значење врло појачане учесталости: врло често, врло дуго одвозити, тако да је и за обичну учесталост довољно: **одвозити;** одвожах не: одвозах, које би (с нагласком на другом о) било од гл.: **одвозати**

одврвети — не: **одврвти**
одвргнути се = одврћи се:

одвргнух се и одвргох се; одвргнуо се и одвр-
 гао се; одвргнувши се и одврѓавши се

одврнути — одврнух и одвртох

одврати — одврћем; од-
 врјући не: одвршајући;
одвртан не: одвршаш
 одвртети (се) — они одврте;
 одвртех; одвртео; одвр-
 тевши; одвртеће; одвр-
 ћен; не: одвршиши; одвр-
 ћих; одвршио; одвршив-
 щи; одвршиће; одврщен

одвући — они одвуку; од-
 вуци; одвући ће он, они;
 не: они одвучу; одвучи! од-
 вућиће он, они

одгонити — за трајност радње б. н.: одгањаши, које има значење учесталости: врло често, врло дуго одгонити, тако да је и за обичну учесталост довољно: **одгонити**

одгоњење — не: **одгонење**
одгристи — одгризен не:
 одгрижен

одгрнугти — одгрнух и одгртох

одгртати — одгрћем, они одгрћу; одгрјући; одгр-
 ћи! одгртан; не: одграшам,
 они одграју; одграјући;
 одграј!; одграшаш
одгудети — они одгуде;

одгудех; одгудео; одгу-
 девши; одгудеће; не: одгу-
 диши; они одгуду; одгудих;
 одгудио; одгудивши; одгу-
 диће

одељење — не: **одељење**
оденути (се) = одети, *о-
 дести

одзвивати се — одзвивам се и одзвивљем се; одзыва-
 јући се и одзвивљући се
одизвати — одижићи; оди-
 зан; не: одизајући; одизаш
одилазити — одилажах
 не: одилазах

одискона прил. = одиско-
 ни (25)

одићи: одићем ~одићи (се)
 = одигнути; одигох и одигнух; одигао и одиг-
 ную; одигавши и одигнув-
 ши; одигнућу; одићи ћу
 не: одићићу

одјако, прил. = отсада
одјакати — одјашем, они одјашу; одјахах, они од-
 јахаше; дојахао; одјахав-
 ши; одјахаће; одјахан; не: одјашши; одјашим, они од-
 јашше; одјаших, они од-
 јашши; одјашио; одјашив-
 ши; одјашиће; одјахаш, од-
 јашен

одједанпут, прил. — б. н.
одједамуш = изненада
одједаред, прил. = изне-
 нада

одједном, прил.=изненада ~ од једном: Неколико је пута гађао мету и не по-
 годи ни једном, те остави пушку. Одједном, узе је понова, нанишани, и од једном погоди посред ње.

одлагати — одлажући не: одлагајући

одлажење — не: одлазење; одлавац

одлавити — они одлаве; одлажах; не: они одлазу; одлазах

одлевати — б. н.: одливаши, по зат. гов. и према: лити
одлежати затвор — они одлеже; не: они одлежу одлепљивати — одлепљу-
 јући не: одлепљивајући
одлетати — одлећем, они одлећу; одлећући; одле-
 ћи!; б. н.: одлешам, они одлештају; одлешајући; од-
 лешај!

одлетети — они одлете; одлетех; одлетео; одле-
 тевши; одлетеће; не: од-
 лешши; они одлешу; од-
 леших; одлешто; одлешив-
 ши; одлешиће

одлити — одли! одлијмо!
одлијте!; не: одли! одли-
 мо! одлише; одливен б. н.
одлиш

одлучивати — одлучујући

не: одлучивајући; одлучиван не: одлучиваши
одмагати — одмагајем, они одмагају; одмагајући; одмагај!; не: одмагам, они одмагају, одмагајући; одмагај!

одмакнути = одмаћи: одмакнух и одмакох; одмакнуо и ђамкао; одмакнувши и ђамкавши

одмахнути — б. н. одмануши (71)

одменити — они одмене; одмених, одменише; одменио; одменивши; одмениће; не: одменуши; они одмену; одменух, одменуше; одменку; одменувиши; одменуће; одмењен не: одменуш

одмењивати — одмењуји; не: одмењивајући
одметати (се) — јомећем (се), они (се) одмећу; одмећући (се); одмећи (сег)
не: одметам (се), они (се) одметашу; одметашући (се); одметашај; одметашући (се); одметашај (сег).

одметнути (се) — одметнем (се); одметни (сег!); одметнух (се) и одметох (се); одметнуо (се) и одметао (се); одметнувши (се) и одметавши (се); одметнуће (се); одметнут; не: одметуши (се); одме-

шем (се); одмети (се)!; одметух (се); одметашо (се); одметувши (се); одметуће (се); одметуша

одмилети — они одмиле; одмилех; одмилео; одмилевши; одмилеће; не: одмилши; они одмилу; одмилих; одмилшио; одмиливши; одмилеће

одмицати — они одмичу не: одмицају; одмичући не: одмицајући

одмрзнути(се) — одмрзнух (се) и одмрзох (се); одмрзнуо (се) и одмрзоао (се); одмрзнувши (се) и одмрзавши (се)

однекуд(а), прилог

однети — однесох и однек; однео и *однесао; одневши и однесавши; однесен и однет не: однешен

односити — за трајност радње, б. н.: однашали које управо има значење нарочито појачане учесталости: врло често (сваки час), врло дуго (ваздан) односити, тако да је и за обичну учесталост доволно: односити; одношах не: односах, које би било од гл.: односати

одњихати — одњихам и одњишем

одолети — они одоле; одо-

лех; одолео; одоловши; одолеће; не: одолити; они одолу; одолих; одолно; одоливши, одолиће

одовуд(а), прилог одозго, прилог

одовдо, прилог одонда, прилог

одонуд(а), прилог

одостраг(а), пр. = страга одоцнити (се) — они одоцнне; одоцнних; одоцнио, одоцнивши; одоцниће; не: одоцнети (се); они одоцну; одоцнх; одоцнео; одоцневши; одоцнече

одрасти — одрастем, они одрасту; одрастох; одрастао; одраставши; одрашће; не: одрастити;

одрастим, они одрасте; одрастих; одрастишо; одрастиши; одрастиће

одрати = *одрети = одерати: они га одру и одеру; одри! и одери!; одрах,

*одрех; одр'о, одрли и одрао, одерао; одравши и одеравши, *одрвши; одрађу и одераћу; одран и одеран, одрт

одрачунати = одрачунити одреда све ~ све од реда до реда

одређивати — одређујући не: одређивајући

одрезивати — одрезајући не: одрезивајући

одрешивати — одрешујући не: одрешивајући

одрећи — одречем и одрекнem, одреку и одрекну, не: одречу; одреци! и одрекни!; одрећи ћу не: одрећићу; одрекох б. н. одрекнух; одрекао б. н.: одрекнуо; одрекавши б. н.: одрекнувши; одречен б. н.: одрекнут

одржати — они одрже; одржан; не: они одржу; одржаш

одрицати — одричући не: одрицајући

одувек, прилог

одуживати — одужујући не: одуживајући одузимати — одувимам и одувимљем; одувимајући и одувимљући; одувимај! и одувимљи!

одупрети се = одупрти се — одупр'о се, одупрли се не: одупро, одупрео се, одупрели се; одупрвши се б. н.: одупревши се

одухнuti — б. н.: одунути одушевљење — не: одушевљење

ожеднети — они ожедне; ожеднех; ожеднесмо; ожеднео; ожедневши; ожеднеће; не: ожедниши:

ожећи

они ожедну; ожедних, ожеднисто; ожеднио; ожедниши; ожедниће
ожећи — они ожегу; ожеви! не: они ожежу; ожеки!
оживети = постати жив — они оживе не: оживу; оживех; оживео; оживевши; оживеће ~ оживити = начинити живим кога: оживих; оживио; ожививши; оживиће. Лазар је оживео, јер га је Христос оживио.
оживљавати: оживљујем, оживљују; оживљујући, не: оживљивајући = оживљавати: оживљавам; оживљавајући
ожутети = постати жутим: они ожуте не: ожуту; ожутех; ожутео; ожутевши; ожутеће ~ ожутити = наградити (обојити) што (потпуно) жутим: ожутих; ожутио; ожутивши; ожутиће
оздрављење — не: оздрављење
овеленети = постати веленим: дрвета овлене не: озелену; овленеше; овленео; овленевши; овленеће ~ озеленити = обояти што зеленим: озеленише; озеленио; озелениће

окренути

оканити се — оканим се, они се окане; оканих се; оканио се; оканивши се; оканиће се, не: оканути се; оканем се, они се окану; оканух се; окануо се; оканувши се; окануће се
окапати — окапљем, они окапљу; окапљи! не: окапам, они окапају; окапај!
окинути — окинух и окидох
окиснити — окиснух и окисох; окиснуо и окисао; окиснувши и окисавши
оклизнути се — оклизнух се и окливох се; окливну се и оклизао, оклила се; оклизнувши се и оклизавши се
окопнети — снег окопни, они окопне; окопнеше; окопнео; окопневши; окопнеће, не: окопниши; снег окопне, они окопну; окопнице; окопнио; окопниши; окопниће
окраћати = постати краћи од кратког ~ окрачати = постати кратак од дугог
окренути — окренух и окретох
окретати (се) — не: окреташ; окрећем; окрећући не: окрешајући

окрвнути

окрвнути — окрвнух и окрвох; окрвнуо и окрвао; окрвнувши и окрзвавши
окруживати = опокруживати — б. н.: окружавати; окружујући б. н.: окружавајући; не: окруживајући
окупати (се) — окупам (се) и окупљем (се); окупан не: окуаша
олуја — не: холуја
омакнути се = омаћи се: омакнух се и омаћох се; омакнуо се и омаћао се; омакнувши се и омаќавши се
омахнути — б. н.: омануши (71)
омилети = постати мио: омилех; омилео; омилевши; омилеће ~ омилити = учинити милим: омилих; омилио; омилевши; омилеће
Омир — Хомер (70)
омрзнути — омрвнух и омрзох; омрзнуо и омрзао; омрзнувши и омрзвавши, не: омрзех; омрзео; омрзевши
омркнути = омрћи; омркнух и омркох; омркнуо и омркао; омркнувши и омркавши
он има свој план — не: он има негов план, јер би то

опасивати

значило да он има пл. туђ, некога другога
она има своју књигу — не: она има љену књигу, јер то би значило баш да има туђу, књигу неке друге
онаκав — б. н.: онаки
онамо — прилог за ознаку правца кретању на питање куда? камо?: Отишао је онамо, не: Отишао је онде, или: Онамо стоји дрво.
онде — прилог за ознаку места бављењу на питање где? Стој онде, не: Отишао је онде, али: Стани онамо!
онемети = постати нем: они онеме; онемех; онемео; онемевши; онемеће, не: онемити; они онему; онемих; онемивши; онемиће
они имају свој план — не: они имају њихов план, јер би то значило да имају пл. туђ, неких других
ономад = ономадне, прилог — (25)
ономлане, прилог — (25)
опанчар — 5. п. ј. опанчару! и опанчаре!, 6. п. ј. опанчарем и опанчаром
опанчарев = опанчаров
опасивати — опасујући не: опасивајући

опасти = опаднути, оговарити; они га опадоше и опа(д)нуше; опавши и опа(д)нуши; опао и опаднуо

ධпевати јуначко дело ~ опевати мртваца

опећи(се) — они (се) опеку; опеци (се)!; опећи ће (се); не: они (се) опечу; опечи (се)!; опећиће (се)

описивати — описујући, не: описивајући

оплакивати — оплакујући не: оплакивајући

оповргнуты — оповрхи — не: опрвгнуши: оповргох и оповргнух; оповргао и оповргнуо; оповргнувши и оповргавши

опојати опелом — опојем, они опоју; они опојаше; опојао; опојавши; опојаће; опојан не: опојаш; ~ опојити пићем: опојим, они опоје; они опојише; опојио; опојивши; опојиће

опомињати — опомињући не: опомињајући

опорезивати — власти опорезују не: опорезивају; опорезујући не: опорезивајући

определјивати(се) — опредељујем, опредељуј! б. н. определјаваша: определјаваши

вам, определјавај; најбоље, као наша реч: одређивати опрети се — опр'о, опрала не: опро, опрео, опрела

опсести = опседнути: опседох и опседнух; опсео и опседнуо; опседнувши и опсевши

опслуживати — опслужујући не: опслуживајући

опустети = постати пуст: они опусте не: опусту; опустех; опустео; опустевши; опустеће; ~ опустити = опустошити = учинити пустим: опустих; опустио; опустивши; опустиће

опшити — опшивен б. н. опишјен, опишаш

орезивати — орезујући не: орезивајући

оријент = об. н. оријенат — б. н. ориен(а)ш (54, 145, а)

оружнети = постати ружкан, не: оружниши; оружнекне не: оружни; оружневши не: оружниши; оружнекне не: оружниће

осамнаест — не: осамнајес(ш), осамнајс(ш)

осамнаестори — не: осамнајестори, осамнајстори; (в. петори)

осамнаесторица = 18-орица — бројна им. за м. р. људи; са осморицом;

дј; с 18-орицом; не: с 18-рицама

осамнаесторо — (в. за употребу: једанаесторо), не: осамнајесторо, осамнај-

шторо

осахнути — б. н.: осануши (71)

освајивати — освајајући не: освајивајући

осветлити нешто = начинити светлим: осветлих; осветлио; осветливши; осветлићу; не: осветлиши:

осветшах; осветлео; осветлевши; осветлећу

осветљење — не: осветлење

осветљивати — осветљујем, осветљуј! осветљујући б. н.: осветљаваши:

осветљавам, осветљавај, осветљавајући, осветљивајући

освећивати = освештавати: освећујући не: освећивајући

освитеати — дан освиће б. н. освиша; освићући б. н. освићајући; освићи! б. н.: освиша!

осврнути се — осврнух се и освртох се

освртати се — они се осврћу; осврћући се, не: освршају се; освршајући се

осёдети = постати сед:

они оседе; оседех; оседео; оседевши; оседећу; не: оседиши: они оседу; оседих; оседио; оседивши; оседићу

осем = сем, б. н. осим

осиротети = постати сиромах: осиротех; осиротео; осиротевши; осиротеће; не: осиротиши; осиротих; осиротио; осиротивши

осипати се — осипа се и осипље се; осипајући се и осипљући се; осипај се! и осипљи се!;

оскрбљење — не: оскрблење

ослепети = постати слеп: ослепех; ослепео; ослепевши; ослемећу; ~ ослепити = начинити слепим; ослепих; ослемео; ослепивши; ослемећу; Ст.

Дечански је ослемео јер га је отац ослемио

ослушкывати — ослушкујући не: ослушкајући

осмори — и за веће збироме: 28... (в. петори)

осморица — бројна им. за м. р. људи; са осморицом;

не: с осморицама; и у већим збирома: 28-орица..., 108-орица..., 1238-орица...

осморо — (и у већим збирома: 28, 108, 1008); збирни

остарети

број, употребљава се, *самоштално*: 1) за нешто уопште казано а разнолико: Знај (ово) **осморо!**; 2) за им. спр. р.; 3) за им. лица и животиња *разних* родова; 4) за разне ствари, и истог рода; са *додашком* им. у 2. п., 5) уз неке збирне им.: **осморо браће**, деце и уза све на-ад: **осморо прасади**; ређе, 6) уз им. живот. и ствари које се об. броје на пар: **осморо коња**=8 к.

остарети — они *остаре*; *остарех*; *остарео*; *остаревши*; *остарећу*; не: *остариши*; они *остару*; *остарих*; *остарарио*; *остаривши*; *остарићу*

остати = **останути*

острвље — збир им. за мн. м. *острва*; разлика у зн.: **острвље** даје слику групе, скупа (архипелаг) у коме се не мисли на поједина *острва*

острићи — они *остригу*; *остриви!*; *остригох*, они *остригаше*; *остригла*; *острижен*; не: *остригати*; они *острижу*; *острижи!*; *остригах*, они *остригаше*; *остригала*; *остриган*

остругати — *остружем*, они *остружу*; *остружи!*; *оструган*; не: *остругам*,

отећи

они *остругају*; *остругај!*; *остругат*
осуђивати — *осуђујући* не: *осуђивајући*

отад(а), прилог — (25)

отац — 5. п. ј.: *оче!* не: *ошац!* по угледу на түђинске језике; 6. п. ј.: *оцем* не: с *оцом*; 1. п. мн.: *оце-ви* не: *очеви*, и оци (ово, специјално, за предбожићни празник, за калуђере, за свеце; за пртке, поетично: Оци ваши родише се тудјер, И. Мажуранић, Смрт См. аге Ч.); 2. п. мн.: **отаца** боље него *оцева*; застарели облици са т у корену (отца, отче...) само још у црквенском језику, поред општег: **отаца**.

отаџбина — не: *ошаћбина*

отварати = **отворати*

отврднути — *отврднух* и *отврдох*; *отврдну* и *отврдао*, *отврдли*; *отврднувши* и *отврдавши*

отегнути — *отегнух* и *отегох*; *отегну* и *отегао*;

отегнувши и *отегавши*

отевати — они *отежу*;

отежући; *отезан*; не: они *отешају*; *отешајући*; *оте-зат*

отесати — *отесан* не: *оте-сат*

отећи = *тећи* даље = на-

отецати

брекнути: отечем и отекнем, они отеку и отекну не: *отечу*; **отеци!** отекни! не: *отечи!* **отећи** ћу, не: *отећићу*; отекао, отекла об. н. *отекну*, отекнула и у другом значењу.

отецати = *тећи* даље = дебљати у болести; било би боље од обичног: **оти-цати**, те и: *отециам* б.б. н.: *отичем* итд.

отимати — *отимам* и *отимљем*; *отимајући* и *отимљући*

отиснути — *отиснух* и *отискох*, *отиште*; *оти-снуо* и *отискао*, *отисли*;

отиснувши и *отискавши*

отићи (**отисти*): *отидем*;

отиди: *отидох* ~ *одићи*:

одићем; *одиђи!*; *одиђох* (обично само за воду);

отићи ће, *одићи* ће не: *ошићиће*, *одићиће*

откад(а), прилог

отказати — *отказан* не: *отказаш*

отказивати — *отказујући* не: *отказивајући*

откако, прилог

откати — *откам* и *откем*,

отку и *откају*; *откај!*

откан и *откат*

откашљати = *свршити*

кашљање: *откашљем*, они

отпојати

откашљу; *откашљи!* ~ *откашљати* = *кашљати* уобичајено време: *от-кашљам*, они *откашљају*; *откашљај!*

откинути — *откинух* и *откидох*

отковати — *откован* не: *отковаш*

открити — *откривен* б.н.: *откриш*; *откријмо!* *от-кријте!* не: *откrimо!* *от-криш*

откуд(а), прилог

откупљивати — *откупљу-јући* не: *откупљивајући*

отпасивати — *отпасујући* не: *отпасивајући*

отпасти — они *отпадоше* б. н. *отпа(д)нуше*; *отпав-ши* б. н.: *отпа(д)нувши*

отпевати песму ~ *отпёва-ти* некоме

отписати — *отписан* не: *отписаш*

отписивати — *отписујући* не: *отписивајући*, *отписа-вајући*

отплаћивати — *отплаћу-јући* не: *отплаћивајући*, *отплаћавајући*

отпојати = *отпевати*: от-појем, они *отпоју*; они *отпојаше*; *отпојајо*; *отпо-јавши*; *отпојаће*; *отпојан*; не: *отпојиши*; *отпојим*, они *отпоје*; они *отпојише*

отпве

опојио; *опојијвши;* *опојије;* *опојајаш*
отпве, прилог — (25)

отпре = раније, прил. ~ од прѣ: Познавао сам га и отре, тако од пре пет година

отприлике, прилог — приближно ~ од прилике: Налазили смо се ретко, од прилике до прилике, тако отприлике сваких 15 дана

отпустити — не: *отпушиши*

отргнути — отргнух и отргох; отргнуо и отргао, отрли; отргнувш и отргавши

отрести — отресен не: *отрешен*

отрпети — они отрпе; отрпех; отрпео; отрпевши; отрпнју; не: *отрпшиши*; они отрапу; отрпих; отрпшо; отрпивши; отрпнју

отрти — отрем и отарем, отру и отару; отри! и отари; отрх, отр, отрше; отр'о; отрвши; отркју; отрвен и отрт; не: *отреши;* *отрх,* *отре,* *отреше;* *отрео;* *отревши;* *отрећу;* *отреш*

отсад(а) — прилог ~ с нарочитим истицањем садашњости: од **сада**, када ово говорим...

отуривати

отсамарити = скинути са-
мар ~ **осамарити** метнути
самар

отсле, прилог = **отсад(а)**

отсељење — не: *одселење*

отсести = отседнути: от-
седох и отседнух; отсео
б. н. *отседнуо,* отсед-
нувш и отсевши

отсећи — они *отсеку;* *от-
сечи!*; *отсећи ћу;* не: они
отсечу; *отсечи!*; *одсећићу*

отсқакати — отсқачући
не: *одсқакајући*

отсқакутати — он *отсқа-
куће,* они *отсқакућу;*
отсқакући! б. н. он *одсқа-
куша,* они *одсқакушају;* *од-
сқакушај!*

отскора, прилог — (25)

отслуживати — отслужу-
јући не: *одслуживајући*

отсркати — они *отсрчу;*
отсрчи!; не: они *одсркају;*
одсркај!

**отстрићи одједном ~ о-
стрићи потпуно**

отупети = постати туп;
они отупе, не: *отшулу;* *оту-
пех;* *отупео;* *отупевши;*
отупеће ~ отупити = начинити тупим: отупих;
отупио; отупивши; оту-
пиће

отуривати — отурујући
не: *отуривајући*

отшетати

отшетати — отшетам и
отшећем, отшетају и от-
шећу; отшетај! и отшећи
отшити — отшијмо! от-
шијте! не: *отшишмо!* *от-
шиште!*; *отшивен* б. н.: *от-
шијен;* *отшиш*

отшкргутати — он отшкргу-
ће, они *отшкргућу;* *отшкргући!*; б. н.: *от-
шкргутам,* они *отшкргу-
татују;* *отшкргушај!*

отштампати засебно, из
зборника ~ **отштампати** =
свршти потпуно штам-
пање

отштета = најнада штете
не: *одштеша* ~ *отштета*
= *наношење* штете

оћутети — б. б. н.: *оћу-
тати*

официјални — б. н.: *офи-
цијални* (54)

охладнети = постати
хладним: *охладнех;* *о-
хладнео;* *охладневши;* *о-
хладнеће;* не: *охладнити;*
охладних; *охладнио;* *о-
хладнивши;* *охладниће*

опрвенити (се) — начи-
нити (обојити) црвеним;
не: *оцрвенети* (се)

оцрнети = постати црн:
они *оцрне,* не: *оцрну;*
оцрнех; *оцрнео;* *оцрнев-
ши;* *оцрнећу* ~ *оцрнити*
= начинити (претставити)

палац

црним: *оцрних;* *оцрнио;*
оцрнивши; *оцрнићу*
оцрњивати — *оцрњујући*
не: *оцрњивајући*

очас, прилог — (25)

очекивати, не: *очекаваш;*
— они очекују; *очекују-
ћи;* *очекиван;* не: они
очекивају; *очекивајући;* *оч-
екаван;* *очекиваш*

очешати (се) — *очешем,*
они *очешу;* *очеши!* *оче-
шан;* не: *очешам;* *очешају;*
очешај! *очешаш*

оџачар = димничар: 5. п. ј.

оџачару! и *оџачаре!*; 6.

п. ј. *оџачарем* и *оџачаром*

оџачарев = оџачаров

пазаривати — *пазарујући*
не: *пазаривајући*

Пајичин — не: *Пајиџин*

пајостан — не: *пакосан;*
пакосна

палата = об. н.: (покра-
јински) *палача* и *палац*

палац — а) на шаци; б)
палаћа (покрајински); у
значењу а) задржава л у
корену непромењено (пал-
ца, палци; за разлику од
паоц) у значењу б) задр-
жава и друго а (палача...);
у значењу а) у мј.: *палци*
или, ређе, *палцеви* и *пал-
чеви*, у зн. б) *палаци*.

паоц = спица, на точку, за разлику од **палац** зн. а има у свима падежима ј. и мн. о (м: л), чак и у 2. п. мн.: **паоцā** и у 1. п. ј., по угледу на остале
пальење — не: палење
памћење — не: памћење
Пантелић = Пантелијић, не: *Пантелијић* (51)
папуциски = папуцијски (50)
парализовати: **парализујем** — б. н.: *парализираши*; *парализирам*
париски = об. н. **паришки**
парламент — б. н.: *парламенаш* (145, a).
парохиски = парохијски (50)
пасти — павши б. н.: *па(д)нувиши*; они падоше б. н.: *па(д)нуше ~ пасти*: пасем стадо
пастув = об. н.: **пастух** (старије) (68); само: **пастувски**
патак — у 5. п. ј. (ко га зове): **патку!** да не би било: *паче!; у мн. патци и паткови, **патакā** ~ **патақā** (за патке)
патка — патки б. н.: **патци**
патријаршички = **патријаршијски** — б. н.: **патријаршиш(j)ски** (50)

паук — у 2. п. мн.: **пауко-вā** и **паукā**
паун — у мн. пауни и паунови, паунова и паунā
пацијент = об. н.: **пацијенат**, али: много **пацијената** (145, a).
паче: **пачета** ~ **паче** = **пи(x)тије**: **пачā** 2. п. мн.
пачи = **пачији** (55); не: **пачи**
паштровски — б. н.: *паштровићки* (87)
пēд им. ж. р. = **педаљ** им. м. р.
пекар — 5. п. ј. **пекаре!** и **пекару!**; 6. п. ј. **пекаром** и **пекарем**
пекаров = **пекарев**
пенушење — б. н.: **пену-шање**
пенушити се — б. н.: **пену-шати се**
перашки (од: **Пераст**) ~ **пераштански** (од: **Пераштанин**)
Перичин — не: **Перицин**
перовођески — б. н. **перо-вођески** (80)
перовођство — б. н.: **перо-вођство** (80)
Персија — б. н. **Перзија** (151)
персијски = **персиски** — б. н. **перзи(j)ски** (151)
петао — у мн. **петли** и **пе-тлови**, **петловā** и **петала**

пети (се) — б. н.: **пењаши** (се); **пењем** (се); они (се) **пењу**; **пењући** (се); **пењи** (се)!: они (се) **пеше**; **пео** (се); **певши** (се); **пећу** (се); не: **пењам** (се), они (се) **пе-њају**; **пен ајући** (се); **пењај** (се)! они (се) **пењаше**; **пе-њао** (се); **пењавши** (се); **пе-њаћу** се
петори — (и за веће збир-рове: 25...), бројни пријед, употребљава се: 1) уз им. које се говоре само у множини: **петори бисави**, **петоре гусле**, **петора врата**; 2) уз им. живот. и ствари које се броје на пар: **петори пилићи** = 5. п. п. = 10 п. (пази! **петоро пилића** = 5 п.), **петоре ципеле** = 5 п. ц. = 10 ц.; 3) са зн. „разноврсни“ уза збирне им.: **петора деца**, **јагњад** = 5 група д. ј., (пази: **петоро деце**, **ја-њади** = 5 д. ј.); 4) тако, и уз множину општих им.: **петори просиоци**.
петорица — бројна им. за м. р. **људи**; с **петорицом**, не: с **петорицама**; и у већим збиромима: 25-орица, 35-орица,.. 105-орица., 1005-орица...
петоро — (и у већим збир-вима: 25, 105., 1005...) збир-

ни број, у главном за разноликост ствари и средњи род; употребљава се, **са-мостално**: 1) за нешто уопште казано а разнолико: Чуј (ово) **петоро!** 2) за им. сп. рода; 3) за им. лица и животиња **разних** родова; 4) за разне ствари, и истог рода; са **додатком** им. у 2. п., 5) уз неке збирне именице: **петоро деце**, **бра-ће** а за све на — **ад**: **петоро пилади**; ређе, уз им. животиња и ствари које се обично броје на пар: **петоро коња**
петнаест — не: **пешаје(с)ти**, **пешајај(с)ти**
петнаестори — не: **пеша-јестори**, **пешајајстори** (в. **петори**)
петнаесторица=**15-орица** бројна им. за м. р. **људи**; с **15-орицом**; не: с **15-ори-цама**
петнаесторо — в. за употребу: **једанаесторо**; не: **пешај(е)сторо**
петпут ~ пет пута
Петровска — б. б. б. н. **Петровскаја**, а у осталим падежима само у понашеној форми: **Петровске**, не: **Петровскаје**; **Петровској**, не: **Петровскаји**; **Петров-ску**, не: **Петровскају**; с **Пе-**

тровском, не: Петровскајом (152)
петровски=**петровдански**
 пет шест — б. н. пёшест
 или пёшешст
 пећи — они пеку; пекући;
 пеци!; пећи ће; не: они
 печу; печући; печи! пећиће
 пећки — б. н. пећка (87)
 пёчење (радња) ~ печёне
 ~ пёчење = мажење
 пивар — 5 п. ј. пиваре!
 и пивару! 6 п. ј. пиваром
 и пиварем
 пиваров = пиварев
 пилетина — б. н. пилећино
Пилсудски — говор Пил-
 судског(а) не: Пилсудсков
 или Пилсудскијев; о Пил-
 судском, не: о Пилсуд-
 ском; не: с Пилсудским; не:
 с Пилсудскијем; на Пил-
 судског(а), не: на Пилсуд-
 скома (152)
 пильар — 5. п. ј. пильару!
 и пильаре; 6 п. ј. пильар-
 рем и пильаром
 пильарев = пильаров
 пильаричин — не: пильа-
 ричин
 писар — 5 п. ј. писаре!
 и писару! 6 п. ј. писаром и
 писарем
 писаров = писарев
 писати — писан не: пи-
 сат; пишући не: писајући
 писнути = ударити у пи-

сақ ~ писнути = викну-
 ти „пис!“ мачки; не п. — =
 ћутети
 пити — пијмо! пијте! не:
 пимо! пите!
 питомљење не: иномлjeњe
 плаветнити се — (по Вуку)
 — они се плаветне, не:
 плавешн; они се плавет-
 нише; плаветни се; пла-
 ветнивши се; плаветниће
 се; об. н.: *плаветнети се;
 они се плаветнеше; пла-
 ветнео се; плаветневши
 се; плаветнеће се
 плáвити (по Вуку) = по-
 стајати плав (зора) об. н.:
 *плавети, како би се оче-
 кивало ~ плáвити (по-
 плава)
 плављење — не: плавлење
 плáкање ~ плáкање водом
 судбом
 плáкати: плáчем ~ плá-
 кати: плáчем; у оба слу-
 чаја: плачући не: плака-
 јући
 плáмэн им. м. р. ~ плáмен,
 придев (мач)
 пламтети — пламтех; плам-
 тео; пламтевши; плам-
 теће; не: пламшиши; плам-
 тих: пламшио; пламшив-
 ши; пламшиће
 планиметрички = плани-
 метријски (50)

планина — 4. п. ј. плáнина
 б. н.: плáнину; 1. п. мн.
 плáнине б. н.: плáнине;
 2. п. мн. плáнина
 платка — (у) платки б. н.:
 плаџи
 пласт — за мн. пластови
 и плашће; у првом случају
 значи скуп у коме се опа-
 жају и поједини пластови;
 у другом се више осећа
 скупина
 плашљив — б. н.: плашив
 плашљивица — б. н.: пла-
 шицица
 плашћење — не: пласшење
 плен — не: пљен
 pleniti — не: плениши
 плењење — не: пленење
 плесан — им. ж. р., за-
 висни падежи: плесни; не:
 им. м. р.; не: пльесан
 плеснив — не: плесњив,
 пльеснив
 плеће им. сп. р — за мн.
 плећа или плећи, као им.
 ж. р. у мн. а управо је
 двојина сп. р. (јуначке
 плећи)
 плита — плићи, најплићи
 не: плишкији, најалишчији
 пловљење — не: пловлење
 пловчји = пловчији (55);
 не: пловчи
 плоска = пљоска
 плоснат = пљоснат

пљевальски — не: пљев-
 љански
Пљеваљац — б. н.: Пљев-
 љанац
Пљевље им. ж. р. мн. =
 Пљевља им. сп. р. у мн.:
 од: Пљеваља, у Пљевљи-
 ма; не: им. сп. р. ј.: Плевље
 од Плевља, у Пљевљу
 пљувати — пљујући не:
 пљувајући; пљуван: не:
 пљуваш
 пљувачка = пљуваћка
 поасити се = не: поха-
 сиш се
 подбацивати — подбацу-
 јући не: подбацивајући
победилац — много побе-
 дилаца; не: победиоц; мно-
 го победиоца
побелети = постати бео:
 они побеле не: побелу;
 побелех; побелео; побе-
 левши; побелећу ~ побе-
 лити = начиних бе-
 лим мало: побелих; побе-
 лио; побелићу
побеснети — они побесне
 не: побесну; побеснео; побе-
 снечу; побеснечу; не:
 побесниши: побесних; побе-
 снило; побеснићу; побе-
 снивши
побећи = *побегнути: побе-
 гох и побегнух; побе-
 гао и *побегнуо; побе-

гавши и побегнувши; **по-
бећи** ћу не: *побећи* ћу
побити — потући: поби-
јени не: *побивени*; побиј!
побијмо! побијте! не:
поби! побимо! побите!
побледети — они побледе
не: *побледу*; побледех;
побледео; побледевши;
побледеће; не: *побледиши*;
побледих; побледио; по-
бледивши; побледиће
пближке — прилично близу
— (33)

поболети се — он се по-
боли, они се поболе; они
се поболеше; поболео се;
поболеће се; поболевши
се; не: *поболиши* се; он се
поболе, они се поболу; они
се поболише; поболио се;
поболиће се, поболивши се
поболевати — не: *побоље-
ваши*

поброжити — б. н.: *поброжи-
јаши*

побуњивати = подбуњи-
вати: *побуњујући* не: *по-
буњивајући*
повазда(н) = вазда(н) —
(33)

повезивати — повезујући
не: *повезивајући*; *повези-
ван* не: *повезиват*

повелики = прилично велики — (33)
проверилац — многих по-

верилаца; не: *повериоц*
много *повериоца*
повести; *поведем* ~ **пове-
сти:** *повезем* ~ **повећи:**
пovézem мало vez; у оба
последња случаја: *повезен*,
не: *повежен*

повилети — не: *повилити*;
оне *повилеше*; *повилела*;
повилевши; *повилеће*; не:
повилише; *повилила*; *по-
виливши*; *повилиће*
повисок = прилично висок
— (33)

повити — *повиј!* **повијмо!**
повите! не: *пови!* *повимо!*
повишет; *повијен* б. н.:
повит

повишивати — б. н.: *пovi-
шавати* не: *повисивати*:
повишујем не: *повисујем*;
повишујући не: *повису-
јући*, б. н.: *повишавајући*
повлађивати — *поваљу-
јући* не: *поваљивајући*
пovрвети — народ *пovрви*,
они *пovрве*; *пovрвесмо*,
пovрвеше; *пovрвео*; *по-
врвевши*; *пovрвеће*; не:
народ *пovрве*, или *пovрве*,
они *пovрву*; *пovрвисмо*,
пovрвише; *пovрвио*; *пovр-
вивши*; *пovрвиће*

повргнути = *пovрки*: по-
вргнух и *пovргох*; по-
вргнуо и *пovргао*; по-
вргнувш и *пovргавши*

поврнути — *пovрнух* и
пovртох
повртати — *пovркем*; по-
вркући не: *пovршајући*
пovрх, предлог; увек тако,
баш и кад се други део
нарочито нагласи: *пovрх*
повући — они *пovуку*; по-
вуци! *пovући* ће; не: они
повучу; *повучи!*; *повућиће*
погдегде, прилог — б. н.:
по-где-где
погдекад, прилог = тек
карактер

погибао — им. ж. р.: за-
висни падежи: *погибли*,
не: **погибел*, **погибель*;
погибија

погинути — *погинусмо* и
погибосмо

поглавар = *поглавица* —
5. п. ј. *поглавар!* и *по-
главарел*; 6. п. ј. *погла-
варем* и *поглаваром*

поглаваров = *поглаварев*
погледати мало ~ *поглé-
дати чешће*

погорети — не: *погорити*;
погоресмо; *погорео*; *по-
горевши*; *погореће*, не:
погорисмо; *погорио*; *пого-
ривши*; *погориће*

поготову, прилог — (25)

погрепсти = *сахранити*
очувао правилно све обли-
ке, без мешања са гребати,
вероватно, због неосећања

везе с **гребењем** (мачки-
ним) а, напротив, због осе-
ћања везе са **гробом**.
погрубети — не: *погруби-
ти*; *погрубех*; *погрубео*;
погрубевши; *погрубеће*;
не: *погрубих*; *погрубио*; *по-
грубивши*; *погрубоће*
погубљење — не: *погу-
блење*

подавити: *подавим* ~ **по-
давити:** *подавијем*

подалеко, прилог = при-
лично далеко (33)

пода мном — б. н.: *под-а-
мном* или *подамном*

пода њ — не: *пода-њ*, ни
пода-а-њ, ни *пода њ'*

подапети — не: *аодапниши*:
подапнем

подати (се) — они (се) **по-
даду** (а *подају* је од гл.:
подавати); *подах* (се) и
подадох (се)

подаци — б. н.: *податци*
(83)

подбацивати — *подбацу-
јем*; *подбацујући* не: *под-
бацивајући*

подбити — *подбијен* не:
подбиен; *подбиј!* **подбиј-
мо!** *подбијте!* не: *подби!*
подбијмо! *подбиши!*

подбуњивати — *подбуњу-
јући* не: *иодбуњивајући*
подваљивати — *подваљу-
јући* не: *подваљивајући*

подвешивати

подвешивати (се) — подвешујући не: подвешивајући

подвести: подвёзём ~ подвёсти: подвёзём; у оба случаја: подвезен не: подвежен ~ подвёсти: подведем

подкикувати — подкикујући не: подкикувајући

подвити — подвијмо! подвите! не: подвимо! подвите!; подвијен б.н.: подвим

подврнуты (се) = подврни (се): подврнух и подвргох; подврную и подвргао; подврнуши и подвргавши; подврнућу и подврни ћу не: подврћићу

подвернуты — подврнух и подвртох

подвући — они подвуку: подвуци! не: подвучу; подвучи!

подгрнуты — подгрнух и подгрох

подгртати — они подгрћу не: подгртају; подгрћући не: подгртајући

подебео = прилично дебео — (33)

подрати = подерати: подеран, подрт, не: подерат; подерао и подр'о, подрли не: подро

подметнути

подзиђивати — подзиђујући не: подзиђивајући
подизати — подизујући;
подизан; не: подизајући;
подизаш

подићи (се) = подигнути (се): подигох и подигнух; подигао и подигнуо; подигавши и подигнувши; подигнућу, подићи ћу не: подићићу ~ подићи: подијем

поденуты = поде(с)ти разговор; поденую и подео
подлевати — б. н.: подливавши

подлегнути = подлећи: подлегох и подлегнух; подлегоа и подлегнуо; подлегавши и подлегнувши; подлећи ће и подлегнуће не: подлећиће
подлити — подлијмо! подлијте! не: подлимо! подлиtel; подливен б. н.: подлијен, подлиш

подмазивати — подмазујући не: подмазивајући
подмаћи = подмаћнути: подмаћох и подмаћнух; подмаћао и подмаћнуо; подмаћавши и подмаћнувши

подметати — они подмећу не: подметшају; подмећући не: подметшајући

подметнути — не: подмет-

подмиравати

шущи; подметнем не: подметем; подметнух не: подметух: подметнуо не: подметуо; подметнувши; подметнуће; подметнут, не: подметувши; подметуће; подметуш

подмиравати б. н.: подмираваши: подмирујући б. н.: подмиравајући; не: подмирајући

подмићивати — б. н.: подмићавати; они подмићују не: подмићивају; б. н.: подмићавају; подмићујући не: подмићивајући, б. н.: подмићавајући; подмићиван б. н.: подмићаван. не: подмићиваши, подмићават

подмицати — они подмичу, подмичући не: подмицајући; подмицан не: подмицаш

подмлађивати — б. н.: подмлађаваши; подмлађујући не: подмлађивајући; подмлађавајући; подмлађиван не: подмлађиваши, подмлађаваш

поднети — поднесох и поднек; подневши и поднесавши; поднесен и поднет не: поднешен

поднисивати — б. н.: поднисаваши; поднисујући не: поднисивајући, б. н.: поднисавајући; поднисиван

подржати

б. н. поднисаван, не: поднисаваш, поднисаваш подносилац — многих подносилаца; не: подносиоц, многих подносиоца

поднисити — за трајност радије б. н.: поднашатац, које управо има значење нарочито појачане учесталости: врло често (сваки час), врло дуго (ваздан) подносити, тако да је и за обичну учесталост довољно: подносити; подношах не: подносах, које би било од гл.: подношати

подобивати — б. н.: подобијаши подоста, прилог = прилично (33)

подражавати ќоме — не: подражагаши кога

подрасти — не: подрастши; подрастем не: подрасшим; подрастох не: подрасших; подрастao не: подрастшио; подраставши не: подрастивши; подрашћу не: подрасшићу, подрасташ

подрезивати — б. н.: подрезаваши; подревујући б. н.: подрезавајући, не: подрезивајући; подрезиван б. н.: подрезаван не: подрезиваш, подрезаваш подржати мало — они по-

држе; подржан; не: они подржу; подржаш
подршивати — подрживујући не: подршивојући
подрхнути — подрхнуше и подригаше; подрхнуло и подригао; подрхнувши и подршивши
подршивати се киме; коме — подрхнујући се не: подршивашајући се
подрхлив — не: подрхтив
подрхливост — не: подрхтивост
подузимати = предувимати: подузимам, подувимлем; подузимашајући, подузимљући
подупрети = подупрти: подупр'о, подупрли не: подупро, подупрео, подупрели; подупрвши б. н.: подупревши; подупрт не: подупреш
подухватати (се) — б. н. подухваћаши, не: подувашаши, подуфаши (66)
подухватити (се) — не: подувашаши, подуфаши (66)

подухнути — б. н. подунуши (71)
подрхдарати = подрхдрати (се); подрхд(е)рах; подрхд(е)-рао и *подрхд'о, *подрхд-ли, не: подрхдро; подрхд(е)-равши; подрхд(е)раће; по-

жд(е)ран и подрхдерт; од обојега били бы больни застарели обличи: *подрхдре-ти и *подрхдкети и д.
подрхдлести — они подрхдле; подрхдлех; подрхдлело: подрхдлевши; подрхдлеше; не: подрхдлиши; они подрхдлу; подрхдлих; подрхдлио; подрхдливши; подрхдлиће
подрхдети = подрхдњети: подрхд(а)њем, подрхд(а)њу; подрхд(а)њи!; подрхд(њ)ех; подрхд(њ)ео; подрхдјевен и подрхдjet;
подрхдивети — не: подрхдивши: подрхдивех; подрхдивео; подрхдивевши; подрхдивећу; не: подрхдивих; подрхдивио; подрхдивши; подрхдивићу
подрхдутети = постати жут: они подрхдуте не: подрхдушу; подрхдутех; подрхдутео; подрхдутевши; подрхдутеће ~ подрхдутити = нагрдити (обојити) што жутим: подрхдутих; подрхдутуто; подрхдутивши; подрхдутиће
поздрави све (оца, мајку..) — не: поздрави свију, свих, свима (оцу, мајци...); по- следњи склоп погрешно дат према правилном: поздрав(ље) свима

позатварати = *позатво-рати
позеленети = постати ве-леним: они позелене не: позелену; позеланех; по-зелено; позеленевши; позеленеће ~ позелени-ти = наградити (обојити) што веленим: позеле-них; позеленио; позеле-нивши; позелениће
позивати — они позивају и позивљу; позивајући и позивљући; позивај и по-зивљи!
позлаћивати — позлаћу-јући не: позлаћивајући
познавати — они познају (а познају је од гл. по-звати: познам); позна-јући не: познавајући
познавалац — много по-звавалаца, не: познаваоц, много познаваоца
познати — познам и *по-звадем, они познају (а познају је од гл. по-звати: познајем) и познá-ду; познах и познаход; познат (познан, могло бы у основном значењу, не и у ширем: били су познани по оделу).
позобати — позовљем б. н.: позобам; они позовљу б. н.: позобају
позивдаље, прилог — (33)

*поимати (се) = потхва-тати се: поимам и поим-љем ~ *поимити (хтети учинити) ~ појмити (схвати-ти)
поискати — поиштем, они поишту; поишти! поис-кан; б. н.: покрајински поискам, они поискају; поискај! не: поискат; или: поисках
поистиха, прилог — (33)
појати = певати (црквене песме): појем, они поју; појући; појао; појавши; појаће ~ појити = дати (стоци) да пије: појим, они поје; појећи; појио; појивши; појиће
појахати — појашем, они појашу; појахах; они по-јахаше; појахао; појахавши; појахаће; појахан; не: појашши; појашим, они појаше; појашах, они појашши; појашо; појашивши; појашиће; појашен; појахаша
појевтинити — б. н.: по-јевшиниши
појевдити — не: појездети
појести — поједох и по-јех; појевши и поједав-ши; појешћу не: појесш'ћу
показати — показан не: показат

ПОКАЗИВАТИ

показивати — показујући
не: показивајући
покаткад = погдекад =
тек қадиқад
показашљивати — показашљујући не: показашљивајући
показшто = покаткад
покипети — не: покипиши;
покипеше; покипео; покипевши;
покипеће; не: покипиши; покипио;
покипивши; покипиће
покиснути — покисох и
покиснух; покисао; покисавши и покиснувши
поклати — сви су поклани
и поклати
поклекнути = поклећи:
поклекнух и поклекох;
поклекао и поклекнуо,
поклекли; поклекнувши и поклекавши
поклизнути — поклизнух и
поклизох; поклизнуо и
покливао, поклизли;
поклизнувши и покливавши
покликнути = поклићи:
покликох и покликнух;
покликнуо и покликоа;
покликнувши и покликавши
поклисар — 5. п. ј. по-
клисару! и поклисаре!
6. п. ј. поклисарем и по-
клисаром

ПОЛЕТАТИ

поклисаров = поклисарев
поколење — не: поколење
покрај, предлог
покрасти — покраден не:
покраћен
покренути = покренух и
покретох
покретати (се) — они (се)
покрећу; покрећући (се);
покретан; не: они (се)
покрештају; покрештајући (се)
покрешташ
покрти — покривен б. н.
покриш; покријмо! покријте!
не: покримо! покрише!
полагати — полажући не:
полагајући; полаган не:
полагаш
полажајник = полавници
не: полаженик, који би
облик (са нагласком на е)
управо значио онога кога
полажајник полази, а не
самог полазника
полажење — не: полазење
полевати — б. н.: поливаши,
зап. гов. и према лити
полегати — они полежу
б. н. они полеђају
полежати мало — они полеђе
полётати — полећем, они
полећу; полећући; полећи!
б. н. полешам, они поле-
шају; полетајући; поле-
тај!

ПОЛЕТЕТИ

полетети — не: полешиши;
полетесмо не: полешисимо;
полетео не: полешио; по-
летевши не: полешиши;
полетеће не: полешиће
полећи — б. н. полегнуши:
полегосмо б. н. полегну-
смо; полегао, полегли
б. н.: полегнуо; полегав-
ши б. н.: полегнувши; по-
лећи ће не: полећиће; б. н.
полегнуће
полити — политмо! по-
лијте! не: полимо! полити-
ше!; политивен б. н.: поли-
јен, полиш
полициски = полицијски
(50)
попа = половина = по-
ловица = полутина
половити — половим не:
половијем; половљен не:
половијен
половети — они полуде;
полудеше; полуdeo; по-
лудевши; полуђеће; не:
полудиши; они полуду; по-
лудише; полуđio; полуđiv-
ши; полуђиће
помагати — помажем, они
помажу; помажући; по-
мажи! б. н.: помагај! по-
маган; не: *помагам (по-
крајин.), они помагају; по-
магајући; помагаш
помавати — помаван не:
помаваш

ПОМИРИСАТИ

помазивати — помазујући
не: помазивајући
помало, прилог = мало =
понешто ~ по мало: Знам
и ја помало о том, да је
он свакоме дао по мало
(парче) а себи задржао
највеће, докле га мало по
мало не поједе.
помаћи = помакнути: по-
маћох и помакнух; по-
маћао и помакнуо; по-
маћавши и помакнувши;
помаћи ћу, не: помаћићу,
и помакнућу
помести: помётем = по-
чистим ~ помёсти: по-
мётем = вбуним
пометати — помећем, они
помећу: помећи!; поме-
тан; не: помешам, они
помешају; пометај!; по-
мешаш
помилети — не: помилиши;
помилеше; помилели; по-
милевши; помилеће; не:
помилише; помилили; по-
миливши; помилиће
помињати — они помињу
не: помињају; помињући
не: помињајући; помињан
не: помињаш
помирисати — помирисем,
они помирису; помирисах;
помирисао; помирисавши;
помирисаће; помирисан;
не: помириншиши;

помиришим, они помирише; помириших; помиришио; помиришнши; помиришиће; помиришен
ПОМИСАО — им. ж. р. не: м. р. остали падежи: помишиљу; = помишљај
ПОМИЦАТИ (се) — помичем, они (се) помичу; помичући (се); помичи (се); не: помицам (се), они (се) помицају; помицајући (се); помици (се)!
ПОМОДРЕТИ = постати модрим — они помодре не: помодру; они помодреше; помодрео; помодревши; помодреће ~ помодрити = начинити (обојити) модрим: они помодрише; помодрио; помодривши; помодриће
ПОМОЋИ — б. н.: помогнути; помоги! и помогни!; они помогоше б. н.: помогнуше; помогавши б. н.: помогнуши; помогнут али: помогјено!
ПОМОЋНИК = б. н. *ПОМОТЊИК (81,5)
ПОМРЕТИ — помрли не: помрели; помрвши б. н.: помрвши
ПОМУСТИ — помузена не: помужена
ПОНАЈВИШЕ = највише (34)

ПОНАЈЛАК, прилог = поступно
ПОНАОСОБ, прилог
ПОНГДЕ = тек где где
ПОНЕДЕЉНИК — б. н.: понедељник, понедеоник = понедељак
ПОНКАД = тек кадикад
ПОНЕКИ ~ ПО НЕКИ: Понеки (неки) не зна да сваком треба дати по неки (по какав) дар. (33)
ПОНЕКО = тек неко и неко
ПОНЕКОЈИ = понеки
ПОНЕТИ — понесох и понех; поневши и понесавши; понесен и понет не: понешен
ПОНЕЧИЈИ — б. н.: понечиј (56)
ПОНЕШТО = помало, мало ~ по нешто: Имам и ја понешто имања, и даћу сваком по нешто.
ПОНИЋИ = поникнути (цвеће); поникох и поникнух; поникавши и поникнувши; понићи ће не: понићиће ~ понићи = оборити главу
ПОНОВА = опет — б. н.: поново
ПОНОСИТИ СЕ — они се поносе; поношах се, поношаху се; не: они се поносу; поносах се, поносаху се

ПОНОЋНИ — б. н.: понотњи, поноћни (81, б)
ПОНУЌИВАТИ — б. н.: понуќавати
ПО НЬ — не: по-њи ни по н'ј
ПОЊИХАТИ — поњихам и поњиши
ПОДАВНА = доста одавна — (33)
ПООДРАСТИ — поодрастем не: поодрасшим; поодрастох, не: поодрасших; поодраство, поодрасла, не: поодрастио, поодрашила; поодраставши не: поодрасшивши
ПОПАСТИ: они попасу ~ попаси: они попадну
ПОПЕВАТИ = мало певати ~ попевати = чешће по мало певати
ПОПЕТИ (се) — попнем (се) и попењем (се), они попну (се), попењу (се); попех (се); попео (се); попевши (се); попеће (се); попет; не: попнуши (се); попењата (се); они (се) попењају; попнух (се); попнуо (се); попнувш (се); попнуће (се); попнуши
ПОПИСАТИ — пописан, не: пописаш
ПОПИТИ — попијмо! попијте! не: попимо! попите!
ПОПИЈЕН б. н.: попивен, по-

ПИШ ~ ПОПИТИ: ПОПИМ; ПОПЉЕН
ПОПЛАВЕТИ (ПОПЛАВЕТНЕТИ) = постати плавим, не: поплавити, по зап. говору; поплавех; поплавео; поплавевши; поплавеће, не: поплавах; поплавио; поплавивши; поплавиће
ПОПЛАВЕТНЕТИ = поплаветних; поплаветнео; поплаветневши; поплаветнеће; не: поплаветништи; поплаветних; поплаветнио; поплаветниши; поплаветниће
ПОПЛАКАТИ: ПОПЛАЧЕМ = мало плачем ~ ПОПЛАКАТИ: ПОПЛАЧЕМ водом
ПОПЛЕНИТИ — не: ПОПЛЕНИТИ
ПОПЛЕСНИВИТИ — не: ПОПЛЕСНИВИТИ
ПОПЛЕТАТИ — он поплеће плот, они поплећу; ПОПЛЕЋУН; ПОПЛЕЋИ!; б. н.: он ПОПЛЕТА: они ПОПЛЕТАЈУ; ПОПЛЕТАЈУЋИ; ПОПЛЕШАЈ!
ПО ПОДНЕ — б. н.: ПОПОДНЕ; тако, и као прилог: Стигао је по подне; и као непроменљива именница: Остао је цело по подне код куће. (37)
ПОПРИТЕГНУТИ — попритех, попритегох; попритегну, попритегао;

попуњавати

попритећнувши, попри-
тегавши
попуњавати — *попуњати,
попуњивати: попуњавам,
*попуњам, попуњујем; по-
пуњавајући, попуњујући
не: попуњивајући; попу-
њавај! *попуњај! попу-
њуј! попуњаван, попу-
њиван; не: попуњават, по-
пуњиват
попустити — не: *попу-
штити*
попут, прилог = *као*, не:
предлог: *ка*: Погледах *по-
пут* неба, м.: п. пут неба.
попуштати помало ~ по-
пуштати редом из затвора
поравнити тло ~ порав-
нити парничаре
поравњивати: поравњу-
јем тло ~ поравњавати:
поравњавам парничаре;
од првог: поравњујући,
не: поравњивајући; од дру-
гог: поравњавајући; по-
равњиван, поравњаван,
не: поравњиваш, порав-
њаваш
поради, прилог = ради
порасти — порастем, они
порасту; порастох; пора-
стао; пораставши; пора-
шће; не: порасташи; по-
растам, они пораше; по-
растих; порасапо; пора-
сташви; порасташће

поруменети

пор'вати се — не: *похрва-
ши се*; *пор'вем се*, *пор'ву-
се*, не: *похрвам се*, *похр-
вају се*
пор'јати — не: *похрђаши*
порез = порева
порезивати — *порезујућу*
не: *порезивајући*
порећи = *порекнуты*: по-
речем, *порекнем*, они по-
реку, *порекну*, не: *поречу*;
пореци!, *порекни!*; *поре-
ћи ѡу*, не: *порећиу*; *по-
рекох*, *порекнух*; *по-
рекао*, *порекнуо*; *порекав-
ши*, *порекнувши*; *по-
речен*, *порекнут*
порицати — *поричући* не:
порицајући
портретовати: *портрету-
јем* б. н.: *попретисати*:
попретишем; *попрети-
раши*; *портретирам*
порубљивати — б. н.: *по-
рубљаваши*; *порубљујући*
не: *порубљивајући* б. н.:
порубљавајући
поружнеги — *поружнех*;
поружнео; *поружневши*;
поружнеће, не: *поружни-
ти*; *поружних*; *поружнио*;
поружнивши; *поружниће*
поруменети — они пору-
мене, не: *порумену*; *пору-
менех*; *поруменео*; *пору-
меневши*; *поруменеће* ~
поруменити = начинити

поручивати

руменим мало: *поруме-
них*; *поруменио*; *поруме-
нивши*; *порумениће*
поручивати — *поручујући*
не: *поручивајући*
поручник — не: *поручик*
послављивати — *послаљу-
јем* не: *послављам*
посве, прилог = *сасвим*
посветлети = *сјати* мало:
посветлех; *посветлео*; по-
светлевши; *посветлећу* ~
посветлити = *осветлити*
мало (пут): *посветлих*;
посветлио; *посветливши*;
посветлићу
посећнути = *посећи: по-
сегнух и *посегох*; по-
сегнуо и *посегао*; по-
сегнувши и *посегавши*
посёдetti — они *поседе*;
поседех; *поседeo*; *посе-
девши*; *поседећу* ~ по-
сёдetti — *постати* сед,
мало: они *поседе*; *посе-
дех*; *поседео*; *поседевши*;
поседеће; за обое, не: *по-
седиши*; они *поседу*; *посе-
дих*; *поседio*; *поседивши*;
поседићe
посести положај — *посе-
дох*, *поседнух*; *посео* и
поседну; *посевши* и *по-
седнувши*; *посешћу* не:
посесћи
посетилац — б. н.: *посе-
тишељ*, стар., не: *посе-*

поскупети

шиоц; према народној речи:
похочјани(н) од походити,
боље би још било: *поход-
илац
посећи — они *посеку*; по-
сеци!; *посећи ћу*; не: они
посечу; *посечи!*; *посећућу*
~ *посећи*: *посегнем* рук-
ом; *посегох*, *посегао*, *по-
сегавши*
посећивати — *посећујем*,
посећуј! *посећујући*, не:
посећаваш: *посећавам*, *по-
сећивам*; *посећавај!* *посе-
ћивај!* *посећавајући* и *по-
сећивајући*, као наша на-
родна реч, боље: *похо-
дити*, *похађати*
посигурно, прилог = си-
гурно — (33)
посипати — *посипам*, по-
сипљем; *посипајући*, по-
сипљући; *посипај!* по-
сипљи!
посисати = *посати: по-
сисам, *посишем*, *посем,
они *посисају*, *посишу*,
**посу*; *посисај!* *посиши!*;
посисан б. н.: *посисаш*
поскакивати — *поскаку-
јући* не: *поскакивајући*
поскапати — *поскапамо* и
поскапљемо
поскупети = *постати скуп*:
поскупех; *поскупео*; по-
скупевши; *поскупеће* не:
поскупши: *поскупих*; по-

скупио; поскупиши, поскупиће;
***поскүпсти**: поскубем =
 почупати
 послати — пошљем, по-
 шаљем; пошљи! поша-
 љи!; послан, послат
 последњи — б. н.: задњи;
 не: пошони (в.!)
 послепети = редом по-
 стати слепи: послепесмо;
 послепели; послепевши;
 послепеће ~ послепити
 = редом послепити неке:
 послеписмо; послепили;
 послепивши; послепиће
 после подне — б. н. по-
 слеподне; тако, и као при-
 лог: Пођосмо после подне;
 и као непроменљива име-
 ница: Било је дивно после
 подне (3.)

послётати — они послећу
 не: послају
 послуживати — послужу-
 јући не: послуживајући
 поспати — они поспе, не:
 они поспу, које је облик
 од гл. посугти
 посрблјавати (по Вуку) —
 б. н.: посрљивавши
 посред, предлог — увек
 тако, баш и кад се други
 део нарочитим нагласком
 истакне: посрёд
 посркати — посрчем, они
 посрчу; посрчи!; не: по-

сркам, они посркају; по-
 скрај!
 посрнути — посрнух и по-
 сртох
 посртати — они посрћу;
 посрћући; (не) посрћи!;
 не: они посртају; посрта-
 јући; не: посртај!
 постајати: постајем = на-
 стајем ~ постајати: по-
 стојим мало ~ постојити:
 постојим б. н.: поштојаши
 постајкивати — постајку-
 јући, не: постајкивајући
 постакнути — б. н.: пош-
 шакнуши = постаћи, б.
 н.: поштаћи; постакнух и
 постакох; постакнуо и
 постакао; постакнувиши и
 постакавши
 постан — не: посан, а:
 посна
 постарети — постарех; по-
 старео; постаревши; по-
 старећу; не: постариши;
 постарих; постарио; по-
 старивши; постарићу
 постати = *постанути: по-
 стадоше и постануше;
 постао и *постануо; по-
 ставши и постанувши
 постидати се — они се по-
 стиде; постидех се; по-
 стидео се; постидевши
 се; постидећу се; не: по-
 стидиши се; они се пости-
 ду; постидих се; пошидио

се; пошидивши се; поши-
 дићу се ~ постидити не-
 кога: постидих; постидио;
 постидивши; постидићу
 постизвати — постижем,
 они постижу; постижући;
 постижи!; не: пошизам;
 пошизају; пошизајући;
 пошизај!
 постићи = постигнути;
 постигох и постигнух;
 постигао и постигнуо;
 постигавши и постигнув-
 ши; постигнут; постићи
 ћу не: пошићићу
 пострићи (се) — они (се)
 постригу; постриви!; по-
 стригох, они постригаше;
 постригла; пострижен;
 не: постригали (се); они
 (се) пострижу; постри-
 жи!; постригах, они по-
 стригаше; постригала; по-
 стриган
 посуљати: посуљам =
 посуљати: посуљем; они
 посуљу; не: посуљају
 потакнути = потаки: по-
 такнух и потакох; по-
 такнуо и потакао; по-
 такнувиши и потакавши
 потаман, прилог = угодно
 потамнети — б. н.: пошав-
 неши = постати таман:
 потамнх; потамнео; по-
 тамневши; потамнеће ~
 потамнити = начинити

тамним: потамних; по-
 тамнио; потамниши; по-
 тамниће
 потапати — потапам и по-
 тапљем; потапајући и по-
 потапљући; потапај! и
 потапљи!; потапан, не:
 пошапат
 потврђивати — потврђу-
 јући не: пошврђивајући
 потегнути = *потећи: по-
 тегнух и потегох; поте-
 гао и потегнуо; потег-
 нувши и потегавши
 потевати — они потежу;
 потекући; потезан; не:
 они пошеважу; пошезајући;
 потезат
 потенцијални — б. н.: по-
 тенцијални (54)
 потенцовати: потенцујем
 — б. н.: пошеницирати :
 потенцијарам
 потећи — потечем и по-
 текнем, они потеку и по-
 текну, не: потечу; потечи!
 и потекни!, не: потечи!;
 потећи ћу, не: пошћићу ~
 *потећи: потегнем; по-
 тегох и др.
 потискивати — потиску-
 јући не: потискивајући
 потиснути — потиснух и
 потискох, потиште; по-
 тиснуо и потискао, по-
 тисли; потиснувиши и по-
 тискавши

потказивати — потказуји
је: потказивајући
поткраћивати — не: поткраћавати; поткраћујући
не: поткраћивајући
поткрепљивати — поткрепљујући не: пошкре-
љивајући
поткресивати — поткре-
суји не: пошкресивајући
поткүпти ~ поткупти
поткупљивати — поткуп-
љујући не: пошкуплива-
јући
потом = ватим, прилог ~
по том: Дуго је оклевао а
потом је отишао по том
послу.
потоњи = будући, који ће
доћи (бити) потом: Позна-
деца потоња сирочад; не
у значењу: последњи!
потписивати — потпису-
јући не: потписивајући
потплаћивати — потпла-
ћуји не: пошплаћива-
јући, потплаћавајући
потпомагати — они пот-
помажу, не: пошпомагај;
потпомажући, не: пош-
помагајући; потпомажи!,
не: потпомагај; потпома-
ган, не: пошпомагаш
потпомоћи — б. н.: пош-
помогнути; потпомогни!,
потпомогнимо! или и: пот-
помози!; потпомогох б.

н.: потпомогнух; потпо-
могао б. н.: потпомогнуо;
потпомогавши б. н.: пот-
помогнуши
потпустити — не: потпу-
шити
потргнути — потргнух и
потргох; потргнуо и по-
тргао, потргли; потрг-
нувиши и потргавши
потрести — потресен, не:
потрешен
потрвати — они потржу, не:
потрзају; потржући, не:
потрзајући; потрван, не:
потрзаш
потрти — потрем; потр'о,
потрли не: потро; потрт,
потрвен, не: потрет
потсећи — они потсеку
не: потсечу; потсеци! не:
потсечи!
потстrekивати — потстrekујем; потстrekуј; пот-
strekуји, не: потстrekавати; потстrekавам;
потстrekавај!, потстrekавајући, потстrekивајући
потстрићи мало браду —
не: потстригати; они пот-
стригу не: потстрижу;
потстриби! не: подстрижи
~ пострићи све овце, или:
пострићи кога за калуђера
потући (се) — они (се) по-
туку; потући ће (се); не:

они (се) потучу; потучи!;
потућиће (се)
поћи — поћи ћу, не: по-
ћићу
поуздати се — ако се они
поуздају, поуздаду; по-
уздах се, поуздаох се
поузимати — поузимам и
поузимљем
поумирати — они сви по-
умиру, не: поумирају
поучавати — б. н.: подуча-
вати
похабати — похабан, б. н.:
поабати, поабан (69)
похватати — не: повата-
ти, пофатати (66), похва-
тати
поцвилети — не: поцви-
лти; поцвилесмо; по-
цвилели; поцвилевши;
поцвилеће, не: поцвили-
смо; поцвилили; поцви-
ливши; поцвилеће
поцвленети = постати
црвеним: они поцвлене,
не: поцрвену; поцрвенех;
поцрвенео; поцрвеневши;
поцрвенећу ~ поцрве-
нити = начинити (обо-
јити) црвеним: поцрвених;
поцрвенио; поцрвенив-
ши; поцрвенићу
поцрпсти — поцрпем, они
поцрпу; поцрпох, поцр-
поше; поцрпао; поцрпав-
ши; поцрпшћу; поцрпен;

не: поцрпети, поцрпти;
поцрпим, они поцрпе; по-
црпех, поцрпих; поцрпео,
поцрпно; поцрпевши, поцр-
пивши; поцрпешћу, поцрпинђу,
поцрпљен
почешати (се) — почешем
(се), они (се) почешу; по-
чеши (се); почешан, не:
почешам (се), они (се) по-
чешају; почешај (се)! по-
чешаш
почињати — почињем, они
почињу; почињући; по-
чињи!; почињан; не: по-
чињам, они почињају; по-
чињајући; почињај!; почи-
њаш
пошиљати — пошиљем;
пошиљући не: пошиљајући;
пошиљан не: пошиљат
пошти — пошијмо!, по-
шијте! не: пошимо! по-
шије!; пошивен б. н.: по-
шијен, пошит
пошмркati — пошмрчем,
они пошмрчу; пошмрчи!,
не: пошмркам, они по-
шмркају; пошмркај!
поштапати се — пошта-
пам се и поштапљем се;
поштапајући се и по-
штапљући се; поштапај
се! и поштапљи се!
поштар — 5. п. ј. поштаре!
и поштару!; 6. п. ј. пошта-
ром и поштарем

поштаров = поштарев
поштедети — они поштеде;
поштедех; поштедео;
поштедевши; поштедеју,
не: поштедити: они по-
штеду; поштедих; поштедио;
поштедивши; поштедију

пошто — јер ~ по што:
Задовољан сам, пошто си
ми казао по што си дошао.
поштовалац = много по-
штовалаца, не: пошто-
ваоц, много поштоваоца
пошто-вашто, прилог
пошто-пото, прилог
прамен за мн.: прамени,
праменови или прамење;
у првом случају, у скупу
се опажају и поједини, у
другом, осећа се више скуп,
целина

прасе — за мн.: прасад
или прасићи; у првом слу-
чају осећа се више целина
скупа, у другом и појединци
прасетина — б. н.: прасе-
ћина

прасква = праска, бре-
скува; 2 п. мн. прасака
праснути — праснух и пра-
скух, праште

прати — пран и прат
пратилац — много прати-
лаца; не: прашаоц, мно-
гих прашаоца

праћење — не: прашење

прашћење (од праштити)
= праштење

први пут — не: по први
пуш које је удешено према
по други (трети...) пут
где је по оправдано; не:

први пуша ни први пуш
пребаџивати — не: пред-
баџиваш према нем: пре-
баџујем, они пребаџују,
не: пребаџивају; преба-
џујући, не: пребаџивајући

пребаџити = замерити —
не: предбаџиши, по нем.

пребећи = пребегнути:
пребегох и пребегнух;

пребегао и пребегнуо;
пребегавши и пребегнув-
ши; пребећи ћу и пре-
бегнућу, не: пребећићу

пребити — пребијен не:
пребивен, б. н. пребит;

пребиј! пребијмо! пре-
бијте! не: преби! преби-
мо! пребише!

пребледети — не: пребле-
диши; пребледех; пребле-
део; пребледевши; преб-
ледеће; не: пребледих;

пребледио; пребледивши;
пребледиће

преболети — не: преболи-
ши; преболех; преболео;

преболевши; преболећу;
не: преболих; преболио;

преболивши; преболићу

пребројити — б. н.: пре-
бројаш

превалајивати — превалај-
јући не: превалајивајући

преварити ~ преварити
(млеко)

превес на венчању — не:
превез; то би могло значи-
ти: **вез** препочет с дру-
гог или што и: превезача
за главу

превести: превећем ~ пре-
вёсти: превёзем; у оба

случаја: превезен не: пре-
вежен ~ превести: пре-
вёдем

превидети — они превиде;

превидех, превидесмо,
превидеше; превидео;

превидевши; преви^{де}ће;

не: они превиду; превидих
и превидох, превидисмо и
превидисмо; превидише и
превидише; превидио; пре-
видивши; превидиће

превити — превиј! пре-
вијмо! превијте! — не:

преви! превимо! превише!

превијен б. н.: превиш

преводити — за трајност

радње б. н.: превађати које
управо има значење поја-
чане учсталости: врло

често, врло дуго прево-
дити, тако да је и за обич-
ну учсталостовољно:

преводити

превођење — не: прево-
дење

превожење — не: прево-
зење

превозити (се) — за трај-
ност радње б. н. преважа-
ти, које управо има зна-
чење нарочито појачане

учсталости: врло често,
врло дуго превозити, тако
да је и за обичну учстал-
остовољно: превозити

(се); превожах (се) — не:
превозах које би било, (с
акцентом на о) од гл.: пре-
вёвати

преврети — лонац преври,
лонци превру; преврео;
превревши; превреће; не:
превратац; сад ће лонац да

преврије, превре, али у прећ.
вр.: ено већ преврел; пре-
врију; преврио; преврниши;
превртиће

преврнути — преврнух и
превртох

превршивати — б. н.: пре-
вршаваши; превршујем б.

н.: превршавам; превршу-
јући б. н. превршавајући;

не: превршивавајући; (не)
превршуј! б. н.: превр-

шавај!

превући — они превуку;

превуци! превући ће он,
они; не: они превучу: пре-

вучи! превућиће он, они

прегледати = вршити преглед ~ препочињати по обрасцу
 прегнути — прегнух и прогох; прегнуо и прогао; прегнувши и прогавши
 прогонити (се) — за трајност радње б. н.: *прегањаш се*, које управо, има значење појачане учесталости: врло често, врло дуго прогонити (се), тако да је и за обичну учесталост довољно: *прегонити (се)*
 прогоњење — не: *прегонење*
 прогорети — прогорим, они прогоре; прогорех, прогоресмо; прогорео; прогоревши; прогореће; не: *прегорити*; прегорем; они прогору; прогорих и прогорох, прогорисмо и прогоросмо; прегорио; прогоривши; прогориће
 преграђивати — преграђујући не: *преграђивајући*
 прегристи — прегрижен, не: *прегрижен*
 прегрмети — прегрмех, прегрмесмо; прегрмео; прегрмевши; прегрмеће; не: *прегрмиши*; прегрмих, прегрмисмо; прегрмio; прегрмивши; прегрмиће

предавати — предајући б. н.: *предавајући
 преда мном — б. н. преда-а-мном или предамном
 преда ње не: преда-њ, ни пред-а-њ ни преда ъ
 предати — они предаду (а предају је од гл.: предавати); предах и предадох; предан и предат
 предахнути — б. н.: предануши (71)
 предвече(р), прилог
 предвидети — они предвиде; предвидех, предвидесмо, предвидеше; предвидео; предвидевши
 предвидеће; не: они предвиду; предвидих и предвидох, предвидисмо и предвидисмо, предвидише и предвидише; предвидио; предвидивши; предвидиће
 преденути — преде(с)ти
 предлагати — предлажући, не: предлагајући; предлаган, не: предлагат
 предомишљај = предомишљање ~ предумишљај = намера
 предувизмати — предузимам и предувимљем; предувимајући и предувимљући; предувимај! предувимљи!
 прежватати = говорити којешта: они прежваћу,

не: прежвашају; прежва-ћући, не: прежватајући; прежватан, не: прежваташ; у основном значењу обично: прежвакати
 преживети — они пре-живе; преживех; пре-живео; преживевши; пре-живеће; не: *преживиши*; они *преживу (што је правило по застарелом: *прежити, *преживим) преживих; преживио; прежививши; преживиће
 превати: прёжем; прёжући, не: *презајући*; ~ превати: прёвам (се) = бояти
 презивати се — превивам се и презивљем се; превивајући се и презивљујући се
 презићивати — б. н.: пресићавши; они пресићују, б. н.: призићавају, пресићујући, б. н.: призићавајући; не: пресићивајући
 прёзврети: преврем кога ~ прёзврети: преврем; преврео; не: превриши; у оба случаја: они превру
 прејахати — прејашем, они прејашу; прејахах, они прејахаше; прејахао; прејахавши; прејахаће; прејахан; не: прејашити; прејашим, они прејаше;

прејаших, они прејашише; прејашио; прејашивши; прејашаће; прејашен, прејахаш прејевдити — не: прејездети прекинути — прекинух и прекидох
 преклати — преклан и преклат
 прекодан, прилог — (25)
 преконоћ, прилог — (25)
 прекопута, предлог и прилог ~ преко пута: Он стањује прекопута (мене). Пређе му мача преко пута.
 прекорачивати — преко-рачујући не: прекорачивајући
 прекорити — прекорим, они прекоре; прекорих; прекорио прекоривши; прекориће, не: прекорети; прекорем, они прекору; прекорех; прекорео; прекоревши; прекореће
 прекренути — прекренух и прекретох
 прекретати — прекрећући не: прекрешајући
 прекрти — прекривен б. н.: прекрши; прекријмо!, прекријте!, не: прекримо!, прекрите!
 прелажење — не: прелазење = прелаз(ак)
 прелавити — они прелаве; прелажах, не: они прелазу, прелазах

прелевати

прелевати (се) — б. б. б. н.: преливати (се), по зап. гов. и према лити
 прелетати — они прелећу, б. н.: прелетају; прелећући б. н.: прелешајући; прелећи! б. н.: прелешај!
 прелетети — они прелете; прелетех; прелетео; прелетевши; прелетеће не: прелешаша; они прелету; прелетих; прелешао; прелетивши; прелетиће
 прелити — прелејмо!, прелијте! не: прелимо!, прелите!; преливен б. н.: прелијен, прелиша
 преломити — преломим, они преломе; преломимо!; преломљен; не: преломијем, они преломију; преломијмо! преломијен
 премавати — премаван б. н.: премазат
 премавивати — премазујући не: премазивајући; премазиван б. н.: премазиват
 премда, свеза — б. н.: премда — (25)
 преметати (се) — премећем (се), они (се) премећу; премећи (се); премећући (се); преметан; не: преметам (се), они (се) преметају; премешај (се); премешајући (се); преметат

преовладати

преметнути се — преметнем се; преметни се!; преметнух се и преметох се; преметнуо се и преметао се; преметнувши се и преметавши се; преметнуће се; преметнут; не: преметути се; преметнут; не: премети се; премети се!; премешух се; преметую се; преметувши се; премешуће се; прешут
 премрвнуги — премрвнух и премрвох: премрвнуо и премрво; премрвнувши и премрвавши
 пренемагати се — пренемажући се не: пренемагајући се
 пренети — пренесох и пренех; преневши и пренесавши; пренесен, пренет, не: пренешен
 преносити — за трајност радње б. н.: пренашати, које управо има значење нарочите учесталости: врло често (сваки час), врло дugo (ваздан) преносити, тако је и за обичну учесталост довољно: преносити; преношах, не: преносах, које би било од гл.: преносати
 преовладати = преобладати; обое од: преобладати

преоденути

преоденути = преоде(с)ти преоравати: преоравам = преоривати: преорујем препаровати: препарујем — б. н.: препарисати, препарираши
 препасти (се) = *препа(д)-нути (се): они (се) препадоше и *препа(д)нуше; препавши (се) и *препа(д)-нувши (се)
 препличији = препеличији (55); не: препеличи
 препећи — они препеку; препеци!; препећи ће; не: они препечу; препечи!; препећиће
 препирање ~ препирање од: препирати
 преписати — преписан не: преписат
 преписивати — преписујући не: преписивајући
 преплаћивати — преплаћући, не: преплаћивајући, преплаћавајући
 преплетати — б. н.: преплешати: они преплећу, не: преплетају, преплићу, преплишају; преплећући, не: преплетајући, преплићући, преплаћући
 пре подне — б. н.: преподне (37); у оба случаја: и као прил.: Стигао је пре подне; и као именица: Седео је цело пре подне.

преседети

препоручивати — препоручујући не: препоручавајући
 препрати — препран и препрат препречивати — препречујући, не: препречивајући
 препукнути = препући: препукох и препукнух; препукао и препукнуо; препукавши и препукнувши; препући ће, не: препућиће
 препуњавати = *препуњати, препуњивати: препуњавам и *препуњам, препуњујем, не: препуњњам; препуњавајући и препуњујући, не: препуњњавајући; препуњавај!, препуњај!, препуњуј!, препуњаван не: препуњават преран — не: преураџен преручивати — преручујући не: преручивајући
 пресамитити — б. н.: пресамитити
 пресахнути — б. н.: пресахнуши; пресахнуше и пресахоше; пресахнуо и пресахао, пресахли пресвући (се) — они (се) пресвуку, не: пресвучу; пресвуци (се)!, не: пресвучи (се)!
 преседети — не: преседиши; преседех; преседео; преседеши

седевши; преседећу; не: преседих; преседио; преседивши; преседиђу
пресећи — они пресеку; претеци!; пресећи ћу; не: они пресечу; пресечи!; пресећи ћу
пресипати — пресипам и пресипњем; пресипљући и пресипајући; пресипај! и пресипљи!; пресипан, не: пресипат
пресисати — пресишем б. н.: пресисам; они пресишу б. н.: пресисају; (не) пресиши! б. н.: (не) пресисај!
прескакати — прескачући не: прескакајући
пресести — б. н.: пресретнуши; пресретем и пресртнем; пресретох б. н.: пресрепаху; пресрео б. н.: пресретнуо; пресревши и пресретавши б. н.: пресртнуши
преставити се = умрети ~ претставити се у друштву непознатом
престарети — не: престариши; престаресмо; престарео; престаревши; престареће; не: престарисмо; престарисио; престаривши; пресвариће
престати — б. н.: престануши; престадох б. н. прен-

станух; преставши б. н.: престанувши
престижати — они престижу не: престизају; престижући, не: престизајући; престиван, не: престизата
престићи = престигнути: престигох и престигнух; престигао и престигнуо; престигавши и престигнувши; престигнут; престићи ћу, не: пресашћи ћу
престо = об. н. *престол престићи — не: престригаш; они престригу, не: престрижу; престризи! б. н. престрижи!; престригао, престригли, не: престригали; престрижен не: престригах
пресуђивати — пресуђујући, не: пресуђивајући
пресушивати — пресушујући, не: пресушивајући
претапати — претапам и претапљем; претапајући и претапљући; претапај! и претапљи!
претегнути — претегнух и претегох; претегнуо и претегао; претегнувши и претегавши
претезати — они претежу; претежући; не: они прешају; прешајући
претендовати : претен-

дујем — не: претендираши : претендираам
претећи — б. н. прешекнуши = престићи; престати: претечем и претекнем, они претеку и претекну, не: прешечу; претеци! претекни!, не: прешечи!; претећи ћу, не: прешећи ћу
претецати — б. б. б. н. претицати; они претичу, претичући, претичи! не: претицају, претицајући, претицај!
претио = дебо; претљи, најпретљи не: прешилији
претраживати — претражујући не: претраживајући
претргнути (се) — претргнух и претргох; претргнуо и претргао, претргли; претргнувши и претргавши
претрести — претресен, не: претрешен
претрпети — они претрпе; претрпех; претрпео; претрпевши; претрпећу; претрпљен; не: прешаши; они прештрау; прештрах; прешарио; прешаривши; прешарићу; б. н. прештрпен
претући — они претуку; претуци!; претући ће;

не: они прешучу; прешучи!
прешућиће
прекење — б. н. прешење = претња
прећутети — б. б. б. н. прећутати; прећутех; прећутео; прећутевши; прећутећу б. б. н. прећутах; прећутао; прећутавши; прећутају; само прећутан не: прећушаш ~ прећутити, покрај. = осетити: прећутих; прећутио и др.
преузимати — преузимам и преузимљем; преузимајући и преузимљући; преузимај! и преузимљи!
прецркнути = прецрћи: прецркох и прецркнух, прецрче; прецркао и прецркнуо; прецркавши и прецркнувши; прецркнућу, прецрћи ћу, не: пресцрћи ћу
прехрањивати — прехрањујући, не: прехрањивајући
прибеги = прибегнути: прибегох и прибегнух; прибегао и прибегнуо; прибегавши и прибегнувши; прибеги ћу и прибегнућу, не: прибегећи ћу
прибити — прибијен не: прибивен б. н.: прибиша
приближавати (се) = при-

прибројити

ближивати (се): приближавам и приближујем; приближавајући и приближујући, не: *приближијући*; *приближавај!* и *приближуј!* приближаван и приближиван, не: *приближават*, *приближиваш*
прибројити — б. н.: *приброяши*
привезивати — привезујући, не: *привезивајући*
привести — привеен, не: *привежен*
привидети — не: *привидан*; *привидех*; *привидео*; *привидевши*; *привидећу*; не: *привидих*; *привидно*; *привидивши*; *привидићу*
привикување = викање ~
привиқавање = навика
привикувати: привикујем = вичем уз другог ~ привиқавати, привиқавам га реду
привити — привимо! првијте! не: *привимо!* *првише!*; првијен б. н.: *привиш*
привићи (се) = привикути (се): привићох (се) и привиќнух (се); привикао (се) и привиќнуо (се); привиќавши (се) и привиќнувши (се); приви

привући

вићи ћу (се) и привиќнући (се), не: *привићићу* (се)
приводити — за трајност радње б. н.: *привађаши*, које би управо имало значење врло појачане учесталости: врло често, врло дуго приводити, тако да је и за обичну учесталостовољно: *приводити*
привозити — за трајност радње б. н.: *приважаши*, које би управо имало значење врло појачане учесталости: врло често, врло дуго привозити, тако да је и за обичну учесталостовољно: *привозити*; *привожах*, не: *привозах*, које би (с дужином на о) било од гл.: *привозбати*
приволети (се) — приволим (се), они приволе (се); приволех (се), приволесмо (се); приволео (се); приволевши (се); приволеће (се); не: *приволем* (се), они (се) приволу; приволих (се), приволосмо (се); приволио (се); приволивши (се); приволиће (се)
привређивати — привређујући, не: *привређивајући*
привући — они привука;

пригњечити

привуци! привући ће не: они привучу; привучи!; привућиће
пригњечити — не: *пригнечаш*
пригонити — за трајност радње б. н.: *пригањаши*, које има значење појачане учесталости: врло често, врло дуго пригонити, тако да је и за обичну учесталостовољно: *пригонити*
пригрнути — пригрнух и пригртох
пригртати — пригрћем; они пригрћу; пригрћући; пригрћи!: пригртан; не: *пригршам*, они *пригршају*; *пригршајући*; *пригршај!*; *пригршаш*
придавати = придајући б. н.: **придавајући*
придати — они пригаду (а придају је од гл.: *придавати*); придах и придадох; придан и придат
приденути = *придести: приденут и придевен
*придизати = красти: *придижући*; *придизан*; не: *придизајући*; *придизаш*
придићи (се) = придигнути (се): придигох и придигнух; придигао и придигнуо; придигавши и придигнувши; придиг-

пријањати

нућу, придићи ћу, не: *придићићу*
придобивати — б. н.: *придобијаши*
придобити — придобивен б. н.: *придобијен*, *придобиши*
придржати — они придрже; придржан; не: они *придржу*; *придржат*
призвати — призван и *призват*
прививати — прививам и *прививљем*; *прививајући* и *прививљући*; *прививај!* и *прививљи!*; *прививан*, б. н.: *прививат*
признавати — они признáју (а: признáју је од гл. признати: *признам*); *привијући*, не: *признајући*
признати — призвам и признадем, они признáју (а признáју је од гл. признавати: *признајем*) и признаду; *принах* и признадох; *привнат*, а признан само у основном значењу, не у ширем: Као призвнатом човеку призване заслуге.
пријављивати — *пријављујући* не: *пријављивајући*
пријањати — б. н.: *пријањати* (74)

пријатељичин — не: *пријашњицин*
 прикавати — прикаван б.
 н.: *приказат*
 приказивати — приказујући не: *приказивајући*
 приклати — приклан и
 приклат ~ преклати
 приковати — не: прековати на нешто; прикован, не: *приковаш*; *прекован*
 прикрити — прикривен б. н.: *прикриш*; *прикријмо!*, *прикријте!*
 прилачење — не: *прилазење* = *прилав(ак)*
 прилазити — они прилаže; прилаžах; не: они *прилазу*; *призалах*
 прилевати — б. н.: *приливати*
Прилеп = Прилип
 прилепљивати — прилепљујући не: *прилељивајући*
 прилетати — они прилећу, б. н.: *прилетају*; прилећући, б. н.: *прилетајући*; прилећи!, б. н.: *прилешај!*
 прилетети — не: прилетити; прилетех; прилетео; прилетевши; прилећу; не: *прилетих*; *прилетио*; *прилетивши*; *прилетићу*

прилећи = прилегнути: прилеви! и прилегни!; прилегох и прилегнух; прилегао и прилегнуто; прилегавши и прилегнувши; прилећи ће и прилегнуће; не: *прилежи*; *прилећиће*
 примамљивати — примамљујући не: *примамљивајући*
 примаћи = примакнути: примакох и примакнух; примаћао и примакнуто; примаћавши и примакнувши; примаћи ћу, не: *примаћићу*
 применити — они примене; примених, применеше; применено; применивши; примените; применењен; не: *применуши*; они *примену*; *применух*; *применуше*; *применуо*; *применувши*; *применуће*; *применут*
 применљив — не: *применљив*
 примирисати — примиришем, они *примирису*; *примирисах*; *примирисао*; *примирисавши*; *примирисаће*; не: *примирисиши*; *примирисиши*; они *примирисише*; *примирисиши*; *примирисиши*; *примирисишиће*
 примицати (се) — *прими-*

чем (се), они (се) примичу; *примичући* (се); примичи (се); не: *примици* (се); они (се) *примицају*; *примицајући* (се); *примицај* (се)!
 принети — принесох и принех; приневши и принесавши; принесен и принет, не: *принешен*
 приносити — за трајност радње б. н.: *принашаш*, које управо има значење нарочито појачане учесталости: врло чисто (сваки час), врло дуго (ваздан)
 приносити, тако да је и за обичну учесталост довольно: *приносити*; *приноша*, не: *приносах*, које би било од гл.: *приносати*
 принуђавати = принуђивати: они принуђавају и принуђују; *принуђавајући* и принуђујући, не: *принуђивајући*; *принуђавај!* и принуђуј!; *принуђаван* и принуђиван, не: *принуђаваш*, *принуђиват*
 припаљивати — *припаљујући*, не: *припаљивајући*
припећи — они припечу;
 припеци! припеки ће; не: они *припечу*; *припечи!*; *припекиће*
 присипати — приспан не: *присипат*

приповетка — (у) приповетки об. н.: *приповетци* или *приповеди*
 припознавати — они припознају; *припознा�јући* не: *припознавајући*
 припомагати — они припомажу не: *припомагају*; *припомажући*, не: *припомагајући*
 припомоћи = припомогнути: *припомогни!* и *припомози!*; *припомогох* и *припомогнух*; *припомогао* и *припомогнуто*; *припомогавши* и *припомогнувши*
 прирађивати — *прирађујући*, не: *прирађивајући*
 прирасти — прирастем, они *прирасту*; *прирастох*; *прирастоа*; *прирасташви*; *прирашће*; не: *прирасши*; *прирасшим*, они *прирасте*; *прирасших*; *прирасто*; *прирасташви*; *прирасшиће*
 присести = приседнути: *приседосмо* и *приседну* смо; присели и приседнули; присевши и приседнувши; присешћемо и приседнућемо
 присећи (се) = присегнути (се): *ваклети* (се): *присегоше* и *присегнуше*; присегао и присегнуо;

присегавши и присегнувши
присипати — присипам и присипљем; присипајући и присипљући; присипај! и присипљи!; присипан не: присипаш прискакати — прискачући, не: прискакајући
прислуживати — прислужујући, не: прислуживајући
прислушкавати — прислушкујући, не: прислушивајући
присмрдти — не: присмрдиши; присмрдше; присмрдео; присмрдевши; присмрдеће; не: присмрдиши; присмрдио; присмрдивши; присмрдиће
приспети — они приспеју; не: они приспу, што је од гла. присути
пристати на нешто; уз обалу — об. н.: пристанути; пристадоше и *пристануше; пристала и пристанула = лепа (девојка); приставши и пристанувши
пристивати — пристижем, они пристижу; пристижући; пристижи!; не: пристизам, они пристизајући; пристизај!

пристилизати — сувишно поред пристизати: пристижемо, они пристижу; пристижући; пристижите!; б. н.: пристизавамо, они пристизавају; пристизавајући; пристизавао; пристизаваће; пристизаваћи, пристизаваје!
пристићи = пристигнути: пристигох и пристигнух; пристигао и пристигнуо; пристигавши и пристигнувши
притетнути — притетнух и притетох; притетну и притетао; притетнувши и притетавши
притетавати — они притежу; притеђући; притетаван; не: они притезају; притезајући; притезат
пртеривати — пртерујући не: пртеривајући
притећи = *притеќнути; они притеќну и притеќу; притеци! и притеќни!; притећох и *притеќнух; притеќао и притеќнуо; притеќавши и притеќнувши; притећи ћу, не: притећићу, притеќнућу
притецати — б. б. б. н.: притецати: они притечичу, притечичући, не: они пристају, пристајајући
притискивати — притискујем, они притискују; притискујући; притиски-

вао; притискиваће; притискиван; не: притискаши: притискавам, они притискавају, притискивају; притискавајући; притискавао; притискаваће; притискават, притискават
притиснути — притиснух и притискох, притиште; притиснуо и притискао, притисли; притиснувши и притискаши
притка — (на) притки об. н. (на) притци
притрпети се — не: притрпаш се или прешрптиши се; притрпех се; притрпео се; притрпевши се; притрпећу се; не: притрпих се; притрпио се; притрпивши се: притрпићу се
прихватати — не: привашаши (66), прихваћати
прихватити — не: приватити (66), прифатити
причекивати — они причекују; причекујући; причекиван; не: причекивашаши: они причекавају, причекавајући; причекаван, причекиваш
причешћивати — причешћујући не: причешћивавајући
пришити — пришијмо!, пришијте! не: пришијмо!, пришијте!

пришиће!, пришивен, б. н.: пришијен, притиша
приштевски (од: Приштина) — б. н.: приштински
приштедети (се) — они приштеде; приштедех; приштедео; приштедевши; приштедећу; не: приштедити; они приштеду; приштедих; приштедио; приштедивши; приштедићу
пробдети — пробдим, они пробде; пробдех; пробдео; пробдевши; пробдеће; пробдевен; не: пробдити; пробдем, они пробду, пробдеју, пробдију; пробдих; пробдио; пробдивши; пробдиће
пробити — пробијен б. н.: пробивен, пробит
проваљивати — проваљујући, не: проваљивајући
проводести — провезен, не: провежен
проводиривати — провирјујући не: провиривајући
проводирити — они провире; провирих; провиро; провиривши; провирите; они провирву; провирех; провирео; провиревши; провиреће
проводити (се) — за трајност радње б. н.: провађати (се), које управо има

провођење

значење појачане учесталости: врло често, врло дуго проводити (се), тако да је и за обичну учесталостовољно: проводити (се)

проводођење — не: проводење

провозити (се) — за трајност радње б. н.: проважати (се), које управо има значење појачане учесталости: врло често, врло дуго провозити (се), тако да је и за обичну учесталостовољно: провозати се; провожах (се); не: провозах (се) које је (с нагласком на другом о) од гл.: провозати се, мало проврвти — не: проврвти; проврвше; проврвели; проврвеша; проврвеће; не: проврвиште; проврвили; проврвивши; проврвиће

провргнути се = проврки се: провргних се и провргох се; провргну се и провргао се; проврнувши се и провргавши се; провргнућу се и проврки ћу се; не: провркићу се

проврети — вода проври, лонци проврију, провре;

прије, лонци проврију и провре; проврио; провривши; провриће

провртети — они проврте; провртех; провртео; провртевши; провртеће; проврћен; не: провртиши; они проврту; провртих; провртио; провртивши; провртиће; проврщен

провући — они провуку; провуци!; провући ће он, они; не: они провучу; провучи!; провућиће он, они проПгледати — прогледам, они прогледају; прогледах; прогледао; прогледавши; б. н. (покрајински): прогледити; прогледим, они прогледе; прогледих; прогледио; прогледивши ~ прогледати (учестано)

прогонити — за трајност радње б. н.: прогањаши, које има значење појачане учесталости: врло често, врло дуго прогонити, тако да је и за обичну учесталостовољно: прогонити

прогоњење — не: прогонење

прогорети — ватра прогори, дрва прогоре; прогорех, прогоресмо; прогорео; прогоревши; прогреће; не: прогорити; вода про-

прогорети

прогисти

прозрети

ватра **прогорде** (али прдгоре у пређ. вр.), дрва **прогору**; прогорих, прогорех, прогорисмо, прогоросмо; прогорино; прогоривши; прогориће

прогисти — прогривен, не: прогрижен

програмети — програмело; програмевши; програмеће; не: програмити; програмило;

програмивши; програмеће

продавати — продајући б. н.: продајући

продати — они продају (а продају је од гл. продајати); продах и продаох; продан и продат

продерати — продеран и продрт, не: продераша

продрети — пробити (се): продр'о, продрли не: пр

дрео, продрли; продревши и продрвши

продубење — б. б. н.: продубење за значење: продирање у дубину

продупсти: продубем = пробушти ~ продубити:

продубим = постојати дупке: дуже време стојати

прождрети = прождрати, прождерати: пржд(е)-рем; прждрех, пржд(е)-рах; прждр'о, прждрли

прожд(е)рао не: прождро, прождрео; прождрвши и прождревши, прожд(е)-равши; прождарт, не: прождреш

прожети — прожмем, они прожму; прожми!; прожех; прожео; прожевши;

прожеће ; прожет ; не: прожмати; прожмам, они прожмају; прожмај!

прожмах; прожмао; прожмавши ; прожмаће ; прожман, прожмаш, облици који су погрешно удешени према трајном гл.: прожимати

проживети — они проживе; проживех; проживео ; проживевши; проживеће ; не: проживипши;

они *проживу (правилно по вастарелом: *прожити, *проживем); проживих ; проживио ; прожививши;

проживиће

прозвати — прозван и прозват

прозвивати — прозвивам и прозвивљем; прозвивајући и прозвивљући

прозврети(се)=видети(се) скров: прозврем, он провре, они прозвру; прозврех; прозврео ; прозврвши;

прозвреће; не: прозрти; прозрим, он прозри, они

прозре; прозрих; прозрио; прозривши; прозриће
прозвукнути — провукло и провукнуло
проја = проха (68)
пројахати — не: пројашиши; они пројашу; пројахах; пројахао; пројахавши; пројахаћу; не: пројаших; пројашио; пројашивши; пројашићу
пројевдити — не: проједзди
прокавизавати — прокавујући не: прокавивајући
прокапати — прокапљем, они прокапљу; прокапљи; прокапан; не: прокапам; они прокапају; прокапај!; прокапати, прокапљан
прокашљати (се) = почети кашљати: прокашљем, они прокашљу; прокашљи!; ~ прокашљати неко време: прокашљам, они прокашљају; прокашљај!
прокинути — прокинух и прокидох
прокиснути — прокисоше прокиснуше; прокисао и прокисну; прокисавши и прокиснувши
прокипети — лонци прокипе; л. прокипеше; прокипео; прокипевши; прокипеће; не: прокипиши;

лонци прокипу; л. прокипиш; прокипио; прокипивши; прокипиће
пролажење — не: пролазење = пролаз(ак)
пролавити — они пролаве; пролажах; не: они пролазу; пролазах
пролевати — б. н.: проливати, по зап. гов. и према: лити
пролетати — пролећем, они пролећу; пролећући; пролећи! б. н.: пролешам, они пролешају; пролешајући; пролешај!
пролетети — они пролете; пролетех; пролетео; пролетевши; пролетеће; не: пролетиши; они пролетушу; пролеших; пролешто; пролешиши; пролешиће
пролећни — б. н.: пролећни, не: пролећни (81, б.)
пролити — пролиј!, пролијмо!, пролијте!: не: проли!, пролимо! пролише!
проливен б. н.: пролиш
промаћи = промакнути: промакох и промакнух; промакао и промакнуо; промакавши и промакнувши; промаћи ћу, не: промаћићу
променити — они промене; промених, промениш; променио; променив-

ши; промениће; промењен; не: променути; они промену; променух, променуше; променуо; променувши; променуће; променуш
променљив — не: променив
променљивост — не: променивост
прометати (се) — он (се) промеће, они (се) промеђу; промећући (се); промени (се)!; не: он (се) промеша, они (се) промешају; промешајући; прометај (се)!
прометнути (се) — прометнен; прометни; прометух и прометох; прометнуо и прометао; прометнувши (се); прометнуће (се); прометнут; не: прометуши (се); прометеш; промети!; прометух; промешуши; промешуће; промешути
промилети — они промиле; промилех; промилео; промилевши; промилеће; не: промилити; они промилу; промилих; промилио; промиливши; промилиће
промисао — им. ж. р.; зависни падежи: промисли, б. ј. и промишљу; б. н.: м р.; зав. падежи: иромисла, промислу, промислом,
примајући
промицати — промичем, они промичу; промичи!; промичући; не: промицам, они промицају; промицај! промицајући
промрзнути — промрзнух и промрзох; промрзнуо и промрзвао; промрзнувши и промрзвавши
промукнути = промући: промукох и промукнух; промукао и промукнуо; промукавши и промукнувши; промукнућу, промући ћу, не: промућићу
проналавити — они проналаве; проналавећи; проналајах; не: проналазу; проналазући; проналазах
пронети — пронесох и пронех; проневши и пронесавши; пронесен и пронет не: пронешен
пронићи = проникнути: проникох и проникнух; проникао и проникнуо; проникавши и проникнувши; пронићи ће, не: пронићиће
проницати — проничући не: проницајући
преносити — за трајност радње б. н.: пронашаши, које управо има значење

пропињати се .

нарочито појачане учесталости: врло често (сваки час), врло дуго (ваздан) проносити, тако да је и за обичну учесталост довольно: проносити; проношах, не: проносах, које је од гл. проносати
 пропињати се — коњи се пропињу не: пропињају; пропињући се, не: пропињајући се
 прописати — прописан, не: прописат
 прописивати — прописујући, не: прописивајући; прописиван, не: прописиваш
 пропрати — пропран и пропрат
 пропустити — не: пропуштати
 пропућкati = профућкati
 прорасти — не: прорастити; они прорасту; прорастоше; прорастао, прорасли; прораставши; прорашће; не: они прорасче; прорасшише; прорастио; прорастивши; прорастиће, прорасциће
 прорачунати = прорачунити
 прорицати — они проричу, не: прорицају; проричући, не: прорицајући

протезати

просећи — они просеку; просеци; просећи ћу; не: они просечу; просечи!; просећи ћу
 просилац — многих просилаца не: просиоц, многих просиоца
 просипати — просипам и просипљем; просипајући и просипљући; просипај! и просипљи!; просипан, не: просипат
 просјај — не: просјајак
 проспект — б.н.: проспекаш (145, в), али: многих проспеката
 простота — б. н.: простота
 прострети = *прострти: прострех, простреши, не: простроше; простр'о, простра б. н.: прострео, прострела не: простро; простревши; прострећу и прострћу; прострвен и прострт
 прострићи — они простригу, не: прострижу; простриви! б. н.: прострижси!
 протегнути (се) — протегнух и протегох; протегну и протегао; протегнувши и протегавши
 протезати (се) — они (се) протежу; протежући (се); протезан; не: они (се) протезати

протеривати

шезају; протезајући (се); прошезат
 протеривати — протерујући не: прошеривајући
 протестовати: протестујем — не: протестираши: протестирам, ни: протештоваши: протествујем
 протећи — протечем и протекнем, они протеку и протекну, не: протечу; протеци! и протекни! не: прошечи!; протећи ћу, не: протећи ћу
 протеати — б. б. б. н.: противати: они противу, противчи, противчи!; не: противају, противајући, противај!

противљење — б. н.: противљење
 противснути — противснух и противкох; противснуо и противскао, противсли; противснувши и противскавши
 проткати — проткам и проткем, протку и проткају; проткај!; проткан и проткат

протргнути — протргнух и протргох; протргнуо и протргао, протргли; протргнувши и протргавши
 протести — протресен, не: протрешен
 протри — б. н.: протрети:

проширавати

протрем и протарем; пропри! и пропари!; пропр'о не: пропро, пропрла; пропревши и пропрвши; пропрвен и пропрт; допуњује се облицима гл.: пропрљати.
 процвилети — они процвиле; процвилех; процвилео; процвилевши; процвилеће; не: они процвилу; процвилих; процвилло; процвиливши; процвилеће
 прочешати — прочешем, прочешу; прочеши!, прочешан; не: прочешам, прочешају; прочешај!; прочешат
 прошантати — они прошантју, не: они прошантажу
 прошап(у)тати — прошап(у)ћем, они прошап(у)ћу; прошапћи; не: прошап(у)там; они прошап(у)тају; прошап(у)тај!
 прошетати — прошетам и прошећем, прошетају и прошећу; прошетај! и прошећи!
 проширавати — проширујем; прошируј!; проширујући, б.н. проширавати, проширавам, проширавај!; проширавајући, проширавајући

прошити — прошијмо!, прошијте! не: прошимо! прошише!; прошивен, б. н.: прошијен, прошит прса, им. ср. рода у мн. = прси, им. ж. р. у мн.; 2. п. мн. прсију и прсā прснути — прснух и прскох, прсну и прште; прснуо и прскао; прсла (а прскао, прскала је од гл. прскати); прснувши и прскавши (а прскавши је од гл. прскати) прст — 2. п. мн. (више од 4): прстију и прстā прстење — зб. им. за мн., м. прстенови; разлика у зн.: прстење измешано, у гомили у којој се и не виде поједини прстенови прћење носа ~ прћење стазе ~ прћење товара прцварити — б. н.: прчварити прцварница — б. н.: прчварница псалм — об. н.: псалам, али: више псалама (14⁵, а) псето — 2. п. псета б. н.: псетета прут — за мн.: прутови или пруће; друго, у гомили, скупу, у коме се и не виде поједини прутови псовати — псујући, не:

псовати; псован, не: псовати птица — б. н.: шица птичији = птичији (55); б. н.: шичији пуж — 5. п. ј.: пуже! место пужу! Пусти, пуже, рогове! 1. п. мн.: пужеви боље него: пужови, или, провинцијално: служи пұзати (се) — пұжем, не: пұзам: они пужу (се) не: пұзају; пужи (се), не: пұзайл! (пуви! је од гл. пузити) пужући (се), не: пұзајући (се) пуномоће — б. н.: пуномотије и пуномоће пуњење — не: пунење пупљење — не: ауплење пустивабакоњуќрв = пустивабакоњуќрв = име једној травци пустити — не: пушшиши пут — б. п. ј. путем и путом; први облик обично без предлога (Оде путем), други с предлогом (Баш је за путом); 1. п. м. пути, (више у песми), путеви, *путови; у осталим пад. мн. само дужи облици; — у другом значењу, нематеријалном (као нем. *Mahl* франц. *fois*), 2. п. мн.: пет пута и пути

пут (предлог) — погледах пут неба не: п. попуш н. пукни = пукнуги: пукож и пукнух; пукто и пукнуго; пукавши и пукнувши; пукни կу, не: пукнիју пүце = зрно (грожђа); дугме; 2. п. ј. пуцета и пұца: за мн.: пұца или пұца, други облик више за гомилу у којој се не виде и поједина пұца; 2. п. мн. путаџа и пуцада; 3. б. и 7 п. мн. пұцима, пуцада б. н.: пұцајима, пуцадма пушкар — 5. п. ј. пушкаре! и пушкару!; б. п. ј. пушкаром и пушкарем пушкаров = пушкарев пчела — б. н.: чела пшеница — б. н.: шеница

рâван; им. ж. р. = равнина ~ равница рâд — радиј(и), најрадиј(и), б. н.: *рађи, *најрађији радан дан ~ раден човек = вредан Радивој — б. н.: Радивоје радник — не: раденик Радојица — б. н.: Радојица радостан — не: радосан а: радосна Радослав — старије него: Радосав; Радисав, према: Радивој

радујем се томе — не: то ме радује
радујем се што... — не: радујем се да... по нем.
ражећи — они ражегу не: ражежу; ражеви! не: ражежи!

разапети = распети: они разапну и распну; разапех и распех; разапевши и распевши; разапећи и распећи; разапет и распет; не: разапнуши; разапнух; разапнуо; разапнувши; разапнују; разапнум

разапињати — они разапињу; разапињући; разапињан; не: они разапињају; разапињајући; разапињат

разастр(е)ти — они разастру; разастри!; разастро, разастрли не: разастрео, разастрели; разастревши и разастрвши; разастрт, не: разастрет разавацивати — разавајући не: разавајући разбеснети се — они се разбесне; разбесних се; разбеснео се; разбесневши се; разбеснеће се; не: разбесниши се; они се разбесну; разбесних; разбесно се; разбеснивши се; разбесниће се

разбечи се

разбечи се — об. н.: разбегнути се; разбегосмо се об. н.: разбегнусмо се; разбегли се об. н.: разбегнули се; разбегавши се об. н.: разбегнувши се; разрећи ће се не: разбечиће се; об. н.: разбегнуће се

разбити — разбиј!, разбијмо!, разбијте!, не: разби!, разбимо!, разбите!; разбијен, б. н.: разбивен, разбии

разблаживати — разблажујем, разблажуј!; разблаживајући, б. н.: разблажавајући, разблажаваш, разблажавајући

разболети се — разболим се, они се разболе; разболех се; разболео се; разболевши се; разболеће се; не: разболиши се; разболем се, они се разбулу; разболих се и разболох се; разболио се; разболивши се; разболиће се разбрзојити се — б. н.: разбрзојати се

разбуктети се = разбуктати се — разбукте се и разбукћу се ватре; разбуктеше се и разбукташе се; разбуктевши се и разбуктавши се; не: раз-

развозити

букишиш се; разбукту се, разбуктају се; разбукшиш се; разбуктиће се; разбукшио се; разбуктивши се разваљивати — разваљујући, не: разваљивајући; разваљивам, не: разваљивати

развёсти: разведем ~ развёсти: развёзем ~ развёсти; развёзем; од оба последња: развеаен, не: развежен

развидети — не: развидиш; развидех; развидео; развидевши; развидећу; не: развидих; развидно; развидивши; развидићу

развити — развијмо! развијте, не: развимо! развише!; развијен, б. н.: развиши

разводити — за трајност радње б. н.: развáјати, које управо има значење: врло често, врло дуго разводити, тако да је и за обичну учсталост довољан прво истакнути облик развојење — не: развојење

развозити — за трајност радње б. н.: развáжати, које управо има значење јаче истакнуте учсталости: врло често, врло

развргнути

дugo развозити, тако да је и за обичну учсталост довољан овај облик; развозах, не: развозах

развргнути = разврћи: развргох и развргнух; развргао и развргнуо; развргавши и развргнувши; развргнућу и разврћи ћу, не: разврћићу

развртати — разврћући, не: развршајући

развртети — не: развршиши; развртех; развртео; развртевши; развртеће; не: разврших; развршио; развршивти; развршиће; разврћен, не: развртен

развукни — они развуку; развучи!; развукћи ће он, они разглашавати — б. н.: разглашаваши; разглашујући, б. н.: разглашавајући; не: разглашивајући; разглашаван б. н.: разглашаван; не: разглашаваш

разгледати мало ~ разгледати дуго

разгневити се — б. н.: разгњевиши се

разгњечити — не: разгнечиши

разгонити — б. н.: разгнаши за трајност радње, па и за учсталост, јер

други облик управо значи појачану учсталост: врло често, врло дуго разгнонити

разгоњење — не: разгеноње

разгорети се — разгорим се, ватре се разгоре; разгорех се, разгоресмо се; разгорео се; разгоревши се; разгореће се; не: разгориши се; разгором се, ватре се разгору; разгорих се и раззорог се, разгорисмо се и разгоросмо се; разгорио се; разгоривши се; разгориће се

разграђивати — разграђујући, не: разграђивајући

разгрепсти — не: разгребаши; они разгребу, не: разгребају; разгребох, не: разгребах; разгребли не: разгребали; разгребен, не: разгребан, разгребаш

разгристи — разгрижен, не: разгрижен

разгрнути — разгрнух и разгртох; разгрнуо и разгртао; разгрнувши и разгртавши

разгртати — разгрћем, они разгрћу; разгрћући; разгрћи! разгртан; не: разгртам, они разгршају; разгршајући; разгрша! разгршаш

раздавати

раздавати — они раздају (а рàдају и раздаду је од раздати); раздајући, не: раздавајући; раздаји! не: раздавај!; раздаван, не: раздаваш раздељење — не: раздeлење

раздељивати — раздељујући не: раздељивајући раздржавати — б. н.: раздражавати: раздражујући не: раздраживајући разверти = разврти; они раздру; развр'о, разврли, не: раздро; разврт, не: раздреш; = раздерати раздрешивати — б. н.: раздрешавши; разрешујући б. н.: разрешавајући; не: раздрешивајући; раздрешиван, б. н.: раздрешаван; не: раздрешиваш

раздрогати = раздругати разила жење — не: позилазење = разлав(ак) раз(i)лавити се — они се раз(i)лазе; раз(i)лајкасмо се; не: они се раз(i)лазу; раз(i)лазасмо се развићи се — они се развију и *разиду; развићимо се! и *разидимо се! разјахати — не: разјашини; разјахасмо; разјахали; разјахавши; разја-

разлèхи се

хајемо: не: разјашисмо; разјашили; разјашивши; разјашитемо разлагати — разлађући, не: разлагајући; разлаган, не: разлгаш разлевати — б. н.: разливши

разлегати се — глас се разлèжè (а: рàвленје је од: рàвлећи се); разлејући се, не: разлегајући се разлетати се — они се разлећу, не: разлешају; разлећући се, не: разлешајући се разлетети се — они се разлете; разлетеши се; разлетели се; разлетењи се; разлетеће се; не: разлешини се; они се разлешу; разлешини се; разлетили се; разлешивши се; разлешните се

разлећи се = разлегнути се: глас се разлèжè и разлегне (а: рàвленје је од гл.: разлèгати се); разлегоше се и разлегнуше се; рàвлегао се (а: разлèгао се је од гл.: разлèгати се) и разлегнуо се; рàвлегавши се и разлегнувши се; разлèхи ће се, не: разлешните се, разлегнуће се ~ разлèхи се: разлèжè се кокош

разлити

разлити — разлијмо! разлијте; разливен, б. н.: разлијен, разлиш

различан = различит разломити — разломим, не: разломијем; разломљен не: разломијен разљутити — б. н. разљуши (81, а)

размаћи се = размакнути: размаќох и размакнух; размаќао и размакну; размаќавши и размакнувши; размаћи ћу, не: размаћи ћу, размакнућу размахнути — б. н. разманиши (71)

разменити — они размене; размених, разменише; разменио; разменивши; размениће; размењен; не: разменути; они размену; разменух; разменуше; разменуо; разменувши; разменуће; разменуш

размењивати — размењујући, не: размењивајући разметати (се) — он (се) размеће, они (се) размећу; размећући (се); (не) размећи (се)!; не: он (се) размешта, они (се) размешају; размешајући (се); (не) разтая (се)!

разметнути — разметнем; разметни!; разметнух и

равношење

разметох; разметну и разметао; разметнувши и разметавши; разметнуће; разметнут; не: разметути; разметешем (то би значило: рашистим); размети! (то би значило: рашисти!); размешух; размешуо; размешувши; размешуће; размешуш

размицати — они се размичу, не: размицају; размичући се, не: размицајући се

размршивати — б. н. размршавати; размршујући, б. н.: размршавајући, не: размршивајући; размршиван б. н.: размршаван; не: размршиваш

разнети — разнесохираствех; разневши и разнесавши; разнесен и разнет, не: разнешен

разносити — за трајност радње б. н.: разнашати, које управо има значење нарочито појачане учесталости: врло често, сваки час, врло дуго, ваздан разносити, тако да је и за обичну учесталост довољно разносити; разношах, не разносах које би било од разносати

разношење — не: разносење

разрасти се

разрасти се — не: разрастни се; они се разрасту, не: разрасте; разрастоше се, не: разрастшише се; разрастоа, разрасли, не: разраслио; разраставши се, не: разрастивши се; разрашне се, не: разрастине, разрасиће разрешивати — разрешујем, разрешуј!, разрешуји, б. н. разрешавши, разрешавам, разрешавај!, разрешавајући, разрешивајући

разрти — разријмо! разријте!, не: разримо! разрише; разрiven, б. н.: разријен, разрија

разуме се он у томе — не: разуме се он у то разумети — они разумеју; разумејући; разумеј!, разумејте!, не: они разуму; разумући; разуми!, разумите!

Рајичин — не: Рајицин рак — за мн.: раци и ракови, рака и раковა, рапцима

рањење — не: ранење ~ храњење — не: хранење рапортовати: рапортујем — б. н. рапортирати: рапортирам

рásад = rásada

раскликтати се

расађивати — расађујући не: расађивајући расветлити = учинити светлим: расветлих; расветлио; расветливши; расветлићу; не: расветлешти; расветлех; расветлео; расветлевши; расветлећу расветљивати — расветљујем, расветљуј!, расветљујући, не: расветљавам, расветљивам, расветљавај!, расветљавајући расвитати се — расвиће се, б. н. расвита се расељавати се: расељавај се = об. н. расељивати се: расељуј се расељење — не: раселење расећи = они расеку; расеци; расећи ћу; не: они расечу; расечи; расећи ћу расипати — расипам и расипљем; расипајући и расипљући; расипај! и расипљи! расипан, не: расипат

раскинути — раскинух и раскидох; раскинувши и раскидавши расклепетати се — она се расклепеће, оне се расклепију; не: она се расклепета, оне се расклепешају раскликтати се — они се

распасти се

раскликћу; раскликћи се!, не: они се раскликтај; раскликшај се! распасти се = распаднути се; распадосмо се и распаднусмо се; распавши се и распаднуши се; распаће се и распаднуће се, не: распастиће се распаљивати — распаљујући, не: распаљивајући распарити = разгрејати ~ распарити распети ~ равапети: распнем на крст ~ разапнем мрежу; они распну; распех; распео; распевши; распећу; распет, не: распнуши; расинух; расиную; расинувши; расинућу; расинуш распинати — распињући, не: распинајући расписивати — расписујући, не: расписивајући распитивати — распитујући, не: распитивајући распламтетисе — распламтекс се; распламтео се; распламтевши се; распламтеће се; не: расиламши се; расиламах се; расиламшио се; расиламашвиши се; расиламшиће се распламтити = распалити у пламен: распламтих; распламтио; распламтив-

распући се

ши; распламтиће; не: распламшети расплетати се = б. б. б. н.: *расплитати: расплећем, они расплећу; расплећући; расплећи!; б. б. б. н.: расплићем и др., не: расплетат, они расплетај; расплетајући; расплетај!

расповнавати — распознáјем, не: *распознавам, они расповнају, (а. распознавају је од гл.: расподнавати: расподнам), не: *распознавају; распознавајући, не: распознавајући располагати — располажући; располажи; не: располагајући; располагај!

распрострти — об. н.: распрострти: распростр'о, распрострли, не: распрострео, распрострели; распростревши и распрострви; распрострт, не: распрострет

распрснути се — распрснух се и распрскох се; распрснуо сеи рàспрскао, рàспрсла се, (а: распрскао, распрскала је од гл.: распрскати); распрснувши и распрскавши, (а распрскавши је од гл.: распрскати)

распући се = распукнути се; распукох се и распук-

рашчешати

шијте! не: *рашимо!* *рашише!*; *рашивен*, б. н.: *рашиша*
рашчешати — *рашчешем*,
 не: *рашчешам*, они *рашчеше* не: *рашчешају*; *рашчеши*, не: *рашчешај!* *рашчешан* не: *рашчешаш*
 рбат = *хрбат*, 2. п. ј. и др.
 рпта и *рбата*
 рвати се — *рвем се*, они *се рву*; *рвући се*; *рви се!*; не: *хрваши се*; *хрвем се*,
 они *се хрвају*; *хрвајући се*, *хрвај се!*
 рвач — не: *хрвач*
 рђав; *рђав* — не: *хрђа*; *хрђав*
 ревати — *режући*, не: *резајући*; *реван*, не: *резаш*
религиски = *религијски*
 (50)
 ремен — за множ. *ремени*
 или *ремење*, други облик
 за гомилу у којој се и не
 виде поједини *ремени*
респект — б. н. *респекаш*
 (145, в)
 реки — б. н.: *рекнуди*; *ре-
 чем и рекнем*, они *реку*,
 и *рекну*; *реци!* и *рекни!*
 реки *ky*, не: *рекићу*; *ре-
 кох*, б. н.: *рекнух*; *рекав-
 ши*, б. н.: *рекнуши*
референт — б. н. *рефере-*

расредити се

нух се; *распукao* се и *распукнуo* се; *распукавши* се и *распукнувшi* се;
распући ће се, не: *распуће* се и *распукнућe* се
расредити се = не: *расреде-
 ти* се
растати се — *растадосмо* се и *растанусмо* се; *растали* се и *растанули* се;
раставши се и *растанувши* се; *растаке* се и *растанућe* се
растегнути — *растегнух* и *растегох*; *растегнуo* и *растегао*; *растегнувшi* и *растегавши*
растење — не: *рашћење*
растеривати — *растерујући* не: *растеривајући*
растеџати — б. б. б. н.: *растицати*
расти — *растем*, они *расту*; *растући*; *растох*, они *растоше*; *растоа*, *расла*;
раставши; *рашће*; не: *расшини*; *расшим*, они *расте*; *растећи*, *расташајући*;
расших, они *расшине*; *расто*, *расшила*, *расто*; *расливши*; *расшиће*
расторокати се — оне се *расторочу*, не: оне се *расторокају*
растргнути — *растргнух* и *растргох*; *растргнуo* и

рашити

растргао; *растргнувшi* и *растргавши*
растребљивати — б. н.: *растребљаваши*; *растре-
 бљујући*, б. н.: *растре-
 бљавајући*; не: *растребљи-
 вајући*
растрести — *растресен*,
 не: *растрешен*
растрвати — они *растржку*,
 не: *растрају*; *растржући*,
 не: *растраџијући*
растри — б. н.: *растреши*;
растр'о, *растрли*, не: *раст-
 трео*, *растрели*; *растре-
 вен* и *растрш*, не: *растреш*
растући — они *растуку*,
 не: *растучу*; *растуци*! не:
растучи!
расуђивати — *расуђујући*,
 не: *расуђивајући*
расцвелити — б. н.: *рас-
 цвилиши*
расцичати се — б. н.: *рас-
 цикаши се*; они се *расциче*;
 не: они се *расцичу*, *расци-
 кају*
ратар — 5 п. ј. *ратару!* и
ратаре!; 6 п. ј. *ратарем*
 и *ратаром*;
ратаров = *ратарев*
рационалан — б. н. *раци-
 јоналан* (54)
рачији = *рачији* (55); не:
рачи
рачунати = **рачунити*
рашити — *рашијмо!* *ра-*

сагнuti сe

сагнuti сe — сагнух сe и
сагох сe; сагао сe и саг-
нуо сe; сагавши сe и саг-
нувши сe

сагорети = згорети; са-
горим, они сагоре, не:
сагору; сагорех; сагорео;
сагоревши; сагорећу; не:
сагорих; сагорио; сагорив-
ши; сагорићу

садрети = сад(е)рати: са-
дрем, садру; садр'о, са-
дрли; садрт, не: садрети
сајаљавање — б. н.: са-
јаљевање

сајаљавати — б. н.: са-
јаљевати: сажаљавам
б. н. сажаљевам, сажаљу-
јем, као од: *сажаљивши
сажаљање — не: сажа-
лење

сажећи — они сажегу, не:
сажежу; сажежен, не:
сажегнуш

сажимати раменима — са-
жимам и сажимљем, са-
жимају и сажимљу; са-
жимајући и сажимљући;
сажимај! сажимљи!

саввати — савван и са-
зват

сазивати — сазивам и са-
зивљем; сазивајући и
сазивљући; савивј! и
сазивљи!

сазнавати — они сазнáју
(а сázнају је од гл.: са-

внати: сазнам); сазнáјући
не: сазнавајући
сазнати — сазнам и са-
знатем, они сázнају (а са-
знáју је од гл. сазнавати:
сазнајем) и сазнаду; са-
знах и сазнадох; сазнан
и сазнат

сазрети — не: сазрти;
сазрим и сазрем, они са-
зрву, не: сазреју, сазрију;
сазрех; сазрео; сазрев-
ши; сазрећу; не: сазрих;
сазрио; сазривши; сазрићу
са (и)ли без хране — је по-
туђински, место тога: са
храном и(ли) без ње
сајаћење — не: сакашење
с(а)крити — с(а)кривен
б. н.: с(а)криш; с(а)кријмо!
с(а)кријте! не: с(а)кrimo!
с(а)крише!

саксијица = саксица (51)
с(а)левати — б. б. б. н.: с(а)-
ливати

салетати — они салећу,
не: салешају; салећући, не:
салешајући

салетети — не: салешниши:
салетех; салетео; сале-
тевши; салетећу; не: са-
летих; салештио; салештив-
ши; салештићу

с(а)лити — с(а)лијмо! с(а)-
лијте!, не: с(а)лимо! с(а)-
лијте! с(а)ливен, б. н.:
с(а)лиш, салијен

руђење

мен; рудех; рудео; рудев-
ши; рудеће; не: рудиши;
рудих; рудио; рудиши, ру-
диће

руђење — не: рудење
Ружичин — не: Ружицин
рука — 2 п. мн. рука и
руку

руковалац — многих рук-
овалаца, не: руковаоц,
мн. руковаоца
рўјїн, им. ж. р. ~ румен,
придев

руменети (се) = бити ру-
мен: оне (се) румене, не:
румену; руменећи (се);
руменех (се); руменео (се);
руменевши (се); ру-
менеће (се); ~ руменити
(се) = градити руменим
(се); румених (се); руме-
нио (се); руменивши (се);
румените (се); Она се ру-
менила да би се руменела
румски (од: Рума) — не:
румљански

с — предлог, потпун облик,
којем се додаје а кад је
отежан изговор: Син с о-
цем, али: Отац са сином;
не: с: с' поштовањем ни
са, без потребе: Син са
оцем; — са б. п. има значење
друштва, заједнице
у радњи: Отиде с оцем; С
радошћу дознах т. ј. до-

сигибати сe

знах и обрадовах сe; не:
с истим падежем кад има
значење оруђа: Пишем (с)
пером; или средства: О-
тиде (с) коњем = отиде на
коњу, јер би то могло зна-
чити да пишем и ја и перо,
да је отишао он и коњ у
друштву, оба пешке

сабити = збити: сабијен,
не: сабивен; б. н.: сабиш;
сабиј!, збиј!; сабијмо!,
збијмо!; сабијтел, збијтел,
не: саби!, зби!; сабимо!;
збијмо!; сабиш!, збише!

саблажњавати = об. н.: сабла-
жњавати: сабла-
жњавајући, об. н.: сабла-
жњујући

с(а)вити — с(а)вијмо!,
с(а)вијте! — не: с(а)вимо!,
с(а)виште; с(а)вијен б. н.:
с(а)виш

сваколик = ваколик;
сваколика, не: свеколика;
свеколико; свиковики,
не: свеколики, свеколике,
сваколика, не: свеколика
савремен = об. н.: сувре-
мен

саврх = сврх, предлог —
не: са врх

сагибати сe — сагибам сe
и сагибљем сe, они се
сагибају и сагибљу сe;
сагибајући сe и саги-
блјући сe

салитра = шалитра
 с(а)ломити — с(а)ломим,
 не: с(а)ломијем; с(а)ло-
 мљен, не: с(а)ломијен
 саломлив — не саломив
 сâm = једини ~ сâm = исти,
 главом ~ сам = јесам
 с(а)млети — не: сâmљаши;
 с(а)мљем, они с(а)мљују;
 с(а)млех, не: сâmљах; с(а)-
 млео, не: сâmљао; с(а)-
 млевши, не: сâmљавши;
 самлевен; не: сâmљан;
 курсивни облици, са дугим
 изговором е, правилни су
 од гл.: с(а)мёљати; с(а)мे-
 љам = измешам
 са мном — не: самнот; с
 меном
 санљив — б. н. сањив
 сањалички (од: сањалица)
 = сањалачки (од *сања-
 лац)
 с(а)плетати (се) — б. н.:
 с(а)плитати; с(а)плећу, не:
 с(а)плешају; с(а)плећући,
 не: с(а)плешајући; с(а)пле-
 тан, не: с(а)плешаши; (не)
 с(а)плећи се! не: с(а)пле-
 шај се!

сапрети — сапрет, сапру;
 сапр'о, сапрли, не: они
 сапр; сапрено, сапрели;
 сапрт, не: сапреш

сарадник = об. н.: судар-
 ник

сасвим = потпуно, прил.

*сахранити

~ са свим: Он је сасвим
 ишчезао са свим својим
 радом

сасећи — они сасеку, не:
 сасечу; сасеци!, не: сасечи!
 састати се = об. н.: *са-
 станути се; састасмо се,
 састадосмо се, састану-
 смо се; саставши се и са-
 станувши се; састаћемо
 се, састанућемо се
 састраг, прилог — (25)

саткati — саткам и са-
 ткем, сатку и саткају; са-
 ткај!; саткан и саткат

*сâти = сисати; *сêm, он
 *сê, они *сû, с овим у вези:
 сукати: сучем (млеко, као
 смук) у значењу: нагло и
 много пити

сатрети = об. н.: сатрти;
 сатрех и *сатрх; сатр'о,
 сатрли; не: сашро, са-
 шрели; сатревши и *са-
 трвши; сатревен и сатрт,
 не: сашреш, сатрећу и
 *сатрђу

саучесник — не: саучасник,
 по рус.

саучествовати — не: сау-
 чествовали, по рус.

саучешће — не: саучашће,
 по рус.

сахат = сât; час; у мн. 5
 сахата, сати

*сахранити = сачувати:
 Боже ме сахрани!

сахранявати

сахранявати — сахранју-
 јући не: сахранјавајући
 сачекивати — б. н.: саче-
 каваши; они сачекују б. н.:
 сачекавају; не: сачекивају;
 сачекујући, б. н.: сачека-
 вајући; не: сачекивајући
 сашити — сашијмо! са-
 шијте! не: сашимо! саши-
 ше!; сашивен б. н.: саши-
 јен; об. н.: сашит

свадба — 2 п. мн.: свадбâ
 и свадбâ, свадби

свакоме његово дај — не:
 (дај) свакоме своје, јер би
 то значило да давалац даје
 другима своје а не њихово,
 да врши милостињу а не
 правду

сваљивати — сваљујући
 не: сваљивајући

свачији — б. н.: свачиј,
 (56), не: свачи

све — свега, свем(у); не:
 сво време, довео га свога
 крвавог; у свом том цар-
 ству

сведоџба — б. н.: сведочба

свеједно ~ све једно: О-
 купио па ми прича све јед-
 но те једно, а ја трпим јер
 ми је све свеједно

свестан — не свесан; а:
 свесна

светлети — б. б. б. н. све-
 тлити (по Вуку); они све-
 тле, не: они светлу

свињетина

светљење — не: свештење
 свењац (у В. нема) — б.
 б. б. н. светњак (81, b)
 свечар — 5. п. ј. свечаре!
 свечару!; 6. п. ј. свечаром
 и свечарем

свечаров = свечарев

свечар = слављеник ~ све-
 ћар = продавац свећа

свечер(а), прилог — (25)

свидети се — не: свидиш
 се: они ми се свиде; сви-
 дех се, свидесмо се, сви-
 деше се; свидео се; сви-
 девши се; свидеће се; не:
 они ми се свиду; свидих се;
 свидисмо се и свидосмо се;
 свидише се и свидоше се;
 свидио се; свидивши се;
 свидиће се

свикнути (се) = свићи (се):
 свикиху (се) и свикох (се),
 свиче (се); свикао (се) и
 свикнуо (се); свикнувши
 (се) и свикавши (се); свик-
 нућу (се) и свићи ћу (се),
 не: свићићу (се)

Свилајинац — не: Свила-
 јенац, Свилајнац

свилајиначки — не: свила-
 јеначки, свилајначки

свањар — 5. п. ј. свињару!
 и свињаре!; 6. п. ј. сви-
 њарем и свињаром

свињарев = свињаров

свињетина — б. н. свиње-
 ћина

севдалиски

севдалиски = севдалијски (50)
сегнути (се) — сегнух и сегох, сеже: сегнуо и сегао, сегли ; сегнувши и сегавши

седамнаест — не: седамнајес(ш), седамнајс(ш)
седамнаестори — не: седамнајестори, седамнајстори (в! петори)

седамнаесторица =
 17-орица, бројна им. за м. р. људи; са 17-орицом; не: са 17-орицама
седамнаесторо — (в! за употребу : једанаесторо); не: седамнајесторо, седамнајсторо

сёдеть = постајати сед~ сёдеть; за оба не: седити; они седе; седех; седео; седевши; седећу; не: они седу; седих; седио; седивши; седићу

седлар — 5. п. ј. седларе! и седлару!; 6 п. ј. седларом и седларем

седларов = седларев

седмори — и за веће збире: 27... (в! петори)

седморица — бројна им. за м. р. људи; са седморицом, не: са седморицама ; и у већим збиромима: 27-орица..., 107-орица..., 1567-орица...

седморо — и у већим збиромима: 27, 107, 1007; збирни број, употребљава се, самоснално: 1) за нешто уопште казано а разнолико: Знај ово седморо !; 2) за им. спр.; 3) за им. лица и животиња разних родова; 4) за разне ствари, и истог рода ; са додашком им. у 2. п., 5) уз неке збирне им.: седморо деце, браће и уза све на — ад: седморо прасади: ређе, 6) уз им. животиња и ствари које се об. броје на пар: седморо коња = 7 к.

сёђење б. н.: сёдне ~ сёђење б. б. б. н.: сёдне
он се је вратио — не: он је се вратио; најбоље: он се вратио

секвестовати: секвестујем — б. н. секвестрирати: секвестрирам

секира — не: сикира
сёло ~ сёло = посело, седљка

селски = сеоски (41)

сёљење — не: селење

сеоце = об. н. селце

сёница птица ~ сёница =
 хладњак; прво у вези с речју јесен (јесења птица), друге у вези с речју сен-ка

сердар — 5. п. ј. сердаре

свиснути

се

свиснути — свиснух и свискох, свиште; свиснуо и свискоа; свиснувши и свискавши

свитати — дан свиће б. н. свиша; свићући, б. н. свишајући; свићи! б. н.: свишај!

сводити — за трајност радње б. н.: свађати, које би управо имало значење врло појачане учсталости: врло често, врло дуго сводити, тако да је и за обичну учсталост довољно: сводити

својење — не: сводење
свозити — б. н. сважати за трајност радње, јер у овом облику је управо изражена јача учсталост: врло често или дуго свозити, тако да је и за обичну учсталост довољан први облик

свој — присвојна заменица за свако лице, кад се тиче подмета у реченици (потпуној или сажетој); особеност нашег језика према туђим, у којима свако лице има засебну присвојну заменицу (в! ја свој, ти свој и т. д.)

сврачији = сврачији (55); не: сврачи

сврбети — леђа га сврбе;

и сердару!; б. п. ј. сердаром и сердарем
сердаров = сердарев
сести = *седнути; седох
и седнух; сео и *седнуо;
севши, седавши, седнувши;
сешу не: сеси'у, седну'у

сећи — они секу; секући;
сеци!; сећи'у; не: они
сечу; сечући; сечи! сећи'у
синов (једног сина) ~ си-
новљи (више синова и у-
опште скаког сина)

синоћни — б. н. синошњи,
синоћни (81, б)
сипати — сипам и сипљем;
сипајући и сипљући; си-
пај! сипљи!; сипан, не:
сипат

сиромах, им. м. р., супротно:
богаташ — а приdev је
сиромашан (супр.: богат)
сирота (дете без родитеља)
им. ж. р. = сиротица, си-
роче; а приdev је сиротан
~ сиротаん, им. м. р.

сисати = *сати; сисам и
сишем, *сем, они сисају,
сишу, *су; сисајући и си-
шући; сисај! сиши!; си-
сан б. н.: сисаш, које иначе
има значење: обилат(а)
сисама

ситнарија (обичније у мно-
жини) — б. н.: сишнурија;
не: сишњарија

ситњење — не: спашење
сјати — сјам и сјајем, ме-
сец сјаје, звезде сјају;
сјајући, не: сјајаш; месец
сјају, звезде сјаје; сјајећи
сјахати — сјашем, они
сјашу; сјахах, они сјаха-
ше; сјахао; сјахавши; сја-
хаће; сјахан; не: сјашши;

сјашим, они сјаше; сјаших,
они сјашше; сјашно; сја-
шивши; сјашнће; сјашен,
сјахаш

сјакати — сјакући, не:
сјакајући
сјакутати — он сјакуће,
они сјакућу; сакућући;
сјакући! б. н.: он сјакуша,
они сјакушају; сјакушаш-
јући; сјакушај!

сјањивати се — сјању-
јући се, не: сјањивајући се
сјапати — сјапам и сја-
пљем; сјапљи! сјапај!
сјинути — сјинух и сји-
дох

сјовати — скован б. н.:
сјоваш

сјопски = скопаљски; не:
скопљански

сјорпија — б. н. шкорпија
скрђење — не: скрблење
скренути — скренух и
скретох

скретати — скрећем, не:

скрешам, скрећу, не: скре-

тоју; скрећући не: скре-

тајући; скрећи! не: скре-
тати!

скрнављење — не: скрнав-
лење

слабљење — не: слаблење
слагати — слажући; слага-
шан; не: слагајући; слагаш
~ слагати: слажем

сладити: сладим = прет-
стављати коме што слат-
ким; чинити што слатким
~ сладити: сладим = и-
мати слалак укус. Она ми
слади кафу јер слади, а
ја је још сладим шећером
и полако сладим

сладење — не: сладење
слазити = силазити: они

славе; слажах; не: они
слазу; слазах

слан — слањи, најслањи,
не: сланији, најсланији

слати = шиљати; шаљем
и шиљем; шаљући и ши-
љући; они слаху и шиља-
ху; они слаше и шиљаше;

слао и шиљао; славши и
*шиљавши; слан и слат,
*шиљан, не: шиљаш; први
глагол је основан, други
је новији извод преко *по-
силати-пошиљати

слеватисе - б. б. н.: сли-
ваши се, по зат. гов. и
према лити

слегнути се = слећи се:
слёжем се и слегнем се;

слегнуше се и слегоше се;
слегнуо се и слегао се;
слегнувши се и слегавши
се; слегнуће се и слећи
ће се, не: слећиће се

следити = ићи за ким ~
следити = претворити у
лед

слепети = постајати сле-
пим ~ слепити = начи-
нити кога слепим ~ сле-
пити = залепити

слепљење — не: слепилење
слепота = слепоћа

слетати — они слећу, б. н.:
слешају; слећући, б. н.: сле-
шајући; слећи! б. н. слешај!

слетети — не: слетишти;
слетех; слетео; слетевши;

слетећу, не: слеших; сле-
шио; слешивши; слешићу

сличење — не: сличење
слити — слијмо!, слијте!;
не: слимо!, слише!; сливен
и слит

сломити — сломим, они
сломе; сломи!, сломимо!;
сломљен; не: сломијем,
они сломију; сломиј!, сло-
мијмо!; сломијен

слуга — у једн. приdevil
му стое и у мушким и у
женском роду, први обич-
није, други готово само у
песмама: мој верни слуга,
моја верна слуга; у мн.
само у жен. роду: моје

верне слуге; 2. п. мн.: слуга или слугу
служење = служба ~ служење (од гл.: слувити)
не: слузење
слушање — не: слућење = слутња
слушалац — многих слушалаца, не: слушаоц, слушаоц
смаћи = смаќнути: смаќох и смаќнух; смаќао и смаќнуо; смаќавши и смаќнувши; смаћи ѡу, не: смаћи ѡу
смедеревски (од Смедерева) ~ смедеревачки (од Смедереваца)
смењивати — смењујући, не: смењивајући
сместа = одмах, прил. ~ с места: Чујеш, сместа да си отишио с места тога!
смётанье = збацивање ~ смётанье = спречавање
смётати: смёнем = збацивати ~ смётати: смётам и смёнем = спречавати
смети — они не смеју, не: они не сму
смётнуты — сметнух и смётох; сметнуо и смётоа, смётли; сметнувши и смётавши (од: смётати)
смицати — смићем, они смичу; смичући; смичи!;

не: смицам, они смицају; смицајући; смиџај!
смрдети — они смрде; смрдећи; они смрдеше; смрдео; смрдевши; смрдеће; не: смрдиши; они смрдише; смрдио; смрдивши; смрдиће
смрзнути (се) — смрзнух (се) и смрвох (се); смрзнуо (се) и смрвоао (се); смрзнувши (се) и смрзвавши (се)
смокнути се = смрћи се: смрче се и смркну се; смркло се и смркнуло се; смркавши се и смркнувши се
снаха — б. н. сноја и сна (68)
снеруке, прилог — (25)
снети — снесох и снег; сневши и снесавши; снесен, снет не: снешен
снивати — б. н.: сневаши
снимати = скидати: снимам и снимљем; снимајући и снимљући; снимај! и снимљи!; сниман не: снимаш
сновати — снујем; снујући не: сновијући
снопље — збир им. за мн., м. снопови; разлика у зн.: снопље на гомили (у крстинама, у стогу) као целина (гледана издаље) у

којој се и не виде поједини снопови
с њим — не: сњим, с' љим; б. н.: са љим
с љом — не: сњом, с' љом; б. н.: са љом
со = *сол им. ж. р., у осталим п. ј. соли, б. п. сољу; не: м. р. б. п. сољом
соко — за мн.: соколи и соколови, сокола и соколова...
соколски = сокоски
сольење — не: солење
сомов = сомљи
сбни извор = солани, б. н. солни
софра = совра
социјални — б. н. социјалини (54)
спаљивати — они спаљују, не: спаљивају; спаљујући, не: спаљивајући
спасење — б. н. спашење
спасти — спасем, они спасу; спасох; спасао, спасла; спасавши; спашће; спасен; б. н.: *спасиши; спасим, они спасе; спасих; спасио, спасила; спасивши; спасиће; спашен, као покрајинско ~ спасти: спаднем; спавши, б. н. спа(д)нувши
спати — ретко, само у пе- смама још, место: спава-

ти: спим, они *спе, не: спију; *спећи; спи!
специјални — б. н. специјални (54)
сплетати — б. н. силишати; сплећем, не: сплешам они сплећу, не: сплешају; сплећући, не: сплешајући споља, прилог (25) ~ с поља: Ушао у кућу споља, и то баш с поља зеленога споменути — не: споменити
спомињати — они спомињу не: спомињају; спомињући не: спомињајући; спомињан не: спомињаш споразумети се — они се споразумеју; они се споразумеше; споразумео се; споразумевши се; споразумеће се; не: споразумиш се; они се споразуме; они се споразуми; споразумио се; споразумивши се; споразумиће се
спорт — б. н.: шпорти
спотакнути (се) = спотаки (се): спотакох и спотакнух; спотакао и спотакнуо; спотакавши и спотакнувши
спотицати (се) — они (се) спотичу; спотичући (се); не: спотицају, спотицајући (се)

с почетка

с почетка — б. н. *спочетка* (35)
справа = исправа (25) ~ с прва почетка
спрёгнуты (се) = *спрёхи;
спрегнух и спрегох (се);
спрегнуо, спрёгао (се),
спрёгли; спрегнувши и спрёгавши (се)
спрезати — спрежући, не: *спрезајући*; спреван б. н. *спрезаш*
спустити (се) — б. н.: *спушиши*
сравњивати: сравњујем = поредити; не: *сравњивам* ; они *сравњују*, *сравњујући*, не: *сравњивају*, *сравњивајући* ~ *сравњавати: сравњавам* терен
срамежљив—б.н. *срамежив*
срамота ме (те, га, ју, нас, вас, их) је — не: *срамота ми (ши, му, јој, нам, им) је*
срамоћење — не: *срамоћење*
срости — не: *сростиши* ; *срастем, срасту*, не: *сростишм, срасте*; *срастох, срастао, срасли; сраставши; срашћу*; не: *срастих; сраслио, срасили; срасшивши; срасићу, срасићу*
срачунати = **срачунити**
срబљење — не: *срблење*

сокутати

средовемно — не: *средиземно*
средство — б. н. *срештство* или *сресцство* (78)
срећивати — *сређујући*, не: *срећивајући*
сремски (од: Срем) ~ *сремачки* (од: Сремац)
срести — *сртнем и сре-тем*; *сретох и сртнух* ; *сревши и сртнувши* ; *срешћу, не: сресцићу, сре-спићу*
срећан — б. н.: *срештан*, које се развило из првог: *срећан-срећни-сретњи-сретни-сретан*
срећни — б. н.: *срећњи*; не: *срешићи*; у значењу, разлика између *срећан* и *срећни* у томе је, што први показује стварну и потпуну особину а други релативну (изгледну, названу): „Ко зна да ли је тај срећни човек заиста и срећан“; стога се први употребљује као прирок а други као епитет
срицати — они *сричу* не: *срицају*; *сричући*, не: *сри-цајући*
сркati — *срчем, они срчу*; *срчући; срчи*; не: *сркам, они скрају*; *скрајући; скрај!*
сркутати — *сркућући*, не: *сркушајући*

срндаћки

срндаћки — б. н. *срндаћски* (87)
срнетина — б. н. *срнећина*
срдство — б. н. *сротство* или *сростство* (78)
срце — 2. п. мн. *срдáца* и *срцá*
стáјање, б. н. *стóјање*, ду-го ~ *стáјање* = *вастаја-ње*, сваки час по мало
стáјати б. н. *стојати: сто-јим*; и у значењу: *кошта-ти* ~ *стáјати: стајем* = не идем даље
стакнути огањ = **стáћи*;
стакнух и стаќох, стаче;
стакнуо и стаќао; стак-нувши и стакавши
сталаджи — б. н. *сашалад-ски* (87)
Станислав — стар. н.: *Ста-нисав*
старалац — б. н. *шара-шель*, стар.; многих *стара-лаца*; не: *шараоц*, много *шараоца*
старети = постјати стар: они *старе*; *старећи*; *стар-ех*; *старео*; *старевши*; *стареће*; не: *шараши*; они *стару*; *старући*; *шарих*, *старио*; *шаривши*; *шта-риће*
старичин — не: *шарицин*
староседелац — не: *шта-роседилац, шароседеоц*;

много староседелаца, не: *штароседеоцâ*
стегнути — стегнух и стé-гох; стегнуо и стéгао; стегнувши и стегавши
стевати — они стежу; сте-жући; *стеван*; не: они *шешају*; *шешајући*; *шешаа*
стењати — *стењем*, они *стењу*; *стењући*; *стењи*; не: *штењам*, они *штењају* ; *штењајући*; *штењај!*
стење — збир. им. за мн. м. *стене*; разлика у зн.; *стење* даје слику гомиле, скупа у ком се не виде поједине *стене*
стерати: стерем = прости-рати ~ *с(a)терати: с(a)тер-ем* кога у угро
стећи (се): стечем и стек-нем, они *стеку* и *стекну*, не: *штечу*; *стеци!* *стекни!* не : *штечи!*; *стећи ћу* не : *штећићу*
стеџати се — б. б. б. н.: *стици се*
стидети се — они се *стиде*; *стидећи се*; *стидех се*; *стидео се*; *стидевши се*; *стидећу се*; не: *стидиши се*; они се *стиду*; *стидући се*; *стидих се*; *стидио се*; *стидивши се*; *стидићу се*
стид ме (те, га, ју, нас, вас, их) је — б. н. *стид*

ми (ти, му, јој, нам, вам, им) је
стићење — не: стидање
стивати — стијем, они стижу; стижући; стижи!
 не: стизам, они стизају; стизајући; стизај!
стиспа — б. н.: тиспа = коцель
стискавати — б. н.: стикаваш; стискују, б. н.: стискавају; стискујући, б. н.: стискавајући, не: стискавајући
стиснути — стиснух и стискох, стиште; стиснуо и стискао, стисли не стискали (правилно од стикати); стиснувши и стикавши
стићи = стигнути: стигох и стигнух; стигао и стигнуо; стигавши и стигнувши; стигнут; стићи ћу, не: стићићу
стицати (се) — они стичу (се); стичући (се); стичите (се); не: они стицају (се); стицајући (се) и стицајте (се)!
стога = зато ~ с тога: Па стога чуј, да сам те с тога разлога звао да те боље упознам.
столац — 2 п. јд. стоца об. н. столца, итд., 1 п. мн.

стоци об. н. столци итд.: 2 п. мн. столаца
столећни (од столеће) = столетни (од сто лета); б. н. столетњи. (81, б.)
стопут, прилог ~ сто пута
сточић — об. н. столчић
стражар — 5. п. ј. стражару! и стражаре!; 6. п. ј. стражарем и стражаром
стражарев — стражаров
страпнутица — б. н.: страмаутица
стратегиски = стратегијески (50)
страх ме (те, га, ју, нас, вас, их) је — б. н.: страх ми (ши, му, јој, нам, вам, им) је
страшљив — б. б. б. н.: страшив
страшљивац — б. б. б. н.: страшивац
страшљивица — б. б. б. н.: страшивица
стргнути — стргнух и стргох; стргнуо и стргао, стргли; стргнувши и стргавши
стрепити — б. н. стрепешти; они стрепе; стрепећи; не: они стрепу; стрепући
стрепљење = стрепња; не: стреплење
стрести — стресен, не: стрешен

стреха = стреја (68)
стрићи — они стригу; стригући; стризи!; они стригоше; стригла; стрижен; не: стригаши; они стрижу; стрижући, стригајући; стрижи!; они стригаше; стригала; стриган
стрмён, им. ж. р. ~ **стрмен** = стрменит
стрна жита — не: стрмна жиша
строг — строжији, најстрожији; б. н.: строжи, најстрожи
стрпети се — они се стрпе; стрпех се; стрпео се; стрпевши се; стрпећу се; не: стрпаш се; они се стрпу; стрпих се: стрпио се; стрпивши; стрпинђу се
стрпљење — не: стрплене
стрпљив — не: стрплив
стрпљивост — не: стрпливост
стругати — они стружу; стружући; струган; не: они стругају; стругајући; стругаш
студён, им. ж. р. ~ **студен**, приdev
студети — не: студити
стући — они стуку; стуци!; стући ће; не: они стучу; стучи!; стућиће
суд: **судови** ~ **суд**: **судови** = сүђе

судац — 2. п. јед. суца не: судца итд.: у мн.: суци, судаца, суцима и д. (83)
судски — б. н. суштски (78)
судство — б. н. суштство (78)
сузбити — сувбијмо!, сувбијте!, не: сузбимо!, сувзише!; сузбијен б. н.: сувзивен, сузбиш
сусвити: сүвим ~ сүвити: сүзим
сукати — они сучу брке; сучући; не: они суку (б.); сукући, сукајући
суктати — сукћем; сукћући, не: сукшајући = сукљати: сукљам
сумахнут — б. н. сумануш (71)
сумњив — не: сумљив
сусетка — сусетки, об. н. сусетци и сусеци
суспендовать: **суспендујем** — не: сусендираши: суспендирам
сусрести = об. н.: сусретнути: сусретем и сусретнем; сусретох и *сусретнух; сусрео и *сусретнуо; сусревши и сусретавши, *сусретнувши
сустати — б. н. суштануши: сустах и сустадох, *сустанух; сустао и сустануо; суставши и суста-

тесан

тесан — тешњи, најтешњи; не: *теснији, најтеснији* ~ тесан камен
 тесати — тешући, не: *тесајући, тесан*, не: *тесаш*
 тестамент — б. н. шесташменат (145, а)
 тестица — тестица (51); не: *шестијца*
 теки — они теку; текући; течи!; теки!; теки њу; не: они течу; течући; течи!
 текка — текки об. н. *шешци*
 тефтер — тевтер
 ти полазиш од себе — не: ши полазиш од тебе;
 ти угађаш себи — не: ши угађаш теби
 ти знаш себе — не: ши знаш тебе;
 ти рачунаш са собом — не: ши рачунаш са тобом;
 ти мислиш о себи — не: ши мислиш о теби
 ти имаш свој план — не: ши имаш швој план
 тиснути — тиснух и тискох, тиште; тисную и тискао; тиснувши и тискаоши
 тих — тиши, најтиши; не: шихи, најшихији
 тицати се — тичући се, не: *шицајући се*
 тиче ме (те, га, је, нас, вас, их) се — не: *шиче ми* (ши, му, јој, нам, вам, и.м.)
 тештати — не: *тиштити*, ране га тиште; *тиштећи*; не: р. га тишту; *тиштући*
 ткалац — 2. п. ј. ткалаца...
 ткati — ткем и ткам, *чем, они тку и ткају; ткајући и ткући; ткај!
 ткан и ткат
 тло, им. ср. р. — удешен облик једнине према: тлè, тлî, им. ж. р. у множини (двојина ср. р.?), како се само и налази у народном говору; 2 п. мн. талâ, 3., 6. и 7. тлима
 тобож, тобоже = б. н. *нагодно* (по нем.)
 тобожњи — б. н.: *наводни*, нем.
 товљење — не: *тovлењe*
 тојага = тољага
 тоњење — не: *тонењe*
 топао = топал стан ~ топал (тур.) = хром
 топљење (од топити и топлити) — не: *топлењe*
 торањ = тороњ; било би боље: ступ (Ђурђеви Ступови), кула
 торокати — оне торочу; торочући; (не) торочи!; не: оне *шорокай*; *торокайћи*; (не) *шорокай!*
 трајити = *тратити

Терзић

сустигнути

нувши; сустаћу и *сустаћући
 сустигнути = сустићи: сустигох и сустигнух; сустигао, сустигли и сустигну; сустигавши и сустигнувши; сустигнући и сустини ћу, не: *сустићи*
 сутрадан — б. н. *сушра-дан*; не: *сушра дан*
 сух = сув (68)
 сучельавати се — об. н.: сучельивати се; сучельавајући се, об. н.: сучельујући се
 скватање — об. н.: скватање; не: *сватање* (66)
 скватати — об. н.: скватањи; не: *сваташи* (66)
 тајјати = тајити: тајим не: *шашти* (52) ~ тајјати: тајје свећа
 такав, таква — б. н. *таки*, *така*
 такиша = тақуша
 такнути = таћи: тақох и таќунух; таќао, таќли и таќнуо; таќавши и таќнуви; таћи ћу, не: *шашти*
 талац — много талац, не: *шашац*, много шашаца
 талент — б. н. шаленат (145, а)
 таман, прид. — б. н.: *шаш-*

трг (првобитно: **роба**) = **тржиште** (првобитно: место где се трговало)
тргнути — тргох и тргнух; тргао и тргнуо; тргавши и тргнувши
требати = **въльти**, безлично и у сп. роду: треба да знам, не: **требам да знам**; **треба** да знаш, не: **щребаш** да знаш; треба да знамо, не: **щребамо** да знамо; **треба** да знаете, не: **щребаше** да знаете; треба да знају, не: **щребају** да знају; требаше да знам, не: **щребах** да знам; требаше да знамо, не: **щребасмо** да знамо; требаше да знаете, не: **щребасте** да знаете; треба да знају, не: **щребаши** да знају; требаше да знају, не: **щребаху** да знају; требало је да знам, не: **щребао(-ла)** сам да знам; требало је да знаш, не: **щребао(-ла)** си да знаш; требало је да зна, не: **щребао је** да зна; требало је да знамо, не: **щребали(-ле)** смо да знамо; требало је да знаете, не: **щребали(-ле)** сте да знаете; требало је да знају, не: **щребали(-ле)** су да знају; **требаће** да знам, не: **щребаћу** да знам; **требаће** да знаш, не: **щребаћеш** да знаш; **требаће**

да знамо, не: **требаћемо** да знамо; **требаће** да знаете, не: **требаћете** да знаете; **требало би** да знам, не: **требао(-ла)** бих да знам, **требало би** да знаш, не: **требао(-ла)** би да знаш; **требало би** да зна, не: **требао би** да зна; **требало би** да знамо, не: **требали(-ле)** бисмо да знамо; **требало би** да знаете, не: **требали(-ле)** бисте да знаете; **требало би** да знају, не: **требали(-ле)** би да знају; НЗ. Са **требало је**, **требало беше** и **требало би** иду и претходне споредне реченице: **да сам внао (знала)**, **да смо внали (внали)**, не: **требала сам да сам знала**; **требале бисмо да смо знале**, итд.
требљење — не: **треблење**
тренут = **тренутак**, **тренуће**
трепетати — за лишће: **трепеће**, **трепећу**, не: **трепетају**; **трепећући**, не: **трепетајући**
трептати = очима **трептети**: **трепћем**, они **трепћу**; **трепћући**; **трепћи!**, не: **трепшајући**; **трептај!** ~ **трептети** = дрхатати: на њему злато **трепти**, звезде **трепте**; **трептећи**; **треп-**

ти!; **трептех**; **трептео**; **трептевши**; **трептећу**; не: **трептити**; зв. **трепту**, **трептају**; **шрептући**, **трептајући**; **трептих**, **трептао**; **трептивши**

трепћење — б. н. **трептење**

тресење — не: **трешење**
трести — **тресући**; **тресен**; не: **тресајући**; **трешен**
трешња зревла ~ **трешња** јака

тридесет = **триест**; не: **триес**, **тријес(m)**

тринаест — не: **тринајес(m)**, **тринајс(m)**

тринаестори — не: **тринајестори**, **тринајстори**
тринаесторица = 13-орица бројна им. за м. р. људи; с 13-орицом; не: с 13-орицама

тринаесторо — (в! за употребу: **једанаесторо**); не: **тринајесторо**, **тринајсторо**

трипупт ~ три пута, не: **трипупта**

триред(a), прилог — (25)

триста ~ три стотине; разлике у зн.: **триста** даје слику једне заједничке целине у којој стотине нису одељење за себе: **триста** цигарета у једној гомили (кутији); **три стотине ци-**

гарета у трима кутијама по 100 комада

троје — 2 п. **трома**, 3 и 7 п.

трома (и у већим збиромима: 23., 103., 1003..); збирни број, углавном за **разноликости** **ствари** и **средњи род**, употребљује се, **самостално**: 1) за нешто уопште казано а разнолико: Треба знати ово **троје**; 2) за им. сп. р. лица и животиња различних родова: њих **троје**: Српче, Турче и Грче, дете, пиле и куче, к., п. и маче; 3) за им. лица и животиња различних родова: њих **троје**: човек и две жене, ч. ж. и дете.;,; во и 2 краве, во, к. и теле...; овчар, овца и јагње...; 4) за разне **ствари**, и истог рода: ово **троје**: клупа, столица и шамлица; са **додашком** им. у 2 п., 5) уз неке збирне им.: **троје браће**, **троје** деце а нарочито уза све на — **ад**: **троје прасади**; 6) ређе, уз им. живот. и ствари које се обично броје **на пар**: **троје пилића**, **троје коња** = 3 к.; промена, са прва три облика највише у зн. 1), са четвртим и у 2), 3) и 4): њих **троје**, њих **трога**, али: **њима тро-**

ма, у зн. 5) само четврти облик: **трома деце**
троји — (и за веће збиро-ве: 23..) бројни придев, употребљава се: 1) уз им. које се говоре само у мно-жини: **Троји бисази, троје гусле, троја врата;** 2) уз им. живот. и ствари које се броје на пар: **троји пилићи** = 3 пара п. = 6. п. (пази! **треје пилића** = 3 п.); **треје ципеле** = 3 п. ц. = 6. ц.; 3) са зн.: **тројаки** уза збирне им.: **троја деца, троја јагњад** (пази! **треје јагњади** = 3 ј.); 4) тако, и уз множину заједничких им.: **троји про-сиоци**
тројица — бројна им. за м. р. људи; с **тројицом** не: с **тројицама**; и увећим зби-ровима: 23-ица, 33-ица..., 103-ица..., 1003-ица...
трпети — они трпе; **тр-пеки**; **трпех**; **трпео**; **тр-певши**; **трпећи**; **трпљен**, само у изреци: **трпен спасен**, тако; не: **трпиши**; они **трпу**; **трпући**; **трпих**; **трпио**; **трпивши**; **трпину**
трпљење — не: **трплење** и **трпнење**
трти — трем и тарем, тру-и тару; **тарући**; **тари!**; **трх**; **тр'о**; **трви**; **трћи**;

трен, трвен, трт; не: **трепти**; **тревши**; **трѣтъ**
труд: **труда** ~ **труђ**: **трұ-да** на дрвetu
труљење — не: **трулење**
трчати — они **трче**; **тр-чени**; не: они **трчу**; **тр-чући**, које су облици од гл.
***тркati** — **трчем**, заме-њеног данас глаголом **тр-кati** се — **тркам** се
тршићки — б. н. **тршић-ски** (87)
тубити (памтити) = **тувити**
туга ме (**те, га, ју, нас, вас, их**) је — не: **шуга ми** (**ти, му, јој, нам, вам, им**) је
тужити за ким ~ **тужити** кога (суду); у нар. говору и овде са првим значењем:
 Тужи млада ћевера Андрију (Негош, Г. В.)
тући (се) они туку; **ту-кући**; **туци!**; **тући ћу**; не: они **тучу**; **тучући**; **тучи!** **шућићу**
ћелиски — **ћелијски** (50)
ћемо (ми), **ћете** (ви) — не: (ми) **ће мо**, (ви) **ће те**
ћупријица = **ћуприца** (50), не: **ћупријца**
ћускијица — **ћускица** (50), не: **ћускијца**
ћутати = ***ћутети**: они **ћу-те**; **ћутећи**; не: они **ћушу**; не: **узвежен**

ћутајући ~ ***ћутити** = осе-ћати
 Београд путујем — б. н. уза Б. (п.) = до Београда путујем
убацивати — **убацујем**; **убацујући**, не: **убацива-јући**
убећивати — **убеђујем**; **убећуј!** **убећујући**, не: **убе-ћавати**, **убећавам**, **убећа-вај!** **убећавајући**, **убећива-јући**
убиство — не: **убијство** (50)
убити — **убијен**, не: **уби-вен**; **убиј!** **убијмо!** **убиј-те!** не: **уби!** **убимо!** **уби-ше!**
убица — не: **јбојица**, која реч значи онога што се радо бије; не: **убијца** (50)
убичин — не: **убиџин**
ублаживати — **ублажујем**, **ублажуј!** **ублађујући**; б. н.: **ублажавам**, **ублажа-вај!** **ублажавајући**; не: **уб-лаживајући**
убројити — б. н.: **убројати** убдуће, прилог — (25)
увезивати — **увезујући**, не: **увезивајући**
увелике = **увелико**, при-лог
увести: **уведем** ~ **увести**: они **уве-вем** ~ **увећи**, **уве-вем**; од оба последња: **увеаен** не: **увежен**

удити

уденуо и ѿдео; ѿденут и
удевен

ѹдити коме, — не: худиши
~ ѿдити месо, сећи ~ ѿди-
ти за ким, чезнути

удно поља, предлог

удовичин — не: удовицин
удупсти (се) — ѿдубем (се),

они (се) ѿдубу; ѿдубох
(се); ѿдубао (се); ѿдубав-

ши (се); ѿдувшће (се); ѿ-
дубен; б. н. ѿдубиши (се);

ѿудибим (се); они (се) ѿду-
бе; ѿдубих (се); ѿдубио (се);

ѿудивши (се); ѿдушибе (се);
ѿудубљен, што би управо

били облици од гл. који
значи усправити (се) дуп-
ке

ѹжар — 5 п. ј. ѿжаре! и
ѹжару! 6. п. ј. ѿжарем и
ѹжаром

ѹжарев = ѿжаров

ѹже — 2. п. ј. ѿжа и ѿже-
та...; за мн. ѿжёта и ѿжад,
ово друго више за гужву,
сплет, у коме се не виде
поједина ѿжета

ѹжећи — они ѿжеџу, не:
ѹжеџу; ѿжеџи! не: ѿже-
џи!; ѿжећи Ѯу, не: ѿже-
ћићи

ѹжице, им. ср. р. ј. — од
ѹжица, иде ѿжицу, иде у
ѹжице; живи у ѿжицу;
не: ѿжица ж. р. ј., од ѿ-
жице, иде ѿжици, иде у ѿ-

жицу, живи у ѿжици или
ѹжицама

ѹжички (од ѿжица) ~ ѿжи-
чански (од ѿжичанин)

ѹжлебити — не: ѿжљебити
ѹжути = постати ѿжут:

ѹжутих; ѿжуто; ѿжу-
тевши; ѿжућу; ~ ѿжу-
тити = обояти ѿжуто:
ѹжутих; ѿжутићу

ѹз — б. н. *ѹз

ѹзварети — не: ѿзварити:

ѹзварим, они ѿзвару, не:
ѹзварем, они ѿзваре, ѿза-
врију; ѿзварех; ѿзварео;
ѹзваревши; ѿзвареће; не:
ѹзварих; ѿзварно; ѿзварив-
ши; ѿзвариће

ѹвамати — ѿвамам и
ѹвамљем

ѹзак, ускї — ѿжи, најужи,
не: ускији, најускији

ѹзалуд = залуд

ѹваман, прилог = заман

ѹван, ѿвани — ѿжи, нај-
ужи, не: ѿзанији, најузан-
ији

ѹва ъ — б. н.: ѿза-њ; не:
ѹз-а-њ, ѿза ъ'

ѹбити = сувабити

ѹврати = ѿврати; ѿз(а)-
бран и ѿв(а)брат

ѹвбрдо прил. = врло стр-
мо ~ ѿв брдо неко ићи

ѹзгред, прилог — (25)

уврнути

уденути

уврнути — уврнух и увр-
тох

увртети (се) — они уврте;
увртех; увртко; увртевши;
увртће; уврћен; не: увр-
тити; они увршу; увртих.
увртио; увртивши; увр-
тиће; увртен

увући — они увуку; увуци!
увући ѩе он, они; не: они
увучу; увучи! увућиће он,
они

уврх ~ у врх: Врабац седи
уврх греде, а дечко га га-
ђа каменом и погоди у врх
греде

углављивати — углављу-
јући, не: углављивајући
углавном, прилог — (34)
угледати — угледам, они
угледају; угледах; угле-
дао; угледавши; б. н. (по-
крајински): угледити; угле-
дим, они угледе; угледих;
угледио; угледивши

угнездити се — не: ѿгње-
здиши се

угњетавати — не: ѿгнета-
вати

угњетач — не: ѿгнетач
угод, прилог = тачно

угонити — за трајност рад-
ње б. н. угањати, које има
значење појачане учеста-
лости: врло често, врло
дugo угонити, тако да је

и за обичну учесталост до-
вольно: угонити

угревнути — угревнух и
угревох; угревну и угре-
вао; угревнувши и угре-
вавши

угристи — угривен не:
угрижен

угушивати — б. н.: угу-
шавати; угушијем, угу-
шију б. н.: угушавам, угу-
шавају; угушијући, не:
угушивајући; б. н.: угуша-
вајући

удавати — удајући б. н.:
*удавајући

удаљење — не: удаљење

удаљивати (се) — б. н. уда-
љаваш; они удаљују, б. н.:
удаљавају; удаљујући б. н.:
удаљавајући; не: удаљива-
јући; удаљуј се!, б. н.: уда-
љавај се!

удаљити — не: удаљити
ударивати — ударујем, они
ударују; ударујући; уда-
руј! не: ударивам, они уда-
ривају; ударивајући; уда-
ривај!

удати (се) — оне (се) уда-
ду (а удају је од гл.: уда-
вати); удах и удадох;

удана и удата
(71)

ѹденути = ѿдести, *ѹдести:

узбуњивати

узбуњивати — узбуњујући, не: узбуњивајући
 узвишивати — б. н. узвишавати, не: узвисивати; они узвишују б. н. узвишавају; узвишујући б. н.; узвишавајући; не: узвишивајући; узвишиван б. н.: узвишаван; не: узвишивати
 узврнути — узврнух и узвртох
 узвртати — они узврћу; узврћући, не: узвртајући
 узвртети се — не: узвртати се; узвртесе; узвртео се; узвртевши се; узвртеће се; не: узвртих се; узвртиши се; узвртавши се; узвртиће се
 узгрнути — узгрнух и узгртох
 узгртати — они узгрђу; узгрђући, не: узгртајући
 уздати се — они се јудају и уздаду; уздах се и уздадох се
 уздигнути = удићи; он уздигне; уздигнух и уздигох; уздигну и уздигао; уздигнуви и уздигавши; уздигнућу и удићи ћу, не уздидићи
 уздизвати (се) — уздижку, не: уздизају; уздижући, не: уздизајући
 уздржати (се) — они (се)

увмицати

уздрже, не: уздржу; уздржан, не: уздржаш
 уздрхтати: уздршћем — б. н. уздркшаш: уздркћем (67)
 увети — узех и уведох
 узиђивати — б. н. узиђаваш; узиђујући, б. н.: узиђавајући
 узимати — узимам и узимљем; узимајући и узимљући; узимај! и узимљи!
 узићи = узаћи; увидем и и узићем, узаћем
 ујајахати — ујајашем, они ујајашу; ујајахах, они ујајахаше; ујајахао; ујајахавши; ујајахаће; ујајахан; не: ујајашаш; ујајашим. они ујајаше; ујајаших, они ујајашше; ујајашо; ујајашвши: ујајашће; ујајашен, ујајахаш
 узлетати — они узлећу, не: узлетеју; узлећући, не: узлетејући; узлећи!, не: узлешај!
 узлетети — не: узлешаш; узлетех; узлећео; узлетеши; узлећеу; не: узлешаш; узлешено; узлешивши; узлештиће
 узмакнути = увмаћи: узмакнух и узмакох; узмакнуо и узмакао; узмакнуви и узмакавши
 увмицати — они увмичу, не: увмицају; увмичући,

увнати

не: увмицајући; увмичи!, не: увмицај
 узвнати = дозвнати: узвнам и узвнадем, они јувнају и јувнаду; увнах и узвнадох
 узнемиривати — б. н. узнемираваш, они узнемиривају, б. н.: узнемирајући; узнемиривајући, б. н.: узнемирајући; не: узнемирајући
 узвнети (се) — увнесен, узвнет; не: узвнесен; увнек и увнесох; узвнео и *увнесао; узвневши и узвнесавши
 узвникнути = увнићи: увникнуше и увниковоше; увникнуло и увникао; увникнуви и увникавши
 узвносити — за трајност радње б. н.: узвнатати, које, управо, има значење појачане учсталости: врло често, дуго узвносити, тако да је овај последњи облик сам довољан и за учсталост; узвношах, не: узвносах, које би било од гл.: увношати
 узвношење — не: узвносење
 узврасти — узврастем, они узврасту; узврастох: узврасто; узвраставши; узврашће; не: узврастити; узврасили, они узврасше;

узрастих; узврасто; узврастивши; узврастите
 узврети — не: узврити; воће већ јувре, жита јувру; воће већ јувре, жита јувреше; узврео; узвревши; јувреће; не: воће јуврије, јувре; али је тако у пређ. вр. а не: воће већ јуври; жита јуврише; јуврио; јувривши; јувриће
 у (ци) ван кафане — је по туђински, место тога: у кафани и (ли) ван ње
 уиме = место, ва, предл. ~ у име: Поздрави га уиме мене; п. га у име моје
 ујајати — ујајашем, они ујајашу; ујајахах, они ујајахаше; ујајахао; ујајахавши; ујајахаће; ујајахах; не: ујајашти; ујајашим, они ујајаше; јајаших, они ујајашше; ујајашо; ујајашни; ујајашви; ујајашен, ујајахаш
 уједањут = изненада; прил. ~ у један пут: Чекасмо у заседи. Уједанпут полетеши пловке, он опали и обори три у један пут
 уједаред, прилог (25); у оба значења: изненада и: у један пут
 јједно = у исто време; скупа, прил. ~ у једно: Кад већ идеши, понеси у једно и моје писмо с њи-

ховима, и предај све уједно. Ја у једно, он у друго.
ујести — ујех и уједох; ујевши и уједавши; ујешће, не: *ујест'ће*
ујутро, прилог = ујутру = пре подне ~ у јутро рано...
указати — указан не: *указаш*
указивати — указујући, не: *указивајући*
укинути — укинух и укидох
уколоико, прилог = колико
укопнети — бостан укопни, они укопне; укопнеше; *укопнео*; *укопневши*; *укопнеће*; не: *укоинити*; бостан укоане, они *укоину*; *укоиниште*; *укоинио*; *укоинивши*; *укоаниће*
укоравати — не: *укоревати*; *укоравам*
укорити — укорим, они *укоре*; *укорих*; *укорио*; *укоривши*; *укориће*; не: *укорети*; *укорем*, они *укору*; *укорех*; *укорео*; *укоревши*; *укореће*
укај куће, предлог ~ у крај сами од куће
украсти — украден не: *украђен*; *украше* и *укра- доше*

укратко, прилог = кратко укротилац — б. н. *укропшишљ*, стар.; не: *укропшиоц*; много укротилаца не: *укрошоца*
укроћивати — укроћујем, *укроћуј!* *укроћујући*; не *укроћаваш*, *укроћавам*, *укроћавај!* *укроћавајући*, *укроћивајући*
улагати — улађући, не: *улагајући*; *улаган*, не: *улагат*
улагивати се — улагујући се не: *улагивајући се*
ула жење — не: *ула жење* = *улав(ак)*
улавити — они улаве; улајах, улајаху; не: они *улазу*; *улазах*, *улазаху*
улевати (се) — б. н.: *уливаши (се)*, по зап. гов. и према: *лити*
улетати — они *улећу*, б. н.: *улетају*; *улећући*, б. н. *улетајући*; *улећи!*; б. н.: *улетај!*
улетети — они *улете*; *улетех*; *улетео*; *улетевши*; *улетеће*; не: *улетиши*; они *улетау*; *улетих*; *улетио*; *улетивши*; *улетиће* ~ *улетети (се)* = обући (се) у летње одело
улећи (се) = улегнути: *улегох* и *улегнух*; *улегао*, *улегли* и *улегнуо*; *уле-*

гавши и улегнувши; *улегнућу* и *улећи* ћу, не: *улећићу* ~ *улёћи се* (за кокош) ~ *улёћи се*, = *улекнути се*, *угнути се*
улививати се — б. н.: *уливаваши се*; они се *уливују*, б. н.: *уливавају*; не: *улививају*; *уливујући се*, б. н.: *уливавајући се*; не: *улививајући се*
улити — *улиј!* *улијмо!*
улијте!; не: *ули!*, *улимо!*, *улите!*; *уливен* б. н. *улиш*, не: *улијен*
улудо, прилог = лудо
ульја — б. н.: *хуља*
умазати — *умаван*, б. н.: *умазаш*
умакати — они *умачу*; *ума- чући*; *умакан*; не: они *ума- кају*; *умакајући*; *умаката*
умало, прилог = мало (што...)
умањилац — б. н.: *умањи- шљ*, стар.; *умалилац*; *ума- лишљ*; не: *умањиоц*; многих *умањилаца*, не: мн. *умањиоца*
умаћи = *умакнути*: *ума- кох* и *умакнух*; *умаћао* и *умакнуо*; *умаќавши* и *умакнувши*; *умаћи* ћу, не: *умаћићу*
уместо = место, предл. ~ у место: Ето, уместо ме-

не иди ти у место мого рођења.
уметати — *умећем*, они *умећу*; *умећући*; *умећи!*; *уметан*; не: *умешам*, они *умешају*; *умешајући*; *уме- тај!*; *умешаш*
умети = они (не) *умеју*; *умејући*; *умеј!* *умејмо!* *умејте!*; не: они (не) *уму*; (не) *умући*; *уми!* *уми- мо!* *умиште!*
уметнути — *уметнем*; *уметни*; *уметнух* и *уметох*; *уметну* и *уметао*; *умет- нувши* и *уметавши*; *умет- нуће*; *уметнут*; не: *уме- туши*; *умешем*; *умеши!* *уме- тух*; *умешуо*; *умешув- ши*; *умешуће*; *умешуш*
умеци — б. н. *умешци* (83)
умилети — они *умиле*; *уми- лех*; *умилео*; *умилев- ши*; *умилеће*; не: *умил- ши*; они *умилу*; *умилих*; *умилио*; *умилшивши*; *уми- лиће*
умирали — они *умиру*; *уми- рући* не: *умирајући*
умити (се) — *умијмо!* *умијте!* не: *умимо!* *умиште!*; *умивен*, б. н. *умијен*, *уми- цати* — *умичем*, они *умичу*; *умичући*, *умичи!*; не: *умицам*, они *умицају*; *умицајући*; *умицај!*

умљански — не: умчански (од Умке)
умрети — умр'о, не: *умрео, *умаро, умро; умрвши, б. н.: умревши; умрех не: умрох
умукнути = умући: умукох и умукнух; умукао и умукнуо; умукавши и умукнуви
умусти — умузен не: умужен
уназад, прилог = назад
унакрст, прилог — (25)
унаоколо, прилог = наоколо
унапред, прилог = напред
унедоглед, прилог — (25)
унеколико, прилог = неколико = донекле
унети — унесох и унех; уневши и унесавши; унесен и унет, не: унешен
уносити — за трајност радње б. н.: унашати, које управо има значење нарочито појачане учсталости: врло често (сваки час), врло дуго (ваздан) уносити, тако да је и за обичну учсталост довољно: уносити; уношах не: уносах, које је од гл.: уноси
уношење — не: уносење у ъ — б. н.: у ъ; не: у ъ'

уњихати — уњихам и уњишем
уокруг, прилог — (34)
уопште, прилог — (34)
уосталом, прилог — (34)
уочи = пред, предл. ~ у очи: Баш уочи Божића свади се с њим и искреса му све у очи.
упасти — они упадоше и упаше, б. н.: *ула(д)нуше;
улавши б. н.: *ула(д)нувши
упети (се) — упнем (се), они (се) упну; упех (се); уп-о (се); упевши (се); упеће (се); не: улануши (се); упнух (се); улануо (се); упнувши (се); улануће (се)
уписивати — уписујући не: уписивајући
упити — упијмо! упијте!
не: ушимо! ушиш!; упижен, б. н.: ушивен, ушаш
уплаћивати — уплаћујући, не: уплаћивајући, уплаћавајући
упленити — не: упленити
уплеснити се — не: упленеснити се
уплести (се) — уплетох и уплех; улевши и јуплеставши
уплётати (се) — б. н.: упли-
тати; уплеће (се) он, они (се) уплећу; уплећући (се); (не) уплећи (се); не: упле-
та (се) он, они (се) упле-

тају; улетејући (се); (не) улетеј (се)!
упознавати (се) — они упознају (а: упознају је од гл. упознати: упознам); упознажајући б. н. упозна-
вајући упознати (се) упознам и *упознадем; они упо-
знају и упознаду (а упо-
знају је од гл. упознава-
ти: упознајем); упознах и упознадох; упознат упода жив, прилог = пола ~ у пола посла оде
употребљавати — об. н.: употребљивати, они упо-
требљавају, об. н.: упо-
требљују; употребљава-
јући, об. н.: употребљу-
јући: употребљаван, об. н. употребљиван не: упо-
требљаваш
управник — б. н. управи-
тель, стар.
упрегнути — упрегнух и упрегох; упрегао и упрег-
нуо; упргавши и упрг-
нувши
упрезати — упрежући, не:
упрезајући
упрети — упр'о, упали;
упрвши; не: уиро, уирео (се); б. н. упревши; уprt, не: упреш
упркос, предлог = успркос
упрапашћивати — б. н.:

упрапашћавати: упропа-
шћујем, б. н.: упропашћа-
вам; упропашћујући, б. н.: у-
пропашћавајући; не: у-
пропашћивајући
упски — не: ублански (од Уба)
упустити — не: упушиши
упућивати — упућујући, не: упућивајући
уравнити тло ~ уравнити спор
урачунати = урачунити
уређивати — уређујући, не: уређивајући
урећи = *урекнути; уго-
ворити; вачарати: уречем и урекнем, они уреку и урекну; уреци! урекни!
урећи ћу, не: урећићу; у-
рекох б. н.: урекнух; уре-
као, б. н.: урекнуо; уре-
кавши, б. н.: урекнувши;
уречен, б. н.: урекнуша, које је, као и остали слични облици, обичније у зна-
чењу: вачаран
урликати — урличући, не:
урликажући
Урош! — б. н.: Урош!
усавршивати — усавршу-
јем, усавршуј! усавршу-
јући, б. н.: усавршаваш, усавршавам, усавршавај!
усавршавајући, усаврши-
вајући

УСТА

уста — само множина; 2 п. м.: **устаје**: *устају*
устајати се — б. н.: *устојајаши* се; али: *устоји* се
устати = **устанути*: *устадох* и *устанух*; *устала* и *устанула* (вода); *уставши* и *устанувши*

устевати се — они се *устеку*, не: *устечу*; *устечи!*; *устекићу*

устрнгнути — *устрнгих* и *устрнго*; *устрнгну* и *устрнгао*; *устрнгнуви* и *устрнгавши*

устрептати = *увдрхтати* — *устрепкју*, не: *устрептајају*

у сусрет — б. н. *усусрещају*

усхићивати (се) — *усхићујем*, *усхићуј!* *усхићујући* (се), б. н.: *усхићаваша*, *усхићавам*, *усхићавај!* *усхићавајући* (се)

утајити — б. н.: *уташаш* (52)

утвара = *утвора* (авет) ~ **утвари**, обично само у множини жен. р., су у цркви; ређе и у једнини: *утвар*

утврђивати — б. н.: *ушврђаваша*; *утврђују*; б. н.: *ушврђавају*; *утврђујући*, б. н.: *ушврђавајући*; не: *ушврђивајући*

утегнути (се) — *утегнух* и *утегнуо*; *утегнуши* и *утегнавши*

утегнути (се) — они се *утркују* не: *ушркивају*; *утр*

и *утегох*; *утегну* и *утегао*; *утегнуви* и *утегавши*

утезати (се) — они *утежу*; *утежући*; *утезан*; не: они *ушезају*; *ушезајући*; *ушезаш*

утећи — *утечем* и *утекнем*, они *утеку* и *утекну*, не: *утечу*; *утеци!* и *утекни!*, не: *ушечи!*; *утећи* *ћу*, не: *ушечићу*

утискивати — б. н.: *утискавати*; *утискују*, б. н.: *ушискавају*; *утискујући*, б. н.: *ушискавајући*

утиснути — *утиснух* и *утискох*, *утиште*; *утиснуо* и *утискао*, *утисли*; *утиснуви* и *утискавши*

utiцати (на кога) — об. н.

utiцати: они *utiчи*; *utiћући*; *utiчи!*; не: они *ушицају*, *ушицајући*; *ушицај*!

уткати — *уткам* и *уткем*, **учем*, *утку* и *уткају*; *уткај!*; *уткан* и *уткат*

утолико, прилог = *толико*; обично у вези са *уколоико*

утргнути — *утргнух* и *утргногу*; *утргнуши* и *утргнавши*

утркывати се — они се *утрквују* не: *ушркивају*; *утр*

украо; **укрснуви** и **укрсавши**

услед — не: *услјед*

услишити — не: *услишавши*; *услиши!* не: *услишој!*

укрдити се = *постати смрадним*: они се *укрдде*; они се *укрдеше*; *укрддео* се; *укрдевши* се; *укрдеће* се; не: *укрдиши* се; они се *укрдру*; они се *укрдише*; *укрдрио* се; *укрдивши* се; *укрдигаје* се; *укрдити* = *начинити смрадним*; *укрдих*; *укрдрио*; *укрдивши*; *укрдигаје*; не: *укрдеше*; *укрдех*; *укрдрео*; *укрдевши*; *укрдреће*

услнити: *услним* — не: *услнјем*, они *услне*, не: *услнјуј* ~ *услнти* = *заслати*

успављивати — *успављујући* не: *успављивајући*

успети — они *услеју*; не: они *услу*, што је код гл. **услути**

услупт, прилог = *увгрен* ~ **ув пут тај врлетни...**

услред, предлог, увек тако, баш и кад би се други део нарочито истакао нагласком: *услред*

услокати — *услчем*, они *услчу*; *услчи!*; не: *услкам*, они *услкају*; *услкај!*

утрти

тркујући се не: утракива-
јући се
утрти — не: ушреши; у-
трем и утарем; утри! у-
тари!; утрок, утр, утрше;
б. н.: ушрех, ушре, утре-
ше; утр'о, утрли, не: у-
шро, ушрели; утвши, не:
ушревши; утруј, не: ушре-
ћу; утрут и утревен
утрчати — они утрче, не:
ушрчу
утубити = утувити
утући — они утуку; уту-
ци!; утући ћу; не: они у-
шучу; ушучи!; ушутину
ући = уини, унићи; јући
јућутати = *ујутети: они
уђуте, не: они уђашу; у-
ђутах; уђутао; уђутавши;
уђутају; уђутан, не: у-
ђуших; уђашо; уђушивши;
уђушићу; уђуташ
ухватити — не: уватити
(66) или *уфатити
ухођење — не: уходење
уцрнити се = обући се у
црнину; не: уцрнеши се
учесник — не: учасник, по
рус.
учествовати — не: уча-
ствовали, по рус.
учешће — не: учашће, по
рус.
ушетати — ушетам и у-

хартијица

шешем; ушетају и ушешу;
ушетај! и ушеши!
ушити — ушијмо! ушијте!
не: ушимо!, ушише!; уши-
вен, б. н.: ушијен, ушиша
ушмркati — ушмрчем, они
ушмрчу; ушмрчи!; не: у-
шмркам, они ушмркају; у-
шмркај!
уштедети — они уштеде;
уштедех; уштедео; уште-
девши; уштедећу; не: у-
штедити; они уштеду; у-
штедих; уштедио; уште-
дивши; уштедићу
уштећивати — б. н.: уште-
ћаваси; уштећују, б. н.:
уштећавају; уштећуји,
б. н.: уштећавајући; не:
уштећивајући
факт = факт (145, в.)
фијаско — б. н. фијаско
(54)
фићифрићки — б. н. фић-
фрићки (87)
Французв — 5 п. ј. Фран-
цузв! и Французе!; 6 п.
ј. Французвем и Францу-
зовом

хабати — б. н.: абаши
хабер — б. н.: aber
хајде! хајдемо! — не: хай-
демоште!; хајдете! ~ хај-
дё! за чућење
хартијица = хартица, (51)
не: хартијца, арти(ju)џа

хвáлити

хвáлити — не: фáлити ~
*фáлити = погрешити;
недоста(ja)ти
хваљење — не: хвалење;
фаљење
хватати — не: *фашати,
ватати (66), ваћати
хладнети=постојати хла-
дан, не: хладниши: хлад-
нек; хладнео; хладнев-
ши; хладнећу; не: хлад-
них; хладнио; хладниви;
хладнићу
хлебар = не: лебар; 5 п. ј.
хлебаре! и хлебару!; 6 п.
ј. хлебаром и хлебарем
хлебарев = хлебаров
храњење — не: хранење
хрбат = рбат: 2 п. ј. хр-
бата и хрпта...
хтети = они хоће, не: они
хоћу, они хоћеју; хотећи,
не: хтејући; ћемо, ћете,
не: ће мо, ће те
хуљење — не: хулење

царичин — не: царичин
цвет — за мн.: цветови,
ако се мисле поједини, или
цвеће, у скупу, у кити
цвилети—они цвиле; цви-
лех; цвилео; цвилевши;
цвилећу; не: они цвилу;
цвилих; цвило; цвилив-
ши; цвилућу
цвиљење — не: цвилење
цвокотати — цвокоћем, они

цвокоћу, не: цвокошају;
цвокоћући, не: цвокоша-
јући; цвокоћи!, не: цво-
кошај!

цвркутати — цвркућу, не:
цвркушају; цвркућући, не:
цвркушајући; цвркући!,
не: цвркушај!

цећ — им. м. р., не: ж. р.
цеђење — не: цедење
целивати — целивам и це-
лујем; целивајући и це-
лујући; целивај! и целуј!
цењење — не: ценење
цењкање — б. н.: ценкање
цењката се — б. н.: цен-
каши се:

цепетти — цептим, не: цеп-
шиши, цепашши
цетински (по реци Цетини
у Далмацији) = цетињски
(по Цетињу)

циљ — им. м. р., не: цељ,
им. ж. р,

Цинцар — 5. п. ј. Цинцаре!
и Цинцару!; 6. п. ј. Цин-
царом и Цинцарем

Цинцарев = Цинцаров
цичкати — не: цјакати; они
цич; цичећи; не: они ци-
чу; цичући, цикајући
цимакати (се) — цмакам и
цимачем, цмакају и цмачу;

цимакајући и цмачући;
цимакај!, цмачи!
црв — 2. п. мн.: црвї, об. н.
цирв

црвён им. ж. р. ~ црвен цвет

црвенети = постајати (бити) црвен; они црвени; црвенеши; црвенех; црве-нео; црвеневши; црвене-ћу ~ црвенити = чинити (бојити) црвеним, не: они црвену; црвенући

цркнути = црћи: цркох и цркнух; цркао и цркнуо; цркавши и цркнувши; цркнућу и црћи ћу, не: црћићу

црнети (се) = постајати црн: они (се) црне, не: црну се; црнећи (се), не: црнући (се); црнех (се); цр-нео (се); црневши (се); црнећу (се); ~ црнити (се) = градити (се) црним: црних (се); црно (се); црнивши (се); црнићу (се) црнпураст — б. н. црмпу-раст

прпење — не: црпљење, црленење

цирости = *цирлати: црпам; црпем, они црпу; црпући; црпох, црпоше; црпао; црпавши; црпшћу; црпен; не: црпети и црпши; цр-тим, они цре; црпети; црпех и цраих, црпеше и црапаше; црпео и црапио; црпевши и црпивши; црпеку и црапићу; црпљен

чавчији = чавчији (55); не: чавчи

чагртати — чагрћу, не: чагршају; чагрћући, не: чагртајући

чађ — им ж. р., не: м. р., остали падежи: чађи, б. п. ј. чађу

чалабркнути = чалабрц-нути

чамати: чамам, чамљем, чамљу; чамај! = чамити, не: чамеши; чамим, они чаме; чами!

час — 1. п. мн. часи и ча-сови; 2. п. мн. часовā (2, 3, 4 часа, али 5 и д.: ча-свā)

част = почаст, слава, не: чест, по руски ~ чест =deo, не: часш, по.р.; част и чест! каже се обое у шали, место само првога, као да се не зна које је боље, или као да се жели и духовна и материјална корист

чврст — чвршћи, најчвр-шћи, не: чврстији, нај-чврстији

чежњење — не: чезнење; чежња

чепати (се) — чепам и чепљем; чепајући и че-пљући (се)

чевелићки — б. н. чере-вићски (87)

*честит = срећан, очувано у нар. песм.: цар че-стити; честита ћу тебе у-чинити

честица = делић; не: ча-стица

четвори — (и за веће зби-рове: 24...), бројни придев, употребљава се: 1) уз им. које се говоре само у мно-жини: четвори бисази, четворе гусле, четвора врата; 2) уз им. живот. и ствари које се броје на пар:

четвори пилићи = 4 пари п. = 8 п. (пази! четворо пилића = 4 п.), четворе

ципеле = 4 п. ц. = 8 ц.; 3) са зн. „разноврсни“ уза збирне им.: четвора деца, јагњад = 4 групе д., јагњ., (пази! четворо јагњади = 4 ј.); тако, и уз мно-жину општих им.: четво-ри просиоци

четворица — бројна им. за м. р. људи; с четворицом,

не: с четворицама; и у већим збиромима: 24-орица, 54-орица,... 104-орица,... 1204-орица...

четворо — 3, 6. и 7. че-творма (и у већим зби-ро-вима 24., 104., 1004.); збирни број, у главном за разноликост ствари и сред-њи род; употребљава се,

самосашално: 1) за нешто у-опште казано а разнолико: Знај (ово) четворо; 2) за им. сп. р. лица и животи-ња: (њих) четворо: дете, куче, маче и пиле; 3) за им. лица и живот. разних родова; 4) за разне ствари, и истог рода; са додат-ком им. у 2 п., 5) уз неке збирне именице: четворо браће, четворо деце и уз све на -ад: четворо прасади; 6) ређе, уз им. животиња и ствари које се обично броје на пар: четворо ќоња = 4 к., четворо опанака = 4 о.

четка — (на) четки б. н. четци

четрдесет = четрест; не: чепрес

четрнаест — не: четрна-јес(ш), чешрнајс(ш)

четрнаестори — не: чешр-најестори, чешрнајстори ; (в.! петори)

четрнаесторица = 14-орица бројна им. за м. р. људи; с 14-орицом; не: с 14-орицама

четрнаесторо — (в.! за у-потребу: једанаесторо); не: чешрнајесторо; чешр-најсторо

чешати (се) — чешем (се), они (се) чешу; чешући

(се); (не) чеши (се)!; чешан; не: чешам (се), они (се) чешају; чешајући (се); (не) чешај (се)! чешаш
Чешка — б. н. Ческа
 чешки — б. н.: чески
чизмар — 5 п. ј. чизмаре!
 и чизмару! 6 п. ј. чизмаром и чизмарем
чизмаров = чизмарев
чијигод = нечији ~ чији
год = свачији
чиницица = чиница (51);
 не: чинијца
чинилац — много чинилацâ; не: чиниоц, много
 чиниоца
чини (ми) се — б. н.: из-
 гледа (ми)
чист — чистији, најчистији; б. н.; чишћи; најчишћи
чистота = чистоћа
читалац — много читалацâ; не: читаоц, много
 чишаоца
читула — б. н.: читуља
чифлук = чивлук
чифт = ћивт
човечији = човечји; не:
 човечи
чокалиски = чокалијски
 (50)
чувар — 5. п. ј. чувару! и
 чуваре!; 6. п. ј. чуварем и
 чуваром
чуварев = чуваров
чудим се томе — не: чуди

ме што; чудим се што си дошао — не: чудим се да си дошао
 чудо — у мн. чуда и чудеса
шабачки (од Шапца) ~
 шапчански (од Шапчана)
шаљење — не: шалење =
 шала
шамдуд — б. н. шандуд
шапнути = шанути
шапнати — шапнући, не:
 шашајући
шапнутати — шапнућем, они шапнућу; шапнући; шапнући!; не: шашушам, они шашушају; шашушајући;
 шашушај!
шивење = швење; шав
шеадесет = шесет
шепртљење — б. н.: шепртљање, шепртлење
шепртљити — б. н.: шепртљаши
шеснаест — не: шеснајес(и),
 шеснајс(и)
шеснаестори — не: шеснаестори, шеснајстори, (в.:
 петори)
шеснаесторица = 16-орица,
 бројна им. за м. р. људи; са 16-орицом; не: са
 16-орицама
шеснаесторо — (в.: за употребу: једанаесторо); не:
 шеснај(е)шоро,

шестори — и за веће збире: 26... (в.! петори)
шесторица — бројна им. за м. р. људи; са шесторицом; не: са шесторицама; и у већим збирома:
 26-орица..., 106-орица..., 1206-орица...
шесторо — (и у већим збирома: 26, 106, 1006); збирни број углавном за разноликост ствари и средњи род; употребљује се, самостално: 1) за нешто уопште казано а разнолико: Знај (ово) шесторо; 2) за им. ср. р. лица и животиња; 3) за им. лица и живот. разних родова; 4) за разне ствари, и истога рода; са додашком им. у 2. п., 5) уз неке збирне имена: шес горо браће, деце а уза све на -ад: шесторо прасади; 6) ређе, уз им. живот. и ствари које се об. броје на пар: шесторо коња = б. к.
шетати — шетам и шећем, шетају и шећу; шетајући и шећући; шетај! шећи!
шикљати: шикља = шиклати: шикће, шикнући, не: шиктајући
шиљат = шильаст
шиљати = слати; они ши-

љу; шиљући, не: шиљајући; шиљи!, не: шиљај!
шити — шијмо! шијте!, не: шимо!, шише!; шивен, б. н.: шијен, шиш
шкргутати — шкргућем, они шкргућу; шкргућући; шкргући! не: шкргутам, они шкргушају; шкргутајући; шкргушај!
шкрипати: шкрипљем = шкрипти: шкрипим: они шкрипе, шкрипљу, б. н.: шкрипају; шкрипчећи, шкрипљући, б. н.: шкрипајући; шкрипти! б. н.: шкрипј!
шкрапити = крапити
шкрапљење = крапљење
 не: (шкраплење
шљивär, трговац ~ шљивär, шљивäк, шљивïк
шмркati = шмрчем, они шмрчу; шмрчући; шмрчи!
 не: шмркам, они шмркају; шмркајући; шмркај!
шијун — б. н. шијун (54)
штампар — 5 п. ј. штампаре! и штампару!; 6 п. ј. штампаром и штампарем
штампаров — штампарев
штедети — не: штедиши: они штеде; штедећи; штедех; штедео; штедевши; штедећу; не: они штеду; штедући; штедих;

штећење

штедио; штедивши; штедићу
штећење — не: штедење
= штедња
штектати — лисице штек-
ћу; штекћући, не: штек-
мајући
штећење — не: штетење
штипати — щтипам и
штипљем; штипајући и
штипљући; штипај! щти-
пљи!
штићење — не: штитење
што — 2 п. ј. шта (само с
предлозима: ода шта) или
чега; на пр.: чега се сећаш?
од чега(или: шта)се боиш?
штогод = нешто ~ што
год = свашта: Јеси ли
ми донео штогод болje, јер
све што год си ми досад

шуштати

доносио, не ваља. У другом
случају може се и раста-
вити уметнутим речама
без акцента: све што си
ми год д. д...
штошта — б. н.: што шта
штукинути — штукинух и
штукох, штуче; штукинуо
и штукао; штукинувши и
штукавши
шумадиски = шумадијски
(50)
шумар — 5 п. ј. шумаре!
шумару!; 6 п. ј. шумаром
шумарем
шумаров = шумарев
шупаљ — шупљи (одређен
вид) ~ шупљи, најшупљи
шуштати — они шуште;
шуштећи; не: они шушту;
шуштајући, шуштајући

Кад се пише ч, ћ, ѡ или ѕ; и х

Да би се код изведенih речи (као на пр.
зечји, зечештина, зечић и др. од „зеџ“) знало где
ваља писати ч а где ћ и где ѡ, треба
имати на уму:

1) да ѿ постаје од к или ц (војниче, војнички,
војничина и др. од „војник“; српиче, српичев од
„српциц“);

2) да ћ постаје од ј (алаћен, јлаћаш и др.
од „јлаћаш“); у туђинским, грчким, речима од
к (Македонија);

3) да ѡ постаје од д (млађи од „млад“) или
у туђинским речима од г (анђео, ћенерал и др.);

4) да се ѕ налази обично у турским речима.

За просте речи (вече, већ, ћак, џак и др.)
као и за привидне необичности код изведенih
(дечко, дечји, девчица и др. од „дeшe“ и „дeца“)
видети у речнику.

Ч

Овај глас постаје од к или ц.

а) са ј (јак — јак-ји — јачи; јлак-аши — они
јлачу; миџаш — они мичу); или

б) и без *j*; испред меког *e* (*војниче!* *стриче!* *штечем*) или *и* (*вучица*, *зечица*).

То бива у изведеним речима, најобичније:

1) код **именица**: **мушног** рода: на — (*j*)ак (*језичак*); на — (*j*)ар (*музичар*, *воденичар*); на — *ič* (*вучић*, *зечић*); на — (*č*)ко (*Вучко*; *дечко*); **женског** рода: на — *ица* (*ручица*, *штичица*); на — (*č*)ина (*величина*, *месечина*; *јуначина*; *добричина*); на — *евина* (*јарчевина*); на — *ка* (*квочка*); **средњег** рода: на — (*č*)е (*девојче*, *кумче*, *луче*); на — *иште* (*воденичишиће*);

2) код **придева**: на — *ки* (*војнички*, *зечки*); на — *ни* (*јуначни*, *воденични*); на — *ев* (*очев*); на — (*č*)ји (*вучји*, *зечји*; *дечји*); на — (*j*)ав (*јежшичав*, *грозничав*); на — (*j*)ан(ски) (*мучан*, *новчан*; *влађичански*, *гроџански*),

3) код **глагола**: на — *иши* (*залучиши луком*); на — (*j)ашти* (*величашти*, *венчашти*);

4) код **прилога**: на — (*č*)ке (*мучке*, *главачке*). Осем тога, ч се јавља у самим наставцима: — *ач* (*орач*); — *иц* (*бранич*); — *ача* (*варјача*); — *ичасић* (*беличасић*); — *ачак* (*дугачак*); — *че*, *чад* (*сироче*, *сирочад*). Итд.

Тачнија и бржа обавештења за најобичније друге или другачије случајеве даје овај речник:

(x)арчти	бачва
ачти се	Бачка
ашчија	бачија
балчак	башчица (од башча)
банчти	Беочин

беочуг	грч(ити се)
Беч, Бечеј, Бечкерек	Грчка
бечити се	Гучево
Бинча (Морава)	Дача
Бирчанин	дашчан, дашчара, дашчица
бич	Девич
бошча(лук)	Дедеагач
Борча	Дечани
бочити се (с ким)	дечко, дечји, дечурлија
бочица	дечињи (за децу), али: дештињи (за деше)
бочни	дичан, дичити се
Браничево	Дојчин
Брач	докончати
братучед	докучити
бречити (о земљу)	Драч, Драча (манастир)
брчкати, брчкавица	дречати
Брчко	друкчији, друг(о)јачија
брчно (перо у крилу)	Жича
бучати (глава)	жуч
бучан	зavarчти
вечан, вечит	завицај
вече(ра)(с)	завлачити
вичан	заинтачити
влачити	закачити
врач(ати)	закључити
врч	заковрчти
врчати (на кога)	закопчати
Вучитрин	закучити
Гламоч	Зајечар
глачати	запучити (пуце)
гњечити	заточник
говече	заточити
гоч	зачамити
Грачаница	зачеље
Грачац	зачети
гргеч	зачин(ити)
Грич	

КАД СЕ ПИШЕ Ч

зачкољица
зачепити
Звечан
звечка
зврчка
земичка
злочест (рђав)
избечити (око)
иначе
иночица
искамчите
испречити (се)
ишчезнути
јаничар
јамачно
јемчите, јамчите
јечам, јечичак
јуче
Кајмакчалан
калчине
картеж
каучук
качамак
Качавик
каккати
кврчати
кечига
кечити (лопту)
кијача
кичцица
кичма
клечати
клечка (на прасету)
кључ
ковчег
ковча, коврчица
колач, колачић

копча
корбач
корњача
Корчула
кочије, кочијаш
Коча
кочити, коchnица
коничар
кочоперан
кошчица (од: коска) али:
коштица (у воћа)
кошчат, а: коштан (од кости)
и коштун (орах)
креч
крчаг
крчма
крчати
крчти, крчевина
куче, кучка, кучићи
Кучево
Кучи
кучине
Левач
линчовати
личан
Личанин
личина(р)
ломача
луч, луча
лучити (стоку)
малчице
мач
Мачва
мачка, мачји
мачуга
мечет, мечит (џамија)
мечка

КАД СЕ ПИШЕ Ч

Мироч
млачити
млечика
Млечићи
Момчило
Мохач
моча, мочити
моч(в)ар
мочуга
мрчити
мученик
навече
навлачити
наочит
напреџац
нарочито
наручје
начело
начелник
начети
начетити се
начин
наличкати (се)
нејач
нечастив
ничице
оберучке
обруч
обучен (обући, обућа)
обучити, обучен
овчар
огртач
омча
опачина
опаучити
опучити (се)
ортачити се

осмочити се
Оточац
отоич
очај(ање)
о(п)чаран
очепити
очи, очит, очњак
очинци (од жита)
очух
папуча
парче
пачавра
пачариз
перчин
печат
печем (пећи)
печев(ица)
печурка
пиринач
плач
пличина
плоча
пљачка
побаучке
подбочити се
подручеје
поклич
Пореч
почек
почивати
правичан
пречага
преиначити
прича
причест, причешће
прч
Прчањ

КАД СЕ ПИШЕ Ч

пучина
 пчела
 Џчиња
 Рáдич Рáдић
 Рáјич Рáјић
 ракчин
 разбучити
 различан
 раскачкати
 раскочити (се)
 распачати
 распучити
 Рача
 рачве, рачваст
 рачун
 ращепити
 (ни) рéчи рéћи (речем)
 рогач, Рогачица
 Ружичало
 ручак
 Рушчук
 рчак
 самоуче ђаче
 сарац
 сач (вршник)
 сачма
 сведочанство
 свачији
 свечарска свећа свечана
 свечев
 себичан
 сéчем, сéчен (сећи), сечка
 сироче, сирочад
 сичан (отров), а: сићан
 (ситан)
 скичи (пас)
 скочањити се

слачица
 сличан
 случај, случити се
 смрч (дрво), смрчак
 сочиво
 Спич
 сплачине
 спрчти се
 срча (стакло)
 срчан
 стечај
 сточан
 Сурчин
 сучельавати се
 тачка
 теча
 течем, отечем (тећи)
 Топчидер
 точак
 тричав
 трч(к)ати
 тумач
 Турчин
 туч (бронза)
 туча
 тучак
 угич (ован)
 углачати
 устручавати се
 уточиште
 учити, учен(ик)
 учтив
 фуција
 црвчак
 цича
 цичати
 шчепати

КАД СЕ ПИШЕ Ч

чабар
 чавао (клин)
 чавка, чавчићи
 чаврљати
 чагаљ
 чагрљати
 чадор
 чађ
 чазба
 чаир
 чај
 Чајниче
 чак
 чакавац
 чакља
 Чаковац
 чакшире
 чалабркнути
 чалма
 чам (дрво), чамовина,
 чама, чамотиња
 чамац, чамчић, чамција
 чамати, чамити
 Чанад
 чанак, чанчићи
 чапкун
 чапља
 чар, чарни, чаролије
 чарапа
 чарати
 чардак
 чардаш
 чарка, чаркати
 чаругџија (опанчар)
 чаршав
 чаршија
 час, часловац, часопис,

часовник
 Часлав
 часни
 часник
 част, чашћен, чашћење
 чатити
 чатма (оплетен зид)
 чатрља
 чатрња (цистерна)
 чаура
 чауш (гласник)
 Чачак
 чачкати
 чаша
 чварак, рашчварити
 чвор, чворуга
 чворак, чворчићи
 чвркнути
 чврст, чвршћи
 Чево (Ц. Гора)
 чеврљати, чеврљуга
 чега (2 пад. од *што*)
 чегртати, чегртаљка
 чегрст (свађа)
 чедо, чедан, чедност
 чезе (колица)
 чезнугти, чезнуће
 чек
 чекати
 чекиња
 чекић
 чекмеџе
 чекрк (котурача)
 чела (пчела)
 челебија
 челик, челичан
 чело, членка

КАД СЕ ПИШЕ Ч

чельад, чельаде
чельуст
чемер(ика)
чемеран, Чемерно
чемпрес (кипарис)
ченгели (куке)
чегија (играчица)
чеп, чепче, чеп(чи)ћ
чепати (ногом)
чепаш (капа женка)
чеперак (мање од педља)
чепркати
чепукати
черга
Черевић
черек (четврт)
черанац (рибарски)
чернић (или: ћернич, непечена цигла)
Черкез
черупати
чесан (лука)
чесма
чесница (колач)
чест, честа, Честобродица
честит, честитати
честица (део)
чета
четинар
четири, четврт(ак)
четка
Чех, Чешка
чечати, чечим
чешати, чешагија
чешањ (чесан)
чешљати, чешаљ
чибук

чибуљица (бубуљица)
чивија, чивилук
чивит (плавило)
чивчија (кмет)
Чивут(ин)
чијра
чијма
чији-а-е
чик! чикати
чика
чиков
чилаш
чијим
чин
чини
чињија
чињи ми се
чинити, чинилац
чиновник
чињеница
чио, чила-о
чиода
чишка
чири, чирић
чирак, чирачић (свећњак)
число, чисаница
чист, чишћен, чистоћа
читаб
читав
Читак (код Београда)
читати, читан, читаћи
читлук, читлучки
читула
чича
чичак
чикаљ
члан

чловити
чмавати
чмар
чмичак (јечмичак)
чобан(че), чобанчићи
човек, човече! човечић, човечуљак
чокањ, чокањчић
Чокешина
чокот, чокоће
чопор
чорба, чорбација
Чортановци
чот (брег)
чоха
чреда (поповска)
чувати
чувен
чувида (маска)
чувство

чудан, чудо, чуђење
чука (вис)
чукаљ
чукнути
чукунбаба, чукундела
чуло, чулан
чулав, чулко (малих ушију)
чума
Чумић
чун, чунић
чунак, чунчић
чупа (косе), чуперак, чупав
Чупић
чупати, чупкати
чурук (крњав)
чути, чујући
чутура, чутурче
чучнути
чучати, чучим
чучук (мален)

Ћ

Овај глас постаје од т кад се споји са ј за њим. Ради контроле, треба свакој речи где се очекује ћ тражити реч са ћ од које је постала (ћлаћати — ћлаћиши више пута; шаћем — ћаћашти; ћсећи — ћсећо; ћиће — ћиши; бесћуће — без ћућа итд.). Код грчких речи из и (ћип-Лука; Маћедонија).

Овај се глас јавља у наставцима, на kraју речи: 1) код именице, муш. р. на — ић, које значе: а) умањавање (ножић, носић), б) презиме, преокло (Пећровић, коленовић); женског р. на — оћа,

од придева (*пunoћa, краškoћa*); **средњег р.** на — *ћe*: а) глаголске именице (*пiћe* — пiti, *крово-пrolићe* — крв пролити, *водокршћe* — воду крстити); б) збирне именице (*прућe* — прутови) и друге (*бесiйuћe, сванућe*); на — *ћeњe*, глаголске именице од глагола на — *им* (*кићeњe* — китим, *ле-ћeњe* — летим); 2) код **глагола**: изведених на *иваши* (*пoзлаћivaши*); у садашњем времену од глагола на — *шaши* (*шaћem, шeћem, крећem* и др.); у будућем времену (*даћu, имаћeш, бићe, њiћemo, носићeши, знаћe они*); у наставку — *ћu*: а) за инфинитив (начин неодређени: *ићu, дiћu*); б) код глаголског прилога садашњег времена (*једућu, шонућu, носећu*); и 3) код слично образованих глаголских **придева** за намену (*шеглећi волови, шиваћa машина, писаћi сто, сiјајаћe рухо*), код присвојних придева од имена младих животиња (*јагњeћu, шелећu, ћeћu*); у компаративу (*краћu*).

Остало у овом речнику:

А ћим	булумач
баћa (бата)	бућkati, бућkalо, бућkuriш
берићет	бућk (косе)
.бeћар	бућnuti (у воду)
Билећa, Билећe	бућogлав
бiћe	већ
Бихаћ, Бишћa (Бихаћa); Бишћанин, бихаћки	већi, већma већe, већati већina
болећив	Вићentiјe
браћa	водокршћe
брoћ	

воћe, воћњак	краћati (од: краћi) ~ кра- чati (од: кратак)
враћati	кћep, кћi
врећa	кућa, кућevni
врућ, врућina, врућница	лаћati сe
гаћe	лаћman
глуваћ	лeћe (сочивo)
голаћ	лоћika (травa)
Госпин	маћехa
гошћa	Маћedonija
грошићар	мећa (храна сточна заме- тена)
гунтураћ	мeћava
даћa	Мићa
домаћi, домаћин	могућ(aн)
досећati сe	мокраћa
држећ	моћ
дућan	мурећep (мастило)
(x)eћim	мустаћi (бркови)
жићe	мућak
жмурећke	мућnuti, мућkati
заноћiti	набућiti сe (џep)
запећак	напрћiti (усне)
зелембаћ	напућiti сe (ћuran)
злаћen	наћive
злоћa	наћuliti (уши)
зулумћар	недаћa
измећap	нећak
имаћe	нећkati сe
имућ(aн)	ноћ
инћar(ити)	обeћati
испраћati	обраћati
ићindiјa	обућi (обучем, обућен), о- бућa(p)
каћиперка	одвећ
каћunak (орхидеa)	опћi(na)
кићen	осећati
кићa	
кораћ (чекић поткивачки)	
Кнић, Книћанин	

КАД СЕ ПИШЕ Џ

Параћин
пећ, пећи (печем, печен)
пшћа (храна, сточна)
ниће
плеће, плећка
пловућац (камен)
плућа
покућар
полих
помоћ
праћакати се (риба)
праћака
промућуран
проћу
профућката
прћија
прћаст, прћити (се)
прућити се (шаров)
пућ!
пућкати (лулу)
раскршће
распнеће
рђећи рђечи (речем)
саће
саћур(иц)а
свећа свечарска
сећати се
сећи (сечем, сечен, сечка)
синоћ
сирће
Сопоћани
спанаћ
спрођу
срндаћ
средокраћа
средопошће
срећа(н)

Сталаћ
стећак
страћара
страћити
телећак (ранац)
тећи (течем, отечен)
тисућа
тић
траћити
трећи
трућати
ућуткati
фићифрић
фућ!
црвендаћ
шврћа
шећер
шићар
шћапити
шћердати
шћућурити се
шућмућ (па ништа)
шућмураст
шућур (хвала)
ћаба (у Меки)
ћак(нут
ћале (отац)
ћалов
ћар (добитак), ћарити
ћарлијати
ћаса (здела)
ћаскати, ћаскало
ћата (писар)
ћаћа (отац)
ћа-ћу (празан говор)
ће (он ће, они ће)
ћебап, ћевап, ћевапче, ће-

КАД СЕ ПИШЕ Џ

вапчићи, ћевапџија
ћебе
Ћеклићи (у Ц. Гори)
ћела, ћелав
ћелепир
ћелепуш (капче, под ше-
широм)
ћелија
ћемане
ћемер (свод; кеса)
ћемо (ми ћемо)
Ћемовско поље (у Ц. Гори)
ћенар (граница)
ћепенак
ћер, ћерка, ћерчица
ћерамида, ћерамиџија
ћеретати
ћерпич (черпих)
ћерчива (на прозору)
ћесар
ћете (ви ћеше)
ћетен(а) (алва)
ћеф (прохтев)
ћеш (ти ћеш)
ћи (кћи)
ћивот
ћилер (кућерак)
ћилибар
ћилим, ћилимче
Ћира, Ћирило, ћирилица
ћирица (слуга)
ћириш (обућарев)

ћитап (књига, света)
ћифта (зеленаш)
ћорав
ћорда
ћосав
ћошак
ћу (ја ћу)
ћуба (на кокошци)
ћувик
ћуд
ћук (тица)
ћулити (уши)
ћулумак (мали топуз)
ћумез (кокошарник)
ћумур
ћун, ћунче, ћунчић
Ћурија
ћуран
ћурдија
ћурити (дуван)
ћурликати
ћурче, ћурчија, ћурчијин
ћускија
ћустек (на коњу)
ћутати, ћутке
ћутити (осећати)
ћутук, ћор-ћутук
ћућорити
ћуфтет
ћућ (ветрић)
ћушка, ћушнути, ћушнут
ћуше (магаре)

Ђ

Овај глас постаје од **д** са **ј** за њим (**млађи** од **млад-ји**, као **црњи** од **црн-ји**); у одомаћеним туђинским речима од **г** (**анђео**, **калуђер**, **ћенерал**).

Од изведених речи јавља се ђ од **đ** — **ј**: код **именица** на — **јанин** (**грађанин**, **брђанин**); код (збирних) именица ср. р. на — **је** (**комађе**, **гвожђе**); код **глагола**: учестаних, на — **(ј)ашу** и — **иваши** (**виђашу**, **досађивашу**); у **шрином** **ширедеву** (— **ен**) и од њега изведеној **глаголској именици** (— **је**) код глагола са садашњим временом на — **им** (**виђен**, **виђење**; **рођен**, **рођење**); код **придева** у компаративу (**шврђи**, **слађи**).

Остало у овом речнику:

адићар (накит)
анђео, анђелчићи
базрђан (трговац)
бенђелук (опијум)
буђ, буђав
вармећа
веђа
воћ, вођа, вођице
гађати
гвожђе
глеђ, глеђосати
говеђи
госпођа, госпођица
грађа, грађевина
грђи, најгрђи
грожђе
гунђати
догађај

Дукађин
дуњићерин
жећ
забрђе
ићирот (трава)
изђикати
изанђати (овештати)
између
Јеђупка (Циганка)
калуђер
кинђурити (се)
конђа
крађа
лађа
леђа
Леђен (град)
мађије
Маћар (Маџар)

међа	ђак, ђаче, ђачић, ђачки,
међер	Ђаково, ђакон
међу	ђаур
месојеђе	ђевђир
минђуше	ђеврек
мирођија	ђем (на коњу)
нађикати (трава)	ђемија (лађа)
наређати	ђене ђене!
недођин	ђерам
ожђелдија	ђердан (огрлица)
ојађеник	Ђердан
осуђеник	ђерђев
оштроконђа	Ђетина
панаћур	ђетић
погађати	ђечерма (јелек)
пређе	ђидо, ђидија
прођа	ђинђува
пунђа	ђипати, ђипити
Рађевина	ђогат
разгађаће	ђоја (бајаги)
рђа(в)	ђон (на ципели)
риђ	Ђорђе, Ђока
рођен, рођак	ђорда (сабља)
свађа	ђубре
Синђа, синђелија	ђувег(љ)ија
смеђ	ђувендија (наложница)
Срђ	ђувече
смуђ	ђутум (ћуп)
суђеник, суђеница	ђул (ружја)
сунђер	ђулабија (јабука)
такође	ђуле
тврђава	ћумрук
цеђ	ђунија (дотерати на ђ.)
чађ	ђуприти
ђаво, ђаволче, ђаволчић, ђаволичин	Ђурђе, Ђура, Ђурђиц ђуровача (чаша) ђутуре (укупно)

Ҫ

Овај се глас чује у туђим, источњачким речима, нарочито у одомаћеним називима занатлија на — ҹија (*сајџија*, па и *млекација*). У домаћим речима чује се и пише се ҹ место ҹ у наставку — ҹбина (*оћаџбина*, *нарүџбина*, *враџбина* од „врач“ итд); осем тога, место ѡ у наставку — ҹба (*срџба*); може, у више народском говору, место јс у групи — ӈж (*наранџа*, *манџа*) и — јсб — ҹбун, *вәџба*) као што, супротно томе, место — ҹб — долази и јсб (*вражбина* од „врач“, као да је од „враг“).

Остало, у овом речнику:

(х)анџар
арпаџик (лук)
аџамија (млад)
баџа (на крову)
баџак (кепец)
бурунџук, бурунџик
буџа
буџак (кут)
геџа(в) (мален)
гонџе (пупољак ружин)
даџа (ујак)
диринџити (издирати)
илиџа
инџијели (св. књиге)
јанџик (новчаник)
јапуњце (огртач)
канџа
канџија
каџиџик

караконџула
кирајџија, кириџија
коврџа, ковриџа
коврџав (све и са ҹ)
криџа, криџалија
лонџа (збор)
манџа
Маџар (Maђar)
мерџан
Миџор
наџак(баба)
(х)оџа
оџак
панџа
патлиџан
пенџие (на ципели)
пенџер
поџавељати се
санџак

сведоџба
синџир
сүдүк
срџба
үүбеник
үүчера
хаци
фереџа
филџан

ҹаба, ҹабе (бесплатно)
ҹада (пут)
ҹак, ҹачић, ҹакуљица
ҹакати
ҹам (на прозору)
ҹамадан (јелек)
ҹамбас (коњар)
ҹамија
ҹамоглани
ҹандрљив
ҹанум (душа)
ҹатати се
ҹбан
ҹбун

ҹебана
ҹебрак, ҹебрачићи
ҹевап (разлог)
ҹевердар
ҹелат
ҹенабет (обешењак)
ҹенет (рај)
ҹенарика (шљива)
ҹеп, ҹепче, ҹепчић
ҹибра (слаба ракија)
ҹигерица
ҹида (копље)
ҹилит, ҹилитати се
ҹимрија (циција, шкртац)
ҹин
ҹиџа (ситница)
ҹомба
ҹоњати
ҹора (мршав)
ҹубе
ҹукела, ҹукац (пас)
ҹумбус
ҹумле(скупа)
ҹунгла

Х

Овај се глас јавља у многим туђинским речима (грчким, турским и др.) које су у нас одомаћене и пишу се са х и без њега. У нашим домаћим речима, где је х оправдано постанком речи, треба га увек и писати, иако се у обичном говору не чује. Обрнуто, не треба х писати у речима у којима му нема потврде у постанку речи (*хрђав*, *хрвати се*, и др.).

КАД СЕ ПИШЕ Х

Ево најобичнијих случајева где се *х* јавља као наставак у облицима: код **заменичних** и **придевних** облика у другом падежу множине: *њих, их, његових, добрих*; код **глагола** у *ћређашњем свршеном времену* у првом лицу једнине (*дадох, дигох, поїх, носих; бих*).

Обичније речи у којима се *х* јавља:

алах	крах
архи(епископ)	крух
ахнути, ахати	кухати (кувати), кухиња
бахат (бâт), бахнути	лахор
бехар (цвет)	мах, махати
Бихаћ (у Босни)	махала (мáла)
буздохан (буздован)	маховина, махуна
блех (лим)	мех, мехур
буха (бува)	механа
бухав	Мохач(анин)
ваздух	муха
вихор	Мухамед
Влах	мухацир
врх	мухур (мур)
глух	нахија
грах, Грахово	наход
грех(ота)	нехат, нехаж
грохот	(из)небуха
дах, дахнути, дахтати	њихати
дахија	њих(ов)
дрхтати	њух, љухати
дук, Духови	одмах
евнух	орах
ехо	охол
јахати	Охрид
јуха	очух
Јухор	пазух
катихета	парох

КАД СЕ ПИШЕ Х

пасха	сух, сув
пастух (пастув)	схватити
пахуљица	схема
пехар	тих
плах, плаховит	трбух
послух	уздах
похара	усахнути
похлепан	усхитити
похота(н)	ухо
похулити	ухода
прах	фах
Прахово	цех
промаха	шах, шех
проха (проја)	шехер (град, варош)
пух	шух (стопа)
пухор	хабати (кварити)
расход	хабер (вест)
рахат (потаман)	хаброноша
рахт (на коњу)	хазна (каса)
рекав	хазур (спреман)
рухо	хајати (марити)
сахан (сâн)	хајвар
сахат (сât)	хајде!
сахрана, сахранити	хајдук
свих	хајка
сврха	хак
севдах	халабука
сиромах	халалити
скрхати	халва, халвалук
слух	халка
смех	хаљина
снаха (снаја)	хамајлија
соха	хамал (носач)
спахија	хамам (купатило)
стих	хан (механа)
страх, Страхиња	ханума
стреха (стреја)	

КАД СЕ ПИШЕ X

ханџар	хлаптати
хаос	хлаче
ханс	хлеб
хар (штала)	хмель
харати, харам(баша)	ход, ходати, ходити, ходи !
харач	Хомоље
харем	хомут (сена)
харинга	Хопово
хартија	хор
харфа	хорјат(ин)
харчти	хора
хасна (корист)	хостија
хатар, хатер (корист)	хоџа
хаци(ја)	храбар
хаша (на коњу)	храм
хвала, хвалити	храна, хранити
Хвар	храпав
хват, хватати	храст
Хвосно	хрбат (грбача)
хељда	Хрват
хендек, јендек	хрен
хергела	Хреља
Херцеговина, Херцег Нови	хрид
хесап (рачун)	хрисовуљ(а)
хеспап	Христос, хришћанин
хећим (лечник)	Хрмањ, Хрмња (манастир)
хијена	хром, храмати
Хиландар	хрт
хильада	хрчак
химера	хтети: хоћу, хоћеш
хитрина	худ (али: наудити!)
хитати, хитан, хитац	хук(а), хукати, хуктати
хитити (бацити)	хула, хулити
хладенац (од кладенаца)	Хум, Захумље, хум(ка)
хладолеж	Хурија

479

34474